

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ (DİN EĞİTİMİ)
ANABİLİM DALI**

**DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİSAS KURSLARI**

722478

Yüksek Lisans Tezi

Şerafettin Poyraz

122478

**Tez danışmanı:
Doç. Dr. Recai Doğan**

Ankara-2002

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ (DİN EĞİTİMİ)
ANABİLİM DALI

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİSAS KURSLARI

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Recai Doğan

T.C. DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİSAS KURSLARI

Tez Jürisi Üyeleri:

Adı ve Soyadı

İmzası

Doç. Dr. Recai Doğan (Danışman)

Recai Doğan

Prof. Dr. Cemal Tosun

C. Tosun

Prof. Dr. İsmail Hakkı Ünal

İ. Hakkı Ünal

Tez Sınav Tarihi: 22.10.2002

ÖNSÖZ

Eğitim; gelişen ve değişen dünyada, gelişmeyi ve değişmeyi etkileyen en önemli faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ailede başlayan eğitim süreci ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite dönemleri ile devam etmektedir. Üniversiteden sonra bireyler için geçerli olan eğitim şekli yaygın ve mesleki eğitim olmaktadır. Yaşam boyu eğitim de denilen bu süreç toplumu oluşturan her birey için geçerli ve gereklidir.

Bireyler örgün eğitimlerini tamamladıktan sonra genelde maaş veya ücret karşılığında özel ve tüzel kişilere ait iş yerlerinde çalışmaktadırlar. Meslek hayatı denilen bu dönemde bireylerin meslekleri hakkında bilgi öğrenmek, bilgilerini tazelemek ve daha üst görevlere yükselmek amacıyla gördükleri her türlü eğitime hizmet içi eğitim denir.

Ülkemizde, kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet içi eğitim, ilgili kanun ve yönetmeliklerle düzenlenmiş, Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı ile de bir standarda oturtulmuştur. Buna göre bir kurum personelini yetiştirmek için hizmet içi eğitim yönetmeliği hazırlarken Devlet Personel Başkanlığı ile iş birliği yapmak ve genel plandaki ilkelere uymak zorundadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenen bir kamu kurumudur. Türkiye’de önemli bir personel sayısına sahip ve iyi örgütlenmiş kurumlardan biridir. Dolayısı ile bu kurumda da hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

Bu tez Diyanet İşleri Başkanlığı hizmet içi eğitim faaliyetlerinden biri olan ihtisas kurslarını konu almaktadır. Araştırmada bu kursların kanuni dayanağı, gelişim süreci, derslerde uygulanan müfredat, öğretmen ve kursiyerlerle ilgili durumlar ortaya konmaya çalışılmış ve hizmet içi eğitim açısından değerlendirilmiştir.

Tez, iki bölümden oluşmaktadır. Girişte, araştırmanın problemi, amacı, önemi, tanımlar ve kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde ihtisas kursları hakkında literatür taraması ve gözlem yapılarak elde edilen bilgiler ortaya konmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde anılan yöntemlerle elde edilen veriler ideal anlamda bir hizmet içi eğitimin ilkeleri göz önünde bulundurularak, değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Sonuçta ise ihtisas kursları ile ilgili genel düşünceler açıklanarak maddeler halinde öneriler getirilmiştir. Son olarak da tezin bir özeti yapılmıştır.

Araştırma konusunun seçilmesinde ve hazırlanmasında bana yardımcı olan danışman Hocam Doç. Dr. Recai Doğan'a, ihtisas kursları ile ilgili bilgi ve belgelere ulaşmamda kolaylık gösteren Diyanet İşleri Başkanlığı Din Eğitimi Dairesi Başkanı Şükrü Öztürk'e, Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı Şube Müdürlerine, Eğitim Merkezi Müdürlerine, özel kütüphanesinden yararlanmamı sağlayan Prof. Dr. Haydar Taymaz'a, eşime teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	VI
KISALTMALAR.....	XI
TABLolar	XII

GİRİŞ

Araştırmanın Problemi.....	1
Araştırmanın Amacı.....	7
Araştırmanın Önemi.....	8
Araştırmanın Varsayımları.....	10
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	11
Araştırmanın Tanımları.....	11
Araştırmanın Yöntemi.....	12
a) Araştırma modeli.....	12
b) Verilerin toplanması.....	13
c) Verilerin işlenmesi çözümü ve yorumlanması.....	15

I. BÖLÜM

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİSAS KURSLARI

A- HİZMET İÇİ EĞİTİM NEDİR.....	16
B- HİZMET İÇİ EĞİTİM İLE İLGİLİ MEVZUAT.....	20
C- DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HİZMET İÇİ EĞİTİM KURSLARI.....	24
a) Uzun Süreli Kurslar.....	24
1. Aşere, Takrip ve Tayyibe Kursu.....	24
2. İhtisas Kursları.....	26
b) Kısa Süreli Kurslar.....	27

c) Yabancı Dil Ağırlıklı Hizmet İçi Eğitim Kursları.....	28
D- İHTİSAS KURSLARI İLE İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİKLER.....	29
E- İHTİSAS KURSLARININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ.....	31
a) İstanbul Haseki İhtisas Kursu.....	32
b) Konya Selçuk İhtisas Kursu.....	32
c) Trabzon Akçaabat Darıca İhtisas Kursu.....	33
d) Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz İhtisas Kursu.....	34
F- İHTİSAS KURSLARINDA UYGULANAN MÜFREDAT.....	34
a) İhtisas Kurslarında Bu Güne Kadar Uygulanan Müfredat.....	34
b) Müfredatın Ders Saati Yoğunluğu, Hazırlanışı ve Uygulanışı.....	47
1. İhtisas Kurslarındaki Müfredatın Ders Saati Yoğunluğu.....	47
2. Müfredatın Hazırlanışı.....	50
3. Müfredatın Uygulanış Prosedürü.....	51
G- İHTİSAS KURSU ÖĞRETMENLERİNİN DURUMLARI.....	53
a) Haseki İhtisas Kursu Öğretmenleri.....	54
b) Selçuk İhtisas Kursu Öğretmenleri.....	56
c) Mehmet Nuri Yılmaz İhtisas Kursu Öğretmenleri.....	60
d) Akçaabat Darıca İhtisas Kursu Öğretmenleri.....	62
H- KURSIYERLERİN DURUMU.....	64
a) Kursiyerlerin İhtisas Kursuna Katılma Süreci.....	64
b) Kursiyerlerin Kurstaki Durumları (Eğitim Süresince).....	64
c) Kursiyerlerin Kurs Süresince Karşılaştıkları Bazı Sorunlar.....	66
d) Kursiyerlerin Sicil, Disiplin, Devam ve Başarı Durumları.....	67
1. Kursiyerlerin Sicil Durumu.....	67
2. Kursiyerlerin Disiplin Durumu.....	68

3. Kursiyerlerin Devam Durumu.....	68
4. Kursiyerlerin Başarı Durumu.....	69
I- İHTİSAS KURSULARINDAKİ ORTAM VE İMKANLAR.....	70
a) Haseki Eğitim Merkezi.....	70
b) Selçuk Eğitim Merkezi.....	72
c) Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi.....	73
d) Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi.....	74
K- İHTİSAS KURSLARINDAKİ İDARİ PERSONEL DURUMU.....	75
L- İHTİSAS KURSU MEZUNLARININ DURUMU.....	76
M- İHTİSAS KURSLARIYLA İLGİLİ HAZIRLANAN GÖZLEM FORMU.....	78
a) Öğretmenlerle İlgili Yapılan Gözlem Konuları.....	78
b) Kursiyerlerle İlgili Yapılan Gözlem Konuları.....	79
c) İhtisas Kurslarındaki Ortam Ve İmkanlar İle İlgili Yapılan Gözlem Konuları.....	80
d) İhtisas Kurslarındaki İdari Personelle İlgili Yapılan Gözlem Konuları.....	81

II. BÖLÜM

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HİZMET İÇİ EĞİTİM

İHTİSAS KURSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

A- İHTİSAS KURSLARININ HİZMET İÇİ EĞİTİM AÇISINDAN

DEĞERLENDİRİLMESİ.....	82
a) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kurslarına duyulan ihtiyacın belirlenmesi.....	82
b) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu eğitiminin planlanması.....	83
c) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu programının hazırlanması.....	87
d) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu eğitim	

programının uygulanması.....	90
e) Hizmet içi eğitimi açısından ihtisas kurslarındaki ölçme ve değerlendirme.....	93
B- İHTİSASKURSLARININ GELİŞİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	95
C- MÜFREDAT İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....	97
D- İHTİSAS KURSU ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	102
E- KURSIYERLERİN DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	104
a) Disiplin Durumunun Değerlendirilmesi.....	109
b) Kursiyerlerin Devam Durumunun Değerlendirilmesi.....	109
c) Kursiyerlerin Başarı Durumunun Değerlendirilmesi.....	110
F- İHTİSAS KURSU ORTAM VE İMKANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	111
G- İDARİ PERSONEL İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER.....	113
H- MEZUNLARIN DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	114
SONUÇ.....	116
ÖNERİLER.....	119
EKLER.....	122
EK- 1: Diyanet İşleri Başkanlığı Şeması.....	122
EK- 2: Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezi Müdürlükleri.....	123
EK- 3: Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği.....	124
EK- 4: Devlet Memurları Genel Eğitim Planı.....	138
EK- 5: Aşere, Takrip ve Tayibe Kursunun Açılışı ve Şartları.....	149
EK- 6: Aşere, Takrip ve Tayibe Kursunun Bu Günkü Şartları.....	152
EK- 7: 1999 Yılı Eğitim Kurulu Tutanağı.....	153
EK- 8: Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezleri Yönetmeliği.....	158
EK- 9: İstanbul Haseki Eğitim Merkezi Açılış Onayı.....	166
EK-10:Konya Selçuk Eğitim Merkezi Açılış Onayı.....	167

EK-11:Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi Açılış Onayı.....	168
EK-12:Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi Açılış Onayı....	169
EK-13:Diyanet İşleri Başkanlığı Tez Hazırlama Kriteri.....	170
EK-14:İrşat ve Tebliğ Dersinin Programı.....	171
EK-15:İdari Dersler İsimli Dersin Programı.....	173
EK-16:İhtisas Kurslarında 1995'te Uygulanan Müfredat Programı....	174
EK-17:İhtisas Kursu Müfredat Oluru.....	182
EK-18:İhtisas Kursu Ders Programının İlkelerinin Görüşüldüğü Toplantı Kararları.....	183
EK-19:İhtisas Kurslarında Uygulanan Son Program.....	186
EK-20:İkinci Dönem Haseki İhtisas Kursu Programının Hazırlanmasına Dair Belgeler.....	196
EK-21:İhtisas Kursu Müfredatının Uygulanmaya Konması.....	198
EK-22:Yıllık İzin Kullanım Onayı.....	199
EK-23:Hizmet İçi Eğitim Başarı Belgesi.....	200
EK-24:İhtisas Kursunun Bitiminde İlişik Kesilmesine Dair Yazı.....	201
Ek-25:İhtisas Kursuna Eleman Seçimi Duyurusu.....	202
EK-26:Eğitim Merkezlerinin Fotoğrafları.....	203
EK-27:İhtisas Kursları Müfredatı için Komisyon Teşkili.....	204
EK-28:Kayseri İhtisas Kursuna Eleman Seçimi Duyurusu.....	205
Ek-29:Müftülük İçin Görevde Yükselme Eğitimi Duyurusu ve Şartları.....	206
İhtisas Kurslarıyla İlgili Hazırlanan Gözlem Formu Örneği.....	207
KAYNAKÇA.....	210
ÖZET.....	212
İNGİLİZCE ÖZET.....	213

KISALTMALAR

a.g.e.	:Adı Geçen Eser
a.g.m	:Adı Geçen Makale
a.g.y.	:Adı Geçen Yönetmelik
D.İ.B	:Diyanet İşleri Başkanlığı
D.M.K.	:Devlet Memurları Kanunu
Eğt.	:Eğitim
G.Ü.	:Gazi Üniversitesi
md.	:madde
s.	:sayfa
S.Ü:	:Selçuk Üniversitesi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
Y.L.	:Yüksek Lisans

TABLÖLAR

No:	Tablonun Adı:	Sayfa No:
1	Dönemlerine göre Haseki İhtisas Kursu Mezun Sayıları.....	32
2	Dönemlerine göre Selçuk İhtisas Kursu Mezun Sayıları.....	33
3	Haseki İhtisas Kursu 1.dönem dersleri ve takip edilen kitaplar.....	35
4	Haseki İhtisas Kursu 2.Dönemi İlk Üç Aylık Dersleri ve Takip Edilen Kitaplar.....	35
5	Haseki İhtisas Kursu 2.Dönemi İkinci Üç Aylık Dersleri ve Takip Edilen Kitaplar.....	36
6	Haseki İhtisas Kursu 2.Dönemi son 18 aylık Dersleri ve Takip Edilen Kitaplar.....	36
7	Haseki İhtisas Kursu 4.Dönemi altı ay süreli ilk bölümünde ki Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	37
8	Haseki İhtisas Kursu 4.Dönem 12 ay süreli ikinci bölümündeki Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	37
9	Haseki İhtisas Kursu 4.Dönem 12 ay süreli üçüncü bölümündeki Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	38
10	Haseki İhtisas Kursu 6.Dönemin Hazırlık Dönemindeki Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	38
11	Haseki İhtisas Kursu 6.Dönemin İhtisas Dönemindeki Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	39
12	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin Hazırlık Dönemindeki(İlk Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	40
13	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin Hazırlık Dönemindeki(2.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	40
14	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin İhtisas Dönemindeki(1.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	40
15	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin İhtisas Dönemindeki(2.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	41
16	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin İhtisas Dönemindeki(3.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	41

17	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin İhtisas Dönemindeki(4.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	41
18	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin İhtisas Dönemindeki(5.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	41
19	Haseki İhtisas Kursu 12.Dönemin İhtisas Dönemindeki(6.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	42
20	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin Hazırlık Dönemindeki(İlk Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	42
21	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin Hazırlık Dönemindeki(2.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	43
22	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin Hazırlık Dönemindeki(3.Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	43
23	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(İlk Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	43
24	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(2. Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	44
25	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(3. Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	44
26	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(4. Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	44
27	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(5. Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	45
28	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(6. Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	45
29	Haseki İhtisas Kursu 16.Dönemin İhtisas Dönemindeki(7. Üç Ay) Dersler ve Takip Edilen Kitaplar.....	46
30	Eylül 1993-Eylül 1999 Tarihleri Arasında Uygulanan Programın Ders Saati Yoğunluğu.....	48
31	1999 Yılından Sonra Uygulamaya Konulan Yeni Programın Ders Saati Yoğunluğu.....	49
32	Not Baremi.....	65

GİRİŞ

Araştırmanın Problemi:

Diyanet İşleri Başkanlığı, genel idare içerisinde yer alan ve görevleri özel kanunla gösterilen anayasal bir kuruluştur. 1920 yılında Ankara'da kurulan meclis hükümetinde Meşihat, Şeriye ve Evkaf Vekaleti adıyla bakanlık olarak yer almış, 1923' de kurulan Cumhuriyet döneminde de bu statü aynen devam etmiştir. Din hizmetlerinin politikanın dışında ve üstünde tutulması gerçeğinden hareketle, 3 Mart 1924 tarihinde Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılarak yerine 429 sayılı kanunla Başvekalet bütçesine dahil ve Başvekalete bağlı, Diyanet İşleri Reisliği, bugün ki adıyla Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur.¹

1961 yılına kadar çıkarılan çeşitli kanun ve yönetmeliklerle, Başkanlığın kurumsal bir yapıya kavuşturulmasına çalışılmıştır. 1961 Anayasası 154. maddesiyle Diyanet İşleri Başkanlığını bir anayasa kurumu olarak düzenlemiş, genel idare içerisinde yer vermiş ve bu kurumun, özel kanunda gösterilen görevleri yerine getirmesini öngörmüştür. 1961 Anayasasının ön gördüğü doğrultuda 22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla, Başkanlık yeni bir düzenlemeye kavuşturulmuştur.² Bu kanunun birinci maddesinde Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevi: İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din

¹ T.C.Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığı Broşürü, Ankara, 1997, s.4.

² a.g.e, s.5.

konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek³ olarak belirlenmiştir.

1982 Anayasasında ise, Başkanlığın görevlerini yerine getirirken uyması gereken kıstaslar da belirtilmiştir. Anayasanın 136. Maddesinde şu hüküm yer almıştır. Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak milletçe dayanışmayı ve bütünleşmeyi amaç edinerek özel kanunda gösterilen görevleri yerine getirir.⁴ 1982 Anayasasındaki özel kanundan kasıt 1961 Anayasasında dayanağını bulan ve 22.06.1965 tarihinde çıkarılan 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki kanundur.

Yeni bir teşkilat kanunu çıkarabilme çabaları bugün hala devam etmektedir. Çünkü 633 Sayılı Kanun, geçen 37 yıllık süreç içerisinde birçok değişiklikler geçirmiş olmasına rağmen, hala istenilen düzeyde değildir. Görülen eksiklikleri gidermek için hazırlanan yeni teşkilat kanun tasarısı ise yıllardır meclis gündemine getirilip kanunlaştıramamıştır. İhtiyaçtan doğan bazı problemlerin çözümü ise yapılan yönetmelik değişiklikleri ve Bakanlar Kurulu Kararları ile sağlanmaya çalışılmaktadır. Hazırlanan kanun tasarısının Başkanlık hizmetlerinin daha verimli hale getirilmesinde ve din görevlilerinin özlük haklarının geliştirilmesinde faydalı olacağı açıktır.

Bütün bunlarla beraber şu da bir gerçektir ki; Diyanet İşleri Başkanlığı bugün 88577 kadrosu ile Türkiye Cumhuriyeti'nin en fazla personele sahip kurumlarından biridir. Teşkilat yapısı üçe ayrılmıştır: Merkez Teşkilatı, Taşra Teşkilatı ve Yurtdışı Teşkilatı (bk.Ek-1) Başkanlık 81 il müftülüğü ve bunlara

³ 22.06.1965 gün ve 633 sayılı D.İ.B.Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunu Madde 1.

⁴ 1982 Anayasası Madde 136.

bağlı ilçe müftülükleri vasıtası ile kanunun kendisine vermiş olduğu görevleri en iyi şekilde yapmanın gayreti içerisinde.

Din hizmetlerinin sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için, iyi eğitim almış, mesleğinde uzman, bilgili kadrolara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla merkez teşkilatında Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı kurulmuş ve eğitim ile ilgili çalışmalar bu daire başkanlığının uhdesine verilmiştir. Merkez teşkilatında hizmet veren 8 daire başkanlığından biri olan Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı; Din Eğitimi Şubesi Müdürlüğü, Hizmet İçi Eğitim Şubesi Müdürlüğü ve Program Geliştirme Şubesi Müdürlüğünden oluşmuştur. Ayrıca Antalya, Ankara, Bolu, Bursa, Elazığ, Erzurum, İzmir, Kastamonu, Manisa, Trabzon, İstanbul, Konya, Tekirdağ illerinde açılan Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezi Müdürlükleri (bk.Ek-2) de bu daire başkanlığına bağlıdır. Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı her kademedeki Başkanlık personelinin mesleki formasyonunu geliştirme ve hizmet verimini artırma amacıyla yıllık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim planını hazırlar ve uygulanmasını sağlar. Kur'an Kurslarının ve eğitim merkezlerinin açılış, eğitim-öğretim ve yönetimi ile ilgili işleri yürütür ve din eğitimi programlarını geliştirir.⁵

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 215. Maddesi kamu kurum ve kuruluşlarında bir eğitim birimini zorunlu kılmaktadır. Her kurumda, yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir eğitim birimi kurulur. Birden çok birim kurulan kurumlarda bunlardan biri merkez Eğitim Birimi adını alır.⁶

⁵ T.C. Başbakanlık D.İ.B. Broşürü, s.7-8.

⁶ 14.07.1965 gün 657 Sayılı D.M.K. Madde 215

Bu kanun hükmü uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarında çeşitli adlarla eğitim birimleri oluşturulmuştur. Kurumlardaki hizmet içi eğitim birimlerine verilen isimlerden bazıları aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

- Eğitim Şefliği
- Eğitim Müdürlüğü
- Eğitim Dairesi Başkanlığı
- Personel ve Eğitim Müdürlüğü
- Personel Eğitimi Dairesi Başkanlığı
- Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı
- Meslek Eğitimini Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- Hizmet İçi Eğitim Genel Müdürlüğü
- Araştırma, Planlama ve Eğitim Genel Müdürlüğü
- Bilgilendirme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı⁷

Diyanet İşleri Başkanlığı; Teşkilatlanma yapısı gereği bu isimlerden Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı ismini kullanmıştır. Bu eğitim biriminin diğer eğitim birimlerinden farkı , Din Eğitimi Daire Başkanlığına, İlköğretimi bitirmiş öğrencilerin alındığı, Kur'an-ı Kerim ve dini bilgiler öğreten Kur'an Kurslarının da bağlı olmasıdır. Kur'an Kursları hizmet içi eğitimin kapsamına girmediği için araştırmada değinilmeyecektir. Din Eğitimi Daire Başkanlığı asıl görevi olan hizmet içi eğitimi verimli ve yaygın bir şekilde yapabilmek amacıyla Türkiye'nin değişik bölgelerinde bulunan illerde, kanunun kendisine verdiği yetkiye dayanarak 13 eğitim merkezi açmıştır. (D.M.K.Madde 216) Bu eğitim merkezlerinde, o bölgede görev yapan din görevlileri hizmet içi eğitime tabi

⁷ Haydar Taymaz, *Hizmet İçi Eğitim*, Takav Matbaası, Ankara, 1997, s. 21

tutulmaktadır. Bunun dışında, Başkanlıkça eğitim faaliyetleri için uygun görülen eğitim yerlerinde, “mahallinde eğitim” denilen ve müftülüklerde yapılan eğitim faaliyetleri de mevcuttur.

Başkanlığın hizmet içi eğitim faaliyetleri, uzun süreli kurslar, kısa süreli kurslar ve eğitim seminerleri şeklinde düzenlenmektedir. Başkanlık eğitim faaliyetleri aşağıdaki birimlerce planlanır, yönetilir, uygulanır ve denetlenir:

- a)Eğitim Kurulu
- b)Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı
- c)Eğitim Merkezi Müdürlükleri
- d)Müftülükler⁸

Bu araştırmanın problemi; Başkanlığın uzun süreli hizmet içi eğitim kurslarından biri olan ihtisas kurslarının tanıtımı ve hizmet içi eğitim açısından değerlendirilmesidir. İhtisas Kursu; Başkanlıkça tefsir, hadis, fıkıh ve kelam dallarında eleman yetiştirmek maksadıyla, dört yıllık dini yüksek öğrenim mezunları için açılan hizmet içi eğitim kursunu⁹ ifade eder. İhtisas kursları yukarda açıklanan 13 eğitim merkezinden sadece dört tanesinde düzenlenmektedir. Bunlar İstanbul Haseki Eğitim Merkezi, Konya Selçuk Eğitim Merkezi, Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi ve Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezidir. Bu kursların hazırlık bölümü 9 ay, ihtisas bölümü 21 ay olup, toplam süreleri 30 aydır. Katılabilmek için asaleti tasdik olmuş Başkanlık personeli olma ve dört yıllık dini yüksek öğrenim görmüş olma şartları gerekmektedir. Bu kurslar, tanımda da belirtildiği gibi birer hizmet içi eğitim kursudur ve bu kurslarda Diyanet İşleri Başkanlığı

⁸ D.İ.B. Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, Madde 7.

⁹ a.g.y. madde 4.

Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği uygulanmaktadır (bk.Ek-3). Bu yönetmelik, Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı (bk.Ek-4) ilkelerine uygun olarak Devlet Personel Başkanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından, ilgili kanun maddesine göre (D.M.K.Madde:214) hazırlanmıştır. Araştırmada ihtisas kursları Başkanlığın Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğine göre incelenecek, olan ile olması gerekenler ortaya konacaktır. İdeal anlamda bir hizmet içi eğitim anlayışının ihtisas kursları açısından nasıl olabileceği üzerinde durulacak, salt ihtiyaçtan kaynaklanan bir anlayışla değil, olması gerekenler ve idealler açısından sonuçlara gidilmeye çalışılacaktır.

Bu kurslar, hizmet içi eğitim açısından değerlendirilecek ve eğitim ortamları tanıtılacaktır. Ayrıca uygulanan eski ve yeni müfredat programları hakkında bilgi verilecektir. Diyanet İşleri Başkanlığı yönetici kadrolarına ve irşat hizmetlerine yetişmiş eleman sağlayan bu kursların önemi, konu hakkında bilgisi olan herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Böyle olmasına karşın, bu kurslar üzerine yeterince inceleme ve araştırma yapılmamıştır. Konu ile ilgili bir yüksek lisans tezi ve semineri bulunmaktadır. Ayrıca, Diyanet Aylık Dergisinde yayımlanmış birkaç makale de mevcuttur.

Vehbi Akşit tarafından yapılan yüksek lisans tezi, Türkiye'de yüksek dini eğitim veren İstanbul Haseki ve Konya Selçuk Eğitim Merkezlerinde 10 ayı hazırlık, 20 ayı da ihtisas olmak üzere 30 ay tefsir, hadis ve fıkıh ağırlıklı olmak üzere eğitim veren bu kurumları tanıtmak, İslam Eğitimindeki önemini, karşılaşılan güçlükler ve problemleri tespit etmeye yönelik kursiyer,

öğretmen ve mezunların dersler hakkındaki değerlendirmelerini görüş ve önerilerini öğrenmek amacıyla objektif ve ilmi ölçülerle hazırlanmıştır.¹⁰

Araştırmacı, çalışmasının bir alan araştırması olduğunu söylemekte ve temel amacının İstanbul Haseki ve Konya Selçuk Eğitim Merkezi öğretmen, kursiyer ve mezunlarının program uygulamaları hakkındaki görüşlerini alarak, karşılaşılan sorunları ortaya koymak ve yaptığı anketlerdeki görüşler ışığında öneriler geliştirmek olduğunu belirtmektedir.

Anlaşılan odur ki; her iki araştırmanın problemleri arasındaki farklardan biri, problemin çözümünde, birinin ankete dayalı alan araştırması yöntemini kullanması, diğerinin ise literatür taraması ve gözlem yöntemlerini kullanmasıdır.

Başka bir fark ise, araştırmanın yapıldığı 1995-1996 yıllarında sadece İstanbul ve Konya'da iki ihtisas kursu varken, bu gün kurs sayısının dörde çıkmış olmasıdır. Geçen süre içerisinde bazı yönetmelik değişiklikleri de olmuştur.

Bu araştırmanın diğer araştırmadan en önemli farkı ise; ihtisas kurslarının bu çalışmada hizmet içi eğitim açısından değerlendirilmesidir.

Araştırmanın Amacı:

Araştırmanın amacı, bir hizmet içi eğitim kursu olan Diyanet İşleri Başkanlığı İhtisas Kurslarının bu günkü durumunu idari, eğitim ortamı ve imkanlar açısından tespit etmektir. Bunun için araştırmada alt amaçlar olarak şu soruların cevaplarının bulunmasına çalışılacaktır.

¹⁰ Vehbi Akşit, *İstanbul Haseki ve Konya Selçuk Eğt. Merkezlerindeki Derslerin Program Yönünden Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Y. L. Tezi), S.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 1996, s.11.

1. Hizmet içi eğitim ve Türkiye'deki hizmet içi eğitim mevzuatı nedir?
2. Diyanet İşleri Başkanlığı hizmet içi eğitim kursları nelerdir?
3. İhtisas kurslarının dayanağı nedir, bu kurslarla ilgili kanun ve yönetmelikler nelerdir?
4. İhtisas kurslarının tarihi gelişim süreci nasıl olmuştur?
5. Kurslarda uygulanan eski ve yeni müfredatlar, takip edilen kaynak kitaplar nelerdir?
6. Müfredatın hazırlanışı ve uygulanması nasıl olmaktadır?
7. Öğretmenlerin eğitim durumları, yeterlilikleri nedir?
8. Kursiyerler nerelerden ve nasıl gelmişlerdir?
9. Kursiyerlerin kurs süresince durumları nedir?
10. Dersin sunumunda kullanılan yöntemler ve araç-gereçler nelerdir?
11. Sicil, disiplin, devam ve başarı durumu nasıldır?
12. İhtisas Kurslarının ortamı ve imkanları nelerdir ve hangi aktiviteler yapılmaktadır?
13. İhtisas kurslarının bulunduğu eğitim merkezlerinin, idari personel durumu nedir?
14. İhtisas Kursu mezunlarının durumu nedir?

Araştırmanın Önemi:

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın en önemli hizmet içi eğitim kurslarından olan ihtisas kursları üzerine, fazla bir çalışmanın olmadığı yapılan kaynak taramasında ortaya çıkmıştır. Başkanlığa müftü ve vaiz yetiştiren bu kursların içeriği hakkında bilgi edinmek isteyen kişilere sunulabilecek müstakil bir

kaynak eser de mevcut değildir. Araştırma, bu kursların her yönü ile tanıtılması açısından önemli bir çalışmadır.

Ayrıca, ihtisas kurslarındaki kursiyerlerin kanunlar ve yönetmeliklerdeki haklarına dikkati çekmesi ve bu hakların kursiyerlere verilmesi noktasında atılmış önemli bir adım olma özelliğine sahiptir. Araştırmanın kapsamı çerçevesinde dört ihtisas kursuna da gidilmiş, buralardaki kursiyer, öğretmen ve idarecilerle görüşmeler yapılmış, kursiyerlerin durumlarının iyileştirilmesi, özlük haklarının geliştirilmesi konusunda getirilen öneriler not edilmiştir. Bu önerilerden kanun ve yönetmeliklere uygun olanlar araştırmanın ikinci bölümünde değerlendirilmiştir. Kursiyerlerin durumlarının iyileştirilmesi, yevmiyelerinin ödenmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu kursların birer hizmet içi eğitim kursu olduğunun üzerinde durulması, dolayısıyla buralarda hizmet içi eğitim anlayışı ile hareket etmenin gerekliliğinin vurgulanması ve bu kurslarda kişilerin inisiyatiflerinin değil, kuramsal ilkelerin hakim olması gerekliliğinin savunulması açısından da çalışma önem arz etmektedir.

Ihtisas kurslarının önemi; topluma donanımlı, güncel problemlere çözüm üretebilen, ileri görüşlü, aydın din adamı yetiştirmekle görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından bilinen bir gerçektir. Fakat bu gerçeğin ihtisas kursları hakkında bilgi edinmek isteyen herkes tarafından da bilinme zorunluluğu vardır. Son yıllarda bu kurslar üzerine yapılan spekülasyonlar, buraların yetirince tanınmadığının bir delilidir. Eksik veya yanlış bilgiler insanları yanlış yorumlar yapmaya ve bu kurslar ile ilgili suizanlarda bulunmaya itmektedir. Bu düşüncelerin bertaraf edilmesi açısından bilimsel

ölçütlerle gözlem ve literatür tarama yöntemlerine dayalı olarak hazırlanan çalışma ihtisas kursları hakkındaki olumsuz düşüncelerin düzeltilebilmesi açısından da önemlidir.

Araştırmada, bu kursların öneminin ve yetkinliğinin ortaya konulması, üzerinde durulan konulardan biridir. Ama şu da bir gerçektir ki buraların “yeterli” olduğunu düşünmek “gelişmeyi” reddetmek demektir. Dolayısı ile daha yapılacak çok iş vardır. Kanunlar çerçevesinde yeni yönetmelikler hazırlanarak, yeni bir bakış açısı ile amaçlanan yüksek hedeflere ulaşmada, bu kurslar daha verimli hale getirilebilir. İmkanların artırılması, gereksiz bazı zorlukların giderilmesi ile de buralar daha cazip hale getirilebilir. Araştırma bu konuya değinilmesi açısından da önemlidir.

Araştırmanın Varsayımları:

1.Araştırmanın amacına ulaşmasında kullanılan literatür tarama, gözlem ve görüşme yöntemleri yeterlidir. Görüşme yapılan kişiler alanında yetkinliği olan kişilerdir.

2.Bir hizmet içi eğitim kursu olan İhtisas kurslarının devamlılığı üstlendiği rol açısından bir zorunluluktur.

3.Kursiyerler kurs süresince bazı zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorlukların giderilmesi kanunlar ve yönetmelikler çerçevesinde mümkündür.

4. İhtisas Kurslarında yeni bir eğitim-öğretim anlayışının uygulanması gerekliliği vardır.

Araştırmanın Sınırlılıkları:

Bu araştırma Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet içi eğitim kurslarından dört ihtisas kursu ile sınırlıdır. İhtisas kursları gibi uzun süreli Hizmet içi eğitim kursu olan Aşere, Takrib ve Tayibe Kursu amaçları ve içerikleri farklı olduğundan ve müstakil bir araştırma konusu olabileceğinden araştırmanın sınırları içerisine alınmamıştır.

İhtisas kursu bulunmayan eğitim merkezi müdürlüklerindeki hizmet içi eğitim faaliyetleri, ihtisas kursu bulunup da ihtisas eğitiminden başka farklı hizmet içi eğitim de veren eğitim merkezlerindeki hizmet içi eğitim faaliyetleri araştırmanın sınırların dışında tutulmuştur.

Araştırma, literatür taraması ve gözlem yöntemleri ile sınırlıdır. Veri toplamada ve amaçlara ulaşmada bu yöntemlerin yeterli olacağı kabul edilmiştir.

Araştırmanın Tanımları:

Başkanlık: Diyanet İşleri Başkanlığı demektir.

Hizmet İçi Eğitim: Özel ve tüzel kişilere ait iş yerlerinde belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir.

İhtisas Kursu: Başkanlıkça tefsir, hadis, fıkıh ve kelam dallarında eleman yetiştirmek amacıyla dört yıllık dini yüksek öğrenim mezunları için açılan hizmet içi eğitim kursudur.

Hizmet Öncesi Eğitim: Kurum ve kuruluşların eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere kendi bünyelerinde açtıkları okullarda ve genel öğretim kurumlarında hizmet öncesi okutulan öğrencilerle ilgili faaliyetlerin tümünü kapsar.

Uzun Süreli Kurs: Üç ay veya daha fazla süren hizmet içi eğitim faaliyetleridir.

Aşere, Takrib ve Tayibe Kursu: Kur'an kıraat ilmi dalında eleman yetiştirmek maksadıyla açılan hizmet içi eğitim kursudur.

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı: Eğitimin bütünlüğü ilkesi içinde, hizmet içi eğitime yön verici ilkeleri ve tedbirleri belirterek, devlet kamu hizmeti görevlilerinin bağlı olacağı eğitim faaliyetlerinin niteliğine, hizmet içi eğitim görecek personel gruplarına ve hizmet içi eğitim sorumluluklarının yürütülmesine ilişkin esasları düzenleyen plandır.

Eğitim Merkezi: Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı eğitim kurumlarıdır.

Araştırmanın Yöntemi:

a)Araştırma modeli:

Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. İhtisas kursları ile ilgili kanun ve yönetmelikler incelenerek kanuni dayanakları ortaya konulmuştur. Bunun için kanunlardan ve yönetmeliklerden konu ile ilgili maddeler çıkarılmış, Devlet Personel Başkanlığından hizmet içi eğitimin bir bütün olarak ele alınması ve bir sisteme kavuşturulması amacıyla hazırlanan Devlet Memurları Eğitimi Genel Planının bir örneği alınmış ve hizmet içi eğitim ile

ilgili birçok kaynak kitap taranmıştır. Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı ile sürekli irtibat halinde olunmuş ihtisas kurslarının kuruluşundan bu güne kadar ki gelişim süreci ile ilgili birçok bilgi ve belge temin edilmiştir. Bu konuda sık sık ilgili daire başkanı ve şube müdürlerinin bilgisine baş vurulmuştur.

İhtisas kursları ile ilgili yapılan literatür taraması yapılmış ve hizmet içi eğitim ile ilgili veriler ortaya konmuştur. Bundan sonra Diyanet İşleri Başkanlığının İstanbul, Konya, Erzurum, Trabzon illerinde bulunan eğitim merkezlerindeki ihtisas kursları ziyaret edilmiş ve önceden hazırlanan gözlem formundaki hususlar katılarak gözlem yöntemi ile araştırılmıştır. Buralardaki yapılanma, prosedür ve hizmet içi eğitim açısından incelenmiş, her eğitim merkezinin kendi içindeki yeterliliği, kapasitesi, donanımı, eksiklikleri ve yetersizlikleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Konu ile ilgili taramalar yapılırken var olan durum, olduğu şekliyle betimlenmiş, kendi koşulları içinde değiştirilmeden aktarılmıştır. Var olan durumun ortaya konulabilmesi için ihtisas kurslarının bulunduğu her eğitim merkezinde ortalama beş gün kalınmıştır. Her kursa ait bilgiler, bu süre içerisinde literatür tarama ve gözlem yöntemleri kullanılarak kaydedilmiştir. Daha öncesinde, prosedür ve hizmet içi eğitim açısından olması gerekenler, yapılan literatür taraması ile araştırılmış ve daha sonra var olan durum ile karşılaştırılması yapılmıştır.

Verilerin Toplanması:

Araştırmanın verileri toplanırken; yapılan planlamada şu yol takip edilmiştir: Konuyla ilgili kaynak kişilerle görüşülmüş, literatür taraması

yapılmış ve Din Eğitimi Dairesi Başkanlığından izin alınarak, eğitim merkezi müdürlükleri ile iş birliği içerisinde gözlemler yapılmıştır. İhtisas kurslarının kanuni dayanağının ortaya konmasında ve hizmet içi eğitim ilkelerinin neler olduğunun ortaya konmasında literatür taraması (belgesel tarama) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma yapılırken genelde birincil kaynaklara ulaşarak konuyla ilgili olgusal verilere ulaşabilme hedeflenmiştir. Yine ihtisas kursları ile ilgili tarihi sürecin, kavramların, amaç ve hedeflerin, uygulanan müfredatın, ve kullanılan yöntemlerin neler olduğunun bilgisine ulaşabilmek için de literatür taraması yöntemi kullanılmıştır.

Olan durumun açıklanabilmesi için yapılan saha araştırmasında gözlem yöntemi kullanılmış, ihtisas kursları kendi doğal ortamları içinde, sürece müdahale edilmeden, kurslardaki idareci, öğretmen ve kursiyerler gözlemlenmiştir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda yapılan gözlemlerde ortama etkide bulunmadan olgusal verilere ulaşmaya çalışılmıştır. Bu veriler önceden hazırlanan görüşme formuna işlenmiş ve bu görüşme formunun bir örneği tezin sonuna eklenmiştir. Kurslardaki belgeler taranarak da kursların hali hazırdaki durumlarını gösteren verilere ulaşmaya çalışılmıştır.

Araştırma ile ilgili belgeler Din Eğitimi Dairesi Başkanlığının izni ile Hizmet İçi Eğitim Şubesi Müdürlüğünden alınmıştır.

Hizmet içi eğitim ile ilgili bilgilerin ortaya konmasında faydalanılan kaynak eserler, Prof. Dr. Haydar Taymaz'ın özel kütüphanesinden temin edilmiştir.

Verilerin İşlenmesi Çözümü ve Yorumlanması :

Araştırma için yapılan literatür taramasında ve gözlemlerde elde edilen veriler fişlenmiş, yeri geldikçe alındığı yer dipnotta kaynak gösterilerek rapora işlenmiştir.

Veri işleme, öncelikle elle yapılmış, daha sonra bilgisayar ortamına aktarılarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Veriler araştırmanın amaçlarına göre sınıflandırılmış, olanı ortaya koyan veriler ile olması gerekenler arasında bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Amaçlara ulaşmada yapılan çözümlemelerle, bu çözümlemeler üzerine yapılan yorumlar araştırmanın son bölümünde değerlendirilmiştir.

I. BÖLÜM
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİSAS KURSLARI

A- HİZMET İÇİ EĞİTİM NEDİR

Değişim, 21. yüzyılda karşımıza değişmeyen tek gerçek olarak çıkmaktadır. Toplumlar biçimsel, ruhsal, davranışsal vb. birçok yönleri ile değişmektedir. Bu durum toplumları oluşturan bireylerin düşüncelerini, gereksinimlerini, duygularını, yaşantılarını, beklentilerini ve hatta zevklerini bile etkilemektedir. Bu etkilenmeler bireylerin özel hayatlarından iş hayatlarına kadar yansımakta ve değişen gereksinimlere göre kendilerinin de değişme zorunluluğunu onlara yüklemektedir. Bunun sağlanmasında ise eğitim en etkili yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gelişen ve değişen dünyada bireylerin bu gelişim ve değişime ayak uydurabilmeleri için hizmet öncesinde olduğu kadar hizmet içinde de iyi bir eğitim alma zorunluluğu vardır. Diğer bir deyişle yaşam boyu eğitim toplumu oluşturan bireyler için gereklidir. Bireylerin örgün eğitim kurumlarında aldıkları eğitime, bu süreçte kendilerinden hizmet beklenmediği için hizmet öncesi eğitim denilmektedir. Örgün eğitimi bitirdikten veya herhangi bir sebeple bitirmeden ayrıldıktan sonra bir ücret karşılığı iş hayatına atılan bireyin çalıştığı sürece gördüğü eğitime ise hizmet içi eğitim denir.¹¹

Hizmet içi eğitimin bu güne kadar birçok tanımı yapılmıştır. Bunlardan iki tanesi şöyledir:

¹¹ Leyla Küçükahmet, *Hizmet İçi Eğitim(Teori ve Uygulamaları)*, G.Ü.İletişim Fakültesi Matbaası, Ankara, 1992, s. 2.

Hizmet içi eğitim; özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir.¹²

Diğer bir tanım ise şöyledir:

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin görevleri ile ilgili bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla kurum içinde ve kurum dışında yaptırılan eğitime, hizmet içi eğitim denir.¹³

Genel olarak belirtmek gerekirse hizmet içi eğitime temelde üç nedenle ihtiyaç duyulmaktadır:

1. Kişilerin gördüğü eğitim yaptığı hizmetle ilgili değildir.
2. Kişi hizmet öncesi eğitimini gördüğü bir alanda hizmet vermektedir, ancak edindiği bilgiler hizmeti nitelikli yürütebilmesi için yetmemektedir.
3. Kişi yaptığı işle ilgili yeterli eğitim görmüştür ancak mesleğe girdiği yıllarda yeterli olan bilgileri gün geçtikçe eskimektedir.

Sonuç olarak, bu üç durumdan dolayı hizmet içi eğitim gereklidir. Bundan dolayı hizmet içi eğitim temelde üç şekilde düzenlenir: a)Yeniden eğitim b)lave eğitim c) İleri eğitim.¹⁴

Bundan anlaşılan şudur; her kurum çalıştıracağı personel niteliğinin hizmet gereklerine uygun olmasını sağlamak durumundadır. Hizmetin gerektirdikleri ile personelin sahip olduğu yeterlilikler arasındaki fark hizmet içi eğitimi zorunlu kılmaktadır. Birey hizmet içi eğitimle yeni alındığı işin

¹² Taymaz, s. 4.

¹³ T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, *Kamu Kurum ve Kuruluşları Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitim İstatistikleri*, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara, 2002, s. VIII

¹⁴ Küçükahmet, s. 3-4

koşullarına kolaylıkla uyum sağlayacak,uzun süredir çalışıyorsa mesleki eksikliklerini giderecek , niteliklerini artıracak ve mesleğinde yükselmek için fırsat bulacaktır.

Hiçbir eğitim türü amaçsız olamayacağı gibi, hizmet içi eğitimde amaçsız yapılmaz. Hizmet içi eğitimin genel amaçları, eğitimin yapılacağı kurumun politikasına ve amaçlarına uygun olarak sistem bütünlüğünü koruyacak, kendi içinde tutarlı ve temel gereksinimleri karşılayacak şekilde saptanır.¹⁵ Her kurum özel durum ve şartlarına göre amaçlarını kendisi belirlemek durumundadır.

Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında yardımcı hizmet birimi olan eğitim birimlerinin düzenlediği hizmet içi eğitim türleri şöyledir:

1. Oryantasyon Eğitim
2. Temel Eğitim
- 3.Geliştirme Eğitimi
- 4.Tamamlama Eğitimi
- 5.Yükselme Eğitimi
6. Özel Alan Eğitimi¹⁶

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planında ise hizmet içi eğitim türleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

- A) Yurt İçinde
 - a)Aday Memurlukta
 - 1.Temel Eğitim
 - 2.Hazırlayıcı Eğitim

¹⁵ Taymaz, s. 6.

¹⁶ a.g.e, s. 8-9.

3.Staj

b)Asli Memurlukta

1.Verimliliği artırma

1i)Bilgi tazeleme

1ii)Değişikliklere intibak eğitimi (yeniden eğitim)

2.Üst görev kadrolarına hazırlama eğitimi

3. Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilmesi

B)Yurt Dışında (bk.Ek-4)

Hizmet içi eğitim programlarına düzenlenme süreleri ve içeriklerine göre de farklı isimler verilmektedir. Buna göre; kesin bir tanım ve ayırım olmamakla birlikte kısa süreli ve zihinsel davranışların değiştirilmesi veya kazandırılması beklenen etkinliklere seminer, uzun süreli ve beceri ile ilgili davranışların kazandırılması beklenen etkinliklere kurs denilmektedir.¹⁷

Hizmet içi eğitimin örgün eğitimden en önemli farkı; hizmet içi eğitim programlarını ihtiyaçların tayin etmesidir.¹⁸ Bu sebeple kurumlarda personelin eğitim ihtiyaçlarını belirleme işi önem kazanmaktadır. Eğitim ihtiyacı belirlenirken bütün personel bir anda hizmet içi eğitimden geçirilemeyeceği için öncelikle hizmet içi eğitime ihtiyaç duyan personelin seçimine özen gösterilmesi zorunluluğu vardır. Eğitime ilişkin her planın kapsayacağı eğitim önceliklerinin saptanması ve personelden kimin, ne zaman, nerede ve nasıl eğitim göreceğinin şümullü bir personeli geliştirme ve yetiştirme planına bağlanması gerekir.¹⁹

¹⁷ Taymaz, s. 9.

¹⁸ Halit Tanyeli, *Personel Eğitimi*, Şenyuva Matbaası, Ankara, 1970, s. 15.

¹⁹ Özkaya Özdemir, *Hizmet İçi Eğitimde Temel İlkeler ve Teknikler*, Başbakanlık Devlet Matbaası, Ankara, 1967, s. 61.

Hizmet içi eğitiminde amaçlara ve hedeflere ulaşmada iyi saptanmış eğitim politikaları doğrultusunda hazırlanan eğitim planı en önemli unsurdur. İyi yapılmış bir planlama ile beraber yine amaçlara ve hedeflere uygun bir hizmet içi eğitim programının hazırlanması da gerekmektedir. Bu aşamadan sonra hizmet içi eğitimde hazırlanan programın uygulanması teorinin pratiğe imkanlar ölçüsünde en üst düzeyde aktarılması anlamına gelmektedir. Bu süreçte kullanılan öğretim yöntemleri ve araçları başarıyı etkileyen önemli iki unsurdur.

Hizmet içi eğitimde değerlendirme ise; uygulanan programın ne kadar başarılı olduğunun tespit edilmesini sağlamakta ve ortaya çıkan eksikliklerin daha sonra düzenlenecek olan programlarda giderilmesine yardımcı olmaktadır.

B- HİZMET İÇİ EĞİTİM İLE İLGİLİ MEVZUAT

Ülkemizde hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin yasal çalışmalar ve uygulamalar 1960'lı yıllarda yoğunlaşmaya başlamıştır. Bunun iki önemli nedeni vardır. Birincisi özel sektörün ciddi biçimde hayatiyet bulma çabaları ve bunlara nitelik kazandırma eğilimi, ikincisi planlı döneme geçiş ve bazı öncü kuruluşların gösterdikleri etkin çabalardır²⁰

Bu çabalar 14.07.1965 tarihinde meyvesini vermiş 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çıkarılarak, Türkiye'deki devlet memurluğu kavramına önemli bir yenilik getirmiş ve devlet memurlarının eğitimlerini bir görev olarak kurumlara vermiştir. Kanun ilk çıkarıldığında 214. maddesinin ilk

²⁰ Taymaz, s. 16.

paragrafındaki “yükümlülük” sözcüğü, beş yıl sonra 1327 sayılı kanun ile metinden çıkarılmıştır.²¹ Böylece kamu personelinin eğitime tabi tutulması bir zorunluluk olmaktan çıkmış kurum ve kuruluşların inisiyatifine bırakılmıştır. Bu durum hizmet içi eğitim açısından kurumların personelini eğitmesini engellememekte, sadece eğitmemeleri durumunda bundan onların sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunun (değişik:31.07.1970-1327/72.md.) 214.maddesinde; Devlet Memurlarının yetiştirmelerini sağlamak verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitim, Devlet Personel Başkanlığı tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanacak yönetmelikler dahilinde yürütülür²² hükmü yer almaktadır. Bu kanun maddesine göre hizmet içi eğitimin amacı, devlet memurlarının yetiştirmelerini sağlamak, verimliliklerini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlanmalarını sağlamaktır.

Devlet hizmetleri ile ilgili eğitsel kurum ve etkinliklere ışık tutan ve yön veren hükümleri kapsayan 657 sayılı kanun Türk Kamu Personel yönetiminde kurumların veya kişilerin değer yargılarına ve önemsemelerine dayanan ve koordinasyondan yoksun bir eğitim politikası yerine, kurumların her sınıfta hizmet gören personelinin; hizmet öncesi ve hizmet içi yönleriyle bir bütün olarak yetiştirilmelerini ve bunun yol ve yöntemlerini belirten milli bir planın koordine ettiği bir eğitim sistemini kabul etmiştir.²³ Burada kastedilen 657 sayılı kanunun 217.maddesinde ifade edilen devlet memurları eğitimi

²¹ A.Hayrettin Kalkandelen, *Hizmet İçi Eğitim El Kitabı*, Ajans- Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayii, Ankara, 1979, s. 152.

²² 657 Sayılı D.M.K. Madde: 214

²³ Kalkandelen, s. 62.

genel planıdır. Bu maddeye göre planın hazırlanışı şöyledir: Devlet memurları eğitimi genel planı Maliye ve Milli Eğitim Bakanlıkları ile Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı ve ilgili kurumların görüşleri alındıktan sonra Devlet Personel Başkanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yürürlüğe konulur.²⁴

Bu plan (bk.Ek-4) hizmet içi eğitime yön verici ilkeleri ve alınacak tedbirleri ortaya koyarken, kurumları kendilerine has ihtiyaçlarının karşılanmasında standart bir düzen içinde serbest bırakmıştır.

657 sayılı kanun, bir personel kanunu olmasına rağmen hizmet içi eğitimin kurum ve kuruluşlarda nasıl ve hangi şartlarda yapılacağını da ortaya koymuştur. Buna göre kurumlar hizmet içi eğitim için yönetmelik hazırlarken Devlet Personel Başkanlığı ile birlikte hareket edecek (214. madde), bu yönetmeliği hazırlarken de 217. maddede belirtilen Devlet Memurları Eğitimi Genel Planının ilkelerini esas alacaktır. Yine anılan kanun uyarınca kurumlarda hizmet içi eğitimi düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmek amacıyla bir eğitim birimi kurulması 215. madde ile hükme bağlanmıştır. Ayrıca “kurumlar eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler” hükmü kanunun 216. maddesinde yer almıştır. Bu eğitim merkezlerinin kuruluş ve işleyişleri Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak hazırlanan yönetmeliklerle belirlenir. Hizmet içi eğitim yapan kurumlar yıllık eğitim planı yapmak ve yıl içinde düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bir raporunu her altı aylık dönemin bitiminden en geç bir ay sonra Devlet Personel Başkanlığına vermek zorundadırlar (219. madde).

²⁴ 657 Sayılı D.M.K. Madde: 217.

Devlet Memurları Kanunu tüm kamu kurum ve kuruluşlarındaki hizmet içi eğitimin koordinasyon ve denetlemesini Devlet Personel Başkanlığına vermiştir (220. madde).

Kurumlar belirli sınıflardaki memurluklara eleman yetiştirmek amacıyla, 221. maddeye göre mesleki öğretim ve eğitim yapabilmekte yurt içindeki ve yurt dışındaki öğrenim kurumlarında öğrenci okutabilmekte ve ihtisas yaptırabilmektedir.

Kanunun 218. maddesine göre de devlet memurları yabancı memleketlerin hizmetle ilgili kurumlarında veya yetiştirme-eğitim merkezlerinde kurumlarının ihtiyaç duyması halinde yetiştirilebilmektedirler.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun dışında bazı kurumların kuruluş ve işleyişleri ile ilgili olarak çıkarılan kanunlarda da hizmet içi eğitimin yapılmasını öngören hükümler vardır. Bu kanunlar şunlardır:

1. 3293 sayılı kanun
2. 2262 sayılı Sümerbank Kuruluşu Kanunu (1933)
3. 4489 sayılı Yabancı Memleketlere Gönderilecek Memurlar Hakkındaki Kanun (1943)
4. 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu (1964)
5. 5373 sayılı Esnaf Birlikleri ve Esnaf Dernekleri Kanunu (1950)
6. 5590 sayılı Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları ve Odalar Birliği Kanunu (1950)
7. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu (1983)
8. 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu (1986)²⁵

²⁵ Taymaz, s. 16-17.

C- DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HİZMET İÇİ EĞİTİM KURSLARI:

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu bir personel kanunu olmasına rağmen eğitim faaliyetlerini de düzenlemektedir. Bu kanuna tabi tüm kamu kurum ve kuruluşlarına bir görev olarak verilen hizmet içi eğitim üç aşamalı olarak karşımıza çıkmaktadır.

1. Temel Eğitim, hazırlayıcı eğitim ve staj olmak üzere üç aşamalı olarak aday memurlukta,
2. Bilgi tazeleme eğitimi ve değişikliklere intibak eğitimi şeklinde iki aşamalı olarak memurlukta,
3. İleri kadrolara hazırlık eğitimi olarak memurluğun her evresinde.²⁶

Bu kanuna göre hareket etmek durumunda olan Diyanet İşleri Başkanlığı ilgili kanunun 214. maddesi gereği Devlet Personel Başkanlığıyla birlikte hazırlamış olduğu hizmet içi eğitim yönetmeliğine uygun faaliyetler düzenler. Yönetmeliğe göre, Başkanlığın hizmet içi eğitim kursları uzun süreli ve kısa süreli kurslar olarak ikiye ayrılmıştır.

a) Uzun Süreli Kurslar:

Bu kurslar, Aşere Takrip ve Tayyibe Kursu ve İhtisas Kursu olmak üzere ikiye ayrılır:

1- Aşere Takrip ve Tayyibe Kursu:

İlk olarak 30.03.1976'da açılan Aşere Takrip ve Tayyibe Kursları, ülke genelindeki din görevlileri arasında kıraat ilmini bilenlerin sayısını artırmak ve

²⁶ Uzman Der (Başbakanlık ve Bağlı Kuruluşları Uzman ve Uzman Yardımcıları Mesleki Dayanışma Derneği Yayın Organı), Yıl 1, Sayı 1, Ocak-Mart 1998, s. 6

bu ilmi yaşatmak gayesi ile düzenlenen kurslardır.²⁷ Açılış onayında ise bu kursların amacıyla ilgili şöyle denilmektedir: Başkanlığımız, Kur'an-ı Kerim'in kıraat usullerine uygun olarak okunuşu ile ilgili bilgileri, uygulaması ile birlikte, kavramış değerli zevatın sayılarını artırmak amacıyla iki yıl önce başlatmış olduğu eğitim çalışmalarını devam ettirmek kararındadır (bk.Ek-5) Eğitim süresi üç yıl olan bu kursta, ilk yılki aşere bölümünde Abdulfettah Paluvi'nin *Zübde-ül İrfan* adlı eseri, Muhammet Emin Efendinin *Umdet-ül Halan* adlı eseri ki, bu eser Zübdet-ül İrfan'ın şerhidir, takip edilmektedir. Ayrıca İbn Cezeri'nin tecvit ile ilgili mukaddimesi okutulup, ezberletilmektedir.

İki yıl süren Takrib bölümünde ise, Dimyati'nin *İtlaf-ü Füdala-il Beşer fil Kıraat-il Erbaa Aşer* adlı eseri esas alınır, detay bilgiler için ise İbn Cezeri'nin *En-Neşri* ve İbn'un Nazım'ın Tayyibe Şerhi takip edilir. Takrib bölümünde on kıraat imamı ikişer ravileri ve bu ravilerin de ravileri (tarik) nazarı itibara alınarak Kur'an-ı Kerim baştan sona iki yıllık bir sürede okunur ve yazılır. Bu süre zarfında yukarıda adı geçen *En-Neşr* ve *İthafü Füdala-i'l Beşer fi'l Kıraati'l-Erbaa Aşer'in* bir manzumesi olan *Tayyibe* okutulur. Beyitleri çözülür ve okutulan yerler ezberletilir. Bu ezberlendiğinde kıraat ile ilgili umumi kaidelere ve özel vecihlere vakıf olunur.

İhtisas kursları gibi uzun süreli bir hizmet içi eğitim kursu olan bu kursun adı Kur'an-ı Kerim İhtisas Kursu iken sonradan Aşere, Takrip ve Tayibe Kursu olarak değiştirilmiştir. (Kursun açılış amacı, nasıl açıldığı, ilk açıldığındaki durumu ve kursiyerlerde aranılan şartlar için bk.EK-5). Bu güne kadar bu kurslardan 134 din görevlisi mezun olmuştur. Şu an ise 32 kursiyer

²⁷ Şükrü Öztürk, D.İ.B . *Yaygın Din Eğitimi ve Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri*, Türkiye'de Din Eğitimi ve Öğretimi İlmi Toplantısı (İzmir 4-6 Aralık 1998), Türk Yurdu Yayınları:56, Ankara, 1999, s. 406.

eğitim görmektedir. Geçen zaman içerisinde kursiyerlerin seçiminde aranan kriterler ve kazanan kursiyerlere sağlanan imkanlar değişmiştir (bk.Ek-6).

Bu kurs İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde düzenlenmektedir. Kursu bitirenler kıraat ilmi konusunda ihtisas sahibi olmakta ve kendilerine diploma verilmektedir. Mezunlar, Mushafları İnceleme Kurulu Üyesi olarak atanabilmekte, eğitim merkezlerinde Kur'an Kerim dersi öğretmenliği yapabilmekte, büyük camilere öncelikli olarak görevli olmakta, mahallindeki hizmet içi faaliyetlerinde ve hafızların yetiştirilmesinde görev alabilmektedirler.

Bu kursun uzun süreli bir kurs olmasına rağmen tez kapsamına alınmamasının sebebi; Aşere Takrip Tayyibe kursunun amacının, şartlarının ve uygulanan müfredat programının ihtisas kurslarından farklı olmasıdır.

2- İhtisas Kursları:

Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezlerinden sadece dört tanesinde açılan ihtisas kurslarının amacı: Başkanlık teşkilatına müftü ve vaiz yetiştirmek, mesleki bakımdan daha iyi yetişmelerini sağlamak, onları daha ileri görevlere hazırlamak, onlara dini kaynaklara doğrudan doğruya başvurma yeterliliğini kazandırmak ve dini konularda halkımızın ihtiyacına cevap verecek uzman elemanlar olarak yetişmelerini sağlamaktır.²⁸ Bu kurslar günümüzde İstanbul Haseki, Konya Selçuk, Trabzon Akçaabat Darıca ve Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim merkezlerinde düzenlenmektedir. 30 ay olarak düzenlenen bu kursların ilk dokuz ayı hazırlık dönemi ve geriye kalan 21 ayı ise ihtisas dönemi olarak düzenlenmiştir. Kursun hazırlık

²⁸ Öztürk, a.g.m., s. 406.

döneminde Kur'an-ı Kerim (kıraat, tashihi huruf, tecvit), Kur'an-ı Kerim meal çalışması, sarf-nahiv, muhadese, Arapça metin ve belagat dersleri okutulmaktadır. İhtisas döneminde ise tefsir, hadis, hadis usulü,fıkıh, fıkıh usulü, feraiz, İslam hukuk felsefesi, güncel fıkıh problemleri, akait, irşat ve tebliğ usulü ve idari bilgiler dersleri okutulmaktadır.

Kursa katılabilmek için gerekli şartları taşıyan adaylar arasından, Ankara'da yapılan mülakatı geçenler, kazandıkları eğitim merkezlerinin bulunduğu illerin il Müftülüklerinin emrine atanmaktadırlar. Uygulanan 30 aylık programın herhangi bir döneminde başarısız olan kursiyerler eski görev yerlerine iade edilmektedirler. Tek dersten kalan öğrencilere ise öğretmenler kurulu kararı ile üç aylık bir dönem daha fırsat verilebilmektedir. Üç aylık dönemlerin sonundaki sınavlarda başarısız olan öğrencilere ise, başarısız oldukları derslerden bir sınav hakkı daha verilmektedir. Kursu başarı ile bitiren kursiyerler vaiz olarak atanmakta, müftülük imtihanı için şartları tutan adaylar ise görevde yükselme sınavını kazandıkları taktirde İlçe Müftüsü olarak atanmaktadırlar. Daha önceleri kursu bitirenler sınavsız olarak müftü atanabiliyorken Sınav, Atama, Nakil ve Görevde Yükselme Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile müftü olacaklara görevde yükselme sınavına girme şartı getirilmiştir.

b) Kısa Süreli Kurslar:

Müftü, vaiz, murakıp, Kur'an Kursu Öğreticisi, Imam-Hatip, Müezzin Kayyım gibi personelin yetiştirmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak, daha ileriki görevlere hazırlanmalarını sağlamak amacıyla 4-6 hafta, bazen 12 haftaya kadar uzayabilen sürelerde düzenlenen kurslara kısa süreli kurslar

denir. Bu kurslar mekan darlığı yüzünden İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde yapılamamakta, bunun dışındaki 12 eğitim merkezinde, "Eğitim Yerleri" denilen eğitim merkezleri dışındaki Başkanlıkça uygun görülen yerlerde ve Müftülüklerde yapılmaktadır.

Ayrıca genel idare hizmetleri sınıfında çeşitli hizmetlerde görüş alışverişinde bulunmak ve yeni düzenlemeler hakkında personele bilgi vermek amacıyla, 3-5 gün süreli Eğitim Seminerleri de yapılmaktadır. Seminerler duruma göre Başkanlık merkezi başta olmak üzere Eğitim merkezlerinde veya değişik illerde temin edilen yerlerde düzenlenmektedir.²⁹

Buna göre, Başkanlığın hizmet içi eğitim faaliyetleri merkezde Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı ve bu daire başkanlığına bağlı Hizmet İçi Eğitim ve Program Geliştirme Şube Müdürlüklerince yürütülmektedir. Kurumun yıllık eğitim planları Din Eğitimi Dairesince hazırlanmakta, Başkanlığın eğitim kurulunda görüşülüp geliştirildikten sonra Din İşleri Yüksek Kurulunun kararı ile uygulamaya konulmaktadır (örnek kararlar için bk.Ek-7).

c) Yabancı Dil Ağırlıklı Hizmet İçi Eğitim Kursları

Bu kurslar Diyanet İşleri Başkanlığı Yurt Dışı Teşkilatına personel yetiştirmek amacıyla açılan hizmet içi eğitim kurslarıdır. Başkanlık yurt dışına dini hizmet amacıyla Din Hizmetleri Müşaviri, Din Hizmetleri Ataşesi ve camilerde görev yapan Din Görevlisi olarak üç sınıf personel göndermektedir.

Bu sınıflardan yurt dışına Din Hizmetleri Müşaviri ve Din Hizmetleri Ataşesi olarak gidecek olan personele on ay süreyle Ankara Eğitim Merkezinde, yurt dışına uzun süreli Din Görevlisi olarak gidecek olan

²⁹ Öztürk, a.g.m. s. 406.

personeler de üç ay süreli olarak , Ankara Eğitim Merkezinde veya uygun olan başka bir eğitim merkezinde, yabancı dil ağırlıklı bir müfredat ile verilen hizmet içi eğitim kursudur.

D- İHTİSAS KURSLARI İLE İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİKLER

Diyanet İşleri Başkanlığı Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına bağlı olarak açılan ihtisas kursları, birer hizmet içi eğitim kursu olup, bu kurslarda yapılan eğitim öğretim faaliyetleri ilgili kanun ve yönetmeliklere göre düzenlenmiştir.

Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşlarındaki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun maddelerindeki hükümlere göre düzenlendiğini daha önce belirtmiştik.

Bu hükümlere göre Diyanet İşleri Başkanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı koordineli olarak personelin yetiştirilmesi, verimliliğinin artırılması ve daha üst görevlere hazırlanması amacıyla bir hizmet içi eğitim yönetmeliği hazırlamıştır (bk.EK-3). Başkanlık tarafından düzenlenen her türlü hizmet içi eğitim faaliyeti bu yönetmeliğe göre yapılmaktadır. Dolayısı ile bir hizmet içi eğitim kursu olan ihtisas kurslarındaki eğitim-öğretim faaliyetlerinde de bu yönetmeliğe uyulmaktadır. Bu yönetmeliğin Devlet Personel Başkanlığı ile koordineli olarak hazırlanma sebebi; Türkiye'deki her kamu kurum ve kuruluşunun hizmet içi eğitim ile ilgili kendi yönetmeliğini hazırlarken Devlet Memurları Eğitimi Genel Planının usul ve ilkelerine uymak zorunda olmasıdır (bk.EK-4). 25.07.1983 tarih ve 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuş olan Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı; eğitimin bütünlüğü ilkesi içinde, hizmet içi eğitime yön verici ilkeleri ve tedbirleri

belirterek, devlet kamu hizmeti görevlilerinin bağı olacağı eğitim faaliyetlerinin niteliğine, hizmet içi eğitim görececek personel gruplarına ve hizmet içi eğitim sorumluluklarının yürütülmesine ilişkin esasları düzenler.³⁰

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yukarıdaki alıntıda belirtildiği şekilde, genel bir plana bağlanması kamu kesiminde hizmet içi eğitimin bir bütün olarak ele alınmasını ve bir sisteme kavuşturulmasını sağlamıştır. Bu yapılırken kurumun kendi içindeki yapısından ve ihtiyaçlarından kaynaklanan farklılıklar göz önünde bulundurulmuş ve gerekli olan serbesti kurumlara verilmiştir. Bu serbesti içerisinde, Diyanet İşleri Başkanlığı hizmet içi eğitim ihtiyacını karşılamak için 13 ilde eğitim merkezi açmıştır. 657 sayılı kanunun 216. maddesi, kurumların hizmet içi eğitim faaliyetlerini nerelerde yapabileceğini açıklamıştır. Bu maddede: “Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler...” denilmektedir. Yine aynı maddenin devamında, eğitim merkezlerindeki faaliyetlerin çalışma esas ve usullerinin, Devlet Personel Başkanlığı ile koordineli olarak, bir yönetmeliğe göre düzenlenmesi hükmü bulunmaktadır.

Bu yönetmelik hükümleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezlerindeki görevli müdür, öğretmen ve uzmanların görev ve sorumluluklarını, eğitim merkezlerinin çalışma usul ve esaslarını, eğitim ve öğretim görececek başkanlık merkez ve taşra teşkilatı personelini kapsar (bk.EK-8) denilmektedir. Yönetmeliğin hükümleri, Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin hükümleri ile paralellik arz etse de eğitim merkezleri açısından daha ayrıntı içeren hükümler ihtiva etmektedir.

³⁰ 25.07.1983 gün ve 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı, s. 19.

İhtisas Kursları, daha önce anılan (bk.Ek-2) 13 eğitim merkezinden dört tanesinde açılmış ve bu kurslar eğitim merkezi müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösterdiğinden ilgili kanun ve yönetmeliklere uyulması zorunluluğu vardır. Dolayısıyla bu zorunluluk, aynı zamanda ihtisas kurslarının kanuni dayanağını da oluşturmaktadır.

Sonuç olarak denilebilir ki; daha üst görevlere personel hazırlama eğitimi yapan ihtisas kurslarının kanuni dayanağı 657 sayılı kanunun 214 ve 221. maddeleridir. 221.maddede “kurumlar belirli sınıflardaki memurluklara eleman yetiştirmek amacıyla: A)Kendi bünyeleri içerisinde mesleki öğretim ve eğitim yapabilirler...” denilmektedir. Ayrıca bu maddelere dayanılarak hazırlanıp, ihtisas kurslarında uygulanan, hizmet içi eğitim ve eğitim merkezleri yönetmelikleri de bu kurslardaki eğitim faaliyetlerinin kanunlar ve yönetmelikler çerçevesinde yapıldığını ortaya koymaktadır.

E- İHTİSAS KURSLARININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

Eğitim merkezleri bünyesinde açılan ihtisas kurslarının ilki 1976 yılında İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde düzenlenmiştir. 1976'dan 1990'a kadar sadece İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde açılan ihtisas kursunun artan ihtiyacı karşılayabilmek amacıyla Konya'da da açılması uygun görülmüştür. Verilen eğitimin kaliteli olması, mezunlarının kariyerlerini ilerletmeleri hususunda bu kursa katılmayan personele oranla daha avantajlı olmaları bu kursları cazip hale getirmiş ve her geçen gün kurslara olan talep artmıştır. Artan bu talebi karşılayabilmek ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın nitelikli ve üst kademelere uygun personel ihtiyacını giderebilmek için coğrafi konumları da

göz önünde bulundurularak, 2000 yılının Şubat ayında Erzurum'a, yine aynı yılın Ekim ayında Trabzon'a, iki ihtisas kursu daha açılmıştır.

a) İstanbul Haseki İhtisas Kursu:

İstanbul Haseki Eğitim Merkezi, İstanbul ve çevresinde bulunan illerdeki görevlilere hizmet içi eğitim vermek amacıyla 3 EKİM 1974 tarihinde hizmete açılmıştır (bk.Ek-9). Açılışından, 20.01.1976 tarihine kadar bu eğitim merkezinde, kısa süreli hizmet içi eğitim kursları ve Kur'an-ı Kerim İhtisas Kursu (Aşere, Takrip ve Tayyibe Kursu) düzenlenmiştir. İhtisas kursu ise ilk kez 20.01.1976 tarihinde 30 ay olarak düzenlenmiştir. Bu kurslardan bu güne kadar 16 dönemde toplam 502 kursiyer mezun olmuştur:

1.DÖNEM	2.DÖNEM	3.DÖNEM	4.DÖNEM	5.DÖNEM	6.DÖNEM	7.DÖNEM	8.DÖNEM
49	51	53	51	29	23	12	13
9.DÖNEM	10.DÖNEM	11.DÖNEM	12.DÖNEM	13.DÖNEM	14.DÖNEM	15.DÖNEM	16.DÖNEM
14	19	29	26	25	24	35	49

Tablo -1 Haseki İhtisas Kursu Dönemlerine Göre Kursiyer Sayıları

Halen 17. dönem kursiyerleri olarak 35 din görevlisi ihtisas eğitimine devam etmektedir.

b) Konya Selçuk İhtisas Kursu:

Konya Selçuk Eğitim Merkezi, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 13.2/ 338-1699 sayılı oluruyla (bk.Ek-10) İç Anadolu bölgesinde görev yapan personelin hizmet içi eğitim ihtiyacının karşılanması amacıyla 26.10.1989 tarihinde açılmıştır. Dr. Ahmet Baltacı, merhum Doç. Dr. Hüseyin Küçükcalay, merhum Yrd. Doç. Dr. Ahmet Gürtaş, Dr. Nurettin Boyacılar ve

Mehmet Savaş'ın gayretleriyle hizmete açılan bu eğitim merkezinde ilk dönem ihtisas kursu 1990 yılında eğitime düzenlenmiştir. Önce, Mevlana civarında Türk Anadolu Vakfı'na ait küçük bir binada eğitime başlanmış daha sonra, 1997 yılında Selçuklu İlçesi Aydınlıkevler Semtinde mülkiyeti Türk Diyanet Vakfı'na ait olan 80 dönümlük bir arazi üzerine yine Türk Diyanet Vakfı tarafından yaptırılan dört katlı ve 14 derslikli 4800 metrekaarelik bir binaya taşınmıştır. Konya Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas kursunda bu güne kadar 9 dönemde toplam 177 kursiyer mezun olmuştur.

1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem	4.Dönem	5.Dönem
12	6	6	15	13
6.Dönem	7.Dönem	8.Dönem	9.Dönem	10.Dönem
27	28	26	44	Devam

Tablo-2 Dönemlerine göre Selçuk İhtisas Kursu mezun sayıları

Halen 106 kursiyer de eğitimine devam etmektedir.

c) Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi:

Her geçen gün artmakta olan Başkanlık personelinin, 657 sayılı kanunun 214 ve 221. maddelerinde ön görüldüğü şekilde hizmet içi eğitimden geçirilmesi, mevcut eğitim merkezlerinin kapasiteleri açısından uzun süre alacağı gerekçesiyle Başkanlığın 13.07.1994 tarih ve 414 sayılı oluruyla (bk.Ek-11) hizmete açılan Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi bölgede önemli bir ihtiyaca cevap vermektedir. Bu eğitim merkezinde 1994-2000 yılları arasında sadece kısa süreli hizmet içi eğitim kursları açılmıştır. Uzun süreli hizmet içi eğitim kursu olan ihtisas kursu ise ilk kez 30 Ekim 2000

tarihinde düzenlenmiştir. Şu an 1.dönem kursiyeri olarak 21 kişi eğitim görmektedir. Bu kursiyerler 30.04.2003 tarihinde mezun olacaklardır.

d) Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi İhtisas Kursu:

Açılış gerekçesi Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi ile aynı olan Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 12.11.1996 tarih ve 1216 oluruyla (bk.Ek-12) hizmete açılmıştır. Eğitim merkezinin Erzurum'da açılmasının sebebi Doğu Anadolu Bölgesindeki personelin Hizmet içi eğitim ihtiyacını karşılamaktır. Burada ilk ihtisas kursu 07.02.2000 tarihinde 16 kursiyer ile eğitime başlamıştır. Şu an eğitim merkezinde birinci ve ikinci dönem ihtisas kursiyerleri bulunmaktadır. Birinci dönem kursiyerleri 14.08.2002'de mezun olacaklardır. 30.10.2000 tarihinde başlayan ikinci dönem kursiyerleri de 37 kişi ile eğitimlerine devam etmektedirler. Bu kursiyerler 30.04.2003 tarihinde mezun olacaklardır.

İlk açıldığında adı Erzurum Dadaşkent Eğitim Merkezi olan bu eğitim merkezinin adı 2001 yılında Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi olarak değiştirilmiştir.

F- İHTİSAS KURSLARINDA UYGULANAN MÜFREDAT

a) İhtisas Kurslarında Bu Güne Kadar Uygulanan Müfredat:

1.DÖNEM:

1976'da İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde açılan ihtisas kursunun 1. Döneminde 30 ay süre ile Tablo-3 gösterilen dersler ve kitaplar okutulmuştur:

S.NO	DERSLER	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Belagat	El- Belagatü'l Vadiha
2	Edebi Metinler	Edebü'd Dünya ve'd Din
3	Tefsir	Nesefi Tefsiri- İbn Kesir Tefsiri
4	Hadis	Sünen-i Ebu Davud
5	Fıkıh	Hidaye
6	Feraiz	Şerhu's Siraciyye

(Tablo-3)

Bu dönemde Arapça, fıkıh usulü, hadis usulü ve akait dersleri okutulmamıştır.

Ayrıca kursiyerlerden kursun bitiminde teslim edilmek üzere bir danışman öğretmen nezaretinde tez hazırlamaları da istenmiştir.

2.DÖNEM:

Eylül 1978 tarihinde başlayan 2. Dönem ihtisas kursu için yeni bir düzenleme yapılmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı 11.09.1978 tarih ve 73 sayılı kararı ile yapılan bu düzenlemede kurs süresi 24 ay olarak belirlenmiştir. Bu sürenin ilk üç aylık bölümünde (Tablo- 4)'teki dersler okutulmuş ve derslerin karşısındaki kitaplar takip edilmiştir.

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Hadis Usulü	2	Hadis İlimleri ve İstılahları
2	Sarf ve Nahiv	10	Maksud, İzzi, Şerhu Katr'un- Neda
3	Hadis	3	Sünen-i Ebu Davud
4	Edebi Metinler	5	Cevheretü't – Takva
5	Muhadese ve İnşa	4	Öğretmenin Tercihine Bırakılmış

(Tablo-4)

İkinci Üç aylık bölümde (Tablo-5)'teki dersler okutulmuş ve karşısındaki kitaplar takip edilmiştir.

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Hadis	10	Sünen-i Ebu Davut
2	Belagat	10	El Belagatü'l Vadiha
3	Muhadese ve İnşa	4	Öğretmenin Tercihine Bırakılmış.

(Tablo- 5)

Geriye kalan 18 aylık dönemde ise (Tablo- 6)'deki dersler okutularak karşılarındaki kitaplar takip edilmiştir.

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	10	Nesefi ve İbn Kesir Tefsirleri
2	Hadis	2	Sünen-i Ebu Davut
3	Fıkıh	10	Hidaye
4	Fıkıh Usulü	2	İlmü Usulü'l Fıkıh(A.Hallaf) vb.
5	Feraiz	2	Şerhu's-Siraciyye(Fıkıh usulü bittikten sonra)

(Tablo- 6)

Bu dönemde İslam Medeniyeti dersi konulmuş fakat ders son altı aylık bölümde haftada ikişer saatlik seri konferanslar halinde işlenmiştir.

Yine bu dönemde mesai günlerinde, ders saatleri dışında (öğleden sonra) üçer saatlik mecburi mütalaa konulmuştur.

Fıkıh usulü, hadis usulü ve feraiz derslerinin dışındaki bütün dersler Arapça takrir edilmiş, her üç ayın sonunda bir imtihan yapılmaya başlanmıştır. Bu dönemde geçme notu 50 puandır. Bundan aşağı puan alan fakat genel ortalaması 60'dan yukarı olanlar, bu durumu aynı dersten iki defa tekrarlamadığı sürece başarılı sayılmışlardır. İhtisas kursuna katılanların tez hazırlaması uygulamasına birinci dönemde olduğu gibi yine devam edilmiştir.

3.DÖNEM

Üçüncü dönemde ikinci dönemdeki ders programı ve kitaplar aynen takip edilmiş, sadece edebi metinler dersinde A.Et-Teberi'nin *Ruhu'd Dini'l İslamiyye*'si ve fıkıh usulünde de *El Veciz* okutulmuştur.

4.DÖNEM

Bu dönemde ihtisas kursları 30 aya çıkarılmış ve farklı derslerin okutulduğu 3 bölüme ayrılmıştır. Fakat hazırlık ve ihtisas diye bir ayrıma henüz gidilmemiştir.

Bölümler, okutulan dersler ve takip edilen kitaplar tablo 7,8,9 da gösterilmiştir:

6 ay süreli (24 hafta) ilk bölüm:

S.NO	DERSLER	SAATI	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Hadis	3	Sünen-i Ebu Davut
2	Hadis Usulü	1	Şerh'u Manzumeti'l-Beykuniyye
3	Fıkıh	5	Muhtar (İhtiyar Metni)
4	Arapça a)Muhadese b)Metin Tercüme c)Sarf Nahiv		Öğretmenin Tercihine Bırakılmış Seçme Metinler Maksud,Şerh'u Katr'ün Neda
5	Belagat		El-Belagatü'l –Vadiha

(Tablo- 7)

12 ay (42 hafta) süreli İkinci Bölüm:

S.NO	DERSLER	SAATI	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Hadis	3	Sünen-i Ebu Davud
2	Fıkıh Usulü	2	İlmü Usuli'l Fıkıh(A.Hallaf'ın)
3	Tefsir	6	Nesefi ve İbn Kesir Tefsirleri
4	Nahiv	3	Camiü-d Durusi'l Arabiyye
5	Fıkıh	8	Muhtar, Hidaye
6	Akaid	2	Şerhu'l Emali(İlk 30 Hafta)
7	Araştırma Teknikleri	2	Öğr.Tercihli(Akaidin yerine son 12 hafta)

(Tablo- 8)

12 ay (42 hafta) süreli Üçüncü Bölüm:

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Nahiv	2	Camiü'd Dürüsi'l Arabiyye
2	Fıkıh	10	Hidaye, Hidayetü'l Mectehid, Mukaranetü'l Mezahib
3	Tefsir	7	Nesefi, Beyzavi, İbn Kesir Tefsirleri
4	Hadis	3	Sünen-i Ebi Davud
5	Feraiz	2	Şerhu's Siraciyye

(Tablo- 9)

5.DÖNEM

Bu dönemde, dördüncü dönemde uygulanan program, hiçbir değişiklik yapılmadan aynen uygulanmıştır.

6.DÖNEM

Altıncı dönemden itibaren İhtisas Kursu, Hazırlık ve İhtisas olarak iki bölüme ayrılmıştır. Hazırlık bölümü 10 ay, ihtisas bölümü ise 20 ay sürelidir. Toplam süre yine 30 aydır ve bu dönemde ilk kez Kur'an Dersi ihdas edilmiştir.

Dersler ve takip edilen kitaplar aşağıdaki şekildedir.

Hazırlık Dönemi:

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Kur'an-ı Kerim	2	Kur'an-ı Kerim
2	Sarf-Nahiv	11	Emsile,Bina,Maksud, Avamil,Kafiye
3	Muhadese ve İnşa	11	El- Arabiyyetü li'n Naşîin

(Tablo-10)

İhtisas Dönemi:

S.NO	DERSLER	SAATI	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	-	Safvetü't Tefasir, Celaleyn, Nesefi, Beydavi, İbn Kesir
2	Tefsir Usulü	-	Mabahis fi Ulumi'l –Kur'an
3	Hadis	-	Sünen'i Ebu Davud
4	Hadis Usulü	-	Şurhu Manzumatil- Beykuniyye
5	Fıkıh	-	Muhtar,Hidaye, Bedaiu's –Sanai, İbn Abidin, Mukaranetü'l Mezahip fil Fıkhi'l-İslami
6	Fıkıh Usulü	-	El –Veciz
7	Feraiz	-	Şerhu's –Siraciyye

(Tablo- 11)

Bu dönemden başlayarak 10. döneme kadar (6,7,8,9.Dönemlerde) kursiyerlerden tez istenmemiştir. Altıncı dönemden sonraki dönemlerde de hazırlık döneminde *Kafiye* yerine *Şerhu Katr'ün- Neda* okutulmuştur. Tablo - 10-11 de gösterilen müfredat programı 6. Dönemden başlayarak 7,8, 9, 10 ve 11. Dönemlerde uygulanmıştır. 10.dönemde 5. dönemden sonra kaldırılan tez hazırlama uygulaması Başkanlığın koyduğu kriterlerle (bk.Ek-13) tekrar başlatılmıştır.

12.DÖNEM:

Bu dönemde İhtisas Kursunun süresinde ve okutulan derslerde tekrar değişiklik yapılmıştır. Kursun süresi ilk 6 ayı hazırlık ve son 18 ayı ihtisas olmak üzere 24 ay yapılmıştır. Hazırlık dönemi üç aylık iki bölüme, ihtisas dönemi ise üç aylık altı bölüme ayrılmıştır. 21.08.1995 tarihinden 06.09.1999 tarihine kadar uygulanan müfredat programında aşağıda gösterilen dersler okutulmuş ve kitaplar takip edilmiştir.

Hazırlık Dönemi (İlk Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Kur'an-ı Kerim	2	Kur'an-ı Kerim
2	Arapça(Sarf-Nahiv)	8	Emsile,Bina,Maksud, Avamil, Şerh'u Katru'nNeda
3	Arapça(Muhadese)	6	El Arabiyyetü Li'n Naşiin
4	Arapça (Metin)	8	Seçmeli (Klasik ve Modern Metinler)

(Tablo-12)

Hazırlık Dönemi (2. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Kur'an-ı Kerim	2	Kur'an-ı Kerim
2	Arapça (Nahiv)	8	Şerh'u Katru'n Neda
3	Arapça (Muhadese)	6	El Arabiyyetü Li'n Naşiin
4	Arapça (Metin)	4	Seçmeli (Klasik ve Modern Metinler)
5	Belagat	4	El-Belagatü'l Vadiha

(Tablo-13)

İhtisas Dönemi (İlk Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Safvetü't Tefasir,Celaleyn ve İbn Kesir
2	Hadis Usulü	2	Teysirü Müstalahi'l Hadis
3	Hadis	2	İhkamü'l Ahkam (İbn Dakik El-İd)
4	İsl.Huk.Giriş	4	El Medhal (Abdulkerim Zeydan)
5	Akaid	3	Şerhü'l Emali (Aliyyü'l Kari)
6	Fıkıh	7	El Muhtar

(Tablo-14)

İhtisas Dönemi (2. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	İbn Kesir ve Nesefi Tefsirleri
2	Hadis	4	İhkamü'l Ahkam (İbn Dakik El-İd)
3	Fıkıh	10	El Muhtar
4	Fıkıh Usulü	4	El Veciz

(Tablo-15)

İhtisas Dönemi (3. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi Tefsiri
2	Hadis	4	İhkamü'l Ahkam (İbn Dakik El-İd)
3	Fıkıh	10	El Muhtar (5 Saat) Hidaye (5 saat)
4	Fıkıh Usulü	4	El Veciz

(Tablo-16)

İhtisas Dönemi (4. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi Tefsiri
2	Hadis	4	Kütüb'ü Sitte'den seçmeler)
3	Fıkıh	7	Hidaye
4	İsl.Huk. Felsefesi	4	El Muvafakat Makasidü's Şeria
5	Fıkıh Usulü	3	El Veciz

(Tablo-17)

İhtisas Dönemi (5. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi ve Kadı Beydavi Tefsirleri
2	Hadis	4	Kütüb'ü Sitte'den seçmeler)
3	Fıkıh	7	Hidaye ve Bedai (Bölümler)
4	Fıkıh(Muasır Metinler)	4	Ahkamü'l Muamelati's Şeriyye (Ali Hafif)
5	Feraiz	3	Şerhu's Siraciyye (Tatbikatlı)

(Tablo-18)

İhtisas Dönemi (6. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Keşşaf Kurtubi ve Bazı Tefsirlerden Seçmeler
2	Hadis	4	Kütüb'ü Sitte'den seçmeler)
3	Fıkıh	6	Hidaye ve Mezhep Kitaplarından Seçmeler
4	Fıkıh'ı Mukaran	3	H.Şeltul ve El Buti'nin Fıkıh Mukarenleri
5	Feraiz	3	Şerhu's Siraciyye (Tatbikatlı)
6	El Kavaidü'l Fıkhiyye	2	Hadimi'nin Meca-miü'l- Hakaik'inin Kavaid Bölümü

(Tablo-19)

12. ve 15. Dönemler arasında uygulanan bu program 16. Dönemde tekrar değiştirilmiştir.

16. DÖNEM

Diyanet İşleri Başkanlığının 15.10.1999 tarih ve 564 sayılı onayı ile altı yıl aradan sonra ihtisas kursları tekrar 30 aya çıkarılmıştır. 9 ayı hazırlık 21 ayı ihtisas olan ve 6 EYLÜL 1999'dan günümüze kadar uygulanmaya gelmekte olan müfredat programındaki dersler, saatleri ve takip edilen kitaplar bölümlerine göre aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Hazırlık Dönemi (İlk Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Kur'an-ı Kerim	2	Kur'an-ı Kerim
2	K.Kerim Meali	5	Kur'an-ı Kerim
3	Arapça(Sarf-Nahiv)	6	Sarf Bilgilerinin tekrarı,Ed-Dürüsü'n Nahviyye
4	Arapça (Metin)	6	İhtiyar(4 Saat), Edebi Metinler (2 Saat)
5	Arapça Muhadese	5	El -Arabiyyetü li'l Hayat

(Tablo-20)

Hazırlık Dönemi (2. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Kur'an-ı Kerim	2	Kur'an-ı Kerim
2	K.Kerim Meali	5	Kur'an-ı Kerim
3	Arapça(Muhadese)	5	El Arabiyyetü li'l Hayat,Arapça Gazete ve Dergiler
4	Arapça (Metin)	6	İhtiyar(4 saat) Edebi Metinler (2 saat)
5	Arapça (Nahiv)	6	Şerh'ü Katri'n Neda, Ed-Dürüsü'n Nahviyye

(Tablo-21)

Hazırlık Dönemi (3. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	K.Kerim Meali	5	Kur'an-ı Kerim
2	Arapça (Nahiv)	5	Şerh'ü Katri'n Neda, Ed-Dürüsü'n Nahviyye
3	Arapça(Muhadese)	4	El Arabiyyetü li'l Hayat,Arapça Gazete ve Dergiler
4	Arapça (Metin)	5	İhtiyar(3 saat) Edebi Metinler (2 saat)
5	Belagat	5	El- Belagatü'l- Vadiha

(Tablo-22)

İhtisas Dönemi (İlk Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Celaleyn ve İbn Kesir
2	Hadis Usulü	2	Teysirü Müstalahi'l Hadis, Şerhu Manzumeti'l-Beykuniyye
3	Hadis	3	Teysirü'l-Allam Şerhu Umdeti'l- Ahkam, Sübülü's Selam vb.
4	İsl.Huk.Giriş	4	El Medhal (Abdulkерim Zeydan)
5	Akaid	3	Şerhü'l Emali (Aliyyü'l Kari), El Bidayetü fi Usulü'd Din vb.
6	Fıkıh	8	El Muhtar(4 saat),El Hidaye (2 Saat), Ahvalü's Şahsiye (2 saat)

(Tablo-23)

İhtisas Dönemi (2. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi Tefsiri
2	Hadis Usulü	2	Teysirü Müstalahi'l Hadis, Şerhu Manzumeti'l-Beykuniyye
3	Hadis	3	Teysirü'l-Allam Şerhu Umdeti'l- Ahkam, Sübülü's Selam vb.
4	İsl.Huk.Giriş	2	El Medhal (Abdulkерim Zeydan)
5	Fıkıh	8	El Muhtar(4 saat),El Hidaye (2 Saat), Ahvalü's Şahsiye (2 saat)
6	Fıkıh Usulü	3	El-Veciz ve İlmü Usulü'l- Fıkh (A.Hallaf)

(Tablo-24)

İhtisas Dönemi (3. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi ve Kadı BeydaviTefsirleri
2	Hadis	5	Teysirü'l Allam, Sübülü's Selam(3 s.) Buhari (2 s.)
3	Fıkıh	8	El-Muhtar(4 s.) Hidaye(2s.),Ahvalü's Şahsiyye(2s.)
4	Fıkıh Usulü	3	El Veciz(A.Zeydan) veya İlmü Usulü'l Fıkh(A.Hallaf)
5	Tavaid'i Külliye Usul-i Fetva	2	Şerhu Kavaidi'l Fıkhiyye(A.Zerka) vb. Mecelledeki 99 kaide

(Tablo-25)

İhtisas Dönemi (4. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi ve Keşşaf Tefsirleri
2	Hadis	5	Teysirü'l Allam veya Sübülü's Selam(3 s.), Müslim (2 s.)
3	Fıkıh	8	Muhtar(4 saat), Hidaye (2 saat),Ahvali's- Şahsiyye
4	Fıkıh Usulü	3	El Veciz(A.Zeydan), İlmü Usulü'l Fıkh(A.Hallaf)
5	İsl.Huk.Felsefesi	2	El-Muvafakat,Makasidü's-Şeria vb.

(Tablo-26)

İhtisas Dönemi (5. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi ve Kurtubi Tefsirleri
2	Hadis	5	Teysirü'l Allam,Sübülü's Selam(3 s.), Sünin'i Ebu Davud ve Tirmizi(2 s.)
3	Fıkıh	9	Hidaye (4 s.), Mukarenetü'l Mezahib(3 s.), El-Ahvalü's – Şahsiyye (2 s.)
4	Feraiz	3	Şerhu's Siraciyye vb. kitaplar
5	Güncel Fıkıh Problemleri	1	Fetva Muasıra (Kardavi),Kadaya Fıkhiyye Muasıra(R.Butî)

(Tablo-27)

İhtisas Dönemi (6. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi ve Alusi Tefsirleri
2	Hadis	5	Teysirü'l Allam,Sübülü's Selam(3 s.), Sünen'i Nesei ve İbn Mace (2 saat)
3	Fıkıh	8	Hidaye (4 s.), Mukarenetü'l- Mezahib (2 s.) El-Ahvalü's- Şahsiyye (2 s.)
4	Feraiz	2	Şerhu's Siraciyye
5	Güncel Fıkıh Problemleri	2	Fetva Muasıra (Kardavi),Kadaya Fıkhiyye Muasıra(R.Butî)
6	İrşad ve Tebliğ	1	İşlenen Konular için (bk.Ek-14)

(Tablo-28)

İhtisas Dönemi (7. Üç Ay)

S.NO	DERSLER	SAATİ	TAKİP EDİLEN KİTAP
1	Tefsir	6	Nesefi Tefsiri ve Tefsir'i Kebir
2	Hadis	5	Teysirü'l Allam, Sübülü's Selam (3 s.), Darimi ve Muvatta (2s.)
3	Fıkıh	6	El-Hidaye (4 s.), El-Ahvalü's- Şahsiyye (2 s.)
4	Feraiz	5	Mukarenetü'l Mezahib
5	İrşad ve Tebliğ	1	İşlenen Konular için (bk.Ek-14)
6	İdari Dersler	2	İşlenen Konular için (bk.Ek-15)

(Tablo-29)

Bu dönemde ihtisas kursu müfredatına, hazırlık bölümünde ilk kez Kur'an-ı Kerim meal çalışması dersi konulmuştur. Böylece Kur'an-ı Kerim'in baştan sona tercüme edilmesi ve muhtevası hakkında kursiyerlere özlü bilgi verilmesi hedeflenmiştir.

İhtisas döneminde ise; İrşad ve Tebliğ Dersi, kursiyerlerin vatandaşlara İslam dininin özelliklerini ve güzelliklerini daha iyi anlatabilmeleri için takip edilmesi gereken usul ve esasların verilebilmesi amacıyla ilk kez ihdas edilmiştir (bk.Ek-14). Ayrıca kursiyerlerin kurs bitiminden sonra atanabilecekleri idari kadrolarda daha başarılı olabilmeleri, görev ve sorumluluklarını bilebilmeleri için görevleri ile ilgili mevzuat hakkında kendilerine detaylı idari bilgiler vermek amacıyla yine bu dönemde ilk kez İdari dersler adında bir ders de müfredata eklenmiştir (bk.Ek-15). Kursiyerlere İhtisas döneminde en az ayda bir defa sosyal, kültürel, İslam Kültür ve Medeniyeti vb. konularında konferans düzenlenmesi şartı getirilmiştir.

Bu müfredat programı; bu gün eğitime devam etmekte olan 17.Dönem kursiyerlerine de aynen uygulanmaktadır.

Bu konu başlığı altında müfredat programlarının gelişim süreci anlatılırken İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde düzenlenen İhtisas kursu dönemleri esas alınmıştır. Çünkü müfredat programları yeni açılan ihtisas kurslarında Haseki İhtisas Kursu örnek alınarak uygulanmıştır. 1990 yılında Selçuk İhtisas Kursu ilk açıldığında Haseki Eğitim Merkezinde uygulanan program aynen burada da uygulanmış, yine Erzurum ve Trabzon'daki İhtisas Kursları açıldığında İstanbul ve Konya'da uygulanan programın aynısı buralarda okutulmuştur. Özetle, İhtisas Kurslarının tarihi gelişim süreci İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde başladığı için, konunun anlatımında bu kursun dönemleri esas alınmıştır.

Bugün (Temmuz 2002) İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde 17.dönem kursiyerleri, Konya Selçuk Eğitim Merkezinde 10. ve 11. dönem kursiyerleri, Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezinde 2. dönem kursiyerleri, Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde ise 1. dönem kursiyerleri eğitimlerine devam etmektedirler.

Yeni dönemler için kursiyer alımı 15,16,17,18 Temmuz 2002 tarihlerinde Ankara'da Diyanet İşleri Başkanlığı merkez binasında yapılacaktır.

b) Müfredatın Ders Saati Yoğunluğu, Hazırlanışı ve Uygulanışı:

1- İhtisas Kurslarındaki Müfredatın Ders Saati Yoğunluğu:

Bu konu başlığı altında müfredatlarda okutulan dersler ve bu derslerin haftalık ders programı içerisindeki yoğunluğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu yapılırken de bugün uygulanan programla, bundan önce uygulanan

program değerlendirilip, birbirine kıyaslanmıştır. 21.08.1995'te 24 ay olarak uygulanan programdaki (bk.Ek-16) ders saati yoğunluğu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

BÖLÜMLER	H.z.1	H.z.2	İht.1	İht.2	İht.3	İht.4	İht.5	İht.6
DERSLER	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat
Kur'an-ı Kerim	2	2						
Arapça Sarf-Nahiv	8							
Arapça Muhadese	6	6						
Arapça Metin	8	4						
Arapça Nahiv		8						
Belagat		4						
Tefsir			6	6	6	6	6	6
Hadis Usulü			2					
Hadis			2	4	4	4	4	4
İslam Hukukuna Giriş			4					
Akaid			3					
Fıkıh			7	10	10	7	7	6
Fıkıh Usulü				4	4	3		
İslam Hukuk Felsefesi						4		
Muasıf Fıkıh Metinleri							4	
Feraiz							3	3
El-Kavaidül Fıkhiyye								2
Fıkıh Mukaran								3

Tablo-30 21.08.1995,06.1999 tarihleri arasında uygulanan müfredatın ders saati yoğunluğu

1999 yılında oluşturulan bir komisyonla yukarıdaki program değiştirilmiş kurs süresi de 24 aydan 30 aya çıkarılmıştır. Yeni programın ders yoğunluğu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

BÖLÜMLER	H.z.1	H.z.2	H.z.3	İht.1	İht.2	İht.3	İht.4	İht.5	İht.6	İht.7
DERSLER	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat	Saat
Kur'an-ı Kerim	2	2								
K.Kerim Meali	5	5	5							
Sarf -Nahiv	6									
Muhadese	5	5	4							
Arapça Metinler	6	6	5							
Arapça Nahiv		6	5							
Belagat			5							
Tefsir				6	6	6	6	6	6	6
Hadis Usulü				2	2					
Hadis				3	3	5	5	5	5	5
İsl.Huk. Giriş				2	2					
Akaid				3						
Fıkıh				8	8	8	8	9	8	5
Fıkıh Usulü					3	3	3			
Kavaid-i Külliye						2				
İsl. Huk.Felsefesi							2			
Feraiz								3	2	5
Güncel Fıkıh Prb.								1	2	
İrşat ve Tebliğ									1	1
İdari Dersler										2

Tablo-31 Uygulanmakta olan programın ders saati yoğunluğu

Her iki tabloya birlikte bakıldığında ders dağılımında ve yoğunluğunda belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir. Programlar aynı anlayış ile hazırlandığından önemli bir gelişme ve yeni bir açılım söz konusu değildir.

Hazırlık programına Kuranı Kerim Meali Çalışması dersi, İhtisas Programına ise İrşat ve Tebliğ dersi ve İdari Dersler dersi konulmuştur. Bu üç dersin ve sürenin 24 aydan 30 aya çıkarılmasının dışında bir fark

görülmemektedir. Bir iki dersin isimleri farklı yazılmış, genelde ise eski programda olan derslerin ders saatleri arttırılmıştır. Her iki programda da en fazla ders saatine sırasıyla Fıkıh, Tefsir ve Hadis dersleri sahiptir.

Yeni programda hazırlık döneminde K.Kerim Meali Çalışması dersinin konulmasından başka yapılan başka bir değişiklikte, Fıkhi bir eser olan İhtiyar'ın Arapça Metin dersinde Hazırlık 1 ve 2. üç aylık dönemde 4 saat, 3. üç aylık dönemde 3 saat okutulmasıdır.

İrşat ve Tebliğ dersi önceki programda hiç yokken bu programda 6. ve 7. üç aylık dönemlerde haftada birer saat okutulmuştur.

Yeni konulan derslerden biri olan İdari Dersler ise komisyon tarafından önce 1 saat olarak 7. üç aylık dönemde programa konulmuş, sonra başkanlık onayı ile Fıkıh dersinin bir saati alınarak İdari Dersler dersinin saati haftada iki saate çıkarılmıştır.

2. Müfredatın Hazırlanışı:

İhtisas kurslarında şu an uygulanmakta olan müfredatı, Din İşleri Yüksek Kurulu uzmanlarından bir uzman, Haseki ve Selçuk Eğitim Merkezi müdür ve öğretmenlerinden oluşturulan bir komisyon tarafından hazırlanmış ve 15.10.1999 tarihinde Başkanlığın onayına sunulmuştur (bk.Ek-17). Bu komisyona ;Trabzon ve Erzurum Eğitim Merkezlerinin müdür ve öğretmenleri, komisyonun teşkil tarihinde, bu eğitim merkezlerinde daha ihtisas kursu açılmadığından çağrılmamışlardır.

Komisyon, 23.09.1999 tarihinde yapılan ve Diyanet İşleri Başkanının, Başkan Yardımcısının, Din Eğitimi Dairesi Başkanının, Personel Daire Başkanının, Din İşleri Yüksek Kurulu uzmanlarının, ilgili şube müdürlerinin,

Din Eğitimi uzmanı, İstanbul ve Konya Eğitim Merkezi müdür ve öğretmenlerinin katıldığı toplantıda (bk.Ek-18) alınan kararlar doğrultusunda 07-08 Ekim 1999 tarihinde İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde toplanarak , Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kurslarında okutulan dersleri ve müfredat programını gözden geçirmiş, söz konusu ihtisas kurslarının daha verimli hale gelmesi için, yeni bir müfredat programı hazırlamışlardır (bk.Ek-19).

Ayrıca, eski programlardan Haseki Eğitim Merkezinin 2. ve 3. döneminde uygulanan programın hazırlanış sürecini anlatan belgelere ulaşılabilmektedir. Buna göre; Haseki Eğitim Merkezinde o günkü adıyla Vaizler ve Müftüler İhtisas Kursu 2. dönem programı, Başkanlığın 30.06.1978 gün ve E\2-78\3083 sayılı onayı ve ekleri, Olgunlaştırma Dairesi Başkanlığının (Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı) 21.08.1978 gün ve E\3-78\4349 sayılı yazısı ve eklerine göre Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından hazırlanmıştır. Yapılan toplantıda ihtisas kursunun işleyişiyle ilgili de bazı kararlar alınmıştır (bk.Ek-20).

3.Müfredatın Uygulanış Prosedürü

Başkanlığın onayından geçen müfredat programı, İhtisas kursu bulunan eğitim merkezi müdürlüklerinin bağlı olduğu valilikler kanalıyla, eğitim merkezi müdürlüklerine gönderilir ve uygulamaya konur (bk.Ek-21). İhtisas kurslarının müfredat programında, hazırlık bölümü ve ihtisas bölümü üçer aylık dönemlerden oluşur. Bu üçer aylık dönemlerin sonunda, Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin 29. maddesi gereğince sınav yapılmaktadır. Bu sınavlarda değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır. Başarılı sayılmak için kursta okutulan derslerden en az 60 puan almak şartı ile toplam

derslerden alınan puanların aritmetik ortalamasının en az 70 puan olması esastır.³¹ Başarısız olanlar görev yerlerine iade edilmektedirler. Ancak bir dersten başarısız olanlar, öğretmenler kurulu kararı ile bir dönem daha devam edebilmektedirler. Kurs süresi içerisinde bir dersten iki defa başarısız olanlar Başkanlık onayı beklenmeden asli görev yerlerine iade edilmektedirler.

Kurs sonu sınavlarında başarısız olan kursiyerler, eğitim merkezi müdürlüğünce belirlenecek gün ve saatte, başarısız oldukları derslerden bir kere daha sınava tabi tutulmaktadırlar.

İhtisas Kursları 10 ay olarak planlanır. Bunun sebebi hizmet içi eğitim planlarının yıllık olarak hazırlanmasıdır. Kursiyerler yıllık izinlerini Ağustos ayında kullanırlar (bk.Ek-22). Ramazan ayına denk gelen günlerde ise kursiyerler yurtdışında ve yurtiçinde çeşitli yerlere vaaz ve irşat hizmetleri yapmak üzere gönderilirler.

Müfredat programında herhangi bir değişiklik yapmak gerektiğinde bu; Din Eğitimi Dairesi Başkanlığının teklifi ve Başkanlığın onayı ile olur. İhtisas Kursunu bitirenlere "Hizmet İçi Eğitim Başarı Belgesi" verilir (bk.Ek-23). Kursiyerlere eğitimlerinin herhangi bir döneminde veya sonunda, görüş ve düşüncelerini almak amacıyla anket uygulanmaktadır. Kursu başarıyla bitirenlerin kurs ile ilişkisi hemen kesilir (Bk.Ek-24) ve ihtisas kursunun başında atandığı il müftülüğüne geri gönderilir. Müftülük için şartları tutanlar, müftülük sınavını kazanıp atanıncaya, tutmayanlar, kura ile seçtiği ilçeye vaiz olarak atanıncaya kadar il müftülüğünün emrinde görev yapar. Bayan

³¹ D.İ.B. Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, Madde: 30.

kursiyerler ise müftülük sınavına giremezler, kura çekmeden istedikleri bir il merkezine veya ilçeye vaize olarak atanırlar.

Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin 23. maddesi gereğince ihtisas kurslarında, müfredat programlarının uygulanması, sonuçlandırılması ve değerlendirilmesi görevi eğitim merkezi müdürü tarafından yürütülür.

G- İHTİSAS KURSU ÖĞRETMENLERİNİN DURUMLARI

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın her düzeydeki hizmet içi eğitim programlarının uygulanması, mahallinde hizmet içi eğitim faaliyetleri hariç, genelde eğitim merkezlerinde, kadrolu öğretmenler tarafından yapılmaktadır. Mevcut öğretmen ihtiyacı karşılanmadığı taktirde ise Başkanlık bünyesindeki nitelikli personel görevlendirilir veya Din Eğitimi Dairesi Başkanının teklifi ve onayı ile teşkilat dışından da personel alımı yapılabilir.³²

Eğitim merkezlerine öğretmen olarak atanabilmek için gerekli niteliklere sahip adaylar arasından, Ankara'da yapılan öğretmenlik sınavını kazananlar, ihtiyaç olan eğitim merkezlerine stajyer öğretmen olarak atanmaktadırlar. İhtisas kursu bulunan eğitim merkezlerine atanacak öğretmen adayları da Ankara'da ayrı bir sınava tabi tutulurlar. Bu sınav sonucunda genel olarak ihtisas kursunu bitirmiş ve başarılı olan adaylar tercih edilir. Stajyer olarak atanan öğretmenler stajyerlikleri süresince bir rehber öğretmen gözetiminde derslere girmeden bir yıl süre ile kendilerini yetiştirirler. Rehber öğretmenin görüşü alınarak, Eğitim Merkezi öğretmenler kurulunun teklifi ve Başkanlığın onayı ile stajyerlikleri kaldırılır. Bazı eğitim

³² D.İ.B. Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, Madde 12.

merkezlerinde stajyer öğretmenden tez türünde bir çalışma da istenmektedir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığında daha önce çalışıp, stajyerlikleri kaldırılan öğretmenler, asil olarak atanırlar.

İhtisas kursu  ğretmenleri, Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin özlük haklarına sahip olmakla birlikte farklı olarak yıllık izinlerini ancak eğitim programında gösterilen zamanda kullanabilirler. Bu da genelde 01 Ağustos ile 01 Eylül arasıdır.

a) Haseki İhtisas Kursu  ğretmenleri:

Halil G nen : 1930 Mardin

Küçük yaşta babasından Kur'an, Akait, Sarf ve Nahiv dersleri aldıktan sonra 1941'de Suriye'ye gitti ve burada 10 yıl eğitim gördü. Yurda döndükten sonra 1960 yılında Halfeti Müftüsü, 1966'da şanlıurfa İl Müftüsü oldu. 1976 yılında Haseki Eğitim Merkezinde eğitim elemanı, 1986'da ise eğitim uzmanı oldu. Halen haftada bir gün ders vermeye devam etmektedir. Tefsir ve Fıkıh alanında eserleri mevcuttur.

Mehmet Savaş: 1940 Konya

İlk öğrenimini ve hıfzını tamamladıktan sonra Suriye'ye gitti. şam İmam Hatip Lisesini ve şam İlahiyat Fakültesi'ni bitirdi. Eğitim  zerine ihtisasını tamamladıktan sonra 1970'te yurda döndü. Milli Eğitim Bakanlığında  ğretmen ve idareci olarak görev yaptı. 1976'da Haseki Eğitim Merkezine eğitim elamanı olarak atandı. Halen görevine devam etmekte, Fıkıh ve Fıkıh Usulü derslerini okutmaktadır.

Dr. Hüseyin Kayapınar: 1950 Karaman

Konya İmam Hatip Okulu ve Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Milli Eğitim Bakanlığında öğretmenlik yaptıktan sonra 1978'de Haseki Eğitim Merkezi İhtisas kursuna katıldı. Kursu bitirdikten sonra stajyer öğretmen olarak burada kaldı. İslam Hukukunda doktora yaptı. Şu an Haseki Eğitim Merkezi müdürü olarak görevine devam etmekte ve fıkıh dersine girmektedir.

Ali Rıza Temel: 1946 Manisa

Balıkesir İmam Hatip Okulu ve İzmir Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Vaiz iken 1976'da Haseki Eğitim Merkezi İhtisas kursuna katıldı. Kursun sonunda stajyer öğretmen olarak aynı yere atandı. Halen öğretmen olarak görevine devam etmekte ve Tefsir, Arapça, Belagat ve Akait derslerine girmektedir.

Abdullah Yücel: 1950 Giresun

Trabzon İmam Hatip Okulu ve Konya Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Çeşitli ilçelerde müftülük yaptıktan sonra 1978 yılında Haseki Eğitim Merkezi İhtisas kursuna katıldı. Kursu bitirdikten sonra burada stajyer öğretmen olarak kaldı. Tefsir dalında yüksek lisans yaptı. Halen görevine devam etmekte ve tefsir ve hadis derslerine girmektedir.

N. Muhtar Acar: 1965 Erzincan

Bursa İmam Hatip Lisesi ve Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Bursa'da müezzin iken 1997 yılında Haseki Eğitim Merkezi İhtisas kursuna katıldı. Kurs bitiminde yapılan imtihanı kazanarak stajyer öğretmen olarak bu kursa atandı. Halen öğretmen olarak görevine devam etmekte ve fıkıh dersini okutmaktadır.

Akif Pusmaz: 1972 İstanbul

İstanbul İmam Hatip Lisesi ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Kur'an Kursu öğreticisi iken 1998'de Haseki Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. Kısa bir süre vaizlik yaptıktan sonra Ankara'da yapılan İhtisas Kursu öğretmenliği sınavını kazanarak Haseki Eğitim Merkezine stajyer öğretmen olarak atandı. Halen öğretmenlik görevine devam etmekte, Hadis ve Hadis Usulü derslerine girmektedir.

Dr. Rahmi Yaran: 1951 Ordu

Tokat İmam Hatip Lisesi ve Konya Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Milli Eğitim Bakanlığında öğretmenlik yaparken Diyanet İşleri Başkanlığına geçti ve Haseki eğitim merkezi ihtisas kursuna katıldı. Bitirdikten sonra Haseki Eğitim Merkezine ihtisas kursu öğretmeni olarak atandı ve bu görevi 9 yıl sürdürdü. Yüksek lisansını tamamladıktan sonra Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belagatı Öğretim görevliliğine atandı. Ayrıca İslam Hukukunda doktora yaptı. Halen Fakülte'deki görevine devam etmekte ve Haseki İhtisas Kursunda derslere dışardan girmektedir.

b) Selçuk Eğitim Merkezi Öğretmenleri:

Hasan Kük: 1966 Mersin

Mersin İmam Hatip Lisesi ve S.Ü. İlahiyat Fakültesi mezunudur. 1993 yılında Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursunu bitirdikten sonra aynı yere stajyer öğretmen olarak atandı. 1997-98 yıllarında Suriye'ye gitti ve burada Dil Enstitüsünü bitirdikten sonra yurda döndü. Şu an Fıkıh derslerine

girmekte ve 2000 yılından beride Eğitim merkezi müdürlüğü görevini yapmaktadır.

Rıfat Oral: 1962 Konya

Konya İmam Hatip Lisesi ve Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. 1990 yılında Konya Selçuk Eğitim Merkezinde açılan 1. dönem ihtisas kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra bu Eğitim Merkezine stajyer öğretmen olarak atandı. 1996 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bursu ile bir yıl Ürdün Üniversitesi Dil Merkezinde pratik Arapça eğitimi gördü. Halen öğretmenlik görevine devam etmekte, Arapça ile Fıkıh derslerine girmektedir.

Durmuş Ali Karabacak: 1951 Karaman

Karaman İmam Hatip Lisesi ve Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Bir müddet Milli Eğitim Bakanlığında öğretmenlik yaptıktan sonra 1983'te Belçika'ya öğretmen-din görevlisi olarak gönderildi. 1994'te geri döndü ve Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra Halfeti ilçesine müftü olarak atandı. 1997 yılında Ankara'da yapılan ihtisas kursu öğretmenlik sınavını kazanarak Selçuk Eğitim Merkezinde öğretmen oldu. Halen öğretmenlik görevini devam ettirmekte Arapça ve Tefsir derslerine girmektedir.

Süleyman Sarı:1969 Kütahya

Kütahya İmam Hatip Lisesi ve Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. 1996'da İhtisas Kursunu bitirdikten sonra Argovan müftülüğüne atandı. 1997 yılında Ankara'da yapılan sınavı kazanarak Selçuk Eğitim Merkezinde stajyer öğretmen olarak göreve başladı. Halen

öğretmenlik görevine devam etmekte, Arapça ve Hadis derslerine girmektedir. Aynı zamanda İslam Hukukunda yüksek lisans yapmıştır.

Dr. Ali Pekcan:1965 Konya

Konya İmam Hatip Lisesi ve Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Taşkent Vaizliği ve Tutak Müftülüğü yaptıktan sonra Selçuk Eğitim Merkezi 4. dönem İhtisas Kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra 1997'de Ankara'da yapılan öğretmenlik sınavını kazanarak Selçuk Eğitim Merkezine öğretmen olarak atandı. İslam Hukukunda doktor olan Ali Pekcan halen öğretmenlik görevini sürdürmekte, Arapça ve Fıkıh derslerine girmektedir.

Yakup Bayzit: 1965 Muğla

İzmir İmam Hatip Lisesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Müftülük sınavını kazanarak Erzurum Olur'a atandı. Dördüncü dönem kursiyeri olarak Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra Hekimhan Müftülüğüne atandı. 1997 yılında yapılan İhtisas Kursu Öğretmenlik Sınavını kazanarak Selçuk Eğitim Merkezine Stajyer öğretmen olarak atandı. Halen öğretmenlik görevini sürdürmekte, Arapça ve tefsir derslerine girmektedir.

Hasan Özer: 1967 Konya

Karaman İmam Hatip Lisesi ve Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. 1994 yılında Selçuk Eğitim Merkezi ihtisas kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra Doğanhisar'da vaizlik yaptı. 1998 yılında Ankara'da yapılan ihtisas kursu öğretmenlik sınavını kazanarak Selçuk Eğitim

Merkezine stajyer öğretmen olarak atandı. Halen öğretmenlik görevini sürdürmekte,Arapça ve fıkıh derslerine girmektedir.

Abdulvehap Yılmaz:1968 Ankara

Solfasol İmam Hatip Lisesi ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Kur'an Kursu öğreticisi iken 4. dönem kursiyeri olarak Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra kısa bir süre Konya Karapınar'da vaizlik yaptı. 1998 yılında Ankara'da yapılan öğretmenlik sınavını kazanarak stajyer öğretmen olarak Selçuk Eğitim Merkezine atandı. Halen öğretmenlik görevine devam etmekte,Arapça ve tefsir derslerine girmektedir.

Salim Çakır:1955 Konya (Hafız)

Konya İmam Hatip Okulu ve Konya Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Mezuniyetten sonra Elazığ Harput Eğitim Merkezine tayin oldu. Müdürlük görevini icra ederken 2000 yılında naklen Selçuk Eğitim Merkezine Kur'an-ı Kerim öğretmeni olarak atandı. Halen İhtisas kursu hazırlık sınıfında Kur'an-ı Kerim dersine girmektedir.

Dr. Nurettin Boyacılar:1934 Burdur (Hafız)

Ezher Lisesi ve Ezher Üniversitesi İlahiyat ve Arap Edebiyatı bölümü mezunudur. Yurda döndükten sonra Diyanet İşleri Başkanlığı'nda tercümanlık, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim görevliliği yaptı. Bu sırada doktorasını tamamladı. Suudi Arabistan İslam Üniversitesi Hadis Kürsüsünde Yardımcı Doçent olarak çalıştı. Kendi isteği ile yurda döndü ve Selçuk Eğitim Merkezine öğretmen olarak atandı. 1994 yılında emekli olmasına rağmen halen dışarıdan hadis derslerine girmektedir.

Yusuf Acar:1967 Konya

Karaman İmam Hatip Lisesi ve Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. 1996'da 4. dönem kursiyeri olarak Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. Mezun olduktan sonra, kısa bir süre Patnos'ta müftülük yaptı. 1997 yılında Ankara'da yapılan İhtisas Kursu öğretmenlik sınavını kazanarak, mezun olduğu eğitim merkezine stajyer öğretmen olarak atandı. 2000 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Hadis Anabilim Dalında yüksek lisansını tamamladı. Halen aynı Enstitüde doktora yapmaktadır. Eğitim Merkezi öğretmenliğinden yakın bir zaman önce ayrılmış ve Almanya Hannover Din Ataşeliğine atanmıştır.İhtisas Kursunda Hadis derslerine girmiştir.

c) Mehmet Nuri Yılmaz İhtisas Kursu Öğretmenleri:

Zeki Koçak:1965 Erzurum (Hafız)

Erzurum İmam Hatip Lisesi ve Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. 1997 yılında İslam Hukukunda yüksek lisans yaptı. Şu an doktora eğitimine devam etmektedir. Ayrıca fakülte yıllarından itibaren medrese usulünde dersler almıştır. 1998 yılında Ankara'da yapılan İhtisas Kursu Öğretmenliği Sınavını kazanarak Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezine atandı. 1,5 yıl vekaleten müdürlük yapmıştır.Eğitim merkezinde ihtisas kursunun başlamasından itibaren Arapça ve Fıkıh derslerine girmektedir.

Bilal Kadı:1965 Adana (Hafız)

Adana İmam Hatip Lisesi ve Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Kur'an Kursu öğreticisi iken 1996- 1998 yılları arasında düzenlenen 6. dönem Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. 1998 yılında Ankara'da yapılan İhtisas Kursu Öğretmenlik Sınavını kazandığı halde 2000 yılına kadar Erzurum'un Tekman İlçesinde müftülük yaptı. Daha sonra Erzurum'da açılan İhtisas kursuna stajyer öğretmen olarak atandı.Halen bu görevi sürdürmekte, Arapça ve hadis derslerine girmektedir.

Cemal Işık:1959 Bitlis

Muş İmam Hatip Lisesi Açık Öğretim İşletme Fakültesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Mezunudur. 14. Dönem kursiyeri olarak Haseki Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katılmış mezun olduktan sonra Ankara'da yapılan İhtisas Kursu Öğretmenlik Sınavını kazanarak Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezine Stajyer öğretmen olarak atanmıştır.Halen öğretmenlik görevine devam etmekte, Arapça ve tefsir derslerine girmektedir. Ayrıca tefsir dalında yüksek lisans yapmaktadır.

Abdülhamit Yazıcı:1950 Pasinler

Erzurum İmam Hatip Okulu ve Erzurum İslam Enstitüsü mezunudur. 1983-1986 yılları arasında İstanbul Haseki Eğitim Merkezi Aşare, Takrip ve Tayibe Bölümünü bitirmiş,mezun olduktan sonra Elazığ Harput Eğitim Merkezine tayin olmuştur. Daha sonra ise Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezine geçmiştir. Halen öğretmenlik görevine devam etmekte ve Kur'an-ı Kerim derslerine girmektedir.

Kadrolu ihtisas kursu öğretmenlerinin dışında; Prof. Dr. Hazma Aktan (Atatürk Ün. İlahiyat Fakültesi) Günümüz Fıkıh Problemleri dersine, Prof. Dr. Davut Yaylalı (Atatürk Ün. İlahiyat Fakültesi) Feraiz dersine, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Çelik (Atatürk Ün. İlahiyat Fakültesi) Muhadese ve tefsir derslerine, Okutman Sadık Doğru (Atatürk Ün.İlahiyat Fakültesi) tefsir dersine, Yunus Kaya (Sabık Erzurum Müftüsü) akait dersine girmektedir.

d) Akçaabat Darıca İhtisas Kursu Öğretmenleri:

Zeki Yavuzylmaz:1966 Trabzon

Vakıfkebir İmam Hatip Lisesi ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Bir yıl Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen olarak çalıştıktan sonra Diyanet İşleri Başkanlığına geçmiş ve Trabzon'a Murakıp olarak atanmıştır. 1995 yılında Haseki Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katılmış, mezun olduktan sonra Ankara'da yapılan İhtisas Kursu Öğretmenlik Sınavını kazanmış ve daha önce Milli Eğitim Bakanlığında stajyerliği kaldırıldığı için Akçaabat Darıca Eğitim Merkezine asil öğretmen olarak atanmıştır. Halen öğretmenlik görevine devam etmekte, Arapça, fıkıh, fıkıh usulü derslerine girmektedir.

Emin Karabıyık: 1960 Ordu (Hafız)

Ordu İmam Hatip Lisesi ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. İmam- Hatip olarak görev yaparken 1989 yılında Haseki Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katılmış, mezun olduktan sonra şu an kapalı olan Akçakoca Eğitim Merkezine öğretmen olarak atanmış, burasının kapatılmasından sonra 1995 yılında Akçaabat Darıca Eğitim Merkezine

atanmıştır. Halen bu görevine devam etmekte, Arapça, Kur'an-ı Kerim ve tefsir derslerine girmektedir.

İdris Bozkurt:1970 Tokat (Hafız)

Eyüp İmam Hatip Lisesi ve Ezher Üniversitesi Usul'd Din (İlahiyat) Fakültesi mezunudur.Yurda döndükten sonra imam-hatip olarak atandı. 1998 Yılında Haseki İhtisas Kursuna katıldı. Bitirdikten sonra Ankara'da yapılan İhtisas Kursu Öğretmenlik sınavını kazanarak Akçaabat Darıca Eğitim Merkezine stajyer öğretmen olarak atandı (Kasım 2000). Halen Öğretmenlik görevine devam etmekte Arapça, Kur'an-ı Kerim ve Fıkıh derslerine girmektedir.

Hayati Doksanoğlu: 1971 Trabzon (Hafız)

Akçaabat İmam Hatip Lisesi ve Ezher Üniversitesi İslam ve Medeni Hukuk Fakültesi mezunu.1996-98 yılları arasında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde lisans tamamlamayı bitirdi. İmam-Hatiplik yaparken Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursuna katıldı. Kursu bitirdikten sonra Ankara'da yapılan İhtisas Kursu Öğretmenlik sınavını kazanarak Akçaabat Darıca eğitim merkezine stajyer öğretmen olarak atandı. Halen öğretmenlik görevine devam etmekte Arapça, Kur'an-ı Kerim ve Hadis derslerine girmektedir.

Bu Eğitim Merkezinde dışarıdan Tefsir derslerine Beşikdüzü Müftüsü Yahya Semiz girmektedir. Erzurum İslami İlimler Fakültesi ve dördüncü dönem Haseki İhtisas Kursu mezunudur. Eğitim Merkezinin kadrolu Kur'an-ı Kerim Öğretmeni olan Kemal Eyüpoğlu şu an yurtdışı görevindedir.

H- KURSIYERLERİN DURUMU:

a) Kursiyerlerin İhtisas Kursuna Katılma Süreci:

Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı valilik kanalı ile il müftülüklerine il müftülükleri de kaymakamlık kanalı ile ilçe müftülüklerine ihtisas kursu sınav tarihini ve sınava gireceklerde aranacak şartları imza karşılığında duyurur. Şartları tutan adaylar yine valilikler ve kaymakamlıklar (müftülükler) kanalı ile Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına müracaat etmektedirler (bk.Ek-25). Adaylar duyuruda belirtilen tarihte Ankara'da Kur'an-ı Kerim, Arapça ve genel kültürden mülakata tabi tutulurlar. İhtisas kursunun bulunduğu dört eğitim merkezinin sınavları ayrı ayrı günlerde yapılmakta ve adaylar her yıl için ancak bir ihtisas kursuna baş vurabilmektedirler. Bu sebepten dolayı adayın durumuna uygun olan ihtisas kursuna baş vurması gerekmektedir. Mülakat bir komisyon tarafından duyuruda belirtilen tarihte Ankara'da, Başkanlık binasında yapılmaktadır.

Bu kurslara, ilahiyat fakültesi mezunu olan Başkanlık personeli alınır. İhtisas kursları hizmet içi eğitim kursu olduğu için buralara dışarıdan kursiyer alınmaz. Bu kurslara Başkanlığın müftü, vaiz, murakıp, Kur'an Kursu Öğreticisi, imam ve müezzin kadrolarında çalışan personeli alınır. Fakat son zamanlarda müftülerin bu kurslara katılmadığı gözlenmiştir. Mülakatlarda ihtisas kursunun eğitimini kaldırabilecek alt yapıya sahip adayların seçilmesine özen gösterilmektedir.

b) Kursiyerlerin Kurstaki Durumları (Eğitim Süresince):

İhtisas kursuna katılan kursiyerlerin uymaları gereken mevzuat Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinde açıklanmıştır.

Buna göre; İhtisas kursuna katılan kursiyerler eğitim süresince eğitim merkezi müdürüne bağlıdırlar ve müdür tarafından hazırlanan talimatlara uymak zorundadırlar. Eğitime katılanlar derslere, mütalaa ve uygulamalara zamanında katılmaya, verilen ödevleri yapmaya ve geçerli bir mazereti olmadıkça da sınavlara girmeye mecburdurlar. Kursiyerlerin geçerli bir mazereti olsa bile katıldıkları kursun sekizde biri kadar devamsızlık yapmaları halinde yine kursla ilişkileri kesilmektedir. Tekrar böyle bir kursa katılmaları ise Başkanlığın taktirine bağlanmıştır.

İhtisas kurslarında dersler sabah sekizde başlar elli dakika ders on dakika teneffüs yapılır. Sabah beş saat ders öğleden sonrada iki saat mütalaa vardır. Mütalaada o gün görülen dersler bir öğretmenin gözetiminde tekrar edilir ve ertesi gün işlenecek derslere hazırlık yapılır. Cuma günleri sabah dört saat ders vardır, öğleden sonra mütalaa yoktur. Öğle tatili 12:50 ile 14:00 arasındır. Mütalaa 15:50 de biter ve bu saatten sonra kursiyerler serbesttir. İhtisas kurslarında sınavlar üç ayda bir yapılır, puanlama 100 üzerindendir. Başarılı sayılmak için okutulan her dersten en az 60 puan almak şartı ile bütün derslerin aritmetik ortalamasının en az 70 olması esastır. Not baremi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

0-69 puan	70-79 puan	80-89 puan	90-100 puan
Başarısız	Orta	İyi	Pekiyi

(Tablo- 32) Not baremi

c) Kursiyerlerin Kurs Süresince Karşılaştıkları Bazı Sorunlar

İhtisas kurslarının bulunduğu il müftülüğü emrine tayin edilen kursiyerlerin dosyaları il müftülüklerinde, istihdamları ise eğitim merkezlerindedir. Bu da idari açıdan bazı sorunlara sebep olmaktadır. Kursiyerlerin her türlü resmi işlemleri (bordrolarının hazırlanması, sağlık ödemeleri, disiplin işlemleri vb.) il müftülükleri tarafından yapılır. Bu durum statü açısından il müftülüğüne eşit bir birim olan eğitim merkezi müdürlükleri ile il müftülükleri arasında yetki karmaşasına sebep olmaktadır. Bu sorunun çözümü için kursiyerlerin dosyalarının eğitim merkezine nakledilmesi düşünülmektedir.

İhtisas kursuna katılan kursiyerlerin bir problemi de barınmadır. Görev yaptığı yerden eğitim merkezinin bulunduğu ile atanan kursiyerler aileleri ile birlikte geldikleri için barınma problemi yaşamaktadırlar. Bekar olan kursiyerler Selçuk Eğitim Merkezi hariç diğer eğitim merkezlerinin barınma imkanlarından yararlanmaktadırlar. Evli olan kursiyerler ise ya kendileri ev tutmakta veya bir camide, kurs saatlerinin dışında, görev yaparak, caminin lojmanından faydalanmaktadırlar. Bu durum Haseki Eğitim Merkezi Kursiyerleri için geçerlidir. Selçuk Eğitim Merkezinde barınma imkanı olmadığı için evli bekar bütün kursiyerler kirada kalmakta ve öğle yemeğini de kendi imkanları ile karşılamaktadırlar. Trabzon ve Erzurum Eğitim merkezleri bekar olan kursiyerlere barınma imkanı sunmakta isteyen kursiyerler bu imkandan faydalanabilmektedir. Kursiyerler, sabah, öğle ve akşam yemeklerini bu eğitim merkezlerinde yiyebilmektedirler. Aynı durum Haseki Eğitim Merkezi için de geçerlidir.

Kursiyerler açısından sıkıntı yaratan diğer bir durumda yevmiye alamamalarıdır. Kursiyerler il emrine naklen atandıkları ve katıldıkları ihtisas kursu da aynı ilde düzenlendiği için mahallinde yapılan hizmet içi eğitim faaliyetlerine 6245 sayılı harcırah kanunun 39. maddesine göre yevmiye verilememekte ve kursiyerler maddi sıkıntı çekmektedirler. Bu sıkıntı Türkiye Diyanet Vakfının kursiyerlere cüzi bir miktar bursla destek olmasına rağmen aşılamamaktadır.

Kursiyerlerin bir sıkıntısı da asli görev yerlerine gönderilme korkusudur. Yönetmeliğe göre iki ve daha fazla dersten başarısız olan veya bir dersten iki dönem üst üste başarısız olan kursiyerlerin kurs ile ilişkileri kesilmektedir. Ayrıca gerekli görüldüğü durumlarda, öğretmenler kurulu kararıyla kursiyerlerin kurs ile ilişkileri yine kesilebilmektedir. Bu durum kursiyerleri aşırı bir strese sokmakta, psikolojilerini bozmakta, bütün mesailerini ders çalışmaya ayırıp, sosyal hayattan uzaklaşmalarına sebep olmaktadır.

d) Kursiyerlerin Sicil, Disiplin , Devam ve Başarı Durumu

1- Kursiyerlerin Sicil Durumu:

Diyanet İşleri Başkanlığı Sicil Amirleri Yönetmeliğine göre eğitim merkezlerinde bir yıl içinde altı aydan fazla süreli kursa tabi tutulan kursiyerlerin birinci sicil amiri eğitim merkezi müdürü ikinci sicil amiri ise validir. Gerektiğinde başvurulacak üçüncü sicil amiri ise Diyanet İşleri Başkanıdır. Eğitim merkezlerinde düzenlenen ihtisas kursları uzun süreli kurslardır. Dolayısı ile ihtisas kursuna katılan bir kursiyer yılın altı aydan fazlasını eski görev yerinde geçirmişse ilk yıl için sicil amiri eski görev

yerindeki amirdir. İhtisas kursları 30 aylık kurslar olduğundan daha sonraki yıllarda ilgili yönetmelik gereği kursiyerlerin birinci sicil amiri eğitim merkezi müdürü, ikinci sicil amiri validir.

2- Kursiyerlerin Disiplin Durumu

Diyanet İşleri Başkanlığı Disiplin Yönetmeliğinin 4. maddesine göre eğitim merkezi müdürleri eğitim süresince kursiyerlerin disiplin amiridirler ve disiplin amiri sıfatıyla yaptıkları işlemleri, dosyalarına konulmak üzere, kursiyerlerin kadrolarının bulunduğu il müftülüğüne bildirmeleri gerekliliği vardır.

Yapılan araştırmalar sonucunda ihtisas kurslarının hiç birinde, disiplin açısından önemli bir problemin bu güne kadar yaşanmadığı sonucuna varılmıştır. Sadece Haseki ve Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezlerinde uyarma cezası alan iki üç personelin bilgisine ulaşılabilmektedir. Kursiyerlerin mesleklerinin vermiş olduğu olgunlukla davrandıkları, ders içi ve ders dışı ortamlarda disiplin dışı herhangi bir davranışlarının olmadığı yapılan gözlemler sonucunda da anlaşılmıştır. Dört ihtisas kursunun da eğitim ortamının gerektirdiği genel disiplin şartlarını taşıdığı sonucuna varılmıştır. Ders içerisinde öğretmen kursiyer ilişkilerinin samimi ama seviyeli, saygıya dayalı ve içten olduğu anlaşılmıştır. Öğretimi engelleyici, sabote edici herhangi bir davranışa rastlanmamış, öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de bu durum teyit edilmiştir.

3- Kursiyerlerin Devam Durumu:

Eğitim merkezlerindeki kursiyerler başkanlığın hizmet içi eğitim yönetmeliğinin 28.maddesinin b ve c fıkralarına göre; "eğitim süresince

derslere, mütalaa ve uygulamalara zamanında katılmaya verilen ödevleri yapmaya ve sınavlara girmeye mecburdurlar, geçerli bir özre dayansa bile eğitim süresinin 1/8'i oranında devamsızlığı olanların kursla ilişkileri kesilir" denilmektedir. Derse giren öğretmenler her ders yoklama almakta ve bu hususta titiz davranmaktadırlar. Öğleden sonrada yapılan mütalaalarda da yoklama alınmaktadır. Fakat yüksek lisans ve doktora yapan öğrencilerin mütalaalara girme zorunluluğu yoktur. Onlar bu vakitlerde akademik çalışmalarını takip edebilmektedirler. İhtisas kurslarında cumartesi, pazar, resmi tatil ve idari tatil günlerinde ise ders yapılmamaktadır.

Ayrıca ihtisas kursuna katılan kursiyerler hizmet içi eğitim yönetmeliğinin 33. maddesine göre: "Eğitime katılanlar hizmet içi eğitim süresince 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun mazeret iznini düzenleyen 104. maddesinin a,b,c fıkraları dışında izin kullanamamaktadırlar. Dolayısıyla 104. maddenin ç) fıkrası ihtisas eğitimi alan kursiyerler için işletilmemektedir. Yıllık izinlerini ise ancak programda gösterilen tarihler arasında (01 Ağustos- 01 Eylül) topluca kullanabilmektedirler.

4- Kursiyerlerin Başarı Durumu:

İhtisas Kurslarında her üç ayda bir sınav yapılmaktadır. Bu sınavlarda başarısız olanlara başarısız oldukları derslerden hizmet içi eğitim yönetmeliğinin 29. maddesi gereğince eğitim merkezi müdürlüğünün tespit edeceği gün ve saatte tekrar sınav yapılmaktadır. Bir çeşit bütünleme anlamına gelen bu sınavlarda iki veya daha fazla dersten başarısız olanlar eski görev yerlerine iade edilmektedir. Bir dersten başarısız olanlara ise bir dönem daha fırsat tanınmaktadır. Kursiyer ikinci dönemde aynı dersten

başarısız olduğu takdirde yine eski görev yerine iade edilir. Arapça bilgisi yeterli olmayan, hazırlık dönemi boyunca ihtisas dönemi müfredatını kaldıracak yetkinliğe ulaşamayan, kursiyerlerin görev yerine geri iade edilmeleri, genelde hazırlık döneminin sonunda karşılaşılan bir durumdur. Hazırlık döneminin son üç ayında hazırlanan Arapça sınavları, ihtisas eğitimini kaldırabilecek kursiyerlerin başarılı olabileceği bir seviyede hazırlanmaktadır. Bundan kursiyerler arasında olabilecek bir elenmenin özellikle hazırlık döneminin sonunda olması amaçlanmaktadır. İhtisas kurslarında genel olarak başarı durumuna bakıldığında, bu oranın çok yüksek olduğu görülür. Başka bir deyişle ihtisas kursuna katılanlarla, bu kursları bitirenlerin sayılara arasındaki fark %5 ile %10 arasındadır. Bu farkın olmasındaki tek neden de başarısızlıktan dolayı atılma değildir. Uzun süreli olan bu kurslardan, ayrılma sebebi bazen özel nedenlerle de olabilmektedir. Örneğin, kursiyerler ihtisas kurslarının şartlarını daha fazla taşıyamayacağı kararına varıp kendiliğinden ayrılabilirler.

İ- İHTİSAS KURSLARINDAKİ ORTAM VE İMKANLAR

a) Haseki Eğitim Merkezi

Adını içinde bulunduğu Haseki Külliyesinden alan Haseki Eğitim Merkezi (bk. Ek-26) Vakıflar Genel Müdürlüğünden 1974 yılında kiralanarak hizmet içi eğitim merkezi olarak hizmete açılmıştır. İlk ihtisas kursunun 20.01.1976 tarihinde düzenlendiği eğitim merkezinde altı sınıf, iki kişilik 16 yatakhane, idari bölüm, yemekhane, çay salonu, konferans salonu, kütüphane ve mescit bulunmaktadır. Hizmet binası, tarihi bir yapı olduğu için,

sınıflar küçük ve ışık yetersizdir. İdeal anlamda bir hizmet içi eğitim açısından fazla uygun bir yer olmamakla beraber, kapısından içeri girildiğinde şehrin gürültüsünden ve hareketliliğinden insanı koparan bir yapısı vardır. Tarihi ortamından dolayı insana kattığı hava, diğer eğitim merkezlerinin hiç birinde yoktur. İlk açıldığında hizmet içi eğitime uygun olduğu düşünülen bu mekan artık artan talebi karşılayabilecek durumda değildir. Bunun için Pendik'te yeni bir eğitim merkezi kompleksi inşa edilmiştir. 18 Temmuz 2002 tarihinde yapılan sınavı kazanan kursiyerler, Aralık 2002 itibaren yeni eğitim merkezinde eğitime başlayacaklardır. Yeni eğitim merkezi binasında verimli bir eğitim için her şeyin düşünülmüş olduğu, yetkililer tarafından dile getirilen bir husustur. Bu komplekste öğretmenler ve öğrenciler için yapılan lojmanların inşaatı da bitmek üzeredir.

Eğitim Merkezinde şu an öğretmenlikten gelme bir müdür, 5 kadrolu öğretmen ve iki tane de dışarıdan derslere giren öğretmen öğretim görevini sürdürmektedir.

Kütüphanesinde beş bin cilt kaynak eser bulunmaktadır. Kütüphane içerisinde öğrencilerin kullanımına sunulan bir bilgisayarda mevcuttur. Merkezde alan darlığından dolayı sportif faaliyetler yapılamamaktadır. Sadece küçük bir alanda voleybol sahası vardır. Ara sıra düzenlenen konferansların dışında, sosyal faaliyetler kursiyerlerin kendilerine bırakılmıştır. Yüksek Lisans ve doktora yapan kursiyerlerin mütalaaya devam zorunluluğu olmadığı için kursun dışında sosyal faaliyetlere katılabilme imkanları bulunmaktadır. İsteyen bekar kursiyerler yatakhanelerde kalabilmektedir. Evli kursiyerler imkanlar uygun olmadığı için yataktaneden

yararlanamamaktadır. Öğle yemekleri ve yatakhanelerde kalan kursiyerler için akşam yemekleri cüzi bir ücret karşılığında eğitim merkezi müdürlüğü tarafından verilmektedir.

b) Selçuk Eğitim Merkezi:

1997 yılında Konya'nın Selçuklu ilçesinde hizmete açılan eğitim binası, Türkiye Diyanet Vakfına ait 80 dönümlük bir arazi üzerine inşa edilmiştir (bk Ek-26). Dört katlı olan eğitim merkezi binasının en alt katı bodrum birinci katı idari bölüm ve kütüphane, ikinci ve üçüncü katları derslik olarak kullanılmaktadır. Eğitim binası 14 dersliği, konferans salonu, kütüphanesi ile fizik açıdan hizmet içi eğitim için son derece elverişlidir. Bahçesinde bir futbol sahası ve öğretmenlerin kaldığı lojmanlar vardır. Sınıflar 20-25 kişilik olup geniş ve aydınlıktır. Sıralar sandalyeli olup iki kişinin yan yana oturabilmesi için birleştirilmiştir.

Merkezde öğretmenlikten müdürlüğe tayin edilen bir müdür ve sekiz öğretmen görev yapmakta ve bir öğretmende dışarıdan derslere girmektedir. Kütüphanede on bin cildi Arapça olmak üzere toplam on beş bin kaynak eser bulunmaktadır. Arapça kaynak eser yönüyle kütüphane bulunduğu bölgede ve tüm eğitim merkezleri içerisinde birinci sırayı almaktadır. Kütüphane dışarıdan gelen araştırmacılara da hizmet vermektedir.

Ayda bir yapılan konferanslarla kursiyerlerin alanlarında farklı ve yeni görüşleri de öğrenmelerine imkan sağlanmaktadır. Kursiyerlerin sportif faaliyetlerden yeterince yararlanamadıkları gözlemlenmiştir. Futbol ve masa tenisi imkanı vardır.

Öğle yemeği verilmediği için kursiyerler kendi evlerine gitmektedir. Bu durum beş saat dersten sonra dinlenmeleri gereken kursiyerlerin, zaman kaybetmelerine sebep olmakta ve öğleden sonra yapılan mütalaanın verimini düşürmektedir.

c) Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi

12.11.1996 tarihinde Erzurum Dadaşkent'te hizmete açılan eğitim merkezi binasının planı Trabzon ve Elazığ'da bulunan Eğitim Merkezlerinin ki ile aynıdır. İki blok halinde inşa edilen kompleksin bir bloğu yatakhane ve misafirhane olarak kullanılmaktadır. Diğer blokta ise idari bölüm ve derslikler bulunmaktadır (bk.Ek-26). Derslikler 20-25 kişilik, geniş ve aydınlıktır. Bir kompleks olarak inşa edilen eğitim merkezinde yemekhane, çay salonu, konferans salonu, mescit ve kütüphane bulunmaktadır. Bekar kursiyerler eğitim merkezinde bulunan yatakhane de barınabilmektedirler. Yapılan gözlemler sonucunda eğitim merkezi kompleksinin ihtisas kursu eğitimi açısından son derece uygun olduğu görüşüne varılmıştır. Eğitim merkezinde dört öğretmen görev yapmaktadır. İlahiyat fakültesinde görevli beş öğretim üyesi de dışarıdan derslere girmektedir.

Merkezde, kütüphane için ayrılan bir yer bulunmasına rağmen bazı eksikliklerden dolayı faal değildir. Fakat eğitim merkezindeki bu eksiklik öğretmenlerin ve kursiyerlerin kullanımına sunulan bilgisayarlarla ve internet ile doldurulmaya çalışılmaktadır. Öğretmenler tarafından temin edilen CD'lerde dini alandaki bütün kaynak eserler mevcuttur. Bunlardan kursiyerlerin de istifade etmesi sağlanmaktadır.

Sportif faaliyetler sınırlıdır. Bunun yerine sosyal faaliyetlere ağırlık verilmiştir. Eğitim merkezinde üniversite öğretim üyeleri tarafından çeşitli konularda konferanslar verilmektedir. Ayrıca Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesindeki konferansların, seminerlerin, doktora savunmalarının ihtisas kursiyerleri tarafından takip edilmesi sağlanmaktadır. Süreli yayınlanan dört bilimsel dergi takip edilmekte ve bu dergilerde bulunan makaleler ders ortamında tartışılmaktadır. İl Müftülüğünün hazırladığı irşat faaliyetlerine kursiyerlerinde katılımı sağlanmakta ve şehrin değişik camilerinde her Cuma ihtisas kursiyerleri vaaz vermektedirler.

Kursiyerler öğle yemeklerine eğitim merkezinde yemektirler. Bu yemek karşılığında ise cüzi bir ücret alınmaktadır.

d) Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi:

13.07.1994 tarihinde hizmete açılan Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde uzun süre sadece kısa süreli hizmet içi eğitim faaliyetleri yapılmıştır. İlk ihtisas kursu ise 30.10 2000 tarihinde düzenlenmiştir. Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi ile Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezinin planlarının aynı olduğunu daha önce belirtmiştik (bk.Ek-26). Yalnız bu eğitim merkezinde, girişi kapattığı için mescit kompleksin planından çıkarılmış ve bodrum kata konulmuştur. Yemekhanesi, yatakhane, konferans salonu, çay salonu, misafirhanesi mevcuttur. Bu eğitim merkezinin kütüphanesi öğretmenler odasında bulunan yetersiz sayıdaki kitaptan ibarettir.

Eğitim merkezinde dört kadrolu öğretmen ve dışarıdan derslere giren bir ilçe müftüsü, öğretim görevini sürdürmektedir. Sınıflar ihtisas kursu eğitimi

için uygun geniş, aydınlık ve klimalıdır. Bekar kursiyerler istedikleri taktirde eğitim merkezinin yatakhanesinde kalabilmektedirler.

Sportif faaliyet olarak eğitim merkezinde masa tenisi ve voleybol oynama imkanı bulunmaktadır. Kursiyerler yakında bulunan bir sahada futbol maçı yapabilmektedirler. Yazın ise denize nazır olan eğitim merkezinde yůzme imkanı da vardır.

Sosyal faaliyet açısından ayda bir dőzenlenen konferanslar, takip edilen iki őr ilmi dergi ve İnternet imkanı dışında fazla bir faaliyet yoktur. Kursiyerlerin őrle yemekleri cőzi bir őrret karşılığında eğitim merkezi mődőrlięő tarafından verilmektedir.

K- İHTİSAS KURSLARINDAKİ İDARİ PERSONEL DURUMU

Diyanet İşleri Başkanlığı İdari şemasında gőrőldőęő gibi (bk.Ek-1) eğitim merkezi mődőrlięleri taşra teşkilatı içerisinde bulunup, statő açısından il mőftölükleri ile eşit durumdadır. İl mőftölüklerinden bağımsız, kendi içinde bir yapılanması bulunan eğitim merkezi mődőrlięlerinde, mődőr, őrretmen, eğitim uzmanı, şef, ayniyat saymanı, mutemet, veri hazırlama ve kontrol işletmeni, memur, teknisyen, şoför, hizmetli, aşçı, bekçi ve kaloriferci kadroları vardır. Fakat eğitim merkezlerinin bazılarında bu kadrolar boştur. Bu yőzden ya bir kişiye birden fazla görev verilmiş yada örneğin hizmetli kadrosunda gőrőnen bir personel, řofőrlię, bekçilik gibi görevlerde kullanılmıştır.

İhtisas kursu bulunan eğitim merkezlerindeki idari personel durumu şöyledir:

Haseki Eğitim Merkezinde; ihtisas öğretmenliğinden gelen bir müdür, ihtisas kursuna derse giren beş kadrolu öğretmen, bir şef, bir ayniyat saymanı, bir mutemet, bir memur, dokuz hizmetli ve bir bekçi bulunmaktadır.

Selçuk Eğitim Merkezinde; ihtisas öğretmenliğinden gelen bir müdür, ihtisas kursuna derse giren sekiz öğretmen, bir şef, üç memur, bir teknisyen, bir şoför ve üç hizmetli görev yapmaktadır.

Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezinde; İlçe müftülüğünden gelen bir müdür, ihtisas kursuna derse giren dört öğretmen, bir şef, bir mutemet, bir veri hazırlama ve kontrol işletmeni, iki memur, bir aşçı, dört hizmetli, bir bekçi ve bir kaloriferci görev yapmaktadır.

Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde ise; öğretmenlikten gelme bir müdür, ihtisas kursuna derse giren dört öğretmen, bir şef, bir memur, bir teknisyen ve sekiz hizmetli görev yapmaktadır.

L- İHTİSAS KURSU MEZUNLARININ DURUMU

Kursiyerler otuz ay süren yoğun bir programın sonunda, içinde Din İşleri Yüksek Kurulundan bir üyenin de bulunduğu bir komisyon tarafından mülakata tabi tutulmaktadırlar. Mülakatta başarılı olan adaylar bir gün sonra vaiz olarak görev yapacakları ilçenin belirlenmesi için kura çekmektedirler. Kurada, vaiz bulunmayan ve nüfusu 15 binin üzerinde bulunan ilçelere atama yapılmaktadır. Ayrıca ihtisas kursunu bitiren kursiyerler Başkanlığın Sınav Atama Nakil ve Görevde Yükselme Yönetmeliğinin 9. maddesinin 40. bendine göre stajyerlik yapmadan asil vaiz olarak göreve başlamaktadırlar. İhtisas kursunun bitimiyle daha önce atandıkları il müftülüğüne geri

**İ.C. YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU
DOKÜMENTASYON MERKEZİ**

gönderilen kursiyerler, güvenlik soruşturmaları tamamlanıncaya ve tayin emirleri gelinceye kadar il müftülüğü emrinde görev yapmaktadırlar.

İlk dönemlerde, ihtisas kursunu bitiren mezunlar sınavsız olarak ilçe müftüsü atanabilirken, daha sonra yapılan yönetmelik değişikliği ile Başkanlık tarafından düzenlenen bir sınavda başarılı olma şartı getirilmiştir. Son olarak 13.09.2001 tarih ve 24522 sayılı resmi gazetede yayınlanan değişiklik ile de ilçe müftülüğüne atanacak mezunlar için görevde yükselme eğitimine katılma şartı getirilmiştir. Bu eğitim sonucunda yapılan sınavda başarılı olma zorunluluğu da vardır. Sınav, Atama, Nakil ve Görevde Yükselme yönetmeliğinin 39. maddesine göre ancak görevde yükselme eğitimi tamamlayanlar ve Başkanlıkça, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı veya Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Merkezine yaptırılan sınavı kazananlar ilçe müftüsü olarak atanabilmektedir. Ayrıca kursiyerlerin şartlarının anılan yönetmeliğin 9. maddesinin 38. bendindeki ilçe müftüsü olarak atabilmek için gerekli olan şartlara da uyması gerekmektedir.

Görevde yükselme eğitimi, şartları tutan bütün ihtisas kursu mezunları için iki hafta süre ile Ankara'da düzenlenmektedir. Görevde yükselme sınavı ise Başkanlık ve Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı veya Milli Eğitim Bakanlığı Ölçe ve Değerlendirme Merkezi tarafından belirlenen uygun bir tarihte yapılmaktadır. Yönetmeliğin 42. maddesine göre ise görevde yükselme eğitimi sınıfta ders verme şeklinde yapılmakta, süresi unvanlar dikkate alınarak Başkanlık tarafından belirlenmekte ve bu süre 2 haftadan az, 8 haftadan çok olamamaktadır.

Yönetmeliğin yine aynı tarihte değiştirilen 32. maddesinin b bendi ile “ilçe müftüleri ilk defa altı veya beşinci grupta yer alan beş veya altıncı sınıf ilçelerinden birine atanırlar” hükmü getirilmiştir.

Buna göre, vaiz olarak atanan fakat ilçe müftülüğü için de şartları tutan mezunların tayinleri bekletilmekte, görevde yükselme eğitimini tamamlayıp, görevde yükselme sınavını kazanmaları halinde ilçe müftüsü olarak tayin edilmektedirler. Sınavı kazanamayanlar ise, daha önce kurasını çektikleri ilçeye vaiz olarak atanmaktadır.

Bu zaman zarfında mezunlar, il müftülüğü emrinde görev yapmaktadırlar. Çünkü bazen kurs bitimiyle beraber hemen görevde yükselme eğitimi düzenlenememekte, düzenlense bile görevde yükselme sınavı, eğitimin bitiminden daha sonraki bir tarihte yapılabilmektedir.

M- İHTİSAS KURSLARIYLA İLGİLİ HAZIRLANAN GÖZLEM FORMU

Araştırma kapsamında ihtisas kurslarının bulunduğu eğitim merkezlerine gidilmiş, bu bölümde anlatılan bilgilerden, gözlem yöntemi ile ilgili olanları, aşağıda yer alan, gözlem formundaki sorulara cevap aranarak elde edilmiştir

a) Öğretmenlerle İlgili Yapılan Gözlem Konuları:

1-Öğretmenler eğitimcilik formasyonuna sahip mi?	<u>E</u> / H
2-Öğretmenler için branşlaşma söz konusu mu?	E / <u>H</u>
3-Öğretmenler anlattıkları konulara hakim mi?	<u>E</u> / H
4-Öğretmenler sınıfta disiplini sağlayabiliyorlar mı?	<u>E</u> / H

- 5-Öğretmenler derste anlatım ve soru-cevap yöntemlerinden başka öğretim yöntemi kullanıyorlar mı? E / H
- 6-Öğretmenler dersin sunumunda, eğitim teknolojilerinden yeterince faydalanıyorlar mı? E / H
- 7-Öğretmenler derste öğretim araç-gereçleri kullanıyorlar mı? E / H
- 8-Öğretmenler yoklamalara özen gösteriyorlar mı? E / H
- 9-Öğretmen öğrenci arasındaki diyalog samimi ve seviyeli mi? E / H
- 10-Öğretmenlerle idare arasındaki iletişim iyi mi? E / H
- 11-Öğretmenler dış görünüşlerine dikkat ediyorlar mı? E / H
- 12-Öğretmenler ekonomik açıdan memnun görünüyorlar mı? E / H
- 13-İhtisas kurslarındaki öğretmen sayısı yeterli mi? E / H

b) Kursiyerlerle İlgili Yapılan Gözlem Konuları:

- 1-Kursiyerler in bilgi düzeyleri eşit mi? E / H
- 2-Kursiyerlerin derse karşı ilgileri canlı mı? E / H
- 3-Kursiyerler verilen ödevleri yapıyorlar mı? E / H
- 4-Kursiyerler derse katılımları iyi mi? E / H
- 5-Kursiyerler derste disiplin kurallarına uyuyorlar mı? E / H
- 6-Kursiyerler derse önceden hazırlanıyorlar mı? E / H
- 7-Kursiyerler ders kitaplarını getiriyorlar mı? E / H
- 8- Kursiyerlerin sınıf mevcudu fazla mı? E / H
- 9-Kursiyerler sağlanan özlük haklarından memnun mu? E / H
- 10-Kursiyerler ekonomik durumlarından memnun mu? E / H
- 11-Kursiyerler sosyal ve sportif faaliyetlere katılıyorlar mı E / H

12-Kursiyerler boş vakitlerini iyi değerlendiriyorlar mı?	<u>E</u> / H
13-Kursiyerler derse giriş ve çıkış saatlerine uyuyorlar mı?	<u>E</u> / H
14-Kursiyerler temizlik kurallarına uyuyorlar mı?	<u>E</u> / H
15-Kursiyerler dış görünüşlerine özen gösteriyorlar mı?	<u>E</u> / H
16-Kursiyerlerin birbirleri ile ilişkileri iyi mi?	<u>E</u> / H
17- Kursiyerler, öğretmen ve idarecilere saygılı mı?	<u>E</u> / H
18-Kursiyerlerle personel arasındaki ilişki iyi mi?	<u>E</u> / H
19-Kursiyerlerin yaşları genelde birbirine yakın mı?	<u>E</u> / H

c) İhtisas Kurslarındaki Ortam Ve İmkanlar İle İlgili Yapılan

Gözlem Konuları:

1-Eğitim merkezi binalarının planları eğitime uygun mu?	<u>E</u> / H
2-Derslikler hizmet içi eğitime uygun mu?	<u>E</u> / H
3-Eğitim merkezi binalarının planları standart mı?	E / <u>H</u>
4-Dersliklerdeki ısıtma, havalandırma ve aydınlatma iyi mi?	<u>E</u> / H
5-Dersliklerdeki tahta ve sıralar kullanışlı mı?	<u>E</u> / H
6-Sınıf ve koridorlar temiz mi?	<u>E</u> / H
7-Eğitim merkezlerinin barınma imkanları yeterli mi?	E / <u>H</u>
8-Eğitim merkezlerinin sosyal ve sportif alanları var mı?	<u>E</u> / H
9- Eğitim merkezlerinin sosyal ve sportif alanları yeterli mi?	E / <u>H</u>
10-Eğitim merkezlerinde idari bölümler için uygun yerler var mı?	<u>E</u> / H
11-Eğitim merkezlerinde kütüphane, bilgisayar ve internet imkanları yeterli mi?	E / <u>H</u>

d) İhtisas Kurslarındaki İdari Personelle İlgili Yapılan

Gözlem Konuları:

- 1-Eğitim merkezlerindeki idari personel sayısı yeterli mi? E / H
- 2-Eğitim merkezlerinde personel açısından bir standart var mı? E / H
- 3- Her eğitim merkezlerinde, aynı yönetim anlayışı var mı? E / H
- 4-Eğitim merkezlerinde, eğitim uzmanı var mı? E / H
- 5-Eğitim merkezlerindeki personelin ekonomik durumu iyi mi? E / H
- 6-Eğitim merkezlerindeki personel ve öğretmenler arasındaki iletişim iyi mi? E / H

II. BÖLÜM

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HİZMET İÇİ EĞİTİM

İHTİSAS KURSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

A- İHTİSAS KURSLARININ HİZMET İÇİ EĞİTİM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

a) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kurslarına duyulan ihtiyacın **belirlenmesi:** Bir Kurumda hizmet içi eğitimden söz edebilmenin en önemli şartı o kurumun hizmet içi eğitime ihtiyaç duymasıdır. Dolayısıyla hizmet içi eğitimi ihtiyaçlar zorunlu hale getirmektedir. Bu yönü ile hizmet içi eğitimin, hizmeti öncesi eğitimden farkı hizmet öncesi eğitimin uzun süreli olup genel amaçlara göre düzenlenmesi hizmet içi eğitim ise kısa süreli olup duyulan ihtiyaca göre düzenlenmesidir.³³

Daha ileriki görevlere personel hazırlama eğitimi veren ihtisas kursları hizmet içi eğitim açısından Başkanlığın önemli bir ihtiyacını karşılamaktadır. İlahiyat fakültelerinden mezun olmuş Başkanlık personelinin katılabildiği bu kurslar personelin yapmakta olduğu görev için sahip olduğu yeterliliklerden (bilgi, beceri ve tutum), daha ileriki görevlere yükseldiğinde sahip olması gereken yeterliliklerin kazandırılması için düzenlenmektedir. Dolayısıyla hizmet içi eğitimde ihtiyaç, sahip olan yeterliliklerle sahip olunması gereken yeterliliklerin arasındaki farkın belirlenmesidir.³⁴

Personele hizmet öncesi eğitimle kazandırılmayan bu yeterlilikler hizmet içi eğitimle kazandırılmaktadır. Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri

³³ Erol Bora, *Hizmet İçi Eğitimin Planlanması ve Uygulanması*, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Yayın No:1998-3, Ankara, 1998, s. 34.

³⁴ Taymaz, s. 26.

Yılmaz bu konu ile ilgili Haseki Eğitim Merkezinin 06.03.2002 tarihindeki mezuniyet törenindeki konuşmasında; “eğer ilahiyat fakültelerinde istenilen eğitim ve öğretim verilmiş olsaydı, biz kursları açmak sorunda kalmazdık”, şeklinde bir beyanatta bulunarak ihtisas kurslarına olan ihtiyacı dile getirmiştir.

İhtisas kursları, hizmet içi eğitim açısından, personelin yapmakta olduğu görevin gerektirdiği yeterliliği sağlamaktan ziyade, onları daha ileriki görevlere hazırlamak için düzenlendiğinden, her personel için zorunlu değildir. Dolayısıyla, kurumda ihtisas kursu eğitimine ihtiyaç duyanların belirlenip, zorunlu olarak hizmet içi eğitime tabi tutulmaları gibi bir durum söz konusu değildir.

b) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu eğitiminin planlanması: Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde hizmet içi eğitimin planlı ve programlı bir şekilde, sağlıklı olarak sürdürülebilmesi için Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Buna göre Daire Başkanlığı kendisine bağlı Din Eğitimi, Hizmet İçi Eğitim ve Program Geliştirme Şube Müdürlükleri kanalıyla hizmet içi eğitim faaliyetlerini ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun bir şekilde sürdürmektedir.

Hizmet içi eğitimle ilgili olarak 657 sayılı kanunun genel hükümleri ortaya koymuş, kurumların hizmet içi eğitim faaliyetlerini planlarken Devlet Memurları Eğitimi genel planının ilkelerine uymalarını ve Devlet Personel Başkanlığı ile koordineli olarak çalışmalarını istemiştir. Başkanlığın hizmet içi eğitim yönetmeliği hazırlanırken, bu çerçeveye uyulmuştur. Hazırlanan

hizmet içi eğitim yönetmeliğine göre Başkanlığın bütün eğitim faaliyetleri eğitim kurulu tarafından planlanmaktadır.

Her yıl Ocak ayında, ayrıca Din Eğitimi Dairesi Başkanlığının önerisi üzerine Başkanlığın uygun göreceği her hangi bir tarihte toplanan eğitim kurulunda Diyanet İşleri Başkanı, eğitim işlerinden sorumlu Başkan Yardımcısı, Din İşleri Yüksek Kurulundan bir üye, Teftiş Kurulu Başkanı, Din Hizmetleri Dairesi Başkanı, Din Eğitimi Dairesi Başkanı ve Personel Dairesi Başkanı vardır.

Buna göre; aşağıda belirtilen hususlar, hizmeti içi eğitim açısından, bu kurulun görev ve sorumlulukları arasında yer almaktadır:

- 1- Var olan durumun belirlenmesi,
- 2- Hizmet içi eğitim amaçlarının belirlenmesi,
- 3- İzlenecek politikanın tasarlanması,
- 4- Önceliklerin belirlenmesi ,
- 5- Eğitim programlarının belirlenmesi,
- 6- Program sürelerinin belirlenmesi ,
- 7- Hizmet içi eğitim yıllık planı hazırlanması,
- 8- Hizmet içi eğitim bütçesinin hazırlanması.³⁵

İyi bir planlamanın ölçüm esasları olan ne yapılacak, niçin yapılacak, ne zaman yapılacak , nerede yapılacak, nasıl yapılacak ve kim yapacak soruları eğitim planlamasının her basamağında sorulmalıdır.³⁶

Bu sorular üzerine ihtisas kursları açısından şöyle bir değerlendirme yapmak mümkündür:

³⁵ Taymaz, s. 54.

³⁶ Bora, s.102.

1-Ne yapılacak?

İlahiyat fakültesi mezunu Başkanlık personeli için daha üst görevlere hazırlanmak amacıyla uzun süreli bir ihtisas kursu düzenlenecek.

2-Niçin yapılacak?

Başkanlık teşkilatına müftü ve vaiz yetiştirmek, mesleki bakımdan daha iyi yetiştirmelerini sağlamak, onları daha ileri görevlere hazırlamak, onlara dini kaynaklara doğrudan doğruya başvurma yeterliliğini kazandırmak ve dini konularda halkımızın ihtiyacına cevap verecek uzman elemanlar olarak yetiştirmelerini sağlamak için.

3-Ne zaman yapılacak?

30 ay süreyle hizmet içi eğitim faaliyeti yapılacak.

4-Nerede yapılacak?

İstanbul, Konya, Erzurum, Trabzon ve Kayseri’de bulunan Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezlerinde yapılacak.

5-Nasıl yapılacak?

Sınıf ortamında, örgün öğretim şeklinde yapılacak.

6- Kim yapacak?

Eğitim Merkezi Müdürü yönetiminde, kadrolu eğitim merkezi öğretmenleri yapacak.

Buna göre, şu an uygulamadaki durumla ilgili şunlar söylenebilir: Türkiye’deki hiçbir kurumda, sınıfta öğretim esasına dayalı, ihtisas kursları kadar uzun süreli bir hizmet içi eğitim kursuna rastlanmamıştır. Diğer kurumlarla ilgili araştırmada; İç İşleri Bakanlığının, kaymakamlar için üç yıl süren bir eğitim faaliyeti olduğu fakat bu sürenin sadece dört ayının sınıfta

ders veya amfide seminer şeklinde işlendiği, Adalet Bakanlığının hakim ve savcı adayları için iki yıl süre ile düzenlediği eğitimin ise sadece altı ayı üçer aylık iki dönem halinde sınıf ortamında ders verme, geriye kalan on sekiz ayının adliyelerde staj şeklinde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.³⁷

Ayrıca Maliye Bakanlığının Ankara ve Eskişehir'de mesleki eğitim kursları vardır ki, bunların süresi de dokuz aydır.³⁸ Maliye Bakanlığı, Personel Genel Müdürlüğüne bağlı olan bu kurslarda, vergi dairesi müdürü olacak, fakülte mezunu Bakanlık personeline yönelik hizmet içi eğitim faaliyeti düzenlenmektedir. Diğer kurumlar içerisinde ihtisas kurslarına en yakın hizmet içi eğitim faaliyetinin düzenlendiği kurs bu kurstur. Dokuz aylık olan öğretim süresi örgün eğitimde olduğu gibi iki döneme ayrılmıştır. Sadece bu kurslar için hazırlanan yönetmelikte, hizmet içi eğitimin nasıl yapılacağı teferruatlı bir şekilde anlatılmıştır. İhtisas kursları için yapılması gereken de böyle bir yönetmeliğin en kısa zamanda hazırlanmasıdır.

Bu örneklerden de anlaşılacağı gibi, sınıf ortamında ihtisas kurslarından daha uzun süreli hizmet içi eğitim kursu veren başka bir kurs yoktur. Dolayısıyla ihtisas kursları için takdir edilen süre, hizmet içi eğitimin amacı ve ilkeleri açısından yeniden değerlendirilmeli, bu kurslar daha kısa ama daha fonksiyonel hale getirilmelidir.

Diğer bir husus da ihtisas kursu eğitiminin nasıl yapılacağıdır. İhtisas kurslarında yapılan eğitim faaliyetinin, Başkanlığın hizmet içi eğitim ve eğitim merkezleri yönetmelikleri ile düzenlendiğini daha önceki bölümde belirtmiştik.

³⁷ 3221 Sayılı Hakim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve İlgili Yönetmelikler, T.C. Adalet Bakanlığı Yayınları, s. 6.

³⁸ Ali Çobanoğlu, *Maliye Bakanlığına Bağlı Meslek Kurslarının Tarihçesi, Gelişimi, Geleceği*, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Yayın No:1998-2, Ankara, 1998, s.16.

Olması gereken ise, Maliye Bakanlığının Mesleki Eğitim Kursu Yönetmeliği gibi bir yönetmeliğin, ihtisas kursları için de Başkanlık tarafından çıkarılmasıdır. Böylece buralar yeni bir anlayış ile yeniden yapılandırılmalı, kursiyerlere sağlanan imkanlardan, eğitim ve öğretim anlayışının değiştirilmesine kadar bir çok alanda yeni yaklaşımlar getirilmelidir. Örneğin ihtisas kursunun sınavını kazanan adaylar görevlendirme ile hizmet içi eğitim merkezine gönderilmeli, müfredat programı hazırlanırken kursiyerlerin mezun önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca öğretim ortamlarında eğitim teknolojilerinden, araç ve gereçlerinden daha fazla yararlanılmalı, dersler birden çok yöntemle işlenmeli, kursiyerler sınavlarda ezbercilikten kurtarılmalı, sorular kendi görüşlerini ifade edebilecekleri şekilde sorulmalıdır. İhtisas kurslarından atılmalar zorlaştırılmalı ve bu kurslar, tasarruf tedbirleri kapsamı dışında tutulmalıdır.

c) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu programının hazırlanması: İhtisas kurslarına program hazırlamadaki süreç Ek-18'de görüldüğü şekildedir. Uygulanmakta olan programın hazırlanabilmesi için yapılan eğitim kurulu toplantısında, kurul yeni programın oluşturulması için bir komisyon kurulması kararına varmıştır. Bu komisyon, 07-08.10.1999 tarihleri arasında Haseki Eğitim Merkezinde toplanmış (bk.Ek-27), gerekli düzenlemeleri yaparak bir program taslağı hazırlamıştır. Hazırlanan bu program başkanlığın olurlarına sunularak, uygulamaya konulmuştur (bk.Ek-17). Oluşturulan bu komisyonda eğitim uzmanının, program geliştirme uzmanının ve konu ile ilgili bir akademisyenin yer almaması, hizmet içi eğitim açısından görülen bir eksikliktir.

Halbuki ihtisas kurslarına yeni bir program hazırlanırken alanlarında uzman kişilerden oluşan daha kapsamlı bir komisyonun oluşturulması gerekirdi. Ayrıca bu komisyon programı yazmaya başlamadan önce ihtisas kurslarına yönelik olarak görev ve amaç analizi yapmalıydı. Böylece hizmet içi eğitim ile ilgili amaçlar, görevin gerektirdiği yeterlilikler belirlenmiş, kursiyerin mesleği tanımlanmış ve görev alanları belirlenmiş olurdu. Bütün bunlar, daha önceki dönemlerde hazırlanan ihtisas kursu programlarında yapılmamıştır.

İlk hazırlanan ihtisas kursu programındaki temel yapı, daha sonra düzenlenen bütün programlarda genel olarak korunmuştur. Geçen süreç içerisinde programın içeriliğinden ziyade süresiyle, eğitim ortamları ve kursiyerlere sağlanan imkanlarla ilgilenilmiştir. Sağlıklı bir hizmet içi eğitim açısından öncelikle yapılması gereken Başkanlığa müftü ve vaiz yetiştiren bu kurslarda uygulanan programın, müftü ve vaizlerin gereksinmelerini bilgi, beceri ve tutum açısından karşılayacak şekilde yeniden düzenlenmesidir. Bunun için öncelikle müftülük ve vaizlik meslekleri ile ilgili görev analizinin yapılması gerekmektedir. Böyle bir analiz sonucunda hem müftülük ve vaizlik mesleği tanımlanmış hem de görev alanları saptanmış olacaktır. Böylece görev alanları ile ilgili olarak okutulması gereken dersler, kazandırılması gereken bilgi, beceri ve tutumlarla beraber belirlenir ve eğitimin en uygun ne kadar sürede verilebileceği tasarlanır. Ancak bundan sonra programın hazırlanmasına (yazımına) geçilebilir.³⁹ İhtisas kurslarında bu güne kadar hazırlanan programlarda genel amaca ulaşmayı sağlayacak

³⁹ Taymaz, s. 81.

ayrıntılı amaçlar, hiçbir ders için yazılmamıştır. Yapılan şey hangi dersin ne kadar süre ile okutulacağının ve hangi kaynaklardan faydalanacağının bir kurul tarafından belirlenmesidir.

Bilindiği gibi ihtisas kurslarından mezun olanlar hem vaiz hem de müftü olabilmektedirler. Bu iki görevin görev alanları birbirinden farklı olmasına rağmen aynı programa tabi tutulmaları ve müftülük görevinin idari yönü için yeterince idari dersin programda yer almayışı, ihtisas kurslarında program hazırlamada hizmet içi eğitim açısından yukarıda anlatılan sürecin takip edilmediğinin bir göstergesidir. Dolayısıyla hazırlanan program vaiz olacaklara ve müftü olacaklara yönelik olarak ya ayrı ayrı hazırlanmalıdır yada programa idari açıdan gerekli olan dersler yapılacak olan görev analizi sonuçlarına göre konulmalıdır. Ayrıca ihtisas kurslarında okutulan her ders için ayrı ayrı amaçların tespit edilip, hazırlanacak yeni programlarda yazılması gerekir. Ayrıca hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu programı hazırlanırken, programın uygulanması ile ilgili kurallar ve hususlar "program uygulama yönergesinde" maddeler halinde yazılmalıdır.⁴⁰ Yada Maliye Bakanlığı Mesleki Eğitim Kursu Yönetmeliği gibi ihtisas kursları için özel bir yönetmelik çıkarılmalıdır. Bakanlığın bu yönetmeliği Bakanlık bünyesinde, sadece uzun süreli hizmeti içi eğitim faaliyeti yapan mesleki eğitim kurslarına has bir yönetmeliktir.⁴¹

İhtisas kursları için böyle bir yönetmeliğin çıkarılması hukuki ve idari açıdan bir çok kolaylık getirecek eğitim daha planlı ve programlı yapılması sağlanacaktır.

⁴⁰ Taymaz, s. 95.

⁴¹ Maliye Bakanlığı, *Mesleki Eğitim Kursu Yönetmeliği*, Madde 1.

d) Hizmet içi eğitim açısından ihtisas kursu eğitim programının uygulanması: İhtisas kurslarında programın iyi bir şekilde uygulanabilirliğinin sağlanmasının birinci basamağı bu kurslara iyi katılımcıların seçilmesi ile başlamaktadır. İhtisas eğitimi personeli üst görevlere hazırlamaya yönelik bir eğitim olduğundan bu eğitime katılmada hizmet içi eğitim açısından bir zorunluluk yoktur. Dolayısıyla, personelin bu kurslara katılabilmesi onun bu eğitimi isteyip istememesine ve yapılacak olan sınavda başarılı olmasına bağlıdır.

İkinci olarak ise, öğretim görevini icra edecek liyakatli öğretmenlerin belirlenmesi sürecidir. Araştırmanın birinci bölümünde elde edilen bilgi ve bulgular, ihtisas kursu öğretmenlerin özgeçmişleri açısından bu göreve layık oldukları ortaya konmuştur. Kurslarda görev alan öğretmenlerin çoğu Başkanlığın kadrolu personelidir. Geriye kalanlar ise; ya akademisyen yada daha önce ihtisas kursu bitirmiş müftülerdir. Öğreticilerin hemen hepsi ilahiyat fakültesi mezunu olduklarından dolayı eğitim formasyonları da vardır.

Hizmet içi eğitimin hedeflerine ulaşmada önemli olan diğer bir husus da eğitimin yapıldığı, programın uygulandığı, yer ve ortamın şartlarıdır. İhtisas kursları Başkanlık bünyesinde kurumsal bir yapıya kavuşmuş olan eğitim merkezlerinden dört tanesinde düzenlenmektedir. Bunlar Haseki, Selçuk, Mehmet Nuri Yılmaz ve Akçaabat Darıca Eğitim Merkezleridir. Araştırma esnasında bu eğitim merkezlerine gidilmiş, yapılan gözlemler sonucunda buraların fiziki ortam açısından hizmet içi eğitime uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Uygulanacak ğretim yöntemlerinin seçilmesi de hizmet içi eğitim açısından önemli bir etkindir. Hizmet içi eğitimin programı hazırlandıktan sonra, ğretiminde uygulanacak yöntem seçilir. Belirlenen yönteme göre gerekli plan yapılır, araçlar sağlanır.⁴² İhtisas kurslarında daha çok bilişsel alanla ilgili, sınıf ortamında ğretim yapıldığından genelde kullanılan iki yöntem vardır. Bunlar anlatım ve soru cevap yöntemleridir. Bunların dışındaki yöntemler hemen hiç kullanılmamaktadır. Aslında derste bir konu işlenirken karşılaşılacak bazı problemlere çözüm üretmede her kursiyer, kendi görüşünü, farklı da olsa rahatlıkla ifade edebilmeli ve ortaya çıkan fikirler tartışma yöntemi kullanılarak bir sonuca vardırılmalıdır. Fakat ihtisas kurslarında genel olarak buna rastlanmamış, öğretmenlerin ve öğrencilerin kaynak kitaplardaki ibarelere bağlı kaldıkları, bunlarla yetindikleri, üzerinde fazla yorum yapmadıkları gözlemlenmiştir. Benzer durum sınavlarda sorulan sorulara verilen cevaplar için de geçerlidir. Kursiyerlerin soruları cevaplarırken kendi yorumları ve düşünceleri değil, okutulan kaynak kitaplardaki ibareler aynen istenmektedir. Bu durum kursiyerleri ezberciliğe ve ibareciliğe itmekte, onların problem çözme yönlerini kreltmekte, kendilerini ifade etmede ve görüşlerini savunmada çekingen davranmalarına sebep olmaktadır.

Hizmet içi eğitimde anılan yöntemlerin dışında, işe ve göreve göre gösteri, iş başında ğretim, grup tartışması, örnek olay, rol oynama yöntemleri kullanılmaktadır.⁴³ İhtisas kurslarında anlatım ve soru cevap yöntemleri yanında en azından seminer, tartışma ve grup tartışması gibi

⁴² Taymaz, s. 115.

⁴³ a.g.e., s. 117.

yöntemlerin kullanılması, kursiyerlerin kendilerine ait fikirlerin oluşması ve savunulabilir hale gelmesi açısından önemlidir.

Programın uygulanmasında uyulması gereken bir husus da öğretim için ders planının hazırlanmasıdır. Ders planı işlenecek konunun amacına, uygulanacak öğretim yöntemine göre hazırlanır.⁴⁴ Yapılan araştırma sonucunda ne Diyanet İşleri Başkanlığı İhtisas Kurslarında ne de Maliye, Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının uzun süreli kurslarında, her ders için, ayrı ayrı plan hazırlanmadığı, hedef ve amaçların belirlenmediği, hizmet içi eğitimle ilgili olarak yönetmeliklerdeki genel amaç ve hedeflerle yetinildiği anlaşılmıştır.⁴⁵

İhtisas kurslarındaki hizmet içi eğitim faaliyeti, kursiyerlerin kamu personelin olması dışında aslında süreç olarak hizmet öncesi eğitimden çok farklı değildir. Dolayısıyla örgün eğitime benzer bir eğitimin yapıldığı bu kurslarda okutulan her dersin, ders planının, amacının ve hedefinin belirlenmesi gerekir.

Hizmet içi eğitimde, derslerde uygun öğretim yöntemlerinin seçilmesinin yanında dikkat edilmesi gereken bir husus da öğretimde kullanılan araç ve gereçlerdir. Yardımcı ders araçları konunun özelliğine, öğrencilere ve olanaklara göre seçilir. Başlıcaları tahtalar, levhalar, üç boyutlu araçlar, film şeritleri, tepe göz, filmler, teyp, pikap, radyo, televizyon, video ve bilgisayardır.⁴⁶ İhtisas kurslarında yapılan gözlemlerde, dersin sunumunda, eğitim teknolojilerinden ve ders araç gereçlerinden yeterince

⁴⁴ Taymaz, s. 116.

⁴⁵ Adalet Bakanlığı, a.g.y., s. 15.

⁴⁶ Taymaz, s. 155.

faydalanılmadığı görülmüştür. Derslerdeki genel uygulama, kitapların yüzenden okunması tercüme edilmesi ve ibarelerin açıklanmasından ibarettir

Özetle ihtisas kurslarında, derslerin sunumunda bilişsel ve duyuşsal alanlara yönelik birden fazla öğretim yönteminin uygulanması, bu yapılırken de öğretim ilkelerine dikkat edilmesi, ders planının amaç ve hedeflerin hazırlanması, öğretimde kalıcılığın sağlanması için birden fazla duyu organına hitap eden araç gereçlerin kullanılması hususlarına uyulmamaktadır. Bunun sebepleri arasında ihtisas kurslarında eğitim uzmanlarının veya eğitim programcılarının olmamasıdır. Bu kadroların tahsis edilmesi ve doldurulması ihtisas kurslarında hizmet içi eğitim ilkelerine uygun bir eğitim standardının yakalanması açısından çok yararlı olacaktır.

e) Hizmet içi eğitimi açısından ihtisas kurslarındaki ölçme ve değerlendirme:

1- Başarının değerlendirilmesi

Ölçme değerlendirme amaç bakımından yakından ilgili olmasına karşın iki ayrı ve farklı işlemdir. Geniş olarak bakıldığında eğitim bir anlamda değişim veya değiştirme işlemidir. İşte ölçme işlemi ise bu değişikliğin ne derecede olabildiğinin görülmesidir.⁴⁷

Bir hizmet içi eğitim programının uygulanmasında başarıyı ölçmek ve değerlendirmek üzere a) yazılı b) sözlü ve c) iş ve ya performans testleri kullanılır.⁴⁸

İhtisas kurslarında başarıyı ölçmek için yukarıdaki test çeşitlerinden yazılı ve sözlü testler kullanılmaktadır. Bu kurslara ilk kez kursiyer seçilirken

⁴⁷ Bora, s. 234.

⁴⁸ Taymaz, s. 165.

sözlü sınav yapılmakta, programın uygulanmaya başlanmasından sonra da bu sınav türü Kur'an-ı Kerim dersleri için kullanılmaya devam edilmektedir.. Ayrıca son üç aylık dönemin sonundaki sınav da sözlü olarak yapılmakta ve oluşturulan sınav komisyonuna Din İşleri Yüksek Kurulundan bir üye de katılmaktadır.

Yazılı sınavlar ise serbest cevaplı sorularla yapılmaktadır. Burada dikkati çeken husus yazılı sınavların Arapça olarak yapılmasıdır. Diğer bir husus da sınavlardaki soruların sadece kaynak kitaplardaki ibarelerden cevaplanmasının istenmesidir. Bu iki durumun da hizmet içi eğitim açısından üzerinde durulması gerekmektedir. Sınavların Arapça yapılmasına hizmet içi eğitim açısından gerek yoktur. Çünkü kursiyerler, Türkçe konuşan bir topluma hitap edeceklerdir. Ayrıca kursiyerler sınavlarda, ibarecilikten de kurtarılmalıdır. Çünkü yazılı tip testlerde bireylerin fikirlerini seçme bilgilerini uygulama tanzim tertip ve yazı ile ifade etme analiz ve sentez yapma ve yorumlamadaki başarıları ölçülür.⁴⁹

Değerlendirme, eğitimle elde edilen sonuçların, önceden belirlenmiş amaçlarla, ölçüm yoluyla karşılaştırılmasının yapılması ve elde edilenlerin amaçları ne derecede veya hangi noktalarda uygun olup olmadığının görülmesi aşamasıdır.⁵⁰

Ölçme ve değerlendirme, ihtisas kurslarında üzerinde önemle durulan iki husustur. İhtisas kurslarında yapılan ölçmeler sonucunda elde edilen başarı oranı ve alınan puanlar bu kursların açılış amaç ve hedeflerinin gerçekleştiğini göstermektedir. Ancak her üç ayda bir yapılan bu ölçme

⁴⁹ Taymaz, s. 167.

⁵⁰ Bora, s. 239.

değerlendirilmeler sonucunda başarısız olan kursiyerlerin ihtisas kurslarından uzaklaştırılmaları hususu yeniden değerlendirilmesi gereken bir konudur. Çünkü hizmet içi eğitimin bir amacı da başarısızlığı başarıya dönüştürmektir.

2- Programın Değerlendirilmesi

Program değerlendirmesi eğitim programını oluşturan amaç- kapsam- yöntem-değerlendirme süreçlere ilişkin ilgililerin görüşleri alınarak yapılır. Programın değerlendirilmesinde Öğrenci olarak katılan personel ve öğretici olarak görev alan uzmanların görüşleri alınır. Bu görüşleri kolaylıkla ve kısa zamanda elde etmek üzere genellikle anket uygulanır.⁵¹

Bu uygulama, ihtisas kurslarında da aynen uygulanmakta, her kurs döneminin başında ve sonunda kursiyerlere anket uygulanmaktadır. Yapılacak olan program değişikliklerinde bu anket sonuçları, oluşturulan program hazırlama komisyonu tarafından göz önünde bulundurulmaktadır.

B- İHTİSAS KURSLARININ GELİŞİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İhtisas kurslarının gelişim sürecine baktığımızda; ilk ihtisas kursunun 20.01.1976 tarihinde Haseki Eğitim Merkezi bünyesinde düzenlendiğini görmekteyiz. Bu tarih kuruluşu 1924 yılına dayanan Diyanet İşleri Başkanlığı için geç bir tarihtir. Kuruluş görevleri arasında din konusunda toplumu aydınlatmak hükmü bulunan Başkanlığın alanında ihtisas sahibi, donanımlı, temel kaynaklara kendisi ulaşabilen din görevlileri yetiştiren böyle bir kursu çok daha önceleri düzenlemesi gerekirdi.

⁵¹ Taymaz, s. 183.

İkinci olarak açılan Konya Selçuk Eğitim Merkezi İhtisas Kursunun 01.10.1990 tarihinde, birincisinden 14 yıl sonra düzenlenmiş olması yine geç kalınmış bir tarihtir.

İlk açıldığında ihtisas kurslarına yoğun olan ilgi 1980'li yılların sonlarında azalmış öyle ki, bazen kurs için baş vuran bütün adaylar alındığı halde yine de istenilen kursiyer sayısına ulaşamamıştır. İhtisas kurslarına gösterilen ilgi 1990'lı yılların sonuna doğru fazlalaşmış , bu dönemde ihtisas kurslarına yapılan başvuru sayısı ve alınan kursiyer sayısı her iki ihtisas kursunda da artmıştır. Bu artış beraberinde 07.02.2000 tarihinde Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezinde üçüncü, 30.4.10.2000 tarihinde Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde dördüncü bir ihtisas kursunun düzenlemesini getirmiştir. İhtisas kurslarına ilginin artmasında Başkanlığın, Sınav, Atama, Nakil ve Görevde Yükselme Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle, ilçe müftüsü olabilmek için ihtisas kursunu bitirme şartının getirilmesi, etkili olmuştur.

İhtisas kurslarına olan ilgi, son yapılan sınavda en üst seviyeye ulaşmış, 15-18 Temmuz 2002 tarihleri arasında ihtisas kursları için yapılan mülakata Haseki Eğitim Merkezi için 201 başvuru yapılmış bunlardan 121'i mülakatı kazanmış, Selçuk Eğitim Merkezi için 236 başvuru yapılmış bunlardan 92'si mülakatı kazanmış, Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi için 118 başvuru yapılmış bunlardan 74'ü mülakatı kazanmış, Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi için 89 başvuru yapılmış ve 60'ı mülakatı kazanmıştır. Ayrıca bu yoğun talebi karşılamak amacıyla Kayseri'de de bir ihtisas kursunun açılması için çalışmalar başlatılmıştır (bk.Ek-28).

C- MÜFREDAT İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

Bu güne kadar uygulanan müfredat açısından ihtisas kurslarını değerlendirmek gerekirse şunları söylemek mümkündür:

İhtisas kurslarının ilk açıldığı dönemde, uygulanan müfredat ile bu gün uygulanan müfredat arasında temelde önemli bir farklılık yoktur. Bu güne kadar uygulanan müfredatta ihtisas kursunun süresi 24 aya düşürülse de 30 aya çıkarılsa da belli derslerin haftalık ders saati yoğunluğu, oran olarak hep aynı kalmıştır. Bu dersler; fıkıh, tefsir ve hadis dersleridir. Tablo-30 ve Tablo-31’de, bu gün uygulanmakta olan ve bundan önce uygulanan müfredattaki derslerin haftalık ders saati yoğunluğunun, program süreleri farklı olmasına rağmen, anılan dersler için oranların aynı olduğu görülmektedir.

İhtisas kurslarının ilk açıldığından bu güne düzenlenme süreleri beş defa değiştirilmiştir. İlk olarak Haseki Eğitim Merkezinde düzenlenen birinci dönemin süresi 30 aydır. İkinci ve üçüncü dönemlerde bu süre 24 aya düşürülmüş, dördüncü dönemden 11. dönem dahil olmak üzere tekrar 30 aya çıkarılmış. 12. dönemden 15. dönem dahil olmak üzere yine 24 aya indirilmiştir. 16.dönemde ise tekrar 30 aya çıkarılmıştır. Bu durum Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin program süreleri ile ilgili 21. maddesinde belirtilen “idari bir zorunluluk olmadıkça aynı programlar eşit sürelerle uygulanır” hükmüne uygun görünmemektedir. Her ne kadar metne idari bir zorunluluk olmadıkça şerhi düşülmüşse de bu zorunluluğun ihtisas kursları için ne kadar geçerli olduğu delillendirilmesi gereken bir durumdur. Bunun, Başkanlığın ihtiyaçtan kaynaklanan bir tasarrufu olduğu söylenebilirse de ihtisas kursu gibi önemli bir uzun süreli hizmet içi eğitim faaliyetinin ihtiyaçtan ziyade

ilkeler ve idealler açısından değerlendirilmesi gerekir. Artık buraların düzenli bir sisteme ve köklü bir yapılanmaya kavuşturulması zorunluluğu vardır. Bu hem ihtisas kurslarına katılmak isteyen personel açısından hem de buralarda öğretim görevi yapan öğretmenler açısından faydalı olacaktır.

İhtisas kurslarında bu güne kadar altı müfredat değişikliği yapılmıştır:

İlk olarak düzenlenen müfredatta; altı ders yer almış ve bu altı ders 30 ay boyunca, Tablo-3'te gösterilen kitaplardan takip edilmiştir.

İkinci olarak, ikinci ve üçüncü dönemlerde uygulanan müfredat ise üçer aylık iki ve 18 aylık uzun bir bölüme ayrılmıştır. Yine dersler müfredatta belirlenen kitaplardan takip edilmiştir.

Üçüncü müfredat programı dördüncü ve beşinci dönemlerde uygulanmış, kurs süresi altı, oniki, oniki ay süreli üç bölüme ayrılarak uygulanmıştır. Derslerde bölümlere göre ders saatlerinin farklılaşması dışında önemli bir değişiklik yapılmamıştır.

Dördüncü olarak uygulanan müfredat ise 6 ve 11.dönemler arasında uygulanmıştır. Bu dönemde müfredatta önemli bir değişiklik yapılmış, ihtisas kursları hazırlık ve ihtisas dönemi olmak üzere iki aşamalı hale getirilmiştir. Hazırlık döneminde ihtisasta görülecek derslerin alt yapısını oluşturmak için Arapça ve Kur'an-ı Kerim dersleri gösterilmiş, ihtisasla ilgili herhangi bir ders okutulmamıştır. İhtisas döneminde ise; fıkıh, tefsir, hadis başta olmak üzere programda gösterilen diğer okutulmuştur. Bu müfredatın uygulandığı dönemlerde her kurs dönemi için bazı değişiklikler yapılmakla beraber bunlar yeni bir müfredat anlamına gelmediği için burada değinilmemiştir.

Beşinci olarak uygulanan müfredatta, on ay olan hazırlık dönemi süresi, altı aya, yirmi ay olan ihtisas dönemi süresi de on sekiz aya indirilmiştir. Bu müfredatta da daha önce uygulanan dersler genel olarak okutulmuş, yalnız tefsir usulü dersi müfredattan çıkarılmıştır. Müfredatta içerik olarak bir değişiklikten ziyade süre olarak bir değişiklik yapılmıştır. Bu müfredat on iki ve on beşinci dönemler arasında uygulanmıştır.

Son olarak yapılan müfredat değişikliği 15.10.1999 tarihinde yapılmış ve ihtisas kurslarının süresi tekrar 30 aya çıkarılmıştır. Bu müfredatta içerik açısından üç değişiklik yapılmıştır. Birincisi, hazırlık bölümüne Kur'an-ı Kerim Meal Çalışması dersinin konmasıdır. İkincisi, ihtisas döneminin altıncı ve yedinci üç aylık bölümlerine bir saatlik irşat ve tebliğ dersinin konması, üçüncüsü de ihtisas döneminin son üç aylık bölümüne İdari Dersler adında bir dersin konmasıdır.

Bu müfredatta içerik açısından yapılan değişiklikler ideal anlamda bir ihtisas kursu eğitimi için yine yeterli değildir. Müfredatta, ders saatleri az olan üç yeni dersin konulması bir gelişme olmakla beraber, yapılması gerekenlerin yanında çok yetersizdir. Diyanet İşleri Başkanlığı idari kadrolarına ve irşat hizmetlerine donanımlı, yetkin ve yeterli üst düzey din görevlisi yetiştiren bu kurslarda bilimin ve teknolojinin getirdiği yeni verilerin ders ve imkan olarak en üst düzeyde sunulması zorunluluğu vardır. Yönetim bilimi, toplam kalite yönetimi, bilgisayar ve İnternet v.b. bunlara örnek olarak verilebilir.

Ayrıca, hizmet içi eğitim ilkelerine ve şartlarına göre hazırlanmış bir müfredat ile toplumsal psikoloji, bireysel psikoloji ve gelişim psikolojisi gibi dersler de ihtisas kurslarının son altı aylık döneminde okutulabilir.

Şu an uygulanmakta olan programla, daha önce uygulanan program arasındaki en belirgin fark, kursun süresinin uzatılmasıdır. Yani müfredattaki her bir dersin toplam ders saati, bu ders hazırlıkta ise üç ay, ihtisasta ise yine üç ay uzamıştır. Halbuki bu süre müfredata kursiyerlerin mezun olduktan sonraki hayatlarında, onları ihtisas eğitimine katılmayan personele göre daha bilgili ve nitelikli hale getirecek dersler konarak değerlendirilebilir. Bilim dipsiz kuyu gibidir, ne kadar derine inilirse inilsin dibi bulunamayacaktır. Okunması gereken binlerce cilt önemli kaynak eser vardır. Dolayısı ile ihtisas kurslarının süresi hali hazırdaki eğitim anlayışı ile değil 30 aya 300 aya çıkarılsa da, yine yeterli değildir. Bunun için kursiyerler temel kaynaklara inebilme yeterliliğini kazandıktan, ilimlerin usulleri ile ilgili ilkeleri, kavramları, kuralları öğrendikten ve derslerle ilgili birer kaynak eser okutmakla yetinilmelidir. Geriye kalan sürede ise kursiyerlerin ilerideki görevlerinde hayatlarını kolaylaştıracak, problem çözme yeteneklerini geliştirecek ve onların nitelikli birer personel olmalarını sağlayacak dersler, hizmet içi eğitim anlayışı içerisinde düzenlenerek verilmelidir.

İlk uygulanan müfredattan günümüze kadar yapılan müfredat değişikliklerindeki gelişmeyi görmemek mümkün değildir. Fakat gelişen ve değişen dünyanın şartlarına uyum sağlamak ve problemlerine çözüm üretebilmek için yine de yapılması gereken çok şey vardır. Örneğin bu kurslarda tam bir ihtisaslaşmaya gidilerek her ilim dalında ihtisaslaşacak kursiyerlerin yetişmesini sağlayacak müfredatlar hazırlanabilir. Böylece bu kurslarda Aşere, Takrip ve Tayyibe kurslarında olduğu gibi tam bir ihtisas eğitimi yapılmış olacaktır. Yada Maliye Bakanlığı Mesleki Eğitim Kurslarında

Gelir Bölümü ve Gider Bölümü şeklinde iki farklı program uygulandığı⁵² gibi ihtisas kurslarında da vaiz ve müftü yetiştirmek üzere iki farklı program uygulanabilir.

Müfredat içerik açısından değerlendirildiğinde ihtisas kurslarında okutulan derslerin genelde Arapça ve temel İslam Bilimleri ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Bu kurslar ihtisas kursları olarak adlandırılmış olsa da uygulanan müfredatın içeriği açısından bakıldığında, her hangi bir ilim dalında ihtisaslaşma söz konusu değildir. Burada yapılan eğitim daha ziyade Temel İslam Bilimleri alanındaki ilimlerin öncelikle Arapça öğrenilerek, usulleri ile beraber genel olarak öğretilmesinden ibarettir. Bu, gerekli ama yeterli olmayan bir durumdur. Çünkü günümüzdeki çalışma şartları personelden kendi hizmet alanında en üst düzeyde yeterlilik, yetkinlik ve ihtisaslaşma isterken alanı dışındaki gelişmelerden de haberdar olmasını zorunlu hale getirmiştir. İhtisas kurslarında eğitim görüp vaiz olarak atanacak bir personelin halkla bütünleşebilmesi, iyi bir iletişim kurabilmesi ve onların sorunlarına çözüm üretebilmesi için Temel İslam Bilimleri dışındaki bazı alanlarda da bilgisinin olması gerekmektedir. Bu müftülük için de geçerlidir. Dolayısı ile ihtisas kurslarının özellikle son altı veya üç aylık bölümlerine daha önce belirtilen derslerin yanında diksiyon, iletişim kuralları, insan ilişkileri, çevre ve görgü kuralları gibi dersler de konulmalıdır. Ayrıca, daha önceleri okutulan fakat son iki programda kaldırılan tefsir usulü dersinin yeniden okutulması ihtisas kurslarındaki eğitimin amacına daha uygun olarak yapılması açısından bir gerekliliktir.

⁵² Maliye Bakanlığı, *Mesleki Eğitim Kursu Yönetmeliği*, Madde 13.

Müfredatın hazırlanışı sürecinde ise; oluşturulan komisyon (bk.Ek-17) üst kademe yöneticilerinden, kurul uzmanlarından, eğitim merkezi müdür ve öğretmenlerinden oluşmaktadır. Kanaatimce böyle bir komisyonda, en azından bir program hazırlama uzmanının ve ilahiyat fakültelerinin din eğitimi anabilim dalından akademisyenlerin de yer alması zorunluluğu vardır. Programı hazırlayan komisyon üyeleri arasında bunların olmaması ciddi bir eksikliklerdir.

Müfredatın uygulanışında kullanılan yöntemler sınırlı, araçlar yetersizdir. Genelde anlatım ve soru-cevap yöntemleri kullanılmaktadır. Çeyrek yüzyılı aşkındır, hizmet içi eğitim faaliyetini sürdüren bu kurslarda, artık yeni öğretim yöntemlerinin kullanılması ve geliştirilmesi zorunluluğu vardır. Selçuk Eğitim Merkezinde bazı derslerin, öğrenciler tarafından hazırlanıp sunulan seminerlerle işlenmesi bu bağlamda güzel bir örnektir.

D- İHTİSAS KURSU ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ:

İhtisas kursu öğretmenlerinin hemen hepsi imam hatip okulu veya lisesi mezunudur. Yüksek öğrenimlerini ise ilahiyat fakültesi veya yüksek İslam enstitüsünde tamamlamışlardır. Bazı öğretmenler de yüksek öğrenimlerini Arap ülkelerinde yapmışlardır.

Yine öğretmenlerin hemen hepsi ihtisas kursu mezunudur. Kur'an-ı Kerim dersine giren iki öğretmen de Aşere, Takrip ve Tayyibe kursu mezunudur. Dışarıdan derslere giren öğretmenler ise, ya üniversitede akademisyen veya ihtisas kursu mezunu olan müftülerdir.

Öğretmenlerden üç tanesi doktora yapmış iki tanesi doktora yapmakta üç tanesi yüksek lisans yapmış ve bir öğretmen de halen yüksek lisans yapmaktadır. Ayrıca on öğretmen de hafızdır. Dolayısıyla öğretmenlerin öz geçmişlerine bakıldığında, ihtisas eğitimi öğretmenliği açısından genel olarak yeterli oldukları görülmektedir.

Temel İslam Bilimleri alanında alt yapıları ve Arap diline hakimiyetleri olan ihtisas kursu öğretmenlerinin akademik çalışma yapabilmeleri için uygun imkanlar sağlanmalıdır. İdare öğretmenlere izin açısından gerekli kolaylığı göstermek durumundadır. Böylece öğretmenlerin ilmi seviyeleri bir anlamda hem tescil edilmiş olacak hem de ihtisas kurslarına olan ilgi ve güven daha da artacaktır. Bunun yapılmasında ekonomik imkanlar da çok önemlidir. Öğretmenlerin maaş durumu yeterli değildir. Bu durumlarının düzeltilmesi ve maaşlarının il müftüsü seviyesine çıkarılması için geçmişte bazı teklifler yapılmış, fakat bu tekliflere gerçeklik kazandırılamamıştır. Türk Diyanet Vakfı tarafından yapılmakta olan cüzi miktardaki yardım ise, bir yılı aşkındır bürokratik engellerden dolayı yapılamamaktadır. Bu sebeple bazı öğretmenler Başkanlığın yurtdışı sınavlarına katılarak ya yurt dışına gitmekte yada akademik kariyere önem vererek üniversiteye geçiş yapmaktadırlar. Bu ayrılışların durdurulabilmesi için ekonomik sıkıntı içerisinde bulunan öğretmenlerin bir an önce durumlarının düzeltilmesi zorunluluğu vardır.

İhtisas kursu öğretmenlerinden daha iyi verim alabilmek için branşlaşmaya gidilmesi gerekmektedir. Bu birçok öğretmen tarafından dile getirilen bir husustur. Branşlaşma, öğretmenlerin stajyerlik eğitimi döneminde seçeceği herhangi bir ilim dalında asil öğretmenler tarafından

verilen eğitimle sağlanabilir. Fiili olarak bazı eğitim merkezlerinde sağlanan bu durum resmi olarak da tescil edilmelidir.

Stajyer öğretmen uygulaması önemli ve gerekli bir uygulamadır. Bunun bütün ihtisas kurslarında bir standart halinde uygulanması gereklidir.

Öğretmenlerin bilgilerinin ve görgülerinin artırılabilmesi için özellikle Ramazan aylarında yurt dışına gidebilmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca yurt dışına uzun süreli dil eğitimi almak üzere gitmek isteyen öğretmenlere de çeşitli kurum ve kuruluşlarla irtibat kurup burs bulunarak veya burs bulanlara izin verilerek fırsat sağlanmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığının çeşitli yurt dışı imkanları vardır. Bu imkanlar tahsis edilirken ihtisas kursu öğretmenlerine öncelik verilmeli yada kontenjan ayrılmalıdır. Çünkü iyi yetişmiş bir öğretmen iyi yetişmiş yüzlerce kursiyer demektir.

Bütün ihtisas kurslarında öğretmen açığı bulunmaktadır. Eylül ayında başlayacak yeni dönemde ihtisas kurslarına çok sayıda kursiyer alınmıştır. Bu açıklar kapatılmadığı takdirde öğretmen sıkıntısı çekilmesi kaçınılmazdır.

E- KURSIYERLERİN DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kursiyerler Ankara'da ihtisas kursları için açılan mülakata Türkiye'nin değişik bölgelerinden gelmektedirler. Mülakatı kazanan adayların tayinleri bir kaç ay içerisinde sınavını kazandıkları eğitim merkezinin bulunduğu il müftülüğüne yapılmaktadır. Bunun sebebi kursiyerlere yevmiye verilmemesini kanunlara uygun bir şekilde sağlamaktır. Böylece kursiyerler mahallinde hizmet içi eğitime tabi tutulmuş olmakta, 6245 sayılı Harcırah Kanunun 37. maddesinin kapsamına girmediklerinden yevmiye alamamaktadırlar.

Halbuki, 1994 yılından önce Haseki Eğitim Merkezindeki kursiyerlere, tayinleri İstanbul İl Müftülüğüne yapılmadığı için yevmiyeleri veriliyordu. Fakat 5 Nisan 1994'te alınan tasarruf tedbirleri kararlarından sonra kursiyerlerin yevmiyeleri ödenmemiştir. Bu durumun telafi edilebilmesi için Türkiye Diyanet Vakfı tarafından kursiyerlerin yevmiyelerinin ödenmesi yoluna gidilmiş, fakat bir müddet sonra bu uygulamadan da vazgeçilmiştir. Başkanlık, bu sorunu ihtisas kursu sınavını kazanan kursiyerlerin tayinlerini, eğitim merkezlerinin bulunduğu il müftülükleri emrine yaparak çözüme yoluna gitmiştir. Bu uygulamaya göre kursiyerlere yevmiye verilmemesi kanunlar açısından uygundur. Çünkü 6245 sayılı Harcırah Kanunun değişik 39. maddesine göre; "resmi bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez" denilmektedir. Ancak böyle bir uygulama, zaten düşük ücret alan kursiyerlerin atandıkları yerlerde, ekonomik açıdan sıkıntı içerisinde eğitimlerini sürdürmelerine ve eğitimden aldıkları verimin düşmesine sebep olmaktadır.

Ihtisas kursuna katılmadan önceki görev yerlerinde müftülüklerin lojman imkanlarından faydalanan ve eğitimi merkezlerinin bulunduğu illere göre nispeten daha küçük yerleşim yerlerinden gelen kursiyerler İstanbul, Konya, Trabzon, Erzurum gibi büyük şehirlerde yüksek ücretlerle ev kiralamak zorunda kalmaktadırlar. Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yapılan kira yardımı (50 milyon TL.) ise yeterli olmamaktadır. Kesin çözüm ise ihtisas kursiyerlerinin barınabileceği 60-65 metrekarelik lojmanların yapılmasıdır. Konya ve Erzurum'daki eğitim merkezlerinin arsaları bunun için uygundur. Başkanlığın bu konuya eğilmesi ve imkanlarını seferber etmesi gerekliliği

vardır. İhtisas kurslarındaki bekar kursiyerler her ne kadar Selçuk Eğitim Merkezi hariç diğer üç eğitim merkezinin yatakhanelerinde kalabiliyorlarsa da bu durum uzun süreli olan ihtisas kursları için pek uygun değildir. Çünkü bu insanlar fakülte mezunu olup, geldikleri yerlerde toplumun önderi statüsünde bulunan kişilerdir. Dolayısı ile öğrenim gören birer öğrenci değil, toplumsal hayatta önemli görev ve sorumlulukları olan birer hizmet içi eğitim kursiyerleridir. Aldıkları ilim bu değeri onlara vermeyi gerekli kılmaktadır. Ayrıca bu kursiyerler gelecekte Diyanet İşleri Başkanlığı üst kademelerinde görev almaları, diğer personele göre daha muhtemel olan kişilerdir. Bu durum, kursiyerlere imkan sağlanmasında göz önünde bulundurulmalıdır.

Kursiyerlerin dosyalarının il müftülüklerinde olması hem kursiyerler açısından, hem eğitim merkezi müdürlüğü açısından, hem de il müftülükleri açısından sıkıntılı bir durumdur. İl müftülüğüne işi düşen kursiyer asli personel gibi görülmediği için kendisine ilgisiz davranılmaktadır. Bunun için kursiyerlerin dosyalarının il müftülüğünden alınıp eğitim merkezi müdürlüğüne verilmesi gerekmektedir.

Kursiyerlerin başarısızlıktan dolayı kurstan atılmaları gibi bir korkularının olduğunu daha önce belirtmiştik. Bu ideal anlamda bir hizmet içi eğitim kursunda olmaması gereken bir durumdur. Çünkü korku üzerine bina edilen bir başarı gerçek bir başarı değildir. İhtisas kurslarındaki atılma olayı başarısızlık veya disiplinsizlik durumunda öğretmenler kurulu kararı ile gerçekleşmektedir. İhtisas kurslarından başarısızlık sebebi ile olan atılmalar zorlaştırılmalı, disiplinsizlik sebebi ile olan atılmalar ise öğretmenler kurulu kararı ile değil idari bir soruşturma sonucunda Başkanlığın onayı ile olmalıdır.

Hali hazırdaki atılma korkusu kursiyerlerin stresli bir ortamda eğitim görmelerine sebep olmaktadır. Ailesi ile birlikte görev yerinden ayrılıp eğitim merkezinin bulunduğu il müftülüğüne atanan kursiyer, herhangi bir sebepten dolayı ihtisas kursundan atılırsa eski görev yerine yönetmelik gereği iki yılı dolduruncaya kadar dönememektedir. Dolayısıyla eğitim merkezinin bulunduğu ilde görev yapmak zorunda kalmaktadır. Sosyal çevresini ve statüsünü bırakarak ilim öğrenmek veya bir üst göreve yükselmek amacıyla ihtisas kurslarına gelen kursiyere, sadece iki dersten başarısız olduğu için bu zorlukları yaşaması reva görülmemelidir. İhtisas kursundan atılan kursiyer kendi içinde ailesinde ve toplumsal hayatında sıkıntılar yaşamaktadır. Bu konunun üzerinde özellikle durmamızın sebebi, kursiyerlerin stressiz bir eğitim ortamında, atılma psikozundan uzak bir eğitim almalarının sağlanmasıdır. Artık kursiyerler daha iyi çalışsınlar diye atılma korkusu bir tehdit veya teşvik aracı olarak kullanılmamalıdır.

İhtisas kurslarından atılan bir kursiyer bir daha böyle bir kursa alınmamaktadır. Kursiyer ne gibi bir suç işlemiştir ki, böyle bir cezayı hak etmiştir. Suçu disiplinsizlik ise disiplin cezaları belli süreler içerisinde silinmektedir, başarısızlık ise, buralar bir hizmet içi eğitim kursları olduğundan ve en çok başarısız olan kursiyerler böyle bir hizmet içi eğitime ihtiyaç duyacağından, kursiyerler kendi rızaları ile ayrılmadığı sürece başarılı olabilmeleri için bütün imkanların seferber edilmelidir. Dolayısı ile kursiyerlerin atılması, hizmet içi eğitim açısından çözüm olarak görülmemelidir.

Aslında ihtisas kurslarında yaşanan bir çok sorunun sebebi 1994 yılından itibaren kursiyerlerin tayinlerinin eğitim merkezlerinin bulunduğu il müftülüklerine yapılmasıdır. O dönemde bir sorunun çözülmesi için zarureten yapılan bu uygulama beraberinde bir çok sorunu getirmiştir. Eğer eski uygulamaya yeniden dönülecek olursa:

1. Kursiyerler yevmiyelerini alabilecekler dolayısı ile ekonomik sıkıntı çekmeyeceklerdir.

2. Ev kiralamada ekonomik açıdan sorun yaşamayacaklar ve böylece kursiyerler için lojman yapma zorunluluğu da kalmayacaktır.

3. İlk görev yerlerinden tayinle gelmedikleri için dosyaları orada kalacak ve eğitim merkezi müdürlükleri ile il müftülükleri arasında bir yetki görev karmaşası yaşanmayacaktır.

4. Kursiyerler atılma korkusunu şimdikinden daha az yaşayacaklar, herhangi bir sebepten dolayı atılma durumunda ise süre açısından bir sorun yaşamadan eski görev yerlerine geri döneceklerdir.

Yevmiyelerinin ödenmesi ile ekonomik açıdan refaha kavuşan kursiyerler eğitim ortamında daha rahat, huzurlu ve başarılı, toplumsal hayatlarında da daha özgüvenli, aktif ve girişken olacaklardır. Sosyal faaliyetleri takip edebilecekler, gazete, dergi ve derslerde okutulan kaynak eserleri satın alabilecekler, bilgisayar ve İnternet imkanlarından daha fazla yararlanabileceklerdir.

İhtisas kurslarında ramazan aylarında ders yapılmamakta, kursiyerler vaaz ve irşat hizmetleri yapmak amacıyla yurt içinde ve yurt dışında ihtiyaç duyulan yerlere gönderilmektedirler. Ramazan ayında yurt dışına gönderilen

kursiyer sayısının artırılması veya ihtisas kurslarına kontenjan ayrılması kursiyerlerin bilgi ve görgülerinin artırılması açısından faydalı olacaktır.

a) Disiplin Durumunun Değerlendirilmesi:

Bu güne kadar Haseki İhtisas Kursundan 502, Selçuk İhtisas Kursundan 178 ve Mehmet Nuri Yılmaz İhtisas Kursundan 16 olmak üzere toplam 696 kursiyer mezun olmuştur. Bu kursiyerlerin içinden sadece üç dört tanesinin uyarı cezası almış olması bu kurslardaki seviyenin ve disiplin anlayışının ne kadar iyi olduğunun bir göstergesidir.

Kursiyerlerin öğretmenlere karşı saygılı oldukları, ders disiplinini bozucu davranışlar içerisine girmedikleri dolayısı ile bir disiplin probleminin olmadığı ve derslere zamanında girilip çıkıldığı gözlemlenmiş ve bu durum öğretmenlerle de görüşülerek teyit edilmiştir. Öğretmenlerin de kursiyerlere karşı seviyeli samimi ve içten oldukları gözlemlenmiştir. İhtisas kurslarının dördünde ders içinde ve ders dışında ciddi ve seviyeli bir eğitim ortamı vardır. Disiplin ile ilgili kurallara uyulduğu gözlemlenmiştir.

b) Kursiyerlerin Devam Durumunun Değerlendirilmesi:

Kursiyerler 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa bağlı birer memur oldukları için kurs süresince devamsızlık gibi bir hakları yoktur. Bütün kursiyerler derslere, mütalaalara ve sınavlara girmek zorundadırlar bütün ihtisas kurslarında yönetmelikte belirtilen bu kurallara titizlikle uyulduğu gözlemlenmiştir.

Hizmet içi eğitim yönetmeliğine göre hizmet içi eğitim kurslarında mazeret iznini düzenleyen 657 sayılı kanun 104. maddesinin "a,b,c" bentleri uygulanırken "ç" bendi uygulamamaktadır. Bu uygulama kısa süreli hizmet içi

eğitim kursları için geçerli olsa da, ihtisas kursları için uygun değildir. Çünkü bu kurslarda eğitim 30 ay (2,5 yıl) sürmekte dolayısı ile kursiyerlerin mazeret iznini gerektirecek durumlarla karşılaşmaları muhtemeldir. Bunun için 657 sayılı kanunun 104. maddesinin “ç” bendi de, yapılacak bir yönetmelik değişikliği ile ihtisas kursları için uygulanmalıdır.

Haseki Eğitim Merkezinde yüksek lisans ve doktora yapa kursiyerlere, mütalaa saatlerinde akademik çalışmalarını takip edebilmelerine müsaade edilmektedir. Bu uygulama diğer ihtisas kurslarında da yapılmalı ve böylece kursiyerler akademik çalışmaya teşvik edilmelidir.

c) Kursiyerlerin Başarı Durumlarının Değerlendirilmesi:

İhtisas kurslarında başarı durumu genelde yüzde yüz olmakla beraber bazı dönemlerde %90-95'lere düştüğüne de rastlanmıştır. Diğer bir deyişle ihtisas kurslarını kazananlar ile bu kursları bitirenler arasındaki fark hiçbir zaman %10'un üzerine çıkmamıştır. Bu farkın oluşmasında tek neden başarısızlıkta değildir. 30 aylık bir süreçte bazen kursiyerler özel sebeplerden dolayı eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalmışlardır. Bu durum ise bir başarısızlık göstergesi olarak değerlendirilmemelidir.

Kursiyerlerle yapılan görüşmelerde üzerinde önemle durulan ve başarıyı olumsuz yönde etkilediği iddia edilen bir husus da, sınavların Arapça olarak yapılmasıdır. Kursiyerler kaynak kitapların Arapça olduğunu, ancak bu eserlerin ders ortamında Arapça metinden okunarak tercüme edildiğini ve önemli olanın metni anlayıp tercüme edebilmek olduğunu söylemişlerdir. Buna rağmen sınavların Arapça yapılmasının gerekli olmadığını ve bunun kendilerini ezberciliğe ittiğini iddia etmişlerdir. Bu durum hizmet içi eğitimin

amacı açısından düşünöldüğünde kursiyerlerin haklılık payı vardır. Çünkü kursiyerler mezun olduktan sonra görev yerlerinde konuları Türkçe olarak anlatacaklardır. Kursiyer açısından önemli olan husus temel kaynaklara inebilme onları okuyup anlayabilmedir, Arapça olarak anlatabilme değildir. Sınavlar Türkçe yapıldığı taktirde öğrenciler ezbercilikten kurtulacak, fikirlerini daha geniş ve delilleri ile birlikte anlatabilme özelliklerini geliştirecek kendi yorumlarını katıp çözümlerler yapabileceklerdir. Böylece ihtisas kurslarındaki başarı oranı daha da artacak ve başarısızlık yüzünden atılmalarda azalacaktır. Bunun seviyeyi düşüreceğı şeklindeki görüşler ise konunun hizmet içi eğitim açısından değil de ideal anlamda bir eğitim açısından düşünölmesinden kaynaklanmaktadır. İhtisas kursunun gayesi, kursiyerlere Arapça dil eğitimi vermekten ziyade onların temel kaynakları okuyarak anlayabilmelerini sağlamaktır.

Sınavlar Türkçe yapıldığı taktirde kursiyerler bir soruyu aynı metne bağılı kalıp cevaplamak yerine bir çok kaynak eserden yararlanıp, yorum ve çözümlerler yaparak bilgisini kağıda dökme imkanı bulacaklardır.

F- İHTİSAS KURSU ORTAM VE İMKANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İhtisas kursu bulunan eğitim merkezlerinin binaları, Haseki Eğitim Merkezi hariç son on yıl içerisinde eğitim kompleksi şeklinde yapılmışlardır. Haseki Eğitim Merkezi ise 2002 yılının sonunda Pendik'te yeni yaptırılan eğitim binasına taşınacaktır. Böylece bütün eğitim merkezleri için eğitim ortamı açısından bir standart yakalanmış olacaktır.

Eğitim merkezlerinde şu an için derslik sayısı yeterlidir. Her eğitim merkezinde konferans salonu, kütüphane, bilgisayar ve internet imkanı, çay salonu, Selçuk Eğitim Merkezi hariç yemekhane, yatakhane ve misafirhane vardır.

İhtisas kursuna katılanların geneli 25-35 yaş arasındaki genç personeldir. Bunun için ihtisas kurslarında sportif faaliyetlere de önem verilmesi gerekmektedir. Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi dışındaki merkezlerde bu imkanlar oldukça sınırlıdır. Kursiyerlerin streslerini atabilmeleri, boş vakitlerini değerlendirebilmeleri ve aralarındaki kaynaşmanın artırılabilmesi birlik ve beraberliğin daha iyi sağlanabilmesi için ihtisas kurslarındaki spor imkanları artırılmalıdır.

İhtisas kurslarındaki sosyal faaliyetler imkanlar ölçüsünde artırılmalı, ayda bir düzenlenen konferanslarla yetinilmemelidir. İhtisas kurslarının bulunduğu illerdeki ilahiyat fakülteleri ve müftülüklerle koordineli olarak programlar yapılmalı, kursiyerlerin bu programlara katılmaları sağlanmalıdır. Mehmet Nuri Yılmaz İhtisas Kursu bunu bir ölçüde yapmaktadır. Hafta sonu tatillerinde resmi ve idari tatillerde Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde olduğu gibi öğrencilerin görgü ve bilgilerini artıracak tarihi ve turistik yerlere geziler düzenlenmelidir.

Her eğitim merkezinde en az Selçuk Eğitim Merkezindeki kadar donanımlı bir kütüphane kurulmalı, bilgisayar ve internet imkanları artırılarak öğretmenlerin ve kursiyerlerin kolaylıkla faydalanabilecekleri bir hale getirilmelidir. İmkanlar ölçüsünde İslam Dünyasında ve Türkiye’de

yayımlanan süreli ilmi dergilerin daha fazla sayıda takip edilmesi sağlanmalıdır.

G- İDARİ PERSONEL İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER

Eğitim merkezlerinin idare yapısında daha öncede belirtildiği gibi 14 değişik kadro vardır. Bu kadrolar ayrı ayrı bütün eğitim merkezlerinde bulunmamaktadır. Her eğitim merkezinin ihtiyaca göre şekillenmiş bir kadro yapısı vardır. Eğitim merkezlerindeki kadro yapısının bütün merkezlerin şartları göz önünde bulundurularak standart bir yapıya kavuşturulması gereklidir.

Haseki ve Selçuk Eğitim Merkezlerinin müdürleri öğretmenlikten müdürlüğe atanmış kişilerdir. Bu durum ihtisas eğitiminin sevk ve idaresinde, müfredatın uygulanması ve kursiyerlerle diyalog açısından çok faydalıdır. Diğer iki eğitim merkezinde daha sonra yapılacak olan müdür atamalarında bu durumun göz önünde bulundurulması daha faydalı olacaktır.

Eğitim merkezlerine din eğitimi uzmanı kadrosu tahsis edilmiş olmasına rağmen hiç bir eğitim merkezinde din eğitimi uzmanı yoktur. Bu kadroların doldurulması özellikle ihtisas kurslarında önemli bir ihtiyaca cevap verecektir.

İhtisas kurslarının hemen hepsinde idari personel açığı vardır. Örneğin Selçuk Eğitim Merkezinde dört katlı ve 4800 metrekare olan eğitim merkezi binasının temizliğinden sadece üç hizmetli sorumludur. Bir hizmetliye 1600 metrekare alan düşmektedir. Bunun içerisine bahçe alanı dahil değildir. Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde ise boş olan kadroların görevini,

fazladan hizmetli kadrosunda alınan personel yapmaktadır. Hizmetli kadrosundaki personelin ya bu kadrolara geçişi sağlanmalı ya da bu kadrolar uygun kişilerle doldurulmalıdır. Diğer eğitim merkezlerindeki durum da bundan pek farklı değildir.

H- MEZUNLARIN DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İhtisas kursu mezunları, Başkanlıkta öncelikle vaiz ve müftü kadrolarında istihdam edilmektedirler. İhtisas kursunun bitiminde bütün mezunların kura ile vaizlik yapacakları ilçeler belirlenmekte, güvenlik soruşturmalarının tamamlanıp tayin emirlerinin gelmesinden sonra yeni görevlerine gönderilmektedirler.

Ancak mezunlar vaiz olarak görev yapacakları ilçelerin kura yolu ile belirlenmesini istememektedirler. En azından 30 aylık bir ihtisas eğitiminin karşılığı olarak ilk tayinlerinin istedikleri bir ilçeye yapılması gerektiğini söylemektedirler. Mezunların bu isteklerini yerine getirmek mümkündür. Çünkü Başkanlığın vaiz kadrolarının çoğu boştur ve vaizlik için ilçeler arasında bir sınıf ayrımı da yoktur. Dolayısı ile mezunların bu isteklerinin yerine getirilmesinde mevzuat açısından bir sıkıntı bulunmamaktadır. Bu uygulamanın kişilerin inisiyatifine göre değil bir mevzuata bağlanması daha isabetli olacaktır.

Devlet Memurluğu Sınavı ile stajyer vaiz olarak atanan personele stajyerliklerinin kaldırılmasından sonra asil vaiz olarak görev yapacakları ilçeleri tercih hakkı verilmiştir. Aynı uygulamanın ihtisas kursunu bitirip vaiz olarak atanacak olan personele de yapılması mümkün görülmektedir.

Müftü olarak atanacak mezunlar için durum son yönetmelik değişikliği ile netleşmiştir. Buna göre ihtisas kursunu bitirip müftülük için şartları (bk.Ek-29) tutan mezunların görevde yükselme eğitimine katılıp, eğitim sonunda yapılan sınavı kazandığı takdirde ancak müftü olarak atanabilmesi söz konusudur. Böylece ihtisas kursunu bitirmek artık müftü olabilmek için gerekli olan şartlardan sadece bir tanesidir. Bu sınavın getirilmesi, idari açıdan da bir gereklilik olmuştur. Çünkü ihtisas kursu mezunlarının sayısı çoğalmıştır ve bu sayıyı karşılayacak müftülük kadrosu her dönemde olmayabilmektedir.

Mezun olanlarının tayinlerinin özellikle doğu ve güneydoğuya yapıldığı, bunun bir sürgün olduğu⁵³ yönündeki görüş yersizdir. Çünkü Başkanlığın Sınav, Atama, Nakil ve Görevde Yükselme Yönetmeliğinin 33. maddesinin “b” bendinde “ilçe müftüleri ilk defa altıncı veya beşinci sınıf ilçelerden birisine atanırlar” denilmektedir. Buna göre ihtisas kursu mezunları ilk defa ilçe müftüsü olarak atandığına göre, buralara atanmaları normaldir. Çünkü beşinci ve altıncı sınıf ilçeler genelde doğu ve güneydoğuda bulunmaktadır. Dolayısıyla ilk defa ilçe müftüsü olarak atanan birisinin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde görev yapmasının “sürgün” olarak nitelendirilmesi abartıdan başka bir şey değildir.

İhtisas kursu mezunlarından dereceye giren mezunların öğretmenler kurulu kararı ile ihtisas kurslarında öğretmenlik yapabilir bilgisinin Başkanlığa verilmesi ihtisas kurslarına liyakatli öğretmenlerin atanabilmesi açısından devam ettirilmesi gereken bir uygulamadır.

⁵³ Akşit, s. 159.

SONUÇ:

Diyanet İşleri Başkanlığı, uzun süreli hizmet içi eğitim kurslarından biri olan ihtisas kursları, başkanlığın vaiz ve müftü kadrolarına donanımlı personel yetiştiren önemli bir eğitim faaliyetidir. Bu eğitim, kursiyer sayısı artırılarak devam ettirilmesi gereken bir eğitimidir. Çünkü buralarda uygulanan müfredat, kursiyerleri dini bilgi açısından, mesleklerinde yeterli hale getirmekte, onların temel dini kaynaklardan kolaylıkla faydalanmalarını, Arapça klasik metinleri okuyup anlamalarını ve fıkıh, tefsir, hadis gibi ilimlerde bilgilerini artırmalarını sağlamaktadır. Kursiyerlerin temel İslam bilimleri ve onun dili olan Arapça konusunda kurs sonundaki yeterlilikleri, ihtisas kursları üzerine araştırma yapan herkesin fark edebileceği bir gerçektir. Bu yönü ile ihtisas eğitimi amacına ulaşmaktadır. Fakat bu ihtisas kurslarında hizmet içi eğitim açısından her şey yolundadır ve herkes halinden memnundur anlamına gelmemelidir. İhtisas kursu eğitiminde eksik olan husus, kursiyerlerin yönetim bilgisini geliştirecek ve onların kurstan sonra alacakları görevlerde karşılaştıkları problemleri çözmelerini sağlayacak bir programdan yapısından yoksun olmasıdır. Diğer bir husus ise kursiyerlerin ve öğretmenlerin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntı ve barınma problemidir. Bu problemlerin bir an önce çözülmesi bu kurslardan alınacak verimi ve buralara olan ilgiyi artıracaktır. Böylece mülakatlarda daha çok aday arasından, daha donanımlı kursiyerler seçilebilecektir.

İhtisas kursları eğitiminin çeyrek yüzyılı aşan tarihine baktığımızda içerik açısından bazı değişikliklerin ve gelişmelerin olmasına rağmen, yapısal anlamda kayda değer bir gelişmenin olmadığı ortadadır. 1976 yılının dini

hayatına katkıda bulunacak nitelikli, bilgili vaizler ve müftüler yetiştirmek için açılan bu kurslar o günden bu güne toplumun dini hayatına yeterince damgasını vuramamış, çoğu başkanlık personelinin bile sadece adını duyduğu fakat içeriği hakkında bilgisi olmadığı bir kurs olarak kalmıştır. Ayrıca, Başkanlık merkezinde bile bu eğitimin değeri, yeterince anlaşılamamıştır. Bunun en önemli göstergesi başkanlık merkezinin idari yapısında çok az ihtisas kursu mezunun görev yapıyor olmasıdır. İlmi liyakati olan bu kişilere atamalarda öncelik verilmesi, ilme saygının bir gereğidir.

İhtisas kurslarına ilk açıldığındaki rağbet daha sonraki yıllarda oldukça düşmüştür. Bazı dönemler yeterli kursiyer bulunamazken, günümüzde özellikle ilçe müftüsü olabilmek için ihtisas kursunu bitirme şartının getirilmesi ile azalan ilgi tekrar artmıştır.

İhtisas kurslarının ilk açıldığından bu güne gösterdiği gelişim yadsınamaz bir gerçektir, fakat bu gelişme yeterli değildir. Geçmişin şartları ile bu günün şartları çok değişmiştir. Toplumsal, dini, kültürel, siyasi, ekonomik alandaki hayat tarzı değişiklikleri kişilerin algılayışlarını, beklentilerini, ihtiyaçlarını geçmişe göre oldukça değiştirmiştir. Dolayısı ile toplumsal hayatta önemli görevler üstlenecek ve Diyanet İşleri Başkanlığı idari kadrolarında görev yapacak personeli yetiştiren böylesi hizmet içi eğitim kurslarının günün değişimine, beklentilerine ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. İhtisas kurslarının eğitim süresi uzatılmadan, müfredattaki Arapça ve temel İslam bilimleri ile ilgili yapı korunarak, kursiyerlere yeni açılımlar sağlayacak, problem çözücü yönlerini geliştirecek, onları ibarecilikten ve ezbercilikten

kurtaracak ve düşünmeye sevk edecek bir eğitim anlayışının artık ihtisas kurslarına yerleşmesi gerekmektedir. Toplumsal hayattaki değişim hızlı olmaktadır. Bu hızlı değişimden kaynaklanan sorunlara çözüm olabilmek için ise değişimin yakalanması gerekmektedir. İhtisas kursu müfredatına bu anlayışı geliştirecek dersler konulmalı ve imkanlar ölçüsünde bu derslerin öğreticileri dışarıdan, özellikle üniversite çevresinden getirilmelidir.

Bunların yapılması hizmet içi eğitimin bir gereğidir. Çünkü hizmet içi eğitim, ihtiyaçlara göre şekillenen bir eğitimidir. İhtiyaçlara cevap verecek Başkanlık personelinin yetiştirilmesi de ancak yukarıda özellikleri anlatılan bir hizmet içi eğitim anlayışıyla sağlanabilecektir.

Kursiyerlerin ekonomik durumlarının düzeltilmesi, onlara tekrar yevmiyelerinin ödenmesi ile mümkün olacaktır. Kursiyerler 1994 yılına kadar yevmiyelerini alabilirken bu tarihten sonra tasarruf tedbirlerinin uygulanması yüzünden bu haklarını kaybetmişlerdir. Bunun üzerine kursiyerlerin tayini ihtisas kurslarının bulunduğu il emrine yapılmaya başlanmış ve böylece 6245 sayılı Harcırah Kanunun 37. maddesine göre ödenmek zorunda olan yevmiye haklarını tamamen kaybetmişlerdir. Bu durum bir sorunu çözmek için yapılmış ama beraberinde birçok sorunu da getirmiştir. Ekonomik açıdan sıkıntı içerisinde olan kursiyerler, kurs süresince imkansızlıklar içerisinde hayatlarını sürdürmektedirler. İhtisas eğitimi önemli ve gerekli olan bir eğitimidir. Fakat bu eğitim imkansızlıklara mahkumiyet eğitimi olmamalı ve bir şekilde bu duruma çözüm bulunmalıdır. Kirada kalan kursiyerler yemek ve ulaşım ücretlerini de kendileri vermek zorundadır. Bu durum kursiyerlerin

ekonomik sıkıntılarını daha da artırmaktadır. Öğretmenlerin durumu da kursiyerlerden çok farklı değildir.

İhtisas kurslarındaki imkanlar artırılarak veya 1994 yılından önceki uygulamaya dönüp yevmiyeler ödenerek, kursiyerler bu sıkıntılardan bir şekilde kurtarılmalıdır. İhtisas eğitimi bir mahrumiyet ve mahkumiyet eğitimi olarak değil, bir imkanlar ve fırsatlar eğitimi olarak kursiyerlerin faydalanmasına sunulmalıdır.

ÖNERİLER:

1. Başkanlığın ihtisas kurslarına bakışı ideal anlamda bir hizmet içi eğitimi yakalamaya çalışmak açısından değişmeli ve bu kurslara verilen değer artırılmalıdır.

2. İhtisas kurslarına has müstakil bir yönetmelik çıkarılmalı yada eğitim merkezleri için çıkarılan yönetmeliğe ihtisas kursları ile ilgili problemlere çözüm olacak yeni maddeler eklenmelidir.

3. İhtisas kurslarının müfredatı görev ve amaç analizi yapılarak ihtiyaçlara cevap verecek şekilde yeniden hazırlanmalı, bireysel gelişimi sağlayacak ve kursiyerlere yeni açılımlar sunacak dersler konulmalı, bu derslere girecek öğretmenler dışardan getirilmelidir.

4. İhtisas kursu mezunlarının müftü olma ihtimalleri de göz önünde bulundurularak idari derslerin sayısı artırılmalıdır.

5. İlk açıldığından bu yana beş defa eğitim süresi, altı defada müfredatı değiştirilen ihtisas kursları için standart bir sistemin oluşturulması gerekmektedir.

6. Daha önceki müfredatta okutulan Tefsir Usulü Dersinin tekrar okutulmaya başlaması faydalı olacaktır.

7. İhtisas kursu programı hazırlanırken oluşturulan komisyonda program hazırlama uzmanı ve ilahiyat fakültesi din eğitimi akademisyenleri de bulunmalıdır.

8. Müfredat uygulanırken derslerde anlatım ve soru-cevap yöntemleri ile birlikte farklı yöntemler de kullanılmalı ve eğitim teknolojisinin sunduğu imkanlardan daha fazla yararlanılmalıdır.

9. Dersin sunumunda birden duyu organına hitap eden ders araç gereçleri, uygun olan dersler için, kullanılmalıdır.

10. Öğretmenlerin ekonomik durumlarında iyileştirilmeye gidilmeli, ekonomik sıkıntıdan dolayı ikinci bir iş yapmak zorunda bırakılmamalıdır.

11. İhtisas kurslarının öğretmen eksiği giderilmelidir.

12. Kursiyerlerin barınma problemleri lojman yaptırılmak suretiyle çözülmeli, bu yapılamıyorsa kursiyerlerin ekonomik düzeyini yükseltmek amacıyla yevmiyelerinin ödenmesini sağlayacak yeni bir düzenlenme yapılmalıdır.

13. Kursiyerlerin yevmiyeleri şu an ki uygulama yüzünden ödenemediğinden dolayı öğle yemeklerinin ücretsiz olarak verilmesi sağlanmalıdır.

14. Konya Selçuk İhtisas Kursunda öğle yemeği için bütün kursiyerlerin yararlanabileceği bir çözüm aranmalıdır.

15. Kursiyerlerin başarısızlık yüzünden atılmaları zorlaştırılmalı ve disiplinsizlik yüzünden öğretmenler kurulu kararı ile olan atılmalar idari soruşturma sonucu Başkanlık onayı ile olmalıdır.

16. İhtisas kursiyerleri için yapılacak bir yönetmelik değişikliği ile mazeret izninin (ç) bendini de kullanabilmeleri sağlanmalıdır.

17. İhtisas kurslarındaki sosyal ve sportif imkanlar artırılmalıdır.

18. Her ihtisas kursuna en az Selçuk İhtisas Kursundaki gibi bir kütüphane kurulmalıdır.

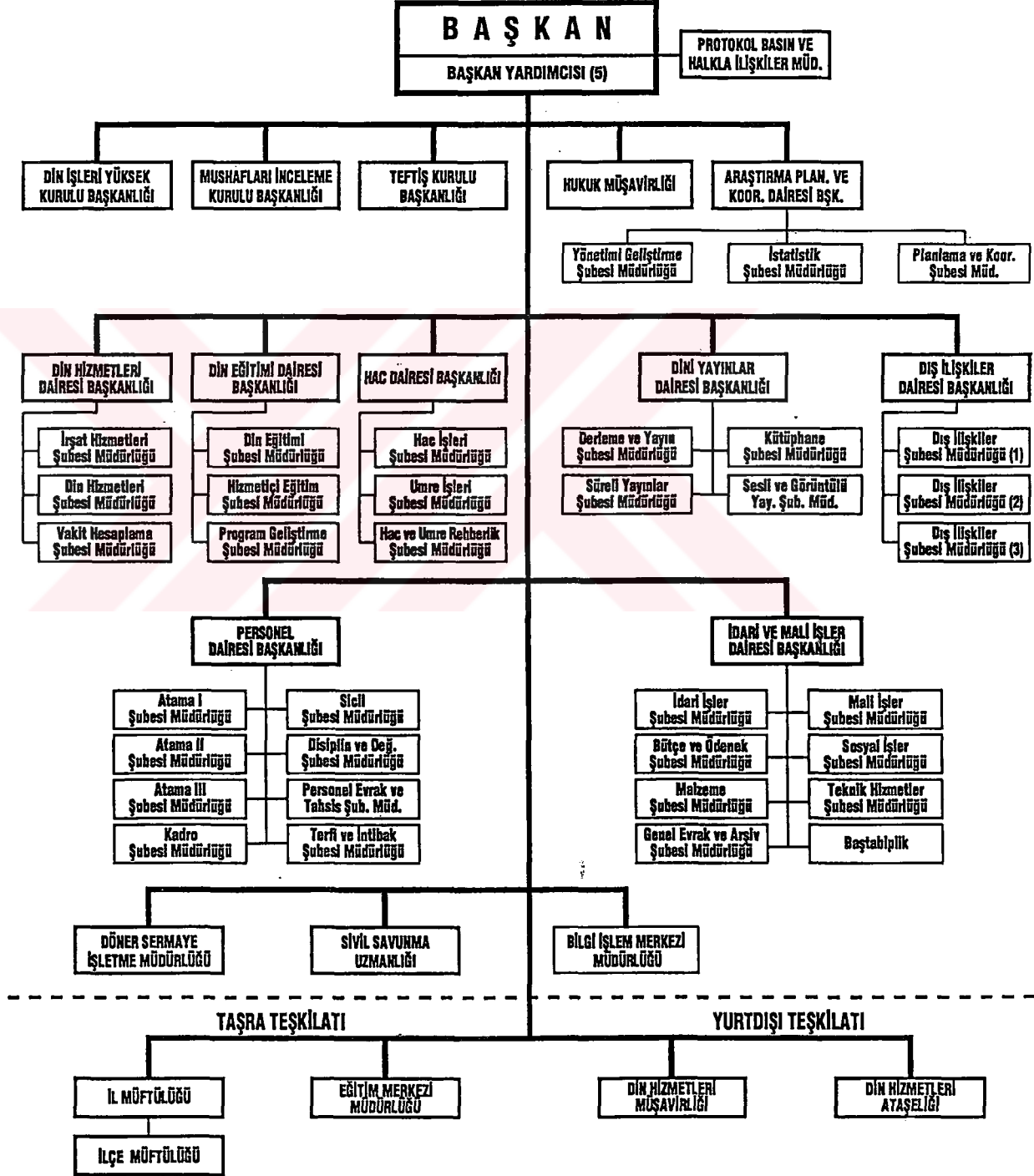
19. Bilgisayar ve internet imkanları artırılmalı, öğretmen ve öğrencilerin kolaylıkla kullanabilecekleri bir duruma getirilmelidir.

20. İhtisas Kurslarının personel durumu, ihtiyaçlar da göz önünde bulundurularak bir standarda kavuşturulmalı, boş kadrolar doldurulmalıdır.

21. Vaiz olarak atanan mezunlara görev yerlerini tercih hakkı verilmelidir.

EKLER:

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

EĞİTİM MERKEZLERİ KAPASİTE VE AÇIK ADRESLERİ

S.NO	EĞİTİM MERKEZİNİN ADI	KAPASİTESİ	AÇIK ADRESLERİ	TELEFON NO.
1	Antalya H.Mehmet Gebizli Eğitim Merkezi	120	Aspendos Bulvarı Değirmenönü Cd.No:162 ANTALYA	0 242 321 55 45
2	Ankara Eğitim Merkezi	60	Dr.Medihe Eldem Sokak No:89 ANKARA	
3	Bolu Eğitim Merkezi	100	Sümer Mh.Cumhuriyet Cd. Çayır Köyü Sapağı BOLU	0 374 215 12 94
4	Elazığ Harput Eğitim Merkezi	150	Harput Mh.Nizamettin Cd. No:25 ELAZIĞ	0 424 215 12 03
5	Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezi	150	Alpaslan Mh.Semerkant Sk. Dadaşkent / ERZURUM	0 442 327 33 83
6	İzmir Tire Eğitim Merkezi	100	Cumhuriyet Mh.Hafız Bekir Hoca Cd.No:3 TİRE/ İZMİR	0 232 512 15 32
7	Kastamonu Eğitim Merkezi	150	Hisarcık Mh. Gümüşlüce Cd. No.:80 KASTAMONU	0 366 214 25 52
8	Manisa M.Salih Okutkan Eğitim Merkezi	120	Göktaşlı Mh.Murat Cd.No:45 MANİSA	0 236 231 11 93
9	Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezi	150	Darıca Akçaabat/ TRABZON	0 462 268 25 89
10	İstanbul Haseki Eğitim Merkezi	60	Nevbahar Mh.Haseki Cevdet Paşa Cd.No:126 Fatih/İSTANBUL	0 212 586 27 59
11	Konya Selçuk Eğitim Merkezi	Yatak Yok	Hüsametlin Çelebi Mh. Tercüman Sk.Selçuk/ KONYA	0 332 248 31 71
12	Tekirdağ Eğitim Merkezi	150	Çınarlı Mh.Özyurt Sk.No:21 TEKİRDAĞ	0 282 263 43 05
13	Bursa Nilüfer Eğitim Merkezi			

T.C
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

HİZMET İÇİ EĞİTİM
YÖNETMELİĞİ

ANKARA - 1994

**T. C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI**

SAYI : B.02.1.DİB.0.61.161/54

03 KASIM 1994

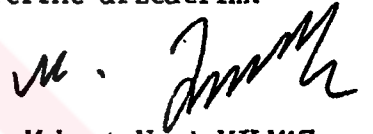
**KONU : Hizmet İçi Eğitim
Yönetmeliği**

DEVLET BAKANLIĞINA

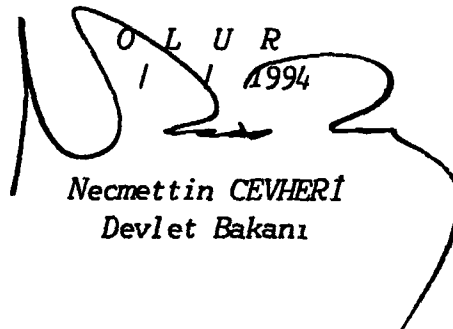
İLGİ : Devlet Personel Başkanlığının 20.10.1994 tarih ve B.02.1.DPB.0.11.09/08849 sayılı yazısı.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 214 üncü maddesi gereğince Devlet Personel Başkanlığı ile işbirliği yapılarak hazırlanan ve ilgi yazı ile uygun görüş verilen "Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği" taslağı ekte sunulmuştur.

Anılan Yönetmeliğin yürürlüğe konulmasını tasviplerine arz ederim.

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyanet İşleri Başkanı

EKLER :
EK : 1 Yönetmelik Taslağı

O L U R
1 / 1994

Necmettin CEVHERİ
Devlet Bakanı

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HİZMET İÇİ EĞİTİM YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Başkanlık teşkilatında görevli personel yetiştirilmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevle hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitimin hedeflerini, ilkelerini, planla esaslarını ve değerlendirme usullerini tesbit etmektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Başkanlık teşkilatında görevli personelin hizmet içi eğitimlerini sağlamak, bilgi ve görgülerini artırmak maksadıyla kurs, seminer benzeri eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesine, uygulanmasına, değerlendirilmesine gerekli eğitim birimlerinin kurulmasına, çalışma usullerinin belirlenmesine eğitim faaliyetlerine katılanların görev ve yükümlülüklerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 214 ür maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

"Başkanlık" Diyanet İşleri Başkanlığını,

"Başkan" Diyanet İşleri Başkanını,

"Personel" Diyanet İşleri Başkanlığının Merkez ve Taşra teşkilatında görev personeli,

"Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri" Başkanlıkça bu Yönetmeliğe göre yapılan türlü eğitim çalışmalarını,

"Eğitim Merkezleri" hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı Başkanlıkça bağlı eğitim kurumlarını,

"Eğitim Yerleri" eğitim merkezleri dışında Başkanlıkça eğitim faaliyetleri için uygun görülen yerleri,

"Mahallinde Eğitim" müftülüklerde yapılan eğitim faaliyetlerini,

"Eğitim Merkezi Müdürü" Başkanlığın kısa ve uzun süreli hizmet içi eğitim faaliyetlerini yürütmekle görevli müdürünü veya yerine bakan görevliyi,

"Program Yöneticisi" bir hizmet içi eğitim faaliyetinin yönetmelikte hükümlere göre yürütülmesinden sorumlu olan ve aynı zamanda eğitim görevlisi olan görev alan kişiyi,

"Öğretmen" eğitim merkezlerinde ders veren Başkanlığın kadrolu personeli,

"Eğitim Görevlisi" eğitim merkezi ve yerlerinde ders vermek üzere görevlendirilenleri,

"Kursiyer" veya "Eğitim Faaliyetlerine Katılan" hizmet içi eğitime katılan Başkanlık personelini,

"Katılma Belgesi" kısa süreli hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılanlara verilen belgeyi,

"Başarı Belgesi" uzun süreli hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılanların faaliyetin gerektirdiği çalışmalarını başarıyla bitirenlere verilen belgeyi,

"Yıllık Eğitim Plan ve Programları" Başkanlık personelinin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere bir mali yıl için hazırlanan plan ve programları,

"Kurs" bilgi yenilemek, ileriki görevlere eleman yetiştirmek ve onların yeteneklerini geliştirmek amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerini,

"Uzun Süreli Kurs" üç ay veya daha fazla süren eğitim faaliyetlerini,

"Seminer" çeşitli konularda bilgi alış veriş maksadıyla yapılan eğitim faaliyetlerini,

"Aşere, Takrib ve Takyibe Kursu" Kur'an Kıraat, İlmî dalında eleman yetiştirmek maksadıyla açılan hizmetiçi eğitim kursunu,

"İhtisas Kursu" Başkanlıkça tefsir, hadis, fıkıh veya kelâm dallarında eleman yetiştirmek maksadıyla, dört yıllık dinî yüksek öğrenim mezunları için açılan hizmet içi eğitim kursunu

ifade eder.

İKİNCİ KISIM Hedefler ve İlkeler

Hizmet İçi Eğitimin Hedefleri

Madde 5- Başkanlığın hizmet içi eğitimi; Devlet Memurları Eğitimi Gelecek Planı'nda ve kalkınma planlarında eğitim için öngörülen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki hedeflere yöneliktir :

a) Personelin bilgilerini, verimliliğini artırmak ve yetiştirilmeleri sağlamak suretiyle hizmete ilgisini en yüksek düzeye çıkarmak, daha yukarı görevler hazırlamak,

b) Devlet memurlarının görev ve sorumluluklarını öğretmek, genel haklar yasaklar hakkında bilgi vermek,

c) Yönetimde ve uygulamada etkinliğin artırılmasını sağlamak,

d) Hizmette ihtiyaç duyulan nitelikte personel yetiştirmek.

Hizmet İçi Eğitimin İlkeleri

Madde 6- Yukarıdaki hedeflere ulaşabilmek için uygulanacak ilkeler şunlardır :

a) Eğitimin sürekli olması,

b) Eğitimin Başkanlığın ihtiyaçları dikkate alınarak düzenlenecek plan ve programlara dayandırılması,

c) Her emirin, maiyetinde çalışan personelin eğitime gönderilmesinden yetiştirilmesinden sorumlu olması,

d) Bu Yönetmelik hükümlerine göre eğitim görevi verilecek eğitim görevlilerinin ve eğitime tabi tutulacak personelin eğitime katılmaktan sorumlu olması,

e) Hizmet içi eğitimden yararlanmada öncelikler esas alınarak tüm personelin fırsat eşitliği sağlanması,

f) Eğitimden beklenen sonuçlara ulaşıp ulaşılmadığının belirlenmesi için eğitim çalışmalarını sırasında ve bitiminde anket, gözlem, mülakat ve benzeri değerlendirilmeler ile sınav usullerinin uygulanması,

g) Gerektiğinde ilgili tüm kuruluşlarla eğitimde işbirliği yapılması, bir belge ve eğitim görevlisi değişiminin sağlanması,

h) Eğitim yapılacak yerlerin, eğitim araçlarına uygun olması, eğitim gerekliliklerine göre düzenlenmesi ve donatılması,

i) Eğitime tabi tutulan Başkanlık görevlilerinin, eğitimde kazandırdıkları niteliklere ve eğitime gönderilme amaçlarına uygun görevlerde istihdam edilmesi.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Eğitim Teşkilatı Ve Görevleri

Eğitim Teşkilatı

Madde 7- Başkanlık hizmet içi eğitim faaliyetleri aşağıdaki birimler planlanır, yönetilir, uygulanır ve denetlenir :

- a) Eğitim Kurulu,
- b) Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı,
- c) Eğitim Merkezi Müdürlükleri,
- d) Müftülükler.

Eğitim Kurulu

Madde 8- Eğitim Kurulu; Diyanet İşleri Başkanı'nın Başkanlığında eğitim işleriyle ilgili Başkan Yardımcısı, Din İşleri Yüksek Kurulundan bir Üye, Teşkilat Kurulu Başkanı, Din Hizmetleri Dairesi Başkanı, Din Eğitimi Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı'nın katılımıyla kurulur. Başkanın katılmadığı hallerde Kurula Başkan Yardımcısı Başkanlık eder.

Eğitim Kurulu gündemdeki maddeleri görüşmek üzere her yıl Ocak ayında, ayrı Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı'nın önerisi üzerine Başkanlığın uygun göreceği tarihlerde toplanır. Eğitim Kurulu toplantılarına, Eğitim Merkezi Müdürlüklerinden de eğitim görevlilerinden gerekli görülenler de çağrılabilir.

Eğitim Kurulu'nun Görevleri Şunlardır :

- a) Başkanlıkca düzenlenecek eğitim faaliyetlerinin planlama, uygulanma yürütülmesinde takip edilecek esasları belirlemek,
- b) Yıllık eğitim plan ve programlarına ait tasarıları müzakere etmek gerekirse bunlarda değişiklikler yapmak,
- c) Bir önceki yılda uygulanan eğitim faaliyetlerinin sonuçlarını değerlendirmek,
- d) Eğitimde verimliliği artırmak için uygulamada karşılaşılan güçlükleri çözüm yolları bulmak,
- e) Eğitim merkezi kurulmasına ilişkin teklifleri incelemek ve değerlendirmek.

Eğitim Kurulunun (a) ve (b) fıkralarında tesbit edilen konularla ilgili olarak hazırlayacağı tasarı ve teklifler, Din İşleri Yüksek Kurulu'nun kararı Başkanlığın onayı ile kesinleşir.

Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

Madde 9- Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı, bu Yönetmeliğin öngördüğü eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi ve koordine edilmesi ile ilgili olarak aşağıdaki görevleri yapar :

- a) Birimlerin görüşlerini de alarak Başkanlığın hizmet içi eğitim plan ve program tasarılarını hazırlamak,
- b) Bir önceki yıla ait hizmet içi eğitim faaliyet raporunu hazırlamak,
- c) Eğitim Kuruluna eğitim merkezi kurulması ile ilgili olarak teklif bulunmak ve kuruluş çalışmalarını yürütmek,
- d) Eğitim merkezlerinin faaliyetlerini takip etmek ve yönlendirmek,

e) Eğitim merkezinde yapılacak hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin müfredat programı taslaklarını hazırlamak,

f) Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde eğitim görevlisi olarak görevlendirilecek Başkanlık personelini ve gerektiğinde diğer kurum ve kuruluşlardan görev verecek eğitim görevlilerini tesbit etmek ve Başkanın onayına sunmak,

g) Açılacak kurs ve seminerlere katılmak için diğer kurum ve kuruluşları yapılacak istekleri değerlendirmek ve makamın onayına sunmak,

h) Hizmet içi eğitimle ilgili tüm faaliyetlerin koordinasyonunu yapmak,

i) Eğitim Kurulu'nun sekreteryası görevini yürütmek.

Eğitim Merkezi Müdürlükleri

Madde 10- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 216 ncı maddesi uyarınca Başkanlıkça uygun görülen yerlerde kurulan eğitim merkezlerinin yönetim, eğitim ve çalışma usulleri anılan madde uyarınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Müftülükler

Madde 11- Müftülükler eğitimle ilgili olarak aşağıdaki faaliyetleri yaparlar

a) Mahallinde hizmet içi eğitim kurs ve seminerleri düzenlemek,

b) Mahallinde yapılacak hizmet içi eğitim kurslarının mahalli şartlara göre tarihlerini tesbit etmek ve yapılacak eğitim faaliyetleri ile ilgili hazırlıklı her yıl Ocak ayı sonuna kadar Başkanlık Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı'na bildirmek

c) Mahallinde yapılacak eğitimin amacına uygun olarak gerçekleştirilmesi için her türlü tedbiri almak,

d) Başkanlık eğitim merkezlerinde açılacak hizmet içi eğitim kursuna seminerine yıl içinde gönderilecek personelin isim listelerini öncelik sırasına göre her yıl Ocak ayına kadar hazırlamak ve istendiğinde Başkanlığa göndermek.

DÖRDÜNCÜ KISIM Eğitim Görevlileri

Eğitim Görevlilerinin Seçimi

Madde 12- Her düzeydeki hizmet içi eğitim programlarının uygulanması öncelikle eğitim merkezi öğretmenleri ile karşılanır. Mevcut öğretmenler ihtiyacı karşılayamadığı takdirde Başkanlık bünyesindeki nitelikli personel görevlendirilir. Gerektiğinde Eğitim Dairesi Başkanının teklifi ve Başkanın onayı dışarıdan da eleman sağlanabilir.

Eğitim Görevlilerinin Nitelikleri

Madde 13- Hizmet içi eğitim çalışmalarında görevlendirileceklerde aşağıdaki nitelikler aranır :

a) Başkanlık personeli için;

Eğitim türlerinde yer alan konularda gerekli tecrübeye dayalı bilgi, beceri ve yeteneğine sahip olmak.

b) Başkanlık dışındaki personel için;

1. Üniversite, akademi veya yüksek öğretim kurumlarında öğretim üyesi görevlisi veya yüksek öğretim bakanlığına bağlı okullarda öğretmen olmak,

2. Eğitim ve Öğretim Sınıfı dışında bir kadroda çalışmakla veya devlet memuriyetinden emekliye ayrılmakla beraber eğitim programlarında yer alan konularda gerekli bilgi ve öğretme yeteneğine sahip bulunmak.

Eğitim Görevlilerinin Görev ve Sorumlulukları

Madde 14- Hizmet içi eğitimde görev verilen eğitim görevlilerinin görev sorumlulukları şunlardır:

- a) Eğitim müfredat ve programına uygun ders vermek ve konularıyla ilgili ders notları hazırlamak,
- b) Verecekleri derslerin planını ve gerekli notlarını hazırlamak,
- c) Verecekleri derslerin yararlılığını artırmak için mevcut eğitim malzemelerinden ve tekniklerinden yararlanmak,
- d) Eğitim süresi içinde sözlü, yazılı ve uygulamalı sınav yapmak, değerlendirmek ve değerlendirme sonuçlarını not cetveline geçirerek ilgililere sunmak,
- e) Eğitime katılanların devamsızlık durumlarını izlemek ve yoklama fişlerine işlemek,
- f) İşlediği ders konusunu ders defterine yazmak,
- g) Hizmet içi eğitim süresince hastalık ve mazeret izinleri dışında iş kullanmamak.

Uzman Personel

Madde 15- Eğitim birimlerinde görevlendirilecek uzman personelin nitelik görevleri şunlardır :

1) Nitelikler :

- a) Eğitim veya benzer alanlarda yüksek öğrenim görmüş olmak veya bir alanda ihtisas derecesinde bilgi ve beceri sahibi olmak,
- b) Eğitim ve araştırma ile ilgili konularda gerekli bilgi ve tecrübeye sahip olmak.

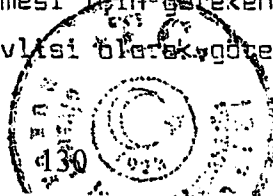
2- Görevler :

- a) Eğitimle ilgili konularda bilimsel inceleme ve araştırma yapmak, sonuçlarını bir rapor halinde Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına sunmak,
- b) Eğitim plân ve programlarını, bütçe ve istatistiklerini hazırlamak,
- c) Eğitim metodları, tipleri, teknikleri, genel ve özel nitelikli eğitim ihtiyaçları ve alanları ile ilgili raporlar hazırlamak,
- d) Eğitim programlarının hazırlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi konularında gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- e) Eğitim görevlisi olarak görevlendirildiği takdirde bu görevi yerine getirmek,
- f) Başkanlıkca kendisine verilen diğer görevleri yapmak.

Program Yöneticisi

Madde 16- Program yöneticisinin görevleri şunlardır :

1. Programın gerçekleştirilmesi için gereken hazırlığı yapmak,
2. Gerektiğinde eğitim görevlisi olarak görev almak,

3. Eğitim görevlileri tarafından kendisine teslim edilen ders konularına e notları çoğalttırarak eğitime katılanlara dağıtılmasını sağlamak,

4. Lüzumlu araç ve gereci eğitimde hazır bulundurmak ve programı gerçe leştirmek,

5. Eğitim görevlileri ile devamlı işbirliği yapmak,

6. Görevine devam edemeyen eğitim görevlisi olursa, durumu derhal Din-Eğiti Dairesi Başkanlığı'na bildirmek,

7. Eğitime katılanların devam durumlarını ve varsa disipline aykırı davran larını tesbit etmek,

8. Gerekli görüldüğünde çalışmaların değerlendirilmesi ile ilgili anket ri uygulamak,

9. Eğitim çalışmalarında ve eğitim yerlerinde görülen aksaklıkları tes ederek gereken tedbirleri almak veya karar organlarına sunmak,

10. Eğitimi olumlu veya olumsuz yönde etkileyen faktörler ile alınm gereken tedbirlere ilişkin talepleri kapsayan bir rapor hazırlamak,

11. Hizmet içi eğitim konusunda verilen diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ KISIM

Hizmet İçi Eğitimin Planlaması ve Uygulanması

Yıllık Plan ve Programlar

Madde 17 - Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı, merkez birimleri ve taşra teş latından temin edeceği bilgilerle Başkanlığın eğitim ihtiyacını Temmuz ayının son kedar tesbit eder ve eğitim imkanlarını dikkate alarak yıllık eğitim plan programını hazırlar.

Eğitim planı ve programları, Din İşleri Yüksek Kurulunun kararı ve Ba şkanın onayı ile kesinleşir.

Kesinleşen plan ve programlar ilgili birimlere ilgisi oranında bildirilip uygulamaya konulur.

Plan ve programlarda gerekli görülen değişiklikler Din Eğitimi Dai Başkanlığının teklifi ve Başkanın onayı ile yapılır.

Hizmetiçi Eğitim Türleri

Madde 18- Hizmet içi eğitim;

a) Adaylık süresi içinde; temel eğitim, hazırlayıcı eğitim ve staj şek de aday memurların yetiştirilmelerine ilişkin yönetmelik esaslarına,

b) Asli memurluk süresi içinde; verimliliği artırma, geliştirme ve görevlere hazırlama eğitimi olarak bu Yönetmelik esaslarına

göre yapılır.

Eğitim Programları ve Türleri

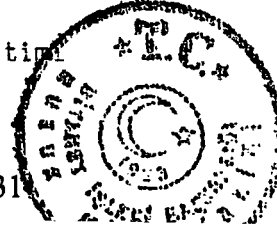
Madde 19- Eğitim Programları;

a) İntibak eğitimi,

b) Geliştirme eğitimi,

c) Üst görevlere hazırlama eğitimi

başlıkları altında düzenlenir.

Eğitim programları, katılanların görev ve hizmet nitelikleri, ders ve eğitim görevlilerinin durumu ve süre gibi esaslar dikkate alınarak hazırlanır.

Eğitim Türleri; Hizmet içi eğitimler, kurs, seminer, konferans, uygulamalı eğitim (staj), araştırma gibi metodlardan bir veya bir kaçını birlikte uygulanarak gerçekleştirilir.

Eğitim Konuları

Madde 20- Bu Yönetmeliğe göre yapılacak hizmet içi eğitimde yer alan konular; personelin hizmet ve çalışma alanına göre, gerçek ihtiyaçlar doğrultusunda ve sorunların çözümüne yardım edecek nitelikte olanlardan seçilir. Bunlardan başka Atatürk ilkeleri, halkla ilişkiler, davranış kuralları, yabancı dil personeli yönetimi, araştırma metodları, yönetim bilimindeki yenilikler ve benzer konulara yer verilir.

Programların Süreleri

Madde 21- Programların süreleri, varılmak istenilen amaca uygun olarak programın oluşturacak unsurların (programın yeri, tahsis olunacak odanak, eğitim görevlileri, eğitime katılanlar ve diğer programlarla ilişkisi gibi) her birine dikkate alınarak tesbit edilir. İdari zorunluluk olmadıkça aynı programlar aynı sürelerle uygulanır.

Eğitimin Yapılacağı Yer ve Yönetim

Madde : 22- Hizmet içi eğitimin, Başkanlık Eğitim Merkezlerinde uygulanması esastır. Ancak gerekli görülen hallerde veya özellikle bir aylık süreyi aşan programlar için programların özelliği ve yer şartları da dikkate alınarak, eğitim merkezi dışında makam onayı ile yer tesbiti yapılabilir.

Programların Uygulanması

Madde 23- Programların uygulanması, sonuçlandırılması ve değerlendirilmesi ile ilgili görevler, programın türüne göre eğitim merkezleri müdürleri veya program yöneticileri tarafından yürütülür.

Uygulamalı Eğitim

Madde 24- Eğitim programları düzenlenirken gerek programın süresi içi gerekse programın bitiminden itibaren uygulamalı eğitime (staj) yer verilebilir.

Eğitim programı süresi içindeki uygulamalı eğitim, derslerin devamı niteliğindedir.

Eğitim programının bitiminden sonraki uygulamalı eğitimin süresi de programlarda belirtilir. Lüzumu halinde Başkanlık bu süreyi kısaltabilir veya uzatabilir.

Uygulamalı eğitim sonunda yapılacak yeterlilik sınavlarında değerlendirilerek yapılır. Başarısız olanlar program öncesi görevlerine dönerler.

Diğer Kurum ve Kuruluşlarda Eğitime Katılma

Madde 25- Personelinin, eğitim plan ve programlarında öngörülen hususlar diğer kurum ve kuruluşlardaki eğitime katılması ilgili kurum ve kuruluşun mevzuatı ve Başkanlığın uygun göreceği esaslar dahilinde Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı tarafından tesbit olunur ve Makamın onayı ile uygulamaya konulur.

Yabancı Dil Eğitimi

Madde 26- Yabancı dil öğrenimleri uygun görülen personelin yabancı dil öğrenimleri genel olarak "Devlet Memurları Yabancı Diller Eğitim Merkezi Yönetmeliği" hükümlerine göre yapılır. Bu eğitim de Hizmet İçi Eğitimden sayılır.

Yurtdışında Eğitim

Madde 27- Dini yüksek öğrenim görmüş Başkanlık personeli, mesleklerine ve hizmetlerde yetiştirilmek, eğitim görmek, bilgi ve görgülerini artırmak, staj master, doktora öğrenimi veya ihtisas yapmak üzere "Yetiştirilmek Amacı ile Yurtdışına Gönderilecek Devlet Memurları Hakkındaki Yönetmelik" hükümlerine göre yabarı ülkelere gönderilebilirler.

ALTINCI KISIM

Eğitime Katılma, Sınavlar, Değerlendirme, İzinler ve Disiplin

Eğitime Katılma

Madde 28- Personel, hizmet içi eğitimlere katılmak mecburiyetinde olup, husus bütün birim amirlerince titizlikle takip ve kontrol edilir. Ancak, geçerli özürleri nedeniyle eğitime katılamayacak olanlar, önceden Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına bildirilir. Haklarında adli ve idari kovuşturma yapılanlar kovuşturma sonuçlanıncaya kadar eğitime katılamazlar.

Geçerli bir özürü olmaksızın eğitime katılmayanlar hakkında 657 sayılı Dev Memurları Kanunu'nun disiplin hükümleri uygulanır.

Eğitime katılanlar aşağıdaki hususlara uymak zorundadırlar:

a) Eğitime katılanlar, eğitim süresince idari yönden eğitimin sevk idaresinden sorumlu olan yöneticiye bağlıdırlar. Ayrıca eğitim merkezi müdürü ve program yöneticisince hazırlanan talimatlara uymak zorundadırlar. Uymayan hakkında gerekli disiplin hükümleri uygulanır.

b) Eğitime katılanlar, eğitim süresince derslere, mütalaa ve uygulamalı zamanında katılmaya, verilen ödevleri yapmaya ve sınavlara girmeye mecburdurlar.

c) Geçerli bir özüre (hastalık ve diğer) dayansa bile eğitim süresinin 1/ oranında devamsızlığı olanların kursla ilişkileri kesilir ve aynı düzeydeki diğer kurslara katılmaları Başkanlığın takdirine bağlıdır. Ancak bir ay süreli kursla bu süre 5 güne kadar uzatılabilir.

d) Başka kurumlarda eğitime katılanlar o kurumun eğitimle ilgili şartlarına uymak zorundadırlar.

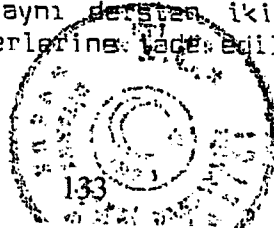
e) Başka kurumda eğitime katılanlar, eğitim sonucunda edindikleri bilgilerle ilgili bir raporu en geç bir ay içinde Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına verirler.

Sınavlar

Madde 29- Eğitime katılan personelin başarıları; eğitimin özelliğine göre eğitim süresi içinde veya sonunda yazılı, sözlü veya uygulamalı, ayrı ayrı birlikte olmak üzere yapılacak sınavlarla tesbit olunur.

Uzun süreli kurslarda her üç aylık program sonunda sınavlar yapılır. sınavlarda başarısız olanlar görev yerlerine iade edilirler. Ancak bir der başarısız olanlar için eğitim merkezi öğretmenler kurulu kararı ile bir dönem devam hakkı verilebilir.

Bir kurs süresi içinde aynı dersten iki defa başarısız olanlar başka onayı beklenmeden asli görev yerlerine iade edilirler ve durum Başkanlığına bildirilir.

Kurs sonu sınavlarında başarısız olan kursiyeler, eğitim merkezi müdürü önce tesbit edilecek gün ve saatte, başarısız oldukları derslerden bir kere daha sınava tabi tutulurlar.

Yazılı sınavlarda kâşesi kapalı sınav kağıdı kullanmak zorunludur.

Sınavlarda test usulü uygulanabilir.

Eğitim süresi içinde sınavların şekli ve soruları o dersin eğitim görevlisi tarafından tesbit edilir. Her dersin sınavını dersi okutan eğitim görevlisi, eğitim görevlisinin özürli olması halinde bu dersle ilgili eğitim görevlilerinden eğitim merkezi müdürlüğünün veya program yöneticisinin belirleyeceği birisi yapar.

Sınavlarda yeteri kadar gözcü bulundurulur.

Görevleri ile ilgili temel bilgi, davranış ve beceri kazandırmayı amaçlayan eğitim programlarının sonunda yapılacak sınavlarda ise; eğitim merkezi müdürü veya program yöneticisinin başkanlığında, öğretmen veya eğitim görevlilerinden en az iki üyeden kurulu bir sınav komisyonu teşekkül ettirilir. Yazılı sınavların soruları, soruları ve cevap anahtarları sınavdan en az iki saat önce sınav komisyonu tarafından belirlenir.

Sınav komisyonu tarafından sınavın başladığı saat, sınava girenlerin sayısı teslim alınan kağıt sayısı ve sınavın bitiş saatini belgeleyen bir tutanak düzenlenir.

Sınavlarda kopye çekenler veya sınav disiplinini bozanlar düzenlenecek tutanaktan sonra sınav yerinden çıkarılırlar ve bunlar o kursta başarısız sayılırlar. Haklarında ayrıca idari işlem yapılır.

Kursa katılanlar duyurulan gün ve saatte sınava girmek zorundadırlar. Sınavlardan herhangi birine mazeretsiz olarak katılmayanlar başarısız sayılırlar. Ayrıca haklarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin ile ilgili hükümleri uygulanır.

657 sayılı Kanunun 104'üncü maddesinde belirtilen mazeretlere binaen izin verilenler veya raporlu olmaları nedeniyle sınavlara katılamayanlar için; mazeret izin veya raporlarının bitimini takip eden uygun bir gün ve saatte girmeleri gerektiren sınav çeşidine uygun mazeret sınavı aynı komisyon tarafından yapılır.

Yazılı sınav kağıtları sınav komisyonu tarafından değerlendirilir. Sorular komisyon tarafından düzenlenecek puan cetveli ile tesbit edilir. Başarı listesi bütün derslerden alınan puanların aritmetik ortalaması alınarak tesbit edilir. Puan cetvelleri ve başarı listesi komisyon üyeleri tarafından imzalandıktan sonra eğitim merkezi müdürüne veya program yöneticisine teslim edilir.

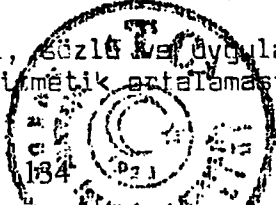
Sınav sonuçları eğitim yapılan yerde ilan edilir.

İtirazlar sınav sonuçlarının ilgililere duyurulmasından başlayarak, 10 gün içinde bir dilekçe ile eğitim merkezi müdürlüğüne veya program yöneticisine yapılır. Bu itirazlar komisyonca incelenir ve sonuç en geç 10 gün içinde ilgiliye bildirilir. Bu incelemeden sonra verilen puan kesindir. Sınav kağıtları 3 yıl süreyle saklanır. Bu sürenin sonunda bir tutanakla ilgili yönetmelik hükümlerine göre imha edilir.

Değerlendirme Puanı ve Başarı

Madda 30- 'Sınavlarda değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır. Başarı puanı olmak için kurslarda okutulan her dersten en az 50 puan almak şarttır. toplam derslerden alınan puanların aritmetik ortalamasının en az 70 puan olması esastır. Ancak, Kur'an kursu öğretmenleri ile imam-hatipler için düzenlenen hâfız eğitimi kurslarında başarılı olabilmek için Kur'an-ı Kerim dersinden 70 puan almak şarttır. Kurslarda başarısız olanlar asli görevlerine iade edilirler.

Sınavlarda sınavların yazılı, sözlü ve uygulamalı yapılması halinde o ders başarı puanı, sınav puanlarının aritmetik ortalamasıdır.

Sınavlarda alınan puanlardan 0,50'den aşağı kesirler dikkate alınmaz. 0,50'den daha yukarı kesirler tam sayı olarak değerlendirilir.

Puanların aritmetik ortalamasında;

0-69 Başarısız,
70-79 Orta,
80-89 İyi,
90-100 Pekiyi
olarak değerlendirilir.

Uzun süreli kurslarda başarılı olanlara "Başarı Belgesi", kısa süreli kurslara katılan kursiyerlere ise "Katılma Belgesi" verilir. Belgelerin bir suretini ilgilinin özlük dosyasına konulur.

Ödül

Madde 31- Kısa ve uzun süreli kurslarda kursu üstün başarıyla bitiren kursiyerlerden ilk üç dereceye girenlere başarı ödülü verilebilir.

Kursiyerler arasında başarı ödülüne esas olacak sıralama ve ödülün niteliği, kursiyerlerin kurs süresindeki hal ve hareketleri de dikkate alınarak değerlendirilmede aldıkları notlara göre öğretmenler kurulunca tesbit edilir.

Anket Uygulaması

Madde 32- Eğitimin genel değerlendirmesine yardımcı olmak üzere, hizmet eğitim esnasında veya sonunda eğitime katılanların görüş ve düşüncelerini almak amacıyla anketler düzenlenir ve uygulanır.

İzinler

Madde 33-Eğitime katılanlar hizmet içi eğitim süresince, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104 Üçüncü maddesinin A, B, C fıkraları dışında izin kullanamazlar.

Uzun süreli kurslarda kursiyer ve öğretmenler, yıllık izinlerini eğitim programlarında gösterilen zamanlarda kullanırlar.

Başka kurum ve kuruluşlarda eğitime katılanlar o kuruluşların izinle ilgili mevzuat hükümlerine tabi olurlar.

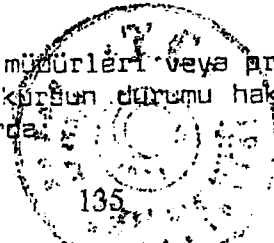
Disiplin

Madde 34- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan personel hakkında, sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin ile ilgili hükümleri uygulanır. Diyarbakır İşi Başkanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği'nin değişik 4 ncü maddesi gereğince eğitim merkezi müdürleri eğitim süresince bütün kursiyerlerin disiplin amiridir. Eğitim merkezi müdürleri disiplin amiri sıfatıyla yaptıkları işlemleri ilgili asli görev yerlerindeki amirlerine bildirirler. Ayrıca gerektiğinde öğretmenler kurulunca da uygun görülmesi halinde ilgililerin kursla ilişkileri kesilebilir.

YEDİNCİ KISIM Raporlar

İlk Rapor

Madde 35- Eğitim merkezi müdürleri veya program yöneticileri, eğitim çalışmalarının ilk haftasının sonunda kursun durumu hakkında bir "İlk Rapor" düzenleyerek Başkanlığa gönderirler. Bu raporlar

- a) Eğitim faaliyetine çağrılıp da geç gelenler ile katılmayanların listesi,
- b) Varsa eğitim faaliyetine katılan ücretli öğretmenlerin listesi,
- c) Haftalık ders dağıtım cetveli,
- d) Ödenek durumu,
- e) Eğitim ve yönetimle ilgili diğer hususlar yer alır.

Son Rapor

Madde 36- Eğitim merkezi müdürleri veya program yöneticileri, eğitim çalışmalarını sonunda (devreler halindeki kurlarda her devre sonunda) kursun durumu hakkında bir "Son Rapor" düzenleyerek Başkanlığa gönderirler.

Bu raporda :

- a) Eğitim faaliyetine katılanların devam durumları,
- b) Kendilerine yazılı uyarı yapılanlar ile kurstan uzaklaştırılanlar listesi ve uzaklaştırma sebepleri,
- c) Eğitim faaliyetlerini başarıyla bitirip eğitim belgesi almaya hak kazananlar ile yazılı olarak mükâfatlandırılanların listesi,
- d) Eğitim programının uygulanışı ile ilgili hususlar,
- e) Eğitimi olumlu veya olumsuz yönde etkileyen faktörler ile alınması gerek tetbirler,
- f) Not çizelge cetveli,
- g) Ödenek durumu,
- h) Eğitim ve yönetimle ilgili diğer hususlar yer alır.

SEKİZİNCİ KISIM Mali Hükümler

Eğitim Giderleri

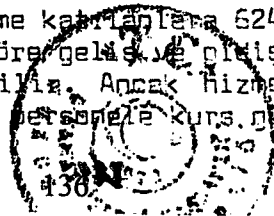
Madde 37- Hizmet içi eğitim çalışmalarının yürütülmesi ile ilgili bir giderler Başkanlık bütçesinden karşılanır.

Eğitim Görevlilerinin Giderleri

Madde 38- Eğitim görevlilerine eğitime katıldıkları süreler dikkate alınarak 6245 sayılı Harcırah Kanunu, Bütçe Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre gerekli ödemeler yapılır.

Eğitime Katılanların Giderleri

Madde 39- Hizmet içi eğitime katılanlara 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve diğer Kanunlarının ilgili hükümlerine göre gelmiş ve gelmiş yolluk ve gündelikleri ile müddetince kurs gündelikleri verilir. Ancak Hizmet içi eğitimin görev mahall yapılması halinde eğitime katılan personelin kurs gündeliği ödenmez.

DOKUZUNCU KISIM
Diğer Hükümler

Kaldırılan Hükümler

Madde 40- Devlet Bakanlığının 14.07.1984 tarih ve 2424 sayılı onayı ile yürürlüğe konulan "Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmıştır.

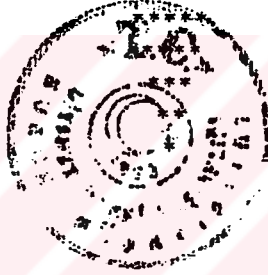
Geçici Madde : Bu Yönetmeliğin sınavlarla ilgili hükümleri, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kursta bulunanlar hakkında uygulanmaz. Bunlar hakkında yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğin sınavlarla ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 41- Bu Yönetmelik onay tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 42- Bu Yönetmelik hükümlerini ilgili Devlet Bakanı yürütür.

DEVLET MEMURLARI EĞİTİMİ GENEL PLANI

(25.7.1983 Tarih ve 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuş olup, 19 Ekim 1983 tarih ve 18196 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.)

GİRİŞ

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda; Devlet hizmetini yürüten kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet içi eğitime, bu kurum ve kuruluşların eğitim birimlerine ve eğitim faaliyetlerine ışık tutan ve yön veren hükümler yer almaktadır.

Bu hükümlerin ışığı altında; Türk Kamu İdaresinin koordinasyondan yoksun kurumların veya kişilerin değer yargılanma göre eğitime verdikleri öneme dayanan bir eğitim politikası yerine, kurumların her kademede hizmet gören personelinin, hizmet öncesi ve hizmet içinde bir bütün olarak koordineli bir şekilde yetiştirilmelerini sağlayıcı, yol ve yöntemlerini belirleyici genel bir plan çerçevesinde yürütülmesi sistemi kanunla kabul edilmiştir.

Türkiye'de kamu kesiminin personel ihtiyacının kaynağını öğretim kurumları teşkil etmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere, kamu kesiminin nitelikli eleman sağlayabilmesi, hizmet öncesi eğitim kurumlarının kamu ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bir eğitim politikasına ve plana kavuşturulması ile mümkün olabilecektir. Bu politika da ancak, öğretim kurumları ile kamu kurum ve kuruluşları arasındaki kopukluğun giderilmesi ile sağlanabilecektir. Bu sebeple, Türk Kamu kesimindeki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin, herşeyden önce hizmet öncesi bilgi ve beceri noksanlığını gidermek, yani genel yetişkinlik düzeyini yükseltmek amacıyla yapılması gerekmektedir. Bunun yanında kamu görevlerinin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması ve bu görevlerin istenilen biçimde yerine getirilebilmesi ancak iyi planlanmış hizmet içi eğitim programları ile mümkün olabilecektir.

Nitekim, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, memurların hizmet içinde yetiştirilmelerinin esaslarını düzenlemekte ve bu faaliyetlerin bir genel plana bağlanmasını öngörmektedir. Böylece, kamu kesiminde hizmet içi eğitimin bir bütün olarak ele alınması ve bir sisteme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları personeline gerekli eğitimin verilmesi bir plana bağlanırken, standart düzen içerisinde kendilerine has ihtiyaçların karşılanması için kurumlara yeterli serbesti de tanınmaktadır.

Bir ülkede milli kalkınmanın başta gelen faktörlerinden biri, bu çabayı gerçekleştirecek olan yetişmiş insan gücüdür. Kalkınma Planlarının milli amaçlara göre uygulanması, ancak hizmetlerin mahiyetlerine uygun genel ve mesleki öğretim yapmış Devlet Personelinin görevleri ile ilgili sürekli eğitim görmesine bağlıdır. Bu bakımdan kamu hizmetlerine eleman yetiştirilmesini ve personelin hizmet içinde yetiştirilmelerini kapsayan eğitim, milli kalkınmada ve kamu hizmetlerinin yurt gerçeklerine uygun bir ortamda yerine getirilmesinde son derece önemli bir rol oynamaktadır.

19

Devlet Memurları Kanunu, Türk kamu idaresinde çeşitli yönleriyle eğitimin, Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle yürürlüğe konulacak bir plandaki yol ve yöntemler içinde uygulanmasını öngörmektedir.

Bu yönden plan, Kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilecek eğitim faaliyetleri için standart bir düzen ve koordinasyonu sağlama ve kurumların ortak bir anlayış içinde topluma yararlı, yurt çıkarlarına uygun ve milli kalkınmamıza yardım edici bir ortamda ekonomik imkanlara da uyularak eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacını gütmektedir.

Ülke gerçekleri de gözönünde tutulmak kaydıyla hazırlanmış olan bu plan, kamu kurum ve kuruluşları personelinin tamamının, yapılan değişikliklere ve teknolojik değişimlere uyabilmeleri için ihtiyaç duyulan eğitimin süreklilik esasına göre, standart ve koordineli bir biçimde yürütülmesini temin içindir.

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı, anılan Kanunun amir hükümlerine uyularak yukarıda belirtilen hususların ışığı altında hazırlanmıştır.

BİRİNCİ KISIM

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planının Niteliği, Amacı ve Kapsamı

I- PLANIN NİTELİĞİ VE AMACI

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı; eğitimin bütünlüğü ilkesi içinde, hizmet içi eğitime yön verici ilkeleri ve tedbirleri belirterek, Devlet kamu hizmeti görevlerinin bağlı olacağı eğitim faaliyetlerinin niteliğine, hizmet içi eğitim görececek personel gruplarına ve hizmet içi eğitim sorumluluklarının yürütülmesine ilişkin esasları düzenler.

II- PLANIN KAPSAMI

Plan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Devlet Personel Başkanlığı kurulması hakkındaki Kanun kapsamına giren kurum ve kuruluşlardaki personeli kapsar.

İKİNCİ KISIM

Devlet Memurlarının Yetiştirilmelerinde Kurumlarca Gözönünde Bulundurulacak İlkeler ve Usuller

I- İLKELER

1. Hizmet öncesi öğretim ve eğitim veren yüksek öğretim kurumları, mesleki ve teknik okullar ile bu nitelikteki kursların ders programları, ülke ve kamu hizmetlerinin Başbakanlıkça tespit edilecek ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenir.

20

2. Personelin bir plan dahilinde hizmet içi eğitimden geçirilmeleri esastır.

3. Personelin hizmet içi eğitimi kamu kurum ve kuruluşların ihtiyaçları ile kalkınma plan ve programlarında öngörülen hedeflere göre gerçekleştirilir.

4. Personeler, hizmet içi eğitimde kurum ve kuruluşu ile ilgili genel bilgi ve hizmetlerin yerine getirilmesinde yararlı olacak bilgi ve teknikler verilir, beceri ve davranışlar kazandırılır.

5. Hizmet içi eğitim kariyerlerinin geliştirilmesine yardım eder.

6. Kamu kurum ve kuruluşları, hizmet içi eğitimi eğitimin sürekliliği esasına göre yürütürler.

7. Kamu kurum ve kuruluşları, hizmet içi eğitim faaliyetlerini, bu planda yer alan ilkeler ve esaslar çerçevesinde önceden tespit edecekleri hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını gözönünde bulundurmak suretiyle, kendi yönetmelikleri çerçevesinde yıllık eğitim programlarına uygun olarak düzenler, yürütürler ve değerlendirirler.

8. Personeler hizmet içi eğitimde çalıştıkları kamu kurum ve kuruluşlarının Teşkilat, Personel ve Malzeme kadrolarında belirtilen görev yerlerine göre yeni teknikler de gözönünde tutulmak suretiyle bu görevlerin yerine getirilmesi için gereken niteliklerin kazandırılması esastır.

9. Kamu kurum ve kuruluşları, personeline, görevlerinin gerektirdiği bilgi, tecrübe ve becerileri kazandırmak üzere işbaşında uygulamalı eğitim de verebilirler.

10. Kamu kurum ve kuruluşları, belli dallarda kendi okullarında yapmakta oldukları öğretim ve eğitimi sadece kendi eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla değil, bu alanda diğer kamu kurum ve kuruluşlarını da gözönünde bulundurmak suretiyle yaparlar.

Yukarıda belirtilen eğitim kurumlarının kapasiteleri kamu hizmetlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenir.

11. Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet içi eğitime tabi tutulan personel eğitimde kazandırılan niteliklere ve eğitime gönderilme amacına uygun görevlerde istihdam edilirler.

II- EĞİTİM FAALİYETLERİNDE KURUMLARCA İZLENECEK USULLER

Kamu kurum ve kuruluşlarına eleman yetiştirmek amacıyla Yurt içinde veya dışındaki eğitim kurumlarında eğitim göreceklein hizmete alınmadan önce göreceklein hizmet öncesi eğitim ve öğretim ile hizmetteki personelin hizmet içi eğitime tabi tutulurken gözönünde bulundurulacak usuller aşağıda gösterilmektedir.

A- HİZMETÖNCESİ EĞİTİM

Hizmet öncesi Eğitim Kurum ve kuruluşların eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere kendi bünyelerinde açtıkları okullarda okutulanlar ve genel öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerle ilgili faaliyetlerin tümünü kapsar.

21

Kamu kurum ve kuruluşlarının mecburi hizmet karşılığı öğrenci okutup ihtisas yaptırabilme durumları ve mecburi hizmetlilerin memuriyete intikal şekilleri aşağıda belirtilmiştir.

1-Yurt İçinde

a- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının kendi bünyelerinde mesleki eğitim ve öğretim veren bir okul açabilmeleri için;

(1) Genel öğretim kurumlarında,

(2) Diğer kurumların bünyesinde.

ilgili mesleki öğretimin dal veya bölümünün bulunmaması gerekir.

b- Kamu Kurum ve kuruluşların öğretim kurumlarında öğrenci okutup ihtisas yaptırabilmeleri için; Kurumların kendi bünyelerindeki okullarda yetişen elemanların kurumun ihtiyacını karşılayacak sayıda bulunmaması gerekir.

2- Yurt Dışında

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt Dışında (Dış kaynaklı çeşitli dallardaki karşılıksız burslar hariç) öğrenci okutup ihtisas yaptırabilmeleri için:

a- Yurt içinde yetiştirecek imkan ve kaynakların bulunmaması.

b- Yurt içindeki öğretim kurumlarının sayı itibarıyla ihtiyaca cevap verebilecek kapasitede bulunmaması.

durumlarının var olması gerekmektedir.

Kurumlar adına mecburi hizmet karşılığı burslu veya yatılı olarak okutulup ihtisas yaptırılanlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 224 üncü maddesinde belirtilen süre kadar tatiller dahil kendi meslekleri ile ilgili gösterilecek görevlerde çalışmakla yükümlüdürler.

Mecburi hizmetle yükümlü olanlar yeterlik ve yarışma sınavından geçirilmeksizin Devlet memurluğuna atanırlar.

B- HİZMET İÇİ EĞİTİM

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalışan personelin görevleri ile ilgili bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla yaptırılan eğitime hizmet içi eğitim denir.

Hizmet içi eğitim konusunda, bu planda öngörülen hedeflerin gerçekleştirilmesi yönünden mesleklerin özellikleri ve nitelikleri gözönünde bulundurulmak suretiyle aşağıdaki eğitim türlerine yer verilecektir.

1-Yurt İçinde

a- Aday Memurlukta

1) Temel Eğitim

Bütün aday memurların, asli memur olabilmeleri için tabi tutuldukları, Devlet memurlarının ortak vasıfları ile ilgili hususları kapsayan eğitimidir.

22

Kamu Kurum ve Kuruluşları temel eğitim programlarında Atatürk ilkeleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, İnkılap Tarihi ve Milli Güvenlik Bilgileri konularına yer vermek şartıyla Aday Memurların Yetiştirilmelerine İlişkin Genel Yönetmelikte belirtilen diğer konulara yer verilir.

(2) Hazırlayıcı Eğitim

Bu eğitimde aday memurlara kadro ve görevleri dikkate alınarak Kurum ve Kuruluşun (Tanıtılması, Görevleri, Teşkilatı, ilgili Mevzuatı ve Diğer kurumlarla ilişkileri). Aday memurun görevi ile ilgili hususlar ve Kurum veya Kuruluşun uygun göreceği diğer hususlarla ilgili bilgilere yer verilir.

Temel eğitim ile hazırlayıcı eğitimin aynı kurumda yaptırılması kaydıyla, bu eğitimin adayın kendi kurumundan yaptırılacağı gibi başka bir kurum ve kuruluşta veya kurumlar arası eğitim merkezlerinde de yaptırılabilir.

(3) Staj

Bu eğitim, aday memurlara hazırlayıcı eğitim döneminde verilen teorik bilgileri ve işgal ettikleri kadro ve görevleri ile ilgili diğer bilgi ve işlemleri, kazandırılan becerileri uygulamak suretiyle tecrübe kazandırmaktır. Bu eğitim adayların kendi kurumlarında, başka kurumlarda veya kurumlar arası eğitim merkezlerinde de yaptırılabilir.

b- Asli Memurlukta

Personele verilecek çeşitli eğitimlerin, personelin bağlı olduğu kurum veya kuruluşta başka bir kurum veya kuruluşta kurumlararası eğitim merkezlerinde, yurt dışındaki ilgili kurum veya kuruluşlarda veya eğitim merkezlerinde verileceği hususunu ilgili kurumla Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı birlikte tespit eder.

1- VERİMLİLİĞİ ARTIRMA EĞİTİMİ

a) Bilgi Tazeleme Eğitimi:

Bu eğitimle, personelin mesleki bilgilerinin genel çizgileriyle hatırlatılması suretiyle mesleki bilgilerden daha geniş ölçüde ve oranda yararlanması amacı güdülür.

b) Değişikliklere İntibak Eğitimi (Yeniden Eğitim):

Bu eğitim, mevzuat, teknoloji kullanılan araçlarda değişiklikler veya görev değişikliği meydana geldiği takdirde, ilgili personele bunların öncelikle iletilmesini ve bu değişikliklerin hizmete uygulanması amacını gütmektedir.

2. ÜST GÖREV KADROLARINA HAZIRLAMA EĞİTİMİ

Personelin görevlerinde yükselmesi liyakat esasına bağlı olduğundan ve bir üst görevi yapabilmesi daha üstün bir bilgi, deneyim, beceri ve tekniğe sahip olmayı gerektirdiğinden, bu eğitimle memurların yukarı görevlere hazırlanmaları sağlanır.

23

3- ÜST KADEME YÖNETİCİLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ

Üst Kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmeleri, bu konudaki mevzuat hükümlerine göre yapılır.

2- Yurt dışında

Personele verilecek hizmet içi eğitimin, hizmetle ilgili hususların ancak yabancı memlekette sağlanma zorunluluğunun bulunması gerekir. Bu konuyla ilgili eğitimin usul ve esasları 21/1/1974 tarih ve 7/7756 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yetiştirilmek Amacıyla Yurt Dışına Gönderilecek Devlet Memurları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Eğitimde Öncelikler

Personelin, eğitim yönetmeliklerinde öngörülen eğitimlere tabi tutulmaları esastır. Ancak, bütün personele verilebilecek tüm eğitim çeşitlerinin aynı anda uygulanması mümkün değildir. Bu sebeple, derhal eğitime tabi tutulması gereken personelin tespiti ile bunlara verilmesi zaruri olan eğitimlerin öncelikle uygulanması gerekir. Bundan sonra diğerlerinin uygulanmasına geçilir.

I- EĞİTİCİLERİN YETİŞTİRİLMESİ

Kamu kurum ve kuruluşlarında eğitici personel olarak görevlendirileceklerin, yetiştirilmeleri, Devlet Personel Başkanlığının Koordinatörlüğünde, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve ilgili yüksek öğretim kurumlarınca düzenlenecek eğitimcilerin eğitimi programlarına, kurumların gönderecekleri elemanlarla sağlanır.

II. EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ

Kamu kurum ve kuruluşları eğitim yöneticileri ihtiyacını karşılamak üzere Devlet Personel Başkanlığının koordinatörlüğünde, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve ilgili yüksek öğretim kurumları tarafından düzenlenecek eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesine ilişkin eğitim programlarına yeteri kadar eleman katılmasını sağlarlar.

III- YÖNETİCİLERİN YETİŞTİRİLMESİ

A- ÜSTKADEMEYÖNETİCİLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilmesi, bu konudaki mevzuat hükümlerine göre yapılır.

24

I- DİĞER YÖNETİCİLERİN YETİŞTİRİLMESİ

Üst kademe yöneticilerinin dışındaki yöneticilerin yetiştirilmesinden kurumları sorumludur.

Kamu kurum ve kuruluşları bu eğitimleri teşkilat kanunlarındaki hiyerarşik yapıya uygun olarak kademelendirmek suretiyle yaparlar.

Faaliyetlerin planlanması ve uygulanmasında, kurumlara Devlet Personel Başkanlığı rehberlik eder, Öğretim Malzemesi, program geliştirilmesi ve eğiticilerin temini gibi hususlarda Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, diğer kurum ve kuruluşlar, üniversite ve yüksek okullar ile işbirliği yapılır.

Taşra Teşkilatında görevli diğer yöneticilerin yetiştirilmesinde, eğitim programlarının illerde veya bölgelerde düzenlenmesi hususu gözetilerek bulundurulur. Bu konudaki eğitim sorumluluğu kurumlarına veya kurumların yetkili taşra birimlerine aittir. Mahalli idarelerdeki üst kademe yöneticileri dışında kalan diğer yöneticilerin yetiştirilmelerine ilişkin sorumluluk İçişleri Bakanlığına aittir.

Bu kademelendirme içinde hizmet içi eğitimin sorumluluğu kurumların yıllık eğitim programları çerçevesinde, Kurumlarına veya kurumların yetkili taşra birimlerine verilebilir.

IV. MESLEKİ VE TEKNİK PERSONELİN EĞİTİMİ

Bu konuda yapılacak eğitimde esas sorumluluk kurumlarına aittir. Kurum ve kuruluşlar mesleki ve teknik alanlarda öğretim yapan kuruluşlarla işbirliği suretiyle eğitim programları düzenlerler ve uygularlar.

Eğitim programları, mesleki ve teknik personelin, kendi alanlarındaki gelişmeleri izleyebilmelerine imkan kazandırmak ve görevlerini kurum veya kuruluşlarının hizmet gereklerine uygun şekilde yürütmelerini sağlamak amacıyla düzenlenir. Mesleki ve teknik personelin hizmet içinde yetiştirilmelerinde öğretim kurumlarında gördükleri eğitim gözetilerek bulundurulur.

V- YÖNETİMİN ÇEŞİTLİ UZMANLIK ALANLARINDA

GÖREVLENDİRİLECEK PERSONELİN YETİŞTİRİLMESİ

Personel, Eğitim, organizasyon ve metot, halkla ilişkiler, planlama gibi çeşitli uzmanlık alanlarında kurum veya kuruluşların yetişmiş eleman ihtiyacını karşılamak üzere Devlet Personel Başkanlığının işbirliği ile Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünce ve ilgili yüksek öğretim kurumlarınca eğitim programları düzenlenir.

Kurum veya kuruluşların, bu alanlarda yönetici veya uzman olarak görevlendirecekleri personelden bu eğitim programlarını bitirmiş olanlara öncelik tanınır.

25

VI- BÜRO-DAKTİLOGRAFİ VE SEKRETERİJK HİZMETLERİ EĞİTİMİ

Büro, daktilografi ve sekreterlik hizmetlerine eleman yetiştirmek, mevcutların bilgi, tecrübe ve becerisini artırmak üzere kurum veya kuruluşlar eğitim programları düzenlerler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Eğitim Sorumluluğu

I- EĞİTİM SORUMLULUĞUNUN SINIRLARI

Bu sorumluluk;

Kurumların belirli sınıflardaki eleman ihtiyacını karşılamak üzere, hizmet öncesinde personel yetiştirmeyi,

Aday ve asli bütün personelin hizmette yetiştirilmelerini sağlamak, verimliliklerini artırmak ve daha ileriki kadrolara hazırlamak amacıyla verilecek her türlü eğitimi kapsar.

II- EĞİTİM SORUMLULARI VE SORUMLULUKLARI

Kamu personelinin eğitiminden, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı, Kurumların Personel Birimleri-Eğitim Birimleri, Kurumlararası eğitim merkezleri ve diğer eğitim kuruluşları sorumludurlar.

Her kurumun en üst kademe yöneticisi, kendi kurumundaki personelin yetiştirilmelerini, verimliliğini artırmayı ve daha ileriki görevlere hazırlanmalarını sağlamak amacıyla uygulanacak her türlü eğitimden sorumludur.

Eğitim sorumluluğunun yerine getirilmesinde kurumların Personel Plan ve Yönetim Birimleri eğitim yöneticileri görevlidir.

Kurum veya kuruluşlardaki ilk kademe amirleri, gözetimleri altında hizmet gören personele, işlerini yaptıkları sırada kendi hizmet alanları içinde kısa sürelerle münferiden, gerektiğinde toplu olarak ihtiyaç duyulan eğitimi yaptırmakla görevlidirler.

A- BAŞBAKANLIK DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

Bu daire genel olarak kamu hizmetlerindeki görevlerin gerektirdiği eğitim faaliyetleri ile ilgili esasları tespit, bu faaliyetleri koordine etme, denetleme ve danışmanlık hizmetlerini aşağıda belirtilen usulde yerine getirmekle görevlidir.

1. Eğitim Politikasının Tesbiti

a) Hangi kurumların hangi sınıflardaki eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere okul ve kurslar açabileceklerine ilişkin yönetmeliği, ilgili kurumların ve Devlet Planlama Teşkilatının görüşlerini aldıktan sonra Milli Eğitim ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarıyla, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile birlikte hazırlamak,

26

b) Kamu kurum ve kuruluşlarının yurt içinde ve yurt dışında hangi öğretim dallarında öğrenci okutabileceklerini, bunların ayrılma ve seçilme usullerini, çalışmalarının izlenip denetlenmesini, çıkarılma veya geri çağırılma usullerini tespit edecek yönetmeliği, ilgili kurumların ve Devlet Planlama Teşkilatının görüşleri alındıktan sonra Milli Eğitim ve Maliye ve Gümrük Bakanlıkları ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığıyla birlikte hazırlamak,

c) Kurum ve kuruluşlara aday memur olarak atananların adaylık devresi içerisinde tabi tutulacaklar eğitimin yapılış şekli, devreleri programların belirlenmesi, değerlendirilmesi, denetlenmesi, ve' başarının tespitine ilişkin esasları belirleyen yönetmeliği hazırlamak,

d) Kamu Kurum ve kuruluşlarının, kurumlararası eğitim merkezlerinden hizmet özelliklerine ve personelin sayı ve niteliğine göre yararlanmalarını koordine etmek,

e) Üst kademe yöneticilik eğitimine tabi tutulacakları kurum ve kuruluşların bildireceği adaylar arasından tespit etmek,

f) Türkiye ve Ortadoğu Amme idaresi Enstitüsünce hazırlanacak olan üst kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmesine ilişkin eğitim programlarındaki ilke ve bu programlara dahil edilmesi gereken konuları belirlemek.

g) Üst kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmelerine ilişkin eğitim programlarının genel değerlendirilmesini Türkiye ve Orta Doğu Amme idaresi Enstitüsü ile birlikte yapmak,

h) Devlet memurluğuna alınmış ve asli memur olarak atanmış olanlardan (Karşılıksız burs alanlar hariç) yetiştirilmek amacıyla yurt dışına gönderilecek Devlet memurlarının hakkındaki yönetmelik çerçevesinde işlemleri yürütmek.

ı) Personelin yetiştirilmelerine ilişkin esasları belirtecek olan "Hizmet içi Eğitim Yönetmelikleri"ni ilgili kurum veya kuruluşlarla birlikte hazırlamak.

i) Kamu Kurum ve kuruluşlarının eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere Kurumlararası eğitim merkezleri kurulması için Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak.

k) Kurumlararası eğitim merkezlerinin yönetim ve işleyişine ilişkin yönetmeliği hazırlayıp, Bakanlar Kuruluna sunmak.

2- Eğitim Faaliyetlerinin Koordinasyonu

a) Kurum ve kuruluşların eğitim birim ve merkezlerinin ve kurumlararası eğitim hizmetlerinin faaliyetlerini teşvik edici, yol gösterici hizmetlerde bulunmak,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık eğitim programları düzenlenirken, eğitim hizmetlerinin yerine getirilmesinde kurum ve kurumlararası eğitim merkezlerinden yararlanmayı koordine etmek, gerektiğinde ortak eğitim imkanı sağlamak ve program çakışmalarını önlemek,

c) Kurum veya kuruluşların bünyesinde kurumlararası nitelikte hizmet gören okul ve kurslar ile kurumlararası eğitim merkezlerinin eğitim konuları ile eğitimin başlama ve

27

bitiş tarihlerini gösteren bir listeyi her yıl Temmuz ayına kadar bir bülten şeklinde yayınlamak,

d) Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde yönetici veya eğitici olarak çalışan personelin faydalanacağı bilgileri kapsayan bir el kitabını hazırlayarak yayınlamak,

e) Her mali yılın başında kurumlarca karşılıklı olarak faydalanılması uygun görülen yıllık eğitim programları ile kurumlararası eğitim merkezlerinin yıllık faaliyetlerini kurumlar itibarıyla yayınlamak.

f) Hizmet içi eğitimde terim birliğini sağlayıcı çalışmalar yapmak,

g) Eğitimde kullanılması gereken formları tesbit ederek standartlaştırılmasını sağlayıcı çalışmalar yapmak,

h) Kamu Kurum ve kuruluşlarının eğitim alanında yaptıkları araştırma sonuçlarını inceleyip değerlendirmek, elde edilen bilgileri diğer kurumlara faydalanmaları için yollamak ve gerekli olduğunda yayın haline dönüştürmek.

i) Personelin verimlilik ve etkinliğinin artırılması, eğitimin geliştirilmesi ve eğitim metodlarına ilişkin alınacak kararlarına uygulanmasını sağlamak,

3- Eğitim Faaliyetlerinin Denetlenmesi:

a) Kamu kurum ve kuruluşlarını. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu. Aday memurların yetiştirilmeleri, üst kademe yöneticilerinin yetiştirilmesi. personelin hizmet içinde yetiştirilmeleri ve Devlet Memurları Eğitim Genel Planının öngördüğü her çeşit Eğitim faaliyetlerinin yerine getirilmesi hususunda denetlemek ve denetim sonuçlarını ilgili makamlara bildirmek,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarınca her 6 aylık dönemin bitiminde en geç bir ay sonra verilecek ve yıllık eğitim programlarına göre yapmakta oldukları eğitim sonuçlarını standart formlara göre düzenlenecek raporları incelemek ve bunlar hakkındaki görüşlerini ilgili kurumlara bildirmek.

4- Danışmanlık ve Yorumlama:

a) Kamu Kurum ve kuruluşlarının personel plan ve yönetim birimlerine, eğitim birim ve merkezlerinin kuruluş ve işleyişlerini gösterecek yönetmeliklerin düzenlenmesinde yardımcı olmak,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık eğitim programların hazırlanmasını ve uygulamasında yol göstermek,

c) Kamu kurum ve kuruluşlarına eğitim hizmetleri ile ilgili gerekli açıklamaları yapmak,

d) Personel Plan ve Yönetim birimleri ile eğitim birimlerinin yetkililerine belirli konularda kursalar ve seminerler düzenlemek,

28

B- KURUMLAR:

Kamu kurum ve kuruluşları. aday memurların yetiştirilmelerini. eğitimin sürekliliği esasına göre hizmet içi eğitim yönetmeliklerinde öngörülen eğitimleri vermek. üst kademe yöneticilerinin yetiştirilmelerini sağlamak ve gerekli hallerde belirli görevlere eleman yetiştirmekten soruludurlar.

Bu hizmetleri yürütecek olan Personel Plan ve Yönetim birimleri ile eğitim birimleri ve merkezlerinin kuruluş ve işleyişi. Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının görüşünü almak suretiyle kurum veya kuruluşlarınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Üniversiteler alt düzeydeki eğitim kurumlarının öğretmenlerine ve yöneticilerine ve imkanları dahilinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının personeline hizmetiçi eğitimi ile ilgili kursları açmak ve düzenlemekle yükümlüdürler.

1- Personel Birimleri:

Kurum ve kuruluşların personel plan ve yönetim birimleri eğitimin planlamasından ve eğitime katılacak personelin tesbitinden sorumludur.

2- Eğitim Birimleri:

Eğitim birimleri, Personel Plan ve Yönetim birimlerince tesbit edilen esaslar ve planlar çerçevesinde yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek, izlemek ve değerlendirmekle yükümlüdürler.

BEŞİNCİ KISIM

Eğitimin Unsurları

I- PERSONEL "Eğitim Kaynakları" deyimi. kurum ve kuruluşların Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliklerinde belirtilecek her çeşit eğitim faaliyetlerini, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen amaçların gerçekleştirilmesinde faydalanılacak unsurları kapsamaktadır. Anılan unsurlar aşağıda, genel çizgilerle belirtilmiştir.

Eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde yararlanılacak Eğitim Yöneticisi ve Uzmanları, Kurumlar özel sektör kuruluşlarındaki bilimsel ve uygulama bakımından kaynakları. Kişileri öğretim elemanlarını ve yabancı uzman ve Öğretim elemanlarını kapsar,

II- TEŞKİLAT

1- Eğitim faaliyetlerini planlamak, yürütmek, izlemek ve değerlendirmekle görevli personel, plan ve yönetim ve Eğitim birimlerini,

2- Eğitim faaliyetlerinin (Kurslar, Konferanslar ile Seminer, grup toplantıları, sempozyum gibi grup çalışmaları), içinde cereyan edeceği yeri ve yabancı kurum veya kurumlararası eğitim merkezlerini,

29

3- Çeşitli seviye ve özellikteki yerli ve yabancı öğretim kuruluşlarını, kapsar.

ARAÇLAR

Eğitim faaliyetlerinin yerine getirilmesinde kullanılacak her çeşit araç (Projektör, Film Makinaları, Teyp, Tepegöz ve benzeri) ve gereçleri: (Eğitim faaliyetlerinde kullanılan kırtasiye ve diğer malzemeyi) kapsar.

IV-ARAŞTIRMALAR

Eğitim metodlarının geliştirilmesi, verimlilik ve faaliyetinin artırılması ve eğitimin geliştirilmesiyle ilgili olarak kurum ve kuruluşların eğitim birimlerince ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığınca yapılacak her çeşit araştırmaları kapsar.

V.YAYINLAR

Eğitimle ilgili konularda yapılmış veya yapılacak her çeşit araştırma ve derleme sonuçlarını gösteren yayınları kapsar.

ALTINCI KISIM

Hizmet İçi Eğitim Yönetmelikleri

Bu planda belirtilen esaslar dahilinde, Devlet Memurları Kanununda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere, Devlet memurlarının yetiştirilmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitim yönetmeliği, Devlet Personel Başkanlığı tarafından ilgili kurum veya kuruluşlarla birlikte hazırlanır.

Kurum veya kuruluşların hizmet içi eğitim yönetmeliklerinde, aday memurların yetiştirilmelerine ilişkin yönetmelik esaslarına göre eğitime tabi tutulacaklarına dair hüküm yer alır.

Üst kademe yöneticileri dışında yukarı görevlere hazırlama eğitiminin verilmesi ve gereken hizmetler için diğer eğitim türlerinin de uygulanması icab eder. Personelin, eğitimlerinden bazılarının yurtdışında verilmesinin zorunluluğu halinde bunların da bir açıklama ile yönetmelikle belirtilmesi gerekir.

YEDİNCİ KISIM

Kurumların Yıllık Eğitim Programları

Kurum veya kuruluşların yıl içinde uygulayacakları her çeşit eğitim faaliyetleri ile bunların biçim ve usullerini gösterecek ve yıllık olarak hazırlanacak olan eğitim programlarının;

30

- a) Yurt kalkınmasında önemli derecedeki etkileri bakımından ve çeşitli teknik ve sosyal gelişmeler yönünden düzenleyici,
- b) Kurum veya kuruluşların hizmetlerini daha etkin ve verimli bir biçimde yerine getirmelerini sağlayıcı,
- c) Kurum veya kuruluşların, ilgili oldukları sektörlerdeki gelişmelere göre artacak fonksiyonlarını gerçekleştireci,hususları gözönünde tutması gerekir.

Kurum veya kuruluşların hizmet öncesi ve hizmet içindeki eğitim faaliyetlerinin yurt içi ve yurt dışı safhalarını da kapsayacak şekilde hazırlayacakları eğitim programları, yıllık olarak düzenlenir. Bu programlar, yıl içinde kurum veya kuruluşla ilgili hizmet içi eğitim yönetmeliklerindeki hizmetlerin tümünün koordineli bir şekilde yerine getirilme yolları ile her çeşit uygulama esaslarını gösterici nitelikte olmalıdır.

Eğitim programlarının, görevler itibarıyla 657 sayılı Kanunun öngördüğü amaçların gerçekleştirilmesinde aşağıda belirtilen kurum veya kuruluşlardan hangisinde (veya hangilerinde) verileceği ile yeri, türü, konusu, amacı, süresi ve gereken diğer hususlara da yer verilir.

Kurum veya kuruluşların yıllık eğitim programları,

1- YURTİÇİNDE

- 1- Kurum veya kuruluşun bünyesinde.
- 2- Başka kurum veya kuruluşlarda.
- 3- Kurumlararası eğitim kurumları veya merkezlerinde.
- 4- Üniversite ve çeşitli derecedeki diğer öğretim kuruluşlarında.

II- YURTDIŞINDA

- 1- Hizmetle ilgili kurumlarda.
- 2- Eğitim merkezlerinde,
- 3- Gerektiği hallerde, öğretim kurumlarında.

Yıllık eğitim programları ise kurum veya kuruluşların

- 1- Kendi bünyelerinde, diğer kurum veya kuruluşların.
 - 2- Başka kurum veya kuruluşlarla kurumlararası eğitim merkezlerinde.
- Kendi personelinin eğitilmesi hususları ile araştırma hizmetlerini, kapsayacak şekilde hazırlanacaktır.

31

SEKİZİNCİ KISIM

Eğitim Kurulları, Eğitim Birimleri ve Eğitim Merkezleri

Eğitim kurulları personelin eğitimi ve bu eğitimin uygulanmasında gözönünde bulundurulacak hususlardaki görüşleri tesbit etmek üzere her kurum veya kuruluşta kurulur.

Eğitim birimleri, her kurum veya kuruluşun teşkilat şemalarında gösterilen yerlerde kurulur. Birden çok birim kurulan kurum veya kuruluşlarda bunlardan biri "Merkez Eğitim Birimi" adını alır.

Eğitim merkezleri, öncelikle her kurum veya kuruluşun kendi eğitim faaliyetlerini yerine getirmek üzere eğitim birimlerine bağlı olarak kurulur.

Kurumlararası eğitim merkezleri ise, kurum veya kuruluşların ortak eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş kararnamelerinde belirtilen yerlere bağlı olarak kurulabilirler.

A- EĞİTİM KURUMLARI

657 sayılı Kanunla, Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı ve kurum veya kuruluşun hizmetleriyle ilgili Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliklerindeki esasları gözönünde tutmak suretiyle kurumun yıllık eğitim faaliyetlerinin yerine getirilmesinde gereken yol ve yöntemleri tesbit eder.

Bu kurul, kurum veya kuruluşların en üst yöneticisinin başkanlığında eğitim hizmetleriyle görevli birimin en üst yöneticisi ile çeşitli ana hizmet birimlerinin başkanlarının (Kuruma göre Genel Müdür, Daire Başkanı, çeşitli kurumların Başkanlığı v.b) katılmalarıyla kurulur. Yılda en az bir defa olmak üzere toplanır. Genel olarak ilk toplantısını, kurum veya kuruluşun bütçe çalışmaları son şeklini almadan önce yapar.

B- EĞİTİM BİRİMLERİ

Eğitim ile ilgili birimlerin kuruluş ve işleyişleri, kurum veya kuruluşlarca hazırlanacak Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliklerinde, aşağıdaki hususlar gözönünde tutularak düzenlenir.

1- Kurum ve Kuruluşlarda Düzenleyici Faaliyetleri:

Personel Plan ve Yönetim birimi, Eğitim birimleri ile koordineli olarak, Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı, Aday Memurların Yetiştirilmeleri, Hizmet İçi Eğitim Yönetmelikleri, Devlet Memurlarının Yetiştirilmek Amacıyla Yurt Dışına Gönderilmeleri, Yurt içinde ve Dışında Öğrenci Okutma ve ihtisas Yaptırma Yönetmelikleri ile üst Kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmelerine ilişkin mevzuat hükümlerini gözönünde bulundurarak;

- a) Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığıyla birlikte Kurum veya kuruluşları ile ilgili Hizmet içi Eğitim Yönetmeliklerini hazırlamak,
 - b) Kurum veya kuruluş personelinin, öğrenim, yaş, yabancı dil bilgisi ve benzeri konulardaki durumları hakkında ayrıntılı istatistiki bilgiler çıkarmak,
 - c) Kurum veya kuruluşa bağlı birimlerle temas ederek hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını tesbit etmek,
 - ç) Aday memurların Hazırlayıcı eğitim ve staja ait programlarını hazırlayarak bir öğreneni Devlet Personel Başkanlığına göndermek.
 - d) Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilmelerine ilişkin işlemleri yapmak,
 - e) Gerekğinde belirli görevlere eleman yetiştirmek amacıyla kendi bünyelerinde mesleki öğretim ve Eğitim yaptırmayı, yurt içinde ve dışında öğrenci okutmak ve ihtisas yaptırmayı sağlamak,
 - f) Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı aracılığı ile başka kurum veya kuruluşların elemanlarının kendi kurum veya kuruluşlarında, kendi elemanlarının başka kurum veya kuruluşlarda veya kurumlararası eğitim merkezlerinde eğitilmelerini sağlamak,
 - g) Kurum veya kuruluşun yıllık eğitim programını veya yıllık eğitim programı içinde yer alan çeşitli eğitim faaliyetlerinin programlarını hazırlamak,
 - h) Teşkilatta yapılan değişiklikler personele yeni bir eğitim yaptırmayı gerektiriyorsa bu konuda lüzumlu tedbirleri almak,
 - ı) Kurum veya kuruluştaki eğitim faaliyetleriyle ilgili olarak araştırmalar yapmak veya yaptırmak,
 - i) Eğitim faaliyetlerinin uygulanması için gereken giderleri ayrıntılı olarak tesbit etmek,
- ile sorumludurlar.

2- Değerlendirme Faaliyetleri:

Eğitim Birimleri:

- a) Yıllık eğitim programı içinde çeşitli eğitim faaliyetlerinin izlenerek sonuçlarının değerlendirilmesi,
- b) Yıllık eğitim programının değerlendirilmesi.
- c) Eğitimle ilgisi dolayısıyla derlenen çeşitli dökümanların değerlendirilmesi, görevlerini yürütmekten sorumludurlar.

3- Diğer Faaliyetleri:

Eğitim Birimleri:

- a) Kurum veya kuruluşun yıllık eğitimi programının iki örneğini mali yıl başından

önce Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına göndermek.

- b) Yıllık eğitim programına göre yapmakta oldukları eğitim çalışmalarının sonuçlarını, her altı aylık dönemin bitiminden en geç bir ay sonra bir rapor halinde Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına göndermek,
 - c) Eğitim Faaliyetleri ile ilgili her çeşit yazışmaları yapmak, kayıtları tutmak,
 - ç) Eğitim konusunda yerli ve yabancı yayınları izlemek. bütün kurum ve kuruluşlar için yararlı olacağı tesbit edilenleri Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına bildirmek,
- ile sorumludur.

C- EĞİTİM MERKEZLERİ

1- Kurum Eğitim Merkezleri:

Eğitim merkezlerinin kuruluş ve işleyişleri kurum veya kuruluşlarınca hazırlanacak yönetmelik taslağı üzerinde Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının görüşü alındıktan sonra yönetmeliklerle düzenlenir. Bu yönetmelikler hazırlanırken;

- a) Yıllık eğitim programlarında merkezleri için öngörülen eğitim hizmetlerini yürütmek,
- b) Eğitim faaliyetlerinin uygulanmasında gerekli her çeşit idari işleri yerine getirmek.
- c) Merkezin eğitim ihtiyaçlarını tesbit ve eğitim birimine teklif etmek,
- ç) Eğitim faaliyetlerinin başlama ve bitimlerinde eğitim birimlerine bu faaliyetler hakkında rapor vermek,

- d) Eğitim birimi tarafından istenilen eğitim faaliyetleri ile ilgili her çeşit hizmeti yerine getirmek.
- e) Eğitim faaliyetlerinin gerektirdiği her çeşit kayıtları tutmak gibi hususlar gözönünde bulundurulur.

2- Kurumlararası Eğitim Merkezleri:

Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının göstereceği ihtiyaç üzerine Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile kurumlararası eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurumlararası eğitim merkezleri açılabilir.

Bu merkezler kurum eğitim merkezlerinin görevleriyle birlikte kurumlararası eğitim ihtiyacının karşılanmasıyla ilgili görevleri de yerine getirir.

Bu merkezlerle diğer eğitim kuruluşlarından da kurumlararası eğitim merkezi olarak yararlanılabilir.

34

DOKUZUNCU KISIM

Eğitim Yöneticileri ve Görevleri

a) Eğitim Yöneticileri: Bunlar, eğitim birimlerindeki hizmetleri planlar, bu hizmetlerin yürütülmesini, denetlemesini ve değerlendirilmesini sağlar.

b) Eğitim Görevlileri: Bunlar, Eğitim birimi ve merkezlerindeki teknik karakter arzeden ve Eğitim programlarının yürütülme, denetleme ve değerlendirme hizmetlerini eğitim yöneticisinin gözetiminde diğer eğitim görevlileriyle işbirliği yaparak uygular. Bu hizmetler icrai niteliktedir.

Eğitim görevlileri, eğitim faaliyetlerinde eğitici olarak da görev yapabilirler.

c) Eğiticiler: Bunlar, işin mahiyetine göre, eğitim görevlileri arasından, mesleki ve teknik konularda bilgi ve ihtisası ile tanınmış kimseler ile akademik kariyere mensup personelden, genel kültür konuları için öğretmenler arasından seçilir.

d) Diğer Personel: Bunlar, büro ve daktilo, lojistik gibi yardımcı hizmetleri görürler.

NOT:

26 Eylül 1983 tarih ve 18173 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve Eki, tertip hatası sebebiyle yukarıdaki şekliyle yeniden yayımlanmıştır.

35

0/75-

5176

27 Kasım 1975

KONU : Kur'an-ı Kerim
İhtisas Kursu.

İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜNE

Başkanlığımız, Kur'an-ı Kerim'in kıraat usullerine uygun olarak okunuşu ile ilgili bilgileri, uygulaması ile birlikte, kavramış değerli zevatın sayılarını arttırmak amacıyla iki yıl önce başlatmış olduğu eğitim çalışmalarını devam ettirmek kararındadır.

1974 yılı başında Üstad Mehmet Rüşti AŞIKKUTLU'nun öğreticiliği altında 8 kişiyle başlatılan Kur'an-ı Kerim İhtisas Kursu kesintisiz 18 ay devam ederek aşere, takrib ve tayyibe okutulduktan sonra başarı ile sona ermiş bulunmaktadır.

Kıraat ilminin ecdadımıza lâyık bir şekilde yaşatılabilmesi için İstanbul-Haseki Eğitim Merkezinde yine Mehmet Rüşti AŞIKKUTLU'nun nezaretinde ve yukarıda sözü edilen kursiyerlerin öğreticiliği altında aşere, takrib ve tayyibe tedris edilecek bir kurs açılacaktır.

Aşağıda belirtilen şartları haiz olup ta kursa katılmak isteyenlerin seçme mülakatı 23 Aralık 1975 Salı günü İstanbul-Haseki Eğitim Merkezinde yapılacaktır.

Müracaatlar 19 Aralık 1975 gününe kadar İstanbul Müftülüğüne intikal ettirilmiş olacaktır.

Bilgi edinilmesini ve bütün görevlilerimize duyurulmasının teminini önemle rica ederim.

Diyanet İşleri Başkanı a.

Tayyar ALTIKULAÇ
Başkan Yardımcısı

KUR'AN-I KERİM İHTİSAS KURSU
SEÇME MÜLAKATINDA ARANILACAK NİTELİKLER:

1. Diyanet İşleri Başkanlığı İstanbul İli ve Merkez İlçeleri kuruluşlarında Müftü, Vâiz, İmam-Hatip veya Müezzîn-Kayyım olarak görevli bulunmak.
2. Kuvvetli hafız bulunmak.
3. Tecvid ve Tashih-i Huruf'a vakıf olmak.
4. Eda ve Sade bakımından yeterli olmak.
5. Kıraat kitaplarına anlayabilecek kadar Arapça bilmek.
6. 40 yaşını geçmemiş olmak.
7. Musiki bilgisi tercih sebebidir.

Not: Kursa katılanlar kurs boyunca maaşlı iznili sayılacaklardır.

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

0/76-1691

/ /197

U:Kur'an-ı Kerim
İhtisas Kursu.

12 Nisan 1976

B A Ş K A N L I Ğ I

- İLGİ: a) 25.11.1975 gün ve 0/75-5175 sayılı genelge,
b) 22.12.1975 gün ve 0/75-5470 sayılı onay,
c) 23. 3.1976 gün ve 0/5-76-137-444 sayılı emir ve eki görev programı,
d) Başkan Yardımcılarından Sayın Tayyar ALTİKULAÇ'ın 1.4.1976 tarihli Başkanlık Makamına sunduğu rapor.

Kur'an-ı Kerim Mıraat ilminin yaşatılması amacı ile Üstat Mehmet Rüştü AŞIKKUTLU'nun öğreticiliği altında 1974 yılı başında açılıp kesintisiz 18 ay devam eden Kur'an-ı Kerim İhtisas kursunda yetişen elemanların öğreticiliğini ve Sayın Mehmet Rüştü AŞIKKUTLU ile İstanbul'un tanınmış kurrasından Sayın Abdurrahman GÜRSES'in öğretmenliğini yapacakları yeni bir ihtisas kursunun İstanbul Eğitim Merkezinde açılması ve bütçe imkansızlıkları sebebiyle bu kursa ayrıca İstanbul ile ve merkez ilçeleri görevlilerinden seçilecek bir gurubun alınması makamca uygun görülmüştür.

Bunun üzerine ilgi (a) genelgemizle İstanbul ili ve merkez ilçelerine bu durum duyurulmuş, sözüedilen kursa katılmak için istekli olanların mülakata tabi tutulmaları, bu mülakatın 5 kişilik bir komisyon tarafından yapılması ilgi (b) onayla uygun bulunmuş ve 23 Aralık 1975 günü yapılan mülakatta bu kurs çalışmalarına katılmak isteyen 20 adayın seçimi yapılmıştır.

Aşere, Takrib ve Tayyibe bilimlerinin okutulacağı kursta öğretmenlik yapacak Sayın Mehmet Rüştü AŞIKKUTLU'nun hacca gitmesi ve dönüşte kolunun kırılması sebebiyle anılan kurs İstanbul Eğitim Merkezinin hizmete girdiği tarihte başlatılamamıştır.

İlgi (c) emir ve eki görev programı gereğince İstanbul'da görevlendirilen Başkan Yardımcılarından Sayın Tayyar ALTİKULAÇ'ın Başkanlığa sunduğu ilgi (d) raporundan, sözüedilen kurs çalışmalarına İstanbul Eğitim Merkezi-nde 30.3.1976 günü başlandığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle;

1) İstanbul-Beyazıt Camii İmam-Hatibi Sayın Abdurrahman GÜRSES'in sözüedilen kursta öğretmen olarak görevlendirilmesine ve kendisini 24 Kasım 1974 tarih ve 15072 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Diyamet İşleri Başkanlığı ve Müftülükler Tarafından Açılacak Kurs ve Seminerlerde Ücretle Okutulacak Ders Saadelerinin Sayısı ve Ders Görevi Alacakla

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

/ /197

KONU:

-2-

gereğince Eğitim Merkezi öğretmenlerine ödenecek ders ücreti ve 1976 Mali yılı Bütçe Kanununun 53. maddesinin 4. fıkrasının (a) bendi gereğince tesbit edilecek miktar üzerinden kendisine ders ücreti ödenmesine,

2. Emekli Vaizlerimizden halen Of'da mükim Sayın Mehmet Rüştü AŞIK-KUTLU'nun bu konuda uzmanlığından yararlanırlık kursta görev verilmesine ve kendisine Harcırah Kanunu gereğince yolluk ile yukarıda sözüedilen kararnamenin 3. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi ve 1976 Mali yılı Bütçe Kanununun 53. maddesinin 4. fıkrasının (b) bendi gereğince ders ücreti ödenmesi ni tasviplerinize arz ederim.

İmza
Mehmet KERVANCI
Dinî Hizmetler ve Din Görevlilerini
Olgunlaştırma Dairesi Başkanlı

UYGUNDUR: 12/4/1976

BAŞKAN
İmza

ASİİ ÇİFTİ

BAŞKILUDUR

**T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı**

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.02/338.2/ 477
KONU : Aşere Takrib ve Tayyibe Kursuna
Kursiyer Alımı

25.05.2001

Kıraat ilminin yaşatılması gayesiyle Başkanlığımız İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde "VIII. Dönem Aşere Takrib ve Tayyibe Kursu" düzenlenecektir.

Söz konusu kursa alınacaklar İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde Kur'an-ı Kerim'den (Hafızlık, Eda-Seda, Tecdîd) sınavla seçileceklerdir.

1. İsteklilerde Aranılan Şartlar:

- a) Başkanlık Merkez ve Taşra Teşkilatında görevli olmak,
- b) Yüksekokul mezunu olmak, (2-4 yıllık)
- c) Hafız olmak,
- d) Tecvid ve Tashih-i Hurufa vakıf olmak,
- e) Eda-Seda bakımından yeterli olmak,
- f) Askerlik görevini yapmış olmak,
- g) 01 Aralık 2001 tarihi itibarıyla 40 yaşından gün almamış olmak,

2. Müracaat Şekli :

- a) Merkez Teşkilatındaki görevliler bağlı bulundukları birim kanalı ile,
- b) Taşra Teşkilatında görevli bulunanlar bağlı bulundukları Valilik ve Kaymakamlık (Müftülük, Eğitim Merkezi Müdürlükleri) kanalı ile,

Başkanlığımız Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına müracaat edeceklerdir,

3. Kursa katılmak için müracaat edenlerin mülakatı **10 Eylül 2001** tarihinde saat 09.00'da İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde yapılacaktır.

4. Yaklaşık üç yıl sürecek bu kursa seçilecekler kurs süresince her hangi bir görevle İstanbul'a tayin edilecektir.

Söz konusu kursa katılmak isteyen ve yukarıdaki şartları taşıyan görevlilerimize konunun duyurulmasını ve **03 Eylül 2001** tarihine kadar Başkanlığımızda bulunacak şekilde müracaatlarının teminini, İlçelere duyurunun İl Müftülüklerince yapılmasını rica ederim.

K
30.05.2001
H

m. *Mehmet Nuri YILMAZ*
Mehmet Nuri YILMAZ
Diyanet İşleri Başkanı

DAĞITIM :

- 1. Valiliklere (Müftülük-Eğitim Merkezi Md.lüklerine)
- 2. Merkez Teşkilatı Birimlerine

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
1999 YILI EĞİTİM KURULU TUTANAĞI

Başkanlığımız "Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği"nin 8'nci maddesi gereğince 1999 yılı Eğitim Kurulu toplantısı Başkan Yardımcısı Mehmet GÜRLER'in Başkanlığında, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Şükrü ÖZBUĞDAY'ın, Teftiş Kurulu Başkanı Ruşen SEĞMEN'in, Din Hizmetleri Dairesi Başkanı Abdurrahman KAHYAOĞLU'nun, Din Eğitimi Dairesi Başkanı Şükrü ÖZTÜRK, Personel Dairesi Başkanı Mehmet Kaya KURT, Antalya Müftüsü Kadir ÇETİN'in, Burdur Müftüsü Ahmet DURMUŞ'un, Denizli Müftüsü Halil ELİTOK'un, Isparta Müftüsü Namık HİSAR'ın, Antalya, Bolu, Elazığ, Erzurum, Kastamonu, Manisa, Trabzon Akçaabat Eğitim Merkezleri Müdür ve Öğretmenleri ile Program Geliştirme Şubesi Müdürü İbrahim GÜNDÜZ'ün ve Eğitim Uzmanlarından Hüseyin KARASAN ile Hüseyin ZİRH'in iştirakları ile 01/05.02.1999 tarihleri arasında Antalya H.Mehmet Gebizli Eğitim Merkezinde toplanarak ekdeki gündem konularını görüşmüştür.

A. Gündemin Birinci ve İkinci Maddesi Gereğince;

1. Eğitim Merkezlerinde Müftü, Vaiz, Murakıp, Kur'an Kursu Öğreticisi, İmam-Hatip ve Aday İmam-Hatipler için düzenlenen kısa süreli hizmet içi eğitim kurslarında okutulan müfredatlar tek tek okunarak incelenmiştir. İnceleme sonucunda;

a) Müftüler için okutulan Fıkıh ve Teşri Tarihi dersinin saati azaltılarak konferans veya seminer şeklinde verilmesinin uygun olacağı,

b) Fıkıh dersi konuları arasında Helallar-Haramlar başlığı altında bir ünitenin yer almasının ayrıca güncel konulara da yer verilmesinin uygun olacağı,

c) Yönetim-Denetim, Eğitim, İrşad ve Beşeri İlişkiler adı altında derslerinin konulmasının uygun olacağı,

d) Vaaz Hazırlamada Takip Edilecek Metod ve Örnek Vaaz konuları derslerinin, "İrşad Usulü ve Hizmeti" dersi adı altında birleştirilmesinin uygun olacağı,

e) Vaizler için Güzel Konuşma, Diksiyon ve Beşeri İlişkiler ders saatlerinin önemine binaen artırılmasının uygun olacağı,

f) Murakıplar için Denetleme Usulü ve Soruşturma İşlemleri ders saatinin 12 saate çıkarılmasının uygun olacağı,

g) Murakıpların Denetim Formu geliştirilerek kılık-kayafet, Kur'an-ı Kerim ve Hutbe Okuma gibi konulara da yer verilmesinin uygun olacağı,

h) Metropol İl'lerde Murakıpların Denetim için gittiği yerlerin dolmuş ve otobüs ücretlerinin ödenebilmesi hususunda İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına bir yazı yazılmasının uygun olacağı,

ı) Kur'an Kursları öğreticileri için müstakil olarak Pedagojik dersinin konulmasının uygun olacağı,

j) İl'lere Din Hizmetleri Uzmanı olarak atanacak bayan görevliler için düzenlenecek hizmet içi eğitim kurslarında uygulanmak üzere bir müfredat hazırlanmasının uygun olacağı,

S. A. n. l. / 15. 11. 99

k) Kur'an Kursu Öğreticileri, İmam-Hatip ve Aday İmam-Hatipler için okutulan Dini Bilgi ve Kur'an-ı Kerim Müfredatları yeniden gözden geçirilerek değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklere göre söz konusu müfredat Din İşleri Yüksek Kurulu'nun onayından geçirilerek uygulamaya konulmasının uygun olacağı,

l) İbadet Konuları işlenirken Hanefi ve Şafii Mezhepleri arasındaki farklılıklar belirtilmesinin isabetli olacağı,

m) İtikat müfredatında yer almayan ancak çevre şartları gereği dini mahiyetli inançla akımlar ve hurafeler konusunda kursiyerlere bilgi verilmesine ihtiyaç duyulması halinde genel kararı almaya eğitim merkezi öğretmenler kurulunun yetkili kılınmasının uygun olacağı,

2. İdari ve Beşeri İlişkiler müfredatı yeniden gözden geçirilerek bir taslak müfredat hazırlanmıştır.

a) Hazırlanan müfredat taslağına son şekli verilerek uygulamaya konulmasının uygun olacağı,

b) Mevzuat ders saatinin artırılarak 12 saate çıkarılmasının uygun olacağı,

c) Haftalık ders saatinin 36 saate çıkarılmasının, artırılan 6 saatin Kur'an-ı Kerim- Ezber dersine eklenmesinin uygun olacağı,

d) Ezanı Güzel Okuma Kursları'nda haftada en az iki saat "Talim ve Tashih-i Hurlar" derslerine de yer verilmesinin uygun olacağı,

e) İmam-Hatipler için düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Kursları'nda en az iki saat süreli "Ezber ve Kaamet" konusunun müstakil bir ders olarak konulmasının ve bir müfredatın hazırlanmasının uygun olacağı,

B. Gündemin İkinci Maddesi Gereğince;

Mahallinde düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarının daha verimli hale getirilebilmesi için gerekli görüşme yapılmıştır. Buna göre;

a) Mahallinde düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarına müftülerin gereği kadar önem vermesine, zaman zaman kurslara bizzat katılarak yapılan çalışmalarını izlemesinde, tertip düzeninin sağlanmasında yardımcı olmasının uygun olacağı,

b) İl'lerde açılan veya açılacak İl Eğitim Merkezlerinde görevlendirilecek eğitici personele hizmet içi eğitim kurslarından geçirilmesinin uygun olacağı,

c) Mahallinde düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarında görevlendirilen eğitici personele etkili ve verimli olabilmesi için mahallin dışından görevlendirilmesinin uygun olacağı,

d) Mahallinde düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarına Kasaba ve Köylerde görev yapan personelin de hizmet içi eğitim kurslarına alınmasının uygun olacağı,

e) Mahallinde yapılan eğitimlerde, eğitim merkezlerinin fiziki yapısına önem verilmesinin kursiyer sayısının 20'den fazla olmaması hususunda gerekli dikkatin gösterilmesinin, kurslarla sıkıcı ortamdan uzak tutulmasının, hizmet içi eğitim kurslarında gezi ve konferans düzenlenmesinin uygun olacağı,

C. Gündemin Dördüncü Maddesi Gereğince;

II. Din Şurası'nın eğitimle ilgili kararları gözden geçirilmiştir. Yapılan görüşme sonucunda düzenlenecek hizmet içi eğitim kurs ve seminerlerinde söz konusu kararların göz önünde bulundurulmasının uygun olacağı,

D. Gündemin Beşinci ve Altıncı Maddesi Gereğince;

Örnek ders işleme metodunda takip edilecek yöntemler ile hizmet içi eğitimde örnek teşkil edebilecek uygulamalar belirlenerek bir metin haline getirilerek eğitim merkezi müdürlerine verilmiştir.

E. Gündemin Yedinci, Dokuzuncu ve Onuncu Maddeleri Gereğince;

Eğitim Merkezleri Yemekhane ve Çayocağı Talimatnamesi, Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, Eğitim Merkezleri Yönetmeliği gözden geçirilmiştir. Yapılan görüşmeler sonunda söz konusu mevzuatın uygulamasında bir sıkıntının olmadığı,

F. Gündemin Sekizinci Maddesi Gereğince;

Hizmet İçi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmenin önemini belirten bir ders notu hazırlanarak eğitim merkezi müdürlerine verilmiştir. Bundan sonra düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarında ders notunda belirtilen hususlarının gözönünde bulundurulmasının uygun olacağı,

G. Gündemin Onbirinci Maddesi Gereğince;

Hizmet İçi Eğitim faaliyetlerinin daha verimli olabilmesi için gerekli değerlendirme yapılmıştır. Yapılan görüşme sonunda;

a) Hizmet İçi Eğitim Kursu çalışma programı düzenlenirken, Açıköğretim ve Üniversite Sınavlarının zamanlarının dikkate alınmasının uygun olacağı,

b) Eğitim merkezlerinde kursiyerlere uygulanan anketlerin yeniden düzenlenmesinin uygun olacağı,

c) Başkanlıktan çıkarılan duyuruların eğitim merkezi müdürlüklerine de gönderilmesinin uygun olacağı,

d) Din İşleri Yüksek Kurulu'nca verilen fetvaların eğitim merkezi müdürlüklerine gönderilmesinin uygun olacağı,

e) Görevlileri İlahiyat Meslek Yüksekokulu ve İlahiyat Önlisans Programlarına hazırlamak maksadıyla müftülüklerce kurslar düzenlenmesinin uygun olacağı,

f) Diyanet ve Vakıf yayınlarından (yeni çıkanlar dahil olmak üzere) eğitim merkezi müdürlüklerine gönderilmesinin uygun olacağı,

g) İl Müftülükleri; hizmet içi eğitim kursuna alacağı veya göndereceği personele 15 gün önceden kursa katılacağını bildirmesinin uygun olacağı,

155³

h) Kursu çağırma yazılarının bir örneğinin bilgi için eğitim merkezlerine gönderilmesinin uygun olacağı,

ı).Eğitim Merkezlerinde Konferansların Cumartesi öğleden sonraları yapılmasına ve konferans konularının "Milli Birlik ve Beraberliğin Korunmasında Din Görevlilerinin Rolü", "Aydınlatma Hizmetlerinde Metod", "Milli Birlik ve Bütünlüğümüz Açısından Hutbe ve Vaazların Önemi", "Pratik Dini Hizmetler Yönünde Din Görevlisinin Fonksiyonu", "Ülkemize Yönelen İç ve Dış Tehdid", "Tasarruf Tedbirleri ve Devlet Malını Koruma", "Sigara, Alkol ve Uyuşturucunun Zararları", "Cemaat ve Halkla İlişkiler", "Çevremiz", "Sağlık" ve "Yıkıcı Akımlar" vb. gibi konulardan seçilmesinin uygun olacağı ,

i) Eğitim Merkezlerinde açılan hizmet içi eğitim kursların Perşembe günleri bitirilmesinin (bütün eğitim merkezlerinde) uygun olacağı,

j). Eğitim merkezlerinde görev yapan eğitici personelin izinleri 15 temmuz ile 15 Ağustos tarihleri arasında verilmesinin uygun olacağı,

Değerlendirmesi yapılmış ve görüş birliği sağlanmıştır.

TAVSİYE KARARLARI :

1. Kısa süreli hizmet içi eğitim kurslarında okutulan müfredatlar üzerinde yapılan çalışmalar sonunda önerilen değişiklikler çerçevesinde son şeklinin verilerek uygulamaya konulmalıdır;

2. Vaaz Hazırlamada Takip Edilecek Metod ve Örnek Vaaz konuları dersi, İrşad Usulü ve hizmeti dersi adı altında birleştirilmedir

3. İl'lere Din Hizmetleri Uzmanı olarak atanacak bayan görevliler için düzenlenecek hizmet içi eğitim kurslarında uygulanmak üzere bir müfredat hazırlanmalıdır.

4. Hizmet içi eğitim kursu Çalışma Programı düzenlenirken Açıköğretim ve Üniversite imtihan zamanları dikkate alınmalıdır.

5. İl ve İlçelerde yapılan hizmet içi eğitim kursu ve Temel ve Hazırlayıcı eğitim kurslarına Başkanlıkça rehberlik hizmetlerine devam edilmeli ve mümkün olduğu takdirde eleman gönderilmelidir.

6. Başkanlık ve Taşra Teşkilatlarınca yapılan sınavlarda sorulan sorular bir araya getirilerek, bir soru bankası oluşturulabilmesi için Personel Dairesi Başkanlığı ile müşterek bir çalışma yapılmalı ve söz konusu sınavları kazanan memur adaylarının bir kısmının cevaplar imkanlar ölçüsünde incelenerek genelde cevaplandırılmayan sorular tesbit edilmek suretiyle hizmet içi eğitim kurs programları da bu konulara ağırlık verilmelidir.

7. Mahallinde gerçekleştirilecek hizmet içi eğitim çalışmalarının daha verimli olması için l müftülüklerine birer adet eğitim uzmanı kadrosu verilmeli ve bu kadrolara eğitim alanında yetişmiş tecrübeli elemanlar atanmalıdır.

8. Başkanlık veya Vakıf bünyesinde hizmet içi eğitim çalışmalarına maddi kaynak temin için eğitim fonu kurulması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

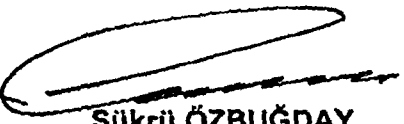

9. Mahallinde düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarına Köy ve Kasabalarda görev yapan imam-hatiplerin de katılması için çareler aranmalıdır.

10. İl'ler bazında mümkün olmadığı takdirde bölgeler bazında toplantılar düzenlenmeli, bu toplantılara Diyanet İşleri Başkanının ve üst düzey yöneticilerin katılması sağlanmalıdır.

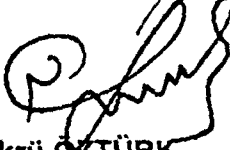
11. Eğitimlerde uygulanan anket değerlendirme sonuçları Birimlere ve Eğitim Merkezi Müdürlüklerine gönderilmelidir.

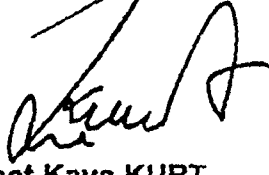

Mehmet GÜRLER
Başkan Yardımcısı

Şükrü ÖZBUĞDAY
Din İşl.Yük.Krl.Üyesi

Ruşen SEĞMEN
Teftiş Kurulu Başkanı

Abdurrahman KAHYAĞLU
Din Hizmetleri D. Başkanı

Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi D. Başkanı

Mehmet Kaya KURT
Personel D.Başkanı

**T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI**

EĞİTİM MERKEZLERİ YÖNETMELİĞİ

ANKARA -1995

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Eğitim Merkezleri Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler
Amaç, Kapsam, Dayanak, ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezleri'nin hizmet içi eğitim faaliyetlerini, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik; Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezleri'nde görevli müdür, öğretmen ve uzmanların görev ve sorumluluklarını, eğitim merkezinin çalışma usul ve esaslarını, eğitim ve öğretim görececek Başkanlık Merkez ve Taşra Teşkilatı personelini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 216'ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

"Başkanlık" Diyanet İşleri Başkanlığını,

"Başkan" Diyanet İşleri Başkanını,

"Daire Başkanlığı" Din Eğitimi Dairesi Başkanlığını,

"Personel" Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Merkez ve Taşra Teşkilatında görevli personeli,

"Eğitim Merkezleri" hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı Başkanlığa bağlı eğitim kurumlarını,

"Geçici Eğitim Merkezleri" Diyanet İşleri Başkanlığı'nca Hizmet İçi Eğitim Merkezi olarak düzenlenmeyen, ancak ihtiyaç halinde hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerleri,

"Eğitim Merkezi Müdürü" Eğitim Merkezi Müdürünü,

"Öğretmen" eğitim merkezleri'nde ders veren Başkanlığın kadrolu personeli,

"Eğitim Görevlisi" Hizmet içi kurs ve seminerlerinde ders vermek üzere geçici olarak görevlendirilenleri,

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
EĞİTİM ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ

"Eğitim Uzmanı" eğitim ve öğretim konularında araştırma yapan, incelemede bulunan ve amirleri tarafından verilen diğer görevleri yapan personeli,

"Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri" Başkanlıkça yapılan her türlü eğitim çalışmalarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Atama Görevlendirme ve Görevler

--- Kuruluş ---

Madde 5- Başkanlık, merkez ve taşra teşkilatı personelini yetiştirmek amacıyla doğrudan merkez teşkilatına bağlı eğitim merkezleri açar. Bu merkezler, eğitim, öğretim, yönetim ve sosyal ihtiyaçlara yönelik tüm görev ve hizmetleri yürütmek ve bu konuda gerekli tedbirleri almak üzere Daire Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdürürler.

Atama

Madde 6- Atamalar, Diyanet İşleri Başkanlığı Sınav, Atama ve Nakil Yönetmeliği hükümleri uyarınca yapılır.

Görevlendirme

Madde 7- Eğitim merkezlerinde öğretmen açığını kapatmak gayesiyle yapılacak görevlendirmeler Başkanlıkça, mahalli hizmet içi eğitim faaliyetleri için öğretmen görevlendirmeleri ise valilikce yapılır.

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin geçici eğitim merkezlerinde yapılması halinde, buralarda görevlendirilen yönetici ve öğretmenler, eğitim merkezlerinde görevli müdür ve öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirirler.

Müdürün Görevleri

Madde 8- Eğitim merkezi müdürünün görevleri şunlardır:

- a. Eğitim merkezi'nin yönetim, eğitim, öğretim ve disiplin işlerini mevzuata, plân ve programlara göre yürütülmesini sağlamak,
- b. Eğitim merkezi personeli arasında iş bölümü yapmak, çalışmalarını kontrol etmek,
- c. Eğitim merkezinin her türlü imkanlarını, hizmet içi eğitim faaliyetlerinde yararlanmak amacıyla hizmete hazır hale getirilmesini sağlamak,
- d. Gerçekleştiği hallerde öğretmen ve diğer personel ihtiyacı için Başkanlığa teklifte bulunmak,

e. Her kursun başlangıcında öğretmenlerden eğitim programlarının günlere veya haftalara bölünüşünü gösteren bir plân almak. bu plânların belirlenen zamanlar içerisinde uygulamasını takip etmek ve bitirilemeyen konuların bitirilemeyiş sebeplerini ilgili öğretmenden yazılı olarak almak,

f. Her kursun başında seviye tesbit sınavının yapılmasını ve sınav sonuçlarına göre kursiyerlerin sınıflara dağılımını sağlamak,

g. Her kursun sonunda sınav yapmak ve kursiyerlerin başarı derecelerini tesbit ederek sonucunu Daire Başkanlığı'na bildirmek,

h. Uzun süreli kurslarda başarılı olanlara "Başarı Belgesi", kısa süreli kurslara katılanlara "Katılma Belgesi" düzenlemek ve katılma belgesini imzalayıp ilgiliye vermek, Başarı belgesini ise onaylanmak üzere Daire Başkanlığına sunmak,

i. Eğitim merkezinin ödenek ihtiyacı hakkında Daire Başkanlığı'na öneride bulunmak ve verilen ödeneğin mevzuata uygun olarak kullanılmasını sağlamak,

i. Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği'nin 35 ve 36 ncı maddelerinde belirtilen raporları hazırlayarak Daire Başkanlığı'na göndermek,

j. Eğitim-öğretimle ilgili olarak yıl sonunda yıllık çalışma raporu hazırlamak, kurslar ve kursiyerlerle ilgili yıllık istatistiki bilgiler çıkarmak ve Daire Başkanlığına sunmak,

k. Eğitim merkezinin disiplinine uymayan kursiyerler hakkında mevzuata göre işlem yapmak,

l. Çevre ve köy kalkınmasına yardımcı olmak amacıyla halkı aydınlatmak üzere, hutbe ve va'zlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmasını sağlamak, uygulama derslerinin bir kısmını bu şekilde değerlendirmek için gerekli tedbirleri almak, bu yolda müftülük ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,

m. Eğitim merkezinde kursiyerler için gerekli fiş ve belgelerin düzenlenmesini, kayıtların tutulmasını sağlamak,

n. Diyanet İşleri Başkanlığı Sicil Amirleri Yönetmeliği gereği, sicil amiri olduğu eğitim merkezi personelin sicil raporlarını düzenlemek,

o. Gizlilik dereceli evrakla ilgili işlemleri yapmak,

ö. Öğretmenler kurulu toplantısına başkanlık etmek,

p. Eğitim merkezinin sevk ve idaresi ile ilgili gereken diğer çalışmaları yapmak,

r. Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak,

Öğretmenin Görevleri

Madde 9- Eğitim merkezi öğretmenin görevleri şunlardır:

- a. Okuttuğu dersin müfredat programının günlere veya haftalara göre bölünüşünü gösteren bir plân yapmak ve eğitim merkezi müdürüne vermek,
- b. Derslere hazırlıklı girmek,
- c. Dersleri, müfredat programları ile ders plânına göre vermek,
- d. Her dersin başında yoklama yapmak, ders konularını ders defterine yazdıktan sonra imzalamak,
- e. Okuttuğu ders için gerekli kitap, araç ve gereçlerin tesbiti ile temini için eğitim merkezi müdürlüğüne gerekli tekliflerde bulunmak,
- f. Kitabı bulunmayan derslerin notlarını zamanında hazırlayarak müdürlüğe vermek,
- g. Verilen derslerin kursiyerler tarafından dikkatle takip edilmesini ve iyice anlaşılmasını sağlayıcı tedbirler almak,
- h. Derslerde birliği sağlamak için aynı dersi okutan diğer öğretmenlerle işbirliği yapmak,
- ı. Okuttuğu derslerle ilgili konularda daha faydalı olabilmek amacıyla sürekli olarak kendisini geliştirmek,
- i. Kursiyerleri mesleki uygulamalara hazırlamak ve uygulamalara nezaret etmek,
- j. Sınav sonuçlarını zamanında eğitim merkezi müdürüne vermek,
- k. Kursiyerlerin eğitim merkezi içindeki ve dışındaki davranışlarına ve çalışmalarına rehberlik etmek,
- l. Söz ve davranışları ile kursiyerlere iyi örnek olmak, kursiyerlerin mesleğe bağlılıklarını ve hizmette verimliliklerini artırmak için gerekli gayreti göstermek,
- m. Her kurs sonunda müfredat programında gösterilen konuların okutulup okutulmadığını, okutulmamışsa sebeplerini, uygulamada karşılaşılan güçlükleri ve müfredat programında yapılması gerekli değişiklikleri bir rapor halinde eğitim merkezi müdürlüğüne bildirmek,
- n. Yönetim ve disiplin kurulunda, eğitim ve öğretim işlerinde kendilerine verilen görevleri yapmak,
- o. Öğretmenler kurulu toplantısına katılmak,
- ö. Eğitim merkezi müdürlüğüne düzenlenecek çizelgeye göre nöbet tutmak,

p. Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer işleri yapmak,

Eğitim Uzmanının Görevleri

Madde 10- Eğitim merkezindeki eğitim uzmanının görevleri, şunlardır:

a. Eğitim merkezi müdürlüğünün görev alanına giren konularda inceleme ve araştırma yapmak, hazırlayacağı raporu eğitim merkezi müdürlüğüne sunmak,

b. Eğitim hizmetlerinin daha düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli gördüğü hususlarda tekliflerini eğitim merkezi müdürlüğüne yazılı olarak bildirmek,

c. Çağrıldığı veya görevlendirildiği kurs, seminer ve toplantılara katılmak,

d. Görevlendirildiği komisyonlarda çalışmak,

e. Eğitim ve öğretim için gerekli olan araç-gereçleri temin, metod ve tekniklerini geliştirmek amacıyla araştırmalar yapmak ve sonuçlarını raporla eğitim merkezi müdürlüğü'ne bildirmek,

f. Eğitimle ilgili ölçme ve değerlendirme çalışmaları yapmak,

g. İhtiyaç duyulması halinde öğretmen açığını kapatmak için eğitim merkezi müdürlüğü'nce uygun görülen derslere girmek,

h. Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer işleri yapmak,

Diğer Personelin Görevleri

Madde 11- Eğitim merkezlerinde görevli müdür, öğretmen ve eğitim uzmanları dışındaki personel, Başkanlık Mevzuatında kendi ünvanlarına uygun ünvanlar için belirtilen görevler ile amirleri tarafından verilen diğer görevleri yaparlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Eğitim Programları

Eğitim Programının Uygulanması

Madde 12- Eğitim Merkezleri'nde;

a. Başkanlıkça hazırlanan yıllık eğitim planında yer alan eğitim faaliyetleri,

b. Yıllık eğitim planında olmayıp-acil ihtiyaçlar doğrultusunda sonradan planlanan eğitim faaliyetleri yapılır,

c. Başkanlıkça hizmet içi eğitim programlarının uygulanmadığı tarihlerde valilikçe mahalli eğitim plânları yapılır,

d. Hizmet içi eğitim programlarının eğitim merkezlerinde uygulanması esastır. Ancak mevcut eğitim merkezleri ihtiyacı karşılamadığı takdirde Başkanlığın uygun gördüğü yerlerde de hizmet içi eğitim programları uygulanabilir,

Eğitim Süresi

Madde 13- Eğitim merkezinde uygulanacak olan eğitim programının süresi yıllık eğitim plânına göre tesbit edilir.

Eğitim Programı

Madde 14- Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde uygulanacak programlar Başkanlıkça belirlenir. Gerekğinde Başkanlık onayı ile programlarda değişiklik yapılabilir.

Ancak mahalli hizmet içi eğitim faaliyetleri için hazırlanan programlarda mahalli şartlara ve ihtiyaçlara göre valilikçe ilaveler veya çıkartmalar yapılabilir.

Hizmet İçi Eğitime Alınacak Personelin Seçimi

Madde 15- Eğitim merkezlerinde eğitime katılacak personel Başkanlıkça, mahalli hizmet içi eğitim faaliyetlerinde eğitime katılacak personel ise valilikçe seçilir ve görevlendirilir. Ancak gerektiğinde Başkanlık eğitime alınacak personelin seçiminde valiliklerin görüşünü alır.

Eğitim Kurulu

Madde 16- Eğitim kurulu, eğitim merkezi müdürünün başkanlığında öğretmenler ve varsa eğitim uzmanından oluşur. Müdürün bulunmadığı hallerde kurula kıdemli öğretmen başkanlık eder.

Kurul kısa süreli kurslarda kursun başlanıcında ve kurs sonunda, uzun süreli kurslarda kursun başında ve her 3 ay da bir toplanır.

Eğitim Kurulu'nda kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde müdürün tercih ettiği karar geçerli sayılır.

İzin ve Devam Durumu

Madde 17- Hizmet içi eğitimine katılanlar eğitim süresince, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104'üncü maddesinin A,B,C fıkraları dışında izin kullanamazlar. Uzun süreli kurslarda kursiyer ve öğretmenler, yıllık izinlerini eğitim programlarında gösterilen zamanlarda kullanırlar.

Hizmet içi eğitim faaliyetlerindeki devam durumu Diyanet İşleri Başkanlığı et İçi Eğitim Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Eğitim Kurulunun Görevleri

Madde 18- Eğitim Kurulunun Görevleri Şunlardır:

a. Eğitim merkezinin, eğitim faaliyetlerine hazırlanması için alınacak irleri belirler,

b. Başkanlıkça ve Valilikçe yapılması istenen konuları inceler, araştır- ve sonuçlandırır,

c. Kurs sonunda kursiyerlerin başarılarını ölçmek ve değerlendirmek için et sorularını hazırlar, yapılacak sınavların şeklini tesbit eder,

d. Problemlili kursiyerler hakkında değerlendirme yapar,

e. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin sonuçlarını değerlendirir, başarıyı tırmak için karşılaşılan problemleri tesbit eder ve çözüm yolları arar,

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Disiplin İşleri

Madde 19- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan personel hakkında, 657 ayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Disiplin ile ilgili hükümleri uygulanır.

Eğitim Merkezi Müdürleri; Diyanet İşleri Başkanlığı Disiplin Amirleri önetmeliği gereğince eğitim merkezindeki personelin ve kurs süresince eğitim merkezindeki kursiyerlerin disiplin amiridirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM Yürürlük, Yürütme

Yürürlük

Madde 20- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 21- Bu Yönetmelik hükümlerini Devlet Bakanı yürütür.

Bu yönetmetlik 28 Haziran 1995 gün ve 22327 sayılı Resmi gazetede yayınlamıştır.

T. C..
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

Do:20-25-74/ 5693

KONU: Eğitim Merkezi
binası Hk.

/ / 1974

- 3 Ekim 1974

BAŞKANLIĞA

İstanbul teşkilatımız çok geniş bir sahaya yayılmış bulunmaktadır. Bu ilde ve çevresinde bulunan illerdeki görevlilerimizin eğitilmesi için İstanbulda bir eğitim merkezine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yapılan incelemede Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olup, İstanbul Fatih ilçesinde bulunan Haseki medreseleri ve müstemilatı bu makeda uygun görülmektedir.

Adı geçen yerin 2490 sayılı konunun 66.maddesi gereğince iki daire arasında fiat takdiri suretiyle kiralanmasını müsaadelerinizle arz ederim.

[Signature]
H.Arif ÜZDEMİR
Donatım Müdürü

Uygundur

3/10/1974

Başkan Y.

Yakup H. TUNALI

Başkan Yardımcısı

İsl. Malzeme Şb.
id. de.

T. C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

Din Eğt.D.Bşk.

SAYI : 13.2/338- /699

26 Ekim 1989

KONU : Konya Eğitim
Merkezi

BAŞKANLIK MAKAMINA

Değişik kültür düzeyinde insanlara hizmet sunacak ve din konusunda onları aydınlatacak olan din görevlilerinin yeterli genel kültür ve meslek bilgisi almış bulunmasının önemi malumdur. 633 sayılı Kanun, Müftülük, Vaizlik ve İmam-hatiplik için orta ve yüksek öğrenim şartı getirmiş, ancak kanun yürürlüğe girdiğinde görevi başında olanların müstesna hakları saklı tutulmuştur. Ayrıca, 04.04.1977 yılında yürürlüğe konulan 2088 sayılı kanunla ilkökul mezunu olan yaklaşık 15 bin vekil imam-hatip asaleten imam-hatiplik görevine atanmıştır. Bu sebeple, 70.099 merkez ve iller kuruluşu personelinin 18.542'si ilkökul mezunudur. Bütün personel içerisinde ancak 2787'si Dini Yüksek, 1474'ü diğer fakülte ve yüksekokul olmak üzere toplam 4261'i yüksek öğrenim görmüştür.

Eğitim düzeyi yukarıdaki şekilde belirtilen Merkez ve Taşra kuruluşu personelinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 214 ve 221 nci maddelerinde öngörüldüğü şekilde "Hizmet İçinde" eğitilmeleri zorunlu bulunmaktadır.

İçanadolu Bölgesinde görev yapan personelin diğer eğitim merkezlerinde hizmetiçi eğitime tabi tutulması hem zor olmakta, hemde yüklü yolluk giderleri gerektirmektedir. Mevcut eğitim merkezlerinin coğrafi dağılımı ve kapasitesi yeterli olmadığından hizmetiçi eğitim hizmetleri istenilen ölçüde olamamaktadır.

Konya ilinin, coğrafi konumu bakımından da İçanadolu bölgesinde bulunması ve bu bölgede hizmet verecek bir eğitim merkezinin olmaması sebebiyle Konya ilinde eğitim merkezinin açılmasında fayda mütalaa edilmektedir.

Belirtilen sebeplerle İçanadolu bölgesindeki görevlilerimizin eğitim ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla ulaşımı ve coğrafi konumu itibariyle de son derece müsait olan ve intifa hakkı Başkanlığımızda bulunan Konya İli Özsandıkçı Kur'an Kursu binasında yeni binası yapılmaya kadar "Diyamet İşleri Başkanlığı Konya Eğitim Merkezi"nin 657 sayılı Kanunun 216'ncı maddesi gereğince hizmete açılmasını müsaadelerine arz ederim.

26 EKİ.1989 Md.İ.AKKURU

Koordine Paraf :

26 EKİ.1989 İd.ve Ml.İşl.

D.Bşk.K.ALBAIRAK

Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi
Başkanı

O L U R
26/10/1989

Prof.Dr.Mustafa Said YAZICIOĞLU
Diyamet İşleri Başkanı

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.02-023-10-414

13-07-1994

KONU : Akçaabat Darıca Eğitim
Merkezinin Açılması.

BAŞKANLIK MAKAMINA

Başkanlığımızın uzun süreli hizmet içi eğitim kurslarının Ankara, İstanbul Haseki ile Konya Selçuk, kısa süreli hizmet içi eğitim kurslarının ise Antalya H.Mehmet Gebizli, Bolu, Elazığ Harput, Kastamonu, Manisa M. Salih Okutkan v Akçakoca Süha Güven eğitim merkezlerinde yapıldığı malumlarıdır.

Günden güne artmakta olan kuruluşumuz personelinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 214 ve 221 nci maddelerinde öngörüldüğü şekilde "Hizmet İçi Eğitim Kursu"ndan geçirilmesi mevcut eğitim merkezlerinin kapasiteleri ile uzun zaman alacaktır.

Bu sebeple; Eğitim Merkezi olarak kullanılmak üzere Başkanlığımızca Trabzon İli Akçaabat İlçesinde inşa edilen ve inşaatı tamamlanmak üzere olan binanın eğitim merkezi olarak bir an önce hizmete açılmasında Dairemce fayda mütalaa edilmektedir

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde, Başkanlığımızca yaptırılan inşaatı bitmek üzere olan binanın "Diyamet İşleri Başkanlığı Akçaabat-Darıca Eğitim Merkezi" olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 216 ncı maddesi gereğince hizmete açılmasını tasviplerine arz ederim.

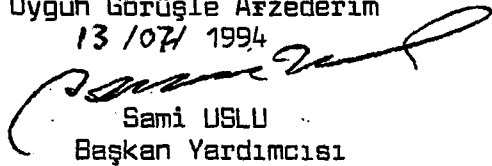
Şef : H. YÖRÜKOĞLU 12.07.94 Şh.
Şube Müdürü : B. KANSOY 12/07/94

Abdullah KORKMAZ
Din Eğitimi Dairesi Başkanı V
Din Eğitimi Şubesi Müdürü

Uygun Görüşle Arz ederim

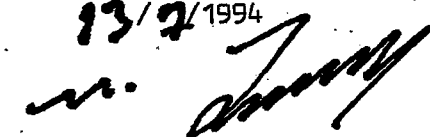
13/07/1994

Sami USLU
Başkan Yardımcısı

D L U R

13/7/1994

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyamet İşleri Başkanı

DAĞITIM :

Trabzon Valiliğine
(Akçaabat Eğitim Mrk.Md.lüğü)

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.01/023/1216

12/11/1996

KONU : Erzurum Eğitim Merkezinin
Hizmete Açılması.

BAŞKANLIK MAKAMINA

Başkanlığımız uzun süreli hizmetiçi eğitim kurslarının Ankara, İstanbul Haseki ile Konya Selçuk, kısa süreli hizmet içi eğitim kurslarının ise Antalya H.Mehmet Gebizli, Bolu, Elazığ, Kastamonu ve Manisa M.Salih Okutkan Eğitim Merkezlerinde yapıldığı malumlarıdır.

Günden güne artmakta olan kuruluşumuz personelinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 214 ve 221 nci maddelerinde öngörüldüğü şekilde "Hizmet İçi Eğitim Kursu" ndan geçirilmesi, mevcut eğitim merkezlerinin kapasiteleri ile uzun zaman alacaktır.

Bu sebeple; Eğitim Merkezi olarak kullanılmak üzere Başkanlığımızca Erzurum İlinde inşa edilen ve inşaatı tamamlanan binanın eğitim merkezi olarak bir süre önce hizmete açılmasında Dairemce fayda mütalaa edilmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde, Başkanlığımızca yaptırılan inşaatı tamamlanan binanın "Diyamet İşleri Başkanlığı Erzurum Eğitim Merkezi olarak 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 216 ncı Maddesi gereğince hizmet açılmasını tasviplerine arz ederim.

Şef : H.YÖRÜKOĞLU
Şube Müdürü : B. KANSOY

Uygun Görüşle Arz ederim

11/11/1996

Mehmet NURLER
Başkan Yardımcısı

S. K. ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

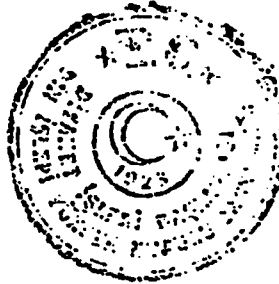
O L U R
12/11 1996
M. N. YILMAZ
Mehmet Nuri YILMAZ
Diyamet İşleri Başkanı

DAĞITIM :

Erzurum Valiliğine (Eğt. Mkt. Md. B. 1996)

**DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HİZMETİÇİ İHTİSAS KURSU
KURSIYERLERİNİN HAZIRLAYACAKLARI BİTİRME TEZİ İLE İLGİLİ ESASLAR:**

- 1- Bitirme Tezi, Eğitim Merkezi Öğretmenlerinden birinin danışmanlığında hazırlanır.
- 2- Tez konusu danışman öğretmenle görüşülerek belirlenir.
- 3- Bitirme Tezi, asıl kaynaklar esas alınarak hazırlanır. (Tez hazırlamada, asıl kaynakların öğrenilmesi amaçlanmaktadır.)
- 4- Bitirme Tezi, gerek muhtevâ ve gerekse yazma tekniği (plân, dip not, bibliyografya vb.) açısından ilmi üsullere riâyet edilerek hazırlanır.
- 5- Bitirme Tezinin, bitirme imtihanlarının başlamasından en az bir ay önce, danışman öğretmenin, tezin kabul edildiğini belirten imzalanmış nüshası, Eğitim Merkezi idâresine verilir.
- 6- Bitirme Tezinin aslı Eğitim Merkezi idâresine verilir, bir nüshası da danışman öğretmende kalır.
- 7- Bitirme Tezine verilen not, bitirme imtihanlarında gözönünde bulundurulur.

HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİSAS KURSU
İRŞAD VE TEBLİĞ USULÜ DERSİ MÜFREDATI TASLAĞI
(24 SAAT)

ÜNİTE :I. İrşad ve Tebliğ Usulleri

AMAÇ : İrşad ve tebliğ usulleri konusunda bilgiler vermek.

ARAÇ : Konu ile ilgili kitaplar, dergiler ve makaleler.

KONULAR :

- A. Yumuşak ve dostça tavır
- B. Güzel konuşma
- C. Kalpleri ısıdırma
- D. Düşündürme ve akıl yürütme
- E. Müjdeleme ve kolaylaştırma
- F. Korkutma

ÜNİTE : II. İrşad ve Tebliğ açısından va'z ve nasihat.

AMAÇ : İrşad ve tebliğ açısından va'z ve nasihatın mahiyet ve önemini kavratmak.

ARAÇ : Konu ile ilgili Kitaplar, Dergiler ve Makaleler.

KONULAR :

- A. Va'z, vaiz, irşad, mürşid, tebliğ ve nasihat kavramları
- B. Milli birlik ve beraberliğin tesisinde va'zın yeri ve önemi
- C. Halkın dini yönden eğitiminde va'zın önemi
- D. Va'z ve nasihat hizmetlerinin yürütülmesinde müftü-vaiz işbirliği

ÜNİTE : III. Va'z konularının seçiminde usul ve metot.

AMAÇ : Va'z konularının seçiminde takip edilecek usul ve metodlar konusunda bilgiler vermek.

ARAÇ : Konu ile ilgili Kitaplar, Dergiler ve Makaleler.

KONULAR :

- A. Vaaz konusu seçilirken dikkate alınması gereken hususlar.
 - Hizmet verilen bölgenin;
 - 1. Dini yapısı
 - 2. Sosyal ve etnik yapı
 - 3. Ekonomik ve politik yapısı
 - 4. Gelenek ve görenekler
- B. Çevreyi tanıma, gözlem ve müşahedelerin değerlendirilmesi.
 - 1. Yapılacak gözlemlerle olayların gerçek sebeplerine inme
 - 2. Çevre hakkında bilgi edinirken şüphe uyandıracak davranışlardan sakınma
 - 3. Çevrenin hassas olduğu konularda detaya inmekten kaçınma
 - 4. Gözlem ve araştırmaların birleştirilmesi ve çevrenin dinî coğrafyasının çıkarılması
 - 5. İrşad ve tebliğ faaliyeti için genel bir plânlamanın yapılarak belirli bir noktadan başlanması
 - 6. Vaaz konuları seçilirken çevre halkının bilgisi ve tahammül gücünün dikkate alınması
 - 7. Hadiselerden prensiplere gidiş yolunun seçilmesi
 - 8. Yerinde ve zamanında yeterince bilgi verilmesi

ÜNİTE : IV. Va'z plânı hazırlama ve İslâmî ana kaynaklardan yararlanma.

AMAÇ : Va'z planı hazırlarken dikkat edilecek konular konusunda bilgiler vermek ve bu konuda İslâmî ana kaynaklardan yararlanmalarını sağlamak.

ARAÇ : Konu ile ilgili Kitaplar, Dergiler ve Makaleler.

KONULAR :

- A. İşlenecek konu ile ilgili ana kaynakların belirlenmesi
 1. Belirlenen ana kaynakların konu açısından dikkatle incelenmesi
 2. Elde edilen bilgilerin usulüne uygun olarak, noksansız bir şekilde fişlere veya fihrist defterine geçirilmesi
- B. Çevre tanımından elde edilen sonuçlara göre hazırlanacak bir plân taslağına bu bilgilerin yerleştirilmesi.
- C. Konunun bir ana fikir etrafında özleştirilmesi ve yardımcı fikirlerle beslenmesi.
- D. Va'z planının hazırlanması
 1. Konu ile ilgili ayet-i kerime, hadis-i şerif ve İslâm bilginlerinin görüşlerinin ağırlıkları dikkate alınarak yerleştirilmesi.
 2. Konu ile ilgili elde edilen bilgilerin plana uygun bir şekilde yerleştirilmesi.
 3. Cemaatin kolaylıkla kavrayabileceği fikirlere öncelik verilmesi.
 4. Konuyu kavrayabilmek ve benimsetebilmek için tarihi kıssalardan, vecizelerden ve atasözlerinden ölçülü bir şekilde yararlanılması.
 5. Va'z konularında hurafelere ve cemaati ilgilendirmeyen konulara yer verilmemesi.
 6. Hazırlanan va'zın metin haline getirilmesi.

ÜNİTE : V. Vaizin dikkat edeceği hususlar.

AMAÇ : Vaizin irşad ve tebliğ görevinde başarılı olmasını sağlayan faktörleri belirlemek ve açıklamak.

ARAÇ : Konu ile ilgili Kitaplar, Dergiler ve Makaleler.

KONULAR :

- A. Ele aldığı konular yapıcı, uyarıcı, öğretici, noksanlıkları giderici, yanlışlıkları düzeltici, uyarıcı ve müjdeleyici, sevindirici, ümitlendirici, teşvik edici ve toplum düzenini sağlayan ve kardeşlik duygularını geliştirici bir üslupla işlemesi.
- B. Kargaşaya ve ayrışmaya sebep olacak felsefî görüşlere, politik konulara girmemesi.
- C. Kendini daima yenilemesi, kültürel faaliyetleri takip etmesi, fikirlerinde ve fikirlerini ifadede samimi olması.
- D. Irşad faaliyetlerini yürütürken gerek müftü ve gerekse çevresindeki diğer din görevlileri ile uyum içinde olması.
- E. Çevresini küçümseyen hareket ve davranışlardan şiddetle sakınması.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS KURSLARI İDARİ DERSLER MÜFREDATI
(12 Saat)

ÜNİTE-I: YÖNETİM (3 Saat)

- A. Yönetimin Tanımı ve Gayesi
- B. Yönetim Biçimleri
- C. Yönetim Fonksiyonları
- D. Yöneticinin Nitelikleri

ÜNİTE-II: DENETİM VE SORUŞTURMA İŞLEMLERİ (4 Saat)

- A. Kamu Yönetiminde Denetim
- B. Soruşturmalar
 - 1. Adli Soruşturma
 - 2. İdari/Disiplin Soruşturması
 - 3. Adli ve İdari Soruşturma Arasındaki Farklar
- C. Raporlar
 - 1. Soruşturma Raporu
 - 2. İnceleme Raporu
 - 3. Ön İnceleme Raporu
 - 4. Raporların Verileceği Merciler
- D. Denetimle İlgili Mevzuat
 - 1. Anayasa
 - 2. Kanunlar
 - 3. Tüzükler
 - 4. Yönetmelikler
 - 5. Yönergeler
 - 6. Genelgeler
 - 7. Talimatlar

ÜNİTE-III: DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (3 Saat)

- A. Tarihçesi
- B. Teşkilat Yapısı
- C. Yürürlükteki Mevzuat

ÜNİTE-IV: YAZIŞMA VE DOSYALAMA USULLERİ (2 Saat)

- A. Resmi Yazışma Kurallarını Belirleyen Esaslar
 - 1. İletişim Çeşitleri
 - 2. Resmi Yazıların Bölümleri
 - 3. Resmi Yazıların Gönderilişinde ve Alınışında Yapılacak İşlemler
- B. Dosyalama Usulleri ve Dosya Tasnif Sistemleri
- C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dosyalama Yönergesi

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...

BÖLÜMÜ : Hazırlık
DÖNEM : 1 (ilk 3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	DÜŞÜNCELER
	HAFTALIK	TOPLAM		
Kur'an-ı Kerim	2	24		
Arapça (Sarf-Nahiv)	8	96	Emile, Dinâ, Maksud, Avamîl, Şerhu Katri'n-nedâ	
Arapça (Muhâdese)	6	72	el-Arabiyyetu li'n-nâğiln	3-6, Kitaplar okunacak
Arapça (Metin)	8	96	Kılavuz ve modern me- tinler.	Öğretmenler tarafından seçilecek

**DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...**

BÖLÜMÜ : Hazırlık
DÖNEMİ : 2 (ikinci 3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLMİŞ KİTAP	DÜŞÜNCELER
	HAFTALIK	TOPLAM		
Kur'an-ı Kerim	2	24		
Arapça (Nahiv)	8	96	Şerhu Ketr'in-nedâ	
Arapça (Muhadese)	6	72	el-Arabîyyetü li'nne şin	7.8.9.Kitaplar
Arapça Metin	4	48	Klasik ve Modern Metinler	Öğretmenler tarafından seçilecek.
Belâğat	4	48	el-Belâğatü'l Vâdiha	

İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...

BÖLÜMÜ : İhtisas
DÖNEM : 1 (3 ay)
ÖÇRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATI : 24
TOPLAM DERS SAATI : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	DÜŞÜNCELER
	HAFTALIK	TOPLAM		
Tefsir	6	72	Savvet-u't-Tefsir, Celaleyn ve İbn Kesir Tefsirleri	Sâreler ders öğretmenleri tarafından seçilecek.
Hadis Usulü	2	24	Teysirü Mustalahı'l-Hadis	Müellifi: Mahmud et-Tahân
Hadis	2	24	İhkâmü'l-Ahkam	Müellifi: İbn Dakık el-İd
İslâm Hukukuna Giriş	4	48	el-Maâhar	Müellifi: Abdu'l-Kerim Zeydan
Akâid	3	48	Şerhu'l-Emâli	Müellifi: Aliyyu'l-Karî
Fıkıh	7	72	el-Mukhtar	

**DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...**

BÜLÜMÜ : İntisaf
DÖNEMİ : 2 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

D E R S L E R	D E R S S A A T İ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	D U Ş U N C E L E R
	HAFTALIK	TOPLAM		
Tefsir	6	72	İbn Kesir ve Nesefi Tefsirleri	Öğretmenler tarafından seçilecek sûreler.
Hadis	4	48	İhkâmü'l-Abkâm	Müellifi: İbn Dâkık el-İd
Fıkıh	10	120	el-Muhtar	
Fıkıh Usulü	4	48	el-Veciz	Müellifi: A. Kerim Zeydan

İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...

BÖLÜMÜ : İhtisas
DÖNEM : 3 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATI : 24
TOPLAM DERS SAATI : 288

DERSLER	DERS SAATI		TAKİP EDİLECEK KİTAP	D U Ş Ü N C E L E R
	HAFTALIK	TOPLAM		
Tefsir	6	72	Nesofî Tefsiri	
Hadis	4	48	İhkâmü'l Ahkam	Müellifi: İbn Dakik el-İd
Fıkıh	10	120	el-Muhtar Hidaye	Dönem bağında itibaren: 5 saat Muhtar 5 saat Hidaye
Fıkıh Usûlü	4	48	el-Veciz	Kitap bu dönemde tamamlanacak.

**DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...**

BÖLÜMÜ : İhtisas
DÖNEM : 4 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 238

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	DÜŞÜNCELER
	HAFTALIK	TOPLAM		
Tefsir	6	72	Nesefî Tefsiri	
Hadis	4	16	Kutub-i Sütteden seçmeler ...	
Fıkıh	7	84	Hidâye	
İslâm Hukuku felsefesi	4	48	öl-Muvafakat veya Mekeşidü'l-Şari'a yada Hücetü'l-lahil'l balıh	Seçme konular
Usulü Fıkıh	3	36	el-Veciz .	

7

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...

BÜLÜMÜ : İhtisas
DÖNEM : 5 (3 Ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	D U Ş U N C E L E R
	HAFTALIK	TOPLAM		
Tefsir	6	72	Nezâfî ve Kâdî Boydâvî Tefsirleri	
Hadis	4	48	Kutüb-i Sitt'e'den seçmeler	
Fıkıh	7	82	Hidâye ve Bedâi'	Bedâi'den Karz ve Riba Bahisler
Fıkıh (Muasır-Meketinler)	4	48	Ahkâm'ul Muamelatı'ğge İlye (Ali Hafif'in)	Süreye göre seçilecek Konular
Perâiz	3	36	Şerh'ı's-Siraciye	Tatbikatlı olarak okutulacak

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ İDDÜRLÜĞÜ
DERS PROGRAMI...

BÖLÜMÜ : İhtisas
DÖNEM : 6 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATI : 24
TOPLAM DERS SAATI : 288

DERSLER	DERS SAATI		TAKİP SİLİNECEK KİTAP	D U Ş U N C E L E R
	HAFTALIK	TOPLAM		
Tefsir	6	72	Keşşâf, Kurtubî ve diğer tefsirlerden	
Hadis	4	48	Kutub-1 Sitt'e'den Seçmeler	
Fıkıh(Klasik metin)	6	72	Hidâye ve Diğer Motepeflerin kitaplarından bazı bölümler.	
Fıkıh-1 Mukârran	3	36	Hâşiyetü veya el-Bûtin'in F. Mukârranları	
Ferâiz	3	36	es-Siraciyye	
El-Kavâidü-Fıkhiyye	2	24	Hadımın Mecâzı'1-Hakâik'1 nin sonundaki Kavâid bölümü	

**BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı**

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.03/332/ **564**
KONU : İhtisas Kursu Müfredatı.

15/10/1999

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ : 05.10.1999 gün ve B.02.1.DİB.0.72.00.03/332/523 sayılı Başkanlık onayı.

İstanbul-Haseki ve Konya Selçuk Eğitim Merkezlerindeki Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursları'nda okutulan ders müfredatlarının gözden geçirilmesi ve daha verimli hale getirilmesi amacıyla 23.09.1999 Perşembe günü Başkanlık Merkezinde bir toplantı yapıldığı ve söz konusu toplantıda alınan karar gereğince; Mezkur eğitim merkezlerindeki hizmet içi eğitim ihtisas kurslarında okutulan ders müfredatların gözden geçirilmesi, daha verimli hale getirilmesi ve gerektiğinde yeni dersler ilave edilmesi, ilave edilen derslerin müfredatlarının da hazırlanması için Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Abdullah AYAN, İstanbul Haseki Eğitim Merkezi Müdürü Dr. Durak PUSMAZ ve aynı eğitim merkezi öğretmenlerinden Mehmet SAVAŞ ile Konya Selçuk Eğitim Merkezi Müdür Vekili Hasan KÜK'den müteşekkil bir komisyon teşkil edildiği malumlardır

İlgi onay ile kurulan komisyon, çalışmalarını 07-08.Ekim 1999 tarihlerinde İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde yapmış ve ihtisas kurslarında okutulan dersleri ve bu derslerin müfredatını gözden geçirmiştir.

Yapılan çalışma sonunda ekli taslak müfredat hazırlanmış ve ihtisas kurslarının süresinin de 9 ay hazırlık, 21 ay ihtisas olmak üzere toplam 30 ay olması Başkanlıkta yapılan toplantıda belirlenen görüş doğrultusunda teklif edilmiştir.

İhtisas kurslarının ilk 9 aylık bölümünün hazırlık,21 aylık bölümünün ise ihtisas olmak üzere toplam 30 ay süreli olması ve ilgi onay ile kurulan komisyonca hazırlanan ekli müfredatın ihtisas kurslarında uygulanması Dairemce uygun görülmektedir.

Makamlarınca da uygun görüldüğü takdirde 06 Eylül 1999 tarihinde İstanbul Haseki,Konya Selçuk Eğitim Merkezinde başlatılan ihtisasa hazırlık kurslarından başlanmak üzere, ihtisas kurslarının ilk 9 aylık bölümünün hazırlık,21 aylık bölümünün ihtisas olmak üzere ihtisas kurslarının süresinin 30 ay olarak belirlenmesini ve ilgi onay ile kurulan komisyonca hazırlanan ekli müfredatın ihtisas kurslarında uygulamaya konulmasını tensiplerinize arz ederim

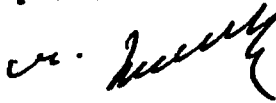
Şb. Md. : İ. GÜNDÜZ **14.10.99. İG**

Uygun Görüşle Arzederim
14/10/1999

Mehmet ALP KAYA
Başkan Yardımcısı

Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

OLUR
15/10/1999

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyaret İşleri Başkanı

**İSTANBUL/HASEKİ VE KONYA/SELÇUK EĞİTİM MERKEZLERİNİN
İHTİSAS-DERS VE MÜFREDAT PROGRAMLARININ
GÖRÜŞMESİYLE İLGİLİ TOPLANTI**

23.09.1999 saat 11.00'da Sn. Başkanın başkanlığında aşağıda isimlerle unvanlardan oluşan görevliler toplanarak gündemdeki konuları görüşmüştür.

Mehmet ALTUNKAYA
Şükrü ÖZTÜRK
Mehmet KAYAKURT
İbrahim URAL
Abdullah AYAN
Dr. Halil ALTUNTAŞ
Dr. Ekrem KELEŞ
İbrahim GÜNDÜZ
Bahili KANSOY
Hüseyin ZİRH
Dr. Durak PUSMAZ
Mehmet SAVAŞ
Hasan KÜK
Rifat ORAL

Başkan Yardımcısı
Din Eğitimi Dairesi Başkanı
Personel Dairesi Başkanı
Din İşleri Yüksek Kurulu Baş Uzmanı
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı
Din Eğitimi Dairesi Şube Müdürü
Din Eğitimi Dairesi Şube Müdürü
Din Eğitimi Uzmanı
İstanbul Haseki Eğt. Mrk. Müdür
İstanbul Haseki Eğt. Mrk. Öğretmeni
Konya Selçuk Eğt. Mrk. Müdür V.
Konya Selçuk Eğt. Mrk. Öğretmeni

GÖRÜŞÜLEN KONULAR :

- Kursiyerlerin mali durumlarının düzeltilmesi
- Öğretmenlerin mali durumlarının düzeltilmesi
- Kursiyerlerin Lojman konularının görüşülmesi
- Çengelköy'deki Vakıf Lojmanlarının tahsisi konusunun görüşülmesi
- Eğitim Merkezlerinin bina olarak eksikliklerinin giderilmesi
- Yemek yardımı konusunun görüşülmesi
- Bazı camilerin meşrutasında kalan ve görev yapan kursiyerlere müftüler tarafından tolerans tanınması
- Eğitim süresinin 2,5 yıl olarak belirlenmesi
- Hazırlık süresinin 6, 9 veya 1 yıl olması konusu (Bu konuda fikir birliği oluşmadı)
- Arapça'ya önem verilmesi
- Kur'an-ı Kerim derslerine ağırlık verilmesi (Hazırlık döneminde)
- Mevzuat-idarecilik ve beşeri münasebetler dersinin konulması
- Ders müfredatı konusunda her iki eğitim merkez müdür ve öğretmenlerinden oluşan bir çalışma grubunun teşkil edilerek çalışmalara bir an önce başlanması.

AÇIKLAMA :

Başkanlık Makamının şifahi talimatıyla hazırlanan raporun da görüşüldüğü toplantıda İstanbul ve Konya Eğitim Merkezlerindeki kursiyerler için lojman konusunda çalışmalar yapılması vurgulandı. (Çünkü kursiyerler meselâ İstanbul'da çok uzak yerlerden gelmekte

zaman ve parasal yönden sıkıntılar doğmaktadır.) Bu sıkıntıların harcırah veya lojman olarak çözülmesi özellikle İstanbul'da bu konunun acilen çözülmesi gerekmektedir.

Köklü çözüm lojman konusunun çözülmesi olacaktır. Lojman konusu çözülünceye kadar, Vakıf tarafından kira yardımı yapılması konusunda çalışmalar yapılması uygundur.

Çengelköy'deki vakıf lojmanları incelenmeli, vakıf müteveli heyetinde bu konu görüşülüp bir karara varılırsa buraya servis otobüsü konularak problemin bir kısmı çözülür.

Ancak kalıcı çözüm 60 m² lik lojmanların yapılması olacaktır.

Eğitim Merkezi hocalarının da maddi olarak vakıf tarafından desteklenmelerine ihtiyaç vardır.

Eğitim Merkezleri kursiyerleri yemek paralarını kendileri ödemektedir. Kursiyerler bu konuda da desteklenmelidir.

Kitaplar Arapça olduğu ve dolara endeksli olduğu için kursiyerlere kitap ve kırtasiye yardımı yapılması gerekmektedir. Bu problemi eğitim yılı başlarında Eğitim yardımı diye yapılabilir.

Haseki ve Selçuk eğitim Merkezlerinden mezun olanlara Başkanlığımız tarafından hepsine birer kaynak eser verilmelidir.

İstanbul Haseki eğitim Merkezinde yeterli kitap var ancak kütüphane alan olarak müsait değil.

İstanbul Haseki ve Selçuk Eğitim Merkezlerinin temeli hazırlık dönemidir. Çeşitli ilahiyat Fakültesinden gelen öğrenciler ilmi olarak çok yetersiz gelmektedir. Dolayısıyla 6 ay olan hazırlık dönemi yetersiz kalmaktadır. Yetersiz olan Arapçalarını geliştirebilmeleri için bu sürenin 1 yıla çıkarılması faydalı olacaktır.

1 yıllık hazırlık dönemi sonunda yapılan sınavda başarısız olanlara ihtisasa devam edemezsin denmeli.

Eğitim Merkezleri İslâm dünyasındaki ilmi gelişmeleri takip edemiyor. Yeni yazılan eserler 1 yıl gibi bir zaman sonra ellerine geçiyor. Eğitim Merkezleri hocalarından oluşacak heyetler zaman zaman İslâm ülkelerindeki eğitim çalışmalarını yerinde görmek için imkân sağlayarak bu ülkelere gönderilmeleri faydalı olacaktır.

Eğitim Merkezlerindeki eğitim hakkında zaman zaman haksız eleştiriler yapılmakta olduğu gözlenmektedir.

İstanbul Haseki eğitim Merkezi bina ve imkan olarak yeterli seviyeye getirerek Türkiye Cumhuriyetleri ve Balkanlardaki soydaşlarımız için de kontenjan ayırarak onlara da bu imkanları sağlamak faydalı olacaktır.

Eğitim Merkezlerinde 1-2 yıl sonra öğretim elemanı sıkıntısı çekilebileceği bu durumun dikkatlerden uzak tutulmaması gerekmektedir. Bu sıkıntıların aşılabilmesi için Hocaların asistan yetiştirmesi gerekiyor.

ALINAN KARARLAR :

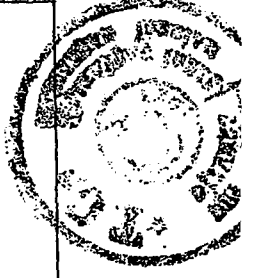
- Haseki ve Selçuk Eğitim Merkezindeki Eğitim süresi 2,5 yıla çıkarılmalıdır.
- Hazırlık dönemi süresi 6, 9 veya 1 yıl mı olacağı kararlaştırılmalıdır.
- Kursiyerlerin Kur'an-ı Kerim bilgileri, okuyuş ve ezberleri zayıf. Bu nedenle Kur'an-ı kerim saatlerinin çoğaltılmalıdır.
- Kur'an-ı Kerim yüzünden ve tercümesinin okunmasına önem verilmelidir.(Hafızlık döneminde)
- Arapça'ya önem verilmelidir
- Hazırlık döneminde Kur'an-ı Kerim baştan sona kadar tercüme edilmelidir.
- Eğitim Merkezleri Müdürleri bir eğitim merkezinde toplanarak müfredat üzerinde çalışma yaparak müfredatı yeniden hazırlamalıdır.
- Mevzuata; idarecilik, hitabet ve beşeri münasebetler dersleri konulmalıdır.

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ : Hazırlık
DÖNEM : 1 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Kur'an-ı Kerim	2	24	Kur'an-ı Kerim	
Kur'an-ı Kerim Meal Çalışması	5	60	Kur'an-ı Kerim	1-10. cüzler
Arapça Sarf-Nahiv	6	72	Sarf bilgilerinin tekrarı ed-Dürrü'n-Nahviyye	Kitaptaki Sarf ve Nahivle ilgili konular 1. Kitap
Arapça Muhadese	5	60	el-Arabiyyetü li'l-hayat Gazete ve Dergiler	1. Kitap Öğretmen tarafından seçilir.
Arapça Metinler	4 2	48 24	el-İhtiyar Edebî metinler	Taharet ve Namaz Bölümleri, Öğretmen tarafından seçilir.

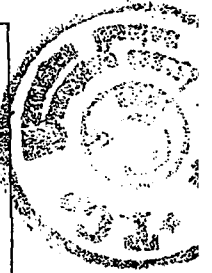

[Signature]
[Signature]

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ : Hazırlık
DÖNEM : 2 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Kur'an-ı Kerim	2	24	Kur'an-ı Kerim	
Kur'an-ı Kerim Meal Çalışması	5	60	Kur'an-ı Kerim	11-20. cüzler
Arapça Nahiv	6	72	Şerhu Katri'n-neda, ed-Dürüstü'n-Nahviyye	Kitaptaki konular 2. kitap
Arapça Muhadese	5	60	el-Arabiyyetü li'l-hayat Gazete ve Dergiler	2.Kitap Öğretmen tarafından seçilir.
Arapça Metinler	4 2	48 24	el-İhtiyar Edebi metinler	Zekat ve Oruç Bölümleri Öğretmen tarafından seçilir.

[Signature]

[Signature]

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ : Hazırlık
DÖNEM : 3 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Kur'an-ı Kerim Meal Çalışması	5	60	Kur'an-ı Kerim	21-30. cüzler
Arapça Nahiv	5	60	Şerhu Katri'n-neda, ed-Dürüstü'n-Nahviyye	Kitaptaki konular 3. kitap
Arapça Muhadese	4	48	el-Arabiyyetü li'l-hayat Gazete ve Dergiler	3 Kitap Öğretmen tarafından seçilir.
Arapça Metinler	3 2	36 24	el-İhtiyar Edebî metinler	Hac ve Kurban Bölümleri Öğretmen tarafından seçilir.
Belagat	5	60	el-Belagatü'l-vadiha	Kitaptaki konular

T.C.
DİVANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ :İhtisas
DÖNEM :1 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ :12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ :24
TOPLAM DERS SAATİ :288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	6	72	Celaleyn Tefsiri İbn Kesir Tefsiri	Son cüzün tamamı Yasin, Fetiḥ, Hucurât sûreleri
Hadis Usulü	2	24	Teysiru Mustalahi'l-Hadis veya Şerhu Manzûmeti'l-Beykûniyye	Kitaptaki konular
Hadis	3	36	Teysiru'l-Allam Şerhu Umdeti'l-Ahkam, Sübûlü's-Selâm gibi kitaplar	Kitaptaki konular
İslam Hukukuna Giriş	2	24	El-Medhal (Abdülkerim Zeydan),	Nizâmü'l-milkiyye
Akâid	3	36	Şerhu'l-Emâli, el-Bidâyetü fi Usûli'd-din vb.	Kitaptaki konular
Fıkıḥ	4 2 2	48 24 24	el-Muhtar el-Hidaye el-Ahvâtü's-şahiyye	2. cüz Şirket Bölümü Nikah Bölümü

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ :İhtisas
DÖNEM :2 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ :12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ :24
TOPLAM DERS SAATİ :288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	6	72	Nesefi Tefsiri	Okunacak sureler öğretmen tarafından seçilir.
Hadis Usulü	2	24	Teysiru Mustalahi'l-Hadis veya Şerhu Manzumeti'l-Beykûniyye	Kitaptaki konular
Hadis	3	36	Teysiru'l-Allam, Sübûlû's-Selam vb. kitaplar	Kitaptaki konular
İslam Hukukuna Giriş	2	24	el-Medhal (Abdülkerim Zeydan),	Kitaptaki konular
Fıkıh	4 2 2	48 24 24	el-Muhtar el-Hidâye el-Ahvalü's-Şahsiyye	3. cüz Vakıf Bölümü Mehir ve Nafaka Bölümü
Fıkıh Usulü	3	36	el-Vecîz (Abdülkerim Zeydan) veya İlmü Usulü'l-Fıkh (A. Hallaf)	Kitaptaki konular

AN

Y

TK

11

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ : İhtisas
DÖNEM : 3 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ : 12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ : 24
TOPLAM DERS SAATİ : 288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	3 3	36 36	Nesefi Tefsiri Kâdî Beydâvî Tefsiri	Nur ve Ahzab sûreleri
Hadis	3 2	36 24	Teysiru'l-Allam veya Sübûlû's-Selam vb. Buhârî	Kitaptaki konular Okunacak bölüm öğretmen tarafından seçilir.
Fıkıh	4 2 2	48 24 24	el-Muhtar el-Hidaye el-Ahvâtü's-şahsiyye	4. cüz Alış-veriş Bölümü Talak
Fıkıh Usulü	3	36	el-Vecîz (Abdülkerim Zeydan) veya İlmü Usulî'l-Fıkıh (A. Hallaf)	Kitaptaki konular
Kavâid-i Külliye ve Usûl-i Fetva	2	24	Şerhu Kavâidi'l-Fıkhiyye (A.Zerka) vb.	Mecelledeki 99 kaide ezberletilecek.

AM

J

H

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ :İhtisas
DÖNEM :4 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ :12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ :24
TOPLAM DERS SAATİ :288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	3 3	36 36	Nesefi Tefsiri Keşşaf Tefsiri	Kehf sûresi
Hadis	3 2	36 24	Teysiru'l-Allam veya Sübütü's-Salam vb. Müslim	Kitaptaki konular Okunacak bölüm öğretmen tarafından seçilir.
Fıkıh	4 2 2	48 24 24	el-Muhtar el-Hidaye el-Ahvâlü's-Sahsiyye	5. cüz Alish-veriş bölümüne devam. Talak
Fıkıh Usulü	3	36	el-Veciz (Abdülkerim Zeydan) veya İmü Usuli'l-Fıkıh (A. Hallaf)	Kitaptaki konular
İslam Hukuku Felsefesi	2	24	el-Muvafakât, Makasidu'ş-şerfa vb. kitaplar	Okunacak bölüm öğretmen tarafından seçilir.

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ :İhtisas
DÖNEM :5 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ :12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ :24
TOPLAM DERS SAATİ :288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	3 3	36 36	Nesefi Tefsiri Kurtubî Tefsiri	Nisâ sûresi
Hadis	3 2	36 24	Teysiru'l-Allam veya Sübûlû's-Selâm Sünen-i Ebî Dâvud ve Tirmizî	Kitaptaki konular Okunacak bölüm öğretmen tarafından seçilir.
Fıkıh	4 3 2	48 36 24	el-Hidaye Mukarerenetü'l-Mezâhib El-Ahvâlü's-Şahsiyye	Sarf ve Ribâ Bölümü İddet, Sübûtü'n-Neseb
Ferâiz	3	36	es-Sirâciyye vb. kitaplar	Kitaptaki konular
Güncel Fıkıh Problemleri (el-Kadâyâ Fikhiyye Muasıra)	1	12	Fetâvâ Muasıra (Kardâvî) Kadaya Fikhiyye Muasıra (R.Bûtî)	

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ :İhtisas
DÖNEM :6 (3 ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ :12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ :24
TOPLAM DERS SAATİ :288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	3 3	36 36	Nesefi Tefsiri Altısı Tefsiri	Lokman süresi.
Hadis	3 2	36 24	Teysiru'l-Allam veya Sübülü's-Selâm Sünen-i Nesâi ve İbn Mâce	Kitaptaki konular. Okunacak bölüm öğretmen tarafından seçilir.
Fıkıh	4 2 2	48 24 24	el-Hidaye Mukarremetü'l-Mezahib el-Ahvalü'ş-Şahiyye	Selemler ve Kefâlet Okunacak bölüm öğretmen tarafından seçilir. Rada' (süt emme)
Ferâiz	2	24	es-Sirâciyye vb. kitaplar	Kitaptaki konular.
Güncel Fıkıh Problemleri (el-Kadâyâ Fıkhiyye Muasıra)	2	24	Fetâvâ Muasıra (Kardâvî) Kadaya Fıkhiyye Muasıra (R.Bûrî)	
İrşad ve Tebliğ	1	12		

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İHTİSAS EĞİTİM MERKEZLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

BÖLÜMÜ :İhtisas
DÖNEM :7 (Üç ay)
ÖĞRETİM SÜRESİ :12 Hafta
HAFTALIK DERS SAATİ :24
TOPLAM DERS SAATİ :288

DERSLER	DERS SAATİ		TAKİP EDİLECEK KİTAP	KONULAR
	Haftalık	Top.		
Tefsir	3	36	Neseff Tefsiri	Okunacak sûreler öğretmen tarafından seçilir. Enfal ve Tevbe sûreleri
	3	36	Tefsir-i Kebir (F. Er-Râzî)	
Hadis	3	36	Teysirü'l-Allâm veya Sübülü's-Selam vb.	
	2	24	Darimî, Muvatta'	
Fıkıh	4	48	El-Hidâye	Haram ve Helaller (Hazr ve İbâha) Hacr, malî velayet
	2	24	El-Ahvâlü's-Şahsiyye	
Ferâiz	3	36	Mukarenetü'l-Mezâhib	
	2	24		
İrşad ve Tebliğ	1	12		
İdari dersler	1	12		

Abdullah Ayan
Abdullah Ayan
D.İ.Yük.Kur.Uzm.

Dr. Durak Pasmaz
Dr. Durak Pasmaz
Haseki Eğt. Mer. Md.

Mehmet Savaş
Mehmet Savaş
Haseki Eğt. Mer. Öğret.

Hasan Kulk
Hasan Kulk
Selçuk Eğt. Mer. Md. V.

Din İşleri Yüksek Kurulu

ONU: Haseki 2. Dönem Eğitim
Kursu programı Hk.

730. 14 Eylül 1978

BAR TARİHİ: 11.9.1978
BAR NO : 73

İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde açılacak olan 2. Dönem Muftu ve
İzler İhtisas Kursu programının Din İşleri Yüksek Kurulunca hazırlanma-
sına ilişkin, Başkanlığın 30. Haziran .1978 gün ve E/2-78/3083 sayılı
yayı ve ekleriyle Olgunlaştırma Dairesi Başkanlığının 21. Ağustos.1978
n ve E/3-78/4349 sayılı yazısı ile ekleri Kurulumuzca incelendi.

Yapılan müzakere sonunda:

1-Kurs süresinin iki yıl olarak planlanmasına,

2-Kurs öğrencilerinin Ramazan ayları dışında aralıksız sürdürül-
mesine, kursa katılanlara çok zaruri haller dışında izin verilmemesi-

3-Kursta aşağıdaki programın uygulanmasına ve belirlenen kitapla-
rın ders kitabı olarak takibedilmesine,

KURS PROGRAMI

İNCİ UÇ AY İÇİN :

DERSLER:	HAFTALIK DERS SAATI:	TAKİBEDİLECEK KİTAP:
Usul-1 Hadis	2	Hadis ilimleri ve İstilahları
Sarf ve Nahiv	10	Merah ve Katrûneda
Hadis	3	Sünen-1 Ebi Davud
Edebi metinler	9	Edebi seçme parçalar
Zaman Zaman inşa ve muhadese-		
ye de yer verilecektir)		

İNCİ UÇ AY İÇİN:

DERSLER:	HAFTALIK DERS SAATI:	TAKİBEDİLECEK KİTAP:
Hadis	10	Sünen-1 Ebi Davud
Belâğat	10	Elbelâğetu'l-vâdiha
İnşa ve Muhadese	4	

18 AYLIK DÖNEM İÇİN :

DERSLER :	HAFTALIK DERS SAATI :	TAKİBEDİLECEK KİTAP:
Usul-1 Fıkıh	2	Çegitli kitaplardan yararlanıl- mak(Usul-1 Fıkıh tamamlandı tan sonra, bu iki saatte Ferâi okutulacaktır.)
Fıkıh	10	El-Bidâye

.../.

KONU:

<u>DERSLER:</u>	<u>HAFTALIK DERS SAATI :</u>	<u>TAKİBEDİLECEK KİTAP :</u>
c)Tefsir	10	Tefsirü'n-Nesefi (Rivayet tefsirine örnek o mak üzere 30. cüz İbn-i Ke Tefsirinden okunacaktır.) Sunen-1 Ebi Davud
d)Hadis	2	
e)Türk İslam Medeniyeti Tarihi		

(Bu ders son altı aylık bölümde haftada ikişer saatlik seri konfe
lar halinde verilecektir.)

4-Mursa katılanların mesâi günlerinde ders saatleri dışında toplu
üçer saat mecburi mütalaaya tabi tutulmalarına,

5-Kursa müresimesi bütün derslerin arapça olarak takriri edilmesine,
(Usul-1 Fıkıh,Usul-1 Hadis ve Feraiz dersleri türkçe olarak okutulack
tır.)

6-Her üç ayın sonunda kursa katılanların okunan derslerden imtihan
edilmelerine,bu imtihanlarda başarısız görülenlerin kursla ilişkileri
nin kesilmesine,

7-İmtihanlar sonunda herhangi bir dersten 100 Üzerinden en az 50
puvan alanların başarılı sayılmalarına,

(Herhangi bir dersten 50 den aşağı puan alarak başarısız duruma dü
şenlerden imtihan edilen derslerden aldıkları puanların ortalaması
60 ve 60 ın üzerinde olanlar,aynı dersten iki defa üst üste başarısız
duruma düşmemek şartı ile başarılı tabul edilirler.)

8-Kursa katılanlara son üç aydan önce belirtecekleri şekilde birer
ilmi tez çalışması yaptırılmasına ve keyfiyetin Başkanlık makamına ar
zına karar verildi.

A.Hamdi KASABOĞLU	Kemal GÜRAN	Dr.Ali Arslan AYDIN	Recep AKAK
Din İşl.Yk.Krl.Bşk.	Başkan Yrd.	Üye	Üye

İbrahim ATAY	(Görevli) Ahmet BALTACI	Hasan EĞE	Yakup İSKENDER
Üye	Üye	Üye	Üye

(Görevli) Selahattin KAYA	(İzinli) Mehmet KAYMAKCI	İrfan YÜCEL
Üye	Üye	Üye

U Y G U N D U R ASLI GİBİDİR GEREĞİ İÇİN: Olg.Dairesi Bşk.
Mahmut ÖZAKKAS

BAŞKAN İMZA İstanbul Eğitim Merkezi
MUDURU 197

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.02/023-10/36
KONU : Müfredat Programı.

18/01/2000

ERZURUM VALİLİĞİNE
(Dadaşkent Eğitim Merkezi Müdürlüğü)

İLGİ : a) Diyanet İşleri Başkanlığının 15.10.1999 tarih ve B.02.1.DİB.0.72.00.02/564 sayılı onayı.
b) Diyanet İşleri Başkanlığının 18.01.2000 tarih ve B.02.1.DİB.0.72.00.02/25 sayılı onayı ve eki.

İlinizde bulunan Başkanlığımız Dadaşkent Eğitim Merkezinde Hizmet İçi Eğitim İhtisas kursu düzenlenmiş olup, söz konusu kursun düzenlenmesi ile ilgili ilgi (b) onay ve eki liste ilişiktedir. Söz konusu kursun ilk 9 aylık bölümü hazırlık, 21 aylık bölümü ise ihtisastır.

Başkanlığımız Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kurslarında uygulanan müfredat programı ile müfredatı hazırlama komisyonu raporu ilişikte gönderilmiştir.

İlişikte gönderilen söz konusu müfredat. rapordaki açıklamalar doğrultusunda ilinizde bulunan Başkanlığımız eğitim merkezinde düzenlenen "Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursu" nda uygulanacaktır.

Sözü edilen müfredatın incelenmesinden de anlaşılacağı üzere müfredat gerek hazırlık bölümü ve gerekse ihtisas bölümü üçer aylık bölümler olarak hazırlanmıştır. Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin 29'ncu maddesi gereğince her üç ayın sonunda sınav yapılacaktır.

Programın uygulanışı, sınavların yapılması ve diğer konularda ihtiyaç duyulması halinde Başkanlığımızla veya ihtisas kursu düzenlenen diğer eğitim merkezi idarecileri ile gerekli istişare yapılmasını, her hangi bir yanlışlığa ve aksaklığa meydan verilmemesini rica ederim.

Şef : H. YÖRÜKOĞLU 18.01.2000
Şb.Md. : B. KANSOY

Şükrü ÖZTÜRK
Başkan a.
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

EKLER :

EK-1. İlgili (a) Onay Sureti ve eki müfredat (12 Sayfa)
EK-2. İlgili (b) onay sureti ve eki

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İstanbul Haseki Eğitim Merkezi Müdürlüğü

SAYI : B. 02. 1. DİB. 0. 72. 00. 12 / 644 -268
KONU : 2001 Yılı yıllık izni.

01. 08. 2001.

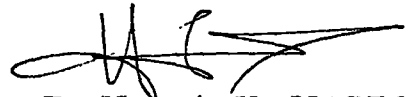
Sn.

İLGİ : Diyanet İşleri Başkanlığının 05. 09. 2000 gün ve B. 02. 1. DİB. 0. 72. 00. 02 / 338. 1 / 1437 sayılı onayı.

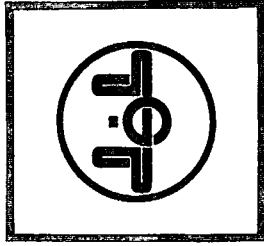
Diyanet İşleri Başkanlığının ilgi onayı gereği Eğitim Merkezimizde devam etmekte olan Eğitime, Öğretmenlerimizin ve kursiyerlerimizin yıllık izinlerini kullanmaları için 01. 08. 2001 - 03. 09. 2001 tarihleri arasında ara verilecektir.

Bu nedenle Öğretmenlerimiz ve kursiyerlerimiz 2001 yılı yıllık izinlerini anılan tarihler arasında kullanacaklardır.

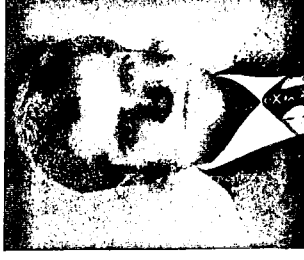
Hayırlı izinler diler 03. 09. 2001 Pazartesi günü saat 08.00 de Eğitim Merkezimizde bulunmanızı rica ederim.

Dr. Hüseyin KAYAPINAR
Müdür

**T.C.
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HİZMETİÇİ EĞİTİM
BELGESİ**

Mahmut ÇELİKOĞLU

06.09.1999 - 06.03.2002 tarihleri arasında Haseki Eğitim
Merkeğinde düzenlenen XVI. Dönem "Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursu"nu
başarı ile tamamlamış ve bu belgeyi almağa hak kazan-
mıştır.

Dr. Hüseyin KAYAPINAR

Mehmet Nuri YILMAZ
DIYANET İŞLERİ BAŞKANI

Dr. Hüseyin KAYAPINAR
EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRÜ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Haseki Eğitim Merkezi Müdürlüğü

AYI : B. 02. 1. DİB. 0. 72. 00. 12 / 616 / 81
GÖNÜ : 16. Dönem Hizmet İçi Eğitim
İhtisas kursunun sona erdiği.

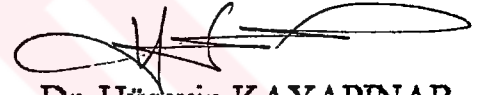
05. 03. 2002

MÜFTÜLÜK MAKAMINA
İSTANBUL

LGİ : Diyanet İşleri Başkanlığının 23. 12. 1999 gün ve B. 02. 1. DİB. 0. 72. 00. 02 /
338 - 913 sayılı onayı.

İliniz.....iken, Haseki Eğitim Merkezinde 06. 09. 1999 – 05. 03. 2002
tarihleri arasında düzenlenen “ Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursu “ na katılan
.....anılan kursu 05. 03. 2002 tarihinde bitirmiş olup, 06. 03. 2002
tarihinde Eğitim Merkezinden ayrılmıştır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Dr. Hüseyin KAYAPINAR
Müdür

NOT :
- 2001 Yılı yıllık iznini kullandı
- 2002 Yılı yıllık iznini kullanmadı
- 2002 Yılı mazeret izninden (.Z...) kullandı

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

GÜNÜBÜR

13/03/2002

SAYI : B.02.İ.DİB.0.72.00.02/338/ 260
KONU : İhtisas Kursuna Eleman Seçimi.

ÇORUM VALİLİĞİNE
(Müftülük)

Başkanlığımız personelinin mesleki bakımdan daha iyi yetişmelerini sağlamak, hizmette verimliliklerini artırmak daha üst görevlere, özellikle müftülük görevlerine hazırlamak gayesiyle İstanbul Haseki, Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Konya Selçuk ve Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezleri'nde 30 ay süreli (şartlara göre bu süre Başkanlığımız kısıtlanabilecektir) Tefsir, Hadis ve Fıkıh konularında "Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursları" düzenlenecektir.

Söz konusu kursların ilk 9 aylık bölümü hazırlık, diğer bölümü ise ihtisas kursu olacaktır. İhtisas kursuna, hazırlık kursunu başarı ile bitirenler katılabilir.

Söz konusu kurslara alınacaklar, Başkanlık Kur'an-ı Kerim, Arapça ve Genel Kültür'den mülakat yoluyla seçileceklerdir.

1. İsteklilerde aranacak şartlar :

- a) Dört yıllık dini yüksek öğrenim görmüş olmak,
- b) Memuriyette adaylığı kaldırılmış olmak,
- c) Olumlu sicil almış olmak,
- d) Askerlik görevini yapmış olmak veya 01 Ekim 2002 tarihinden itibaren 30 ay süreli askerliğini ertelemiş olmak (Yüksek lisans veya doktora öğrencisi olanlar öğrencilik belgesini müracaat dilekçelerine ekleyeceklerdir.)
- e) Daha önce böyle bir kursa alınmış ve kursu bitirmeden her ne sebeple olursa olsun (Askere alınma hariç) kurstan ayrılmış olmamak,
- f) Uzun süreli yurtdışı görevinden dönenlerin yurtdışı görevinden döndükten sonra, 3 aydan fazla hizmet eğitim kursuna katılmış olanların kursu bitirdikten sonra bulundukları görev yerinde en az 2 yıl çalışmış olmak,

2. Müracaat Şekli :

- a) Merkez kuruluşlarındaki görevliler bağlı bulundukları birim aracılığı ile,
- b) Taşra teşkilatında görevli bulunanlar bağlı bulundukları Valilik ve Kaymakamlık (müftülük) kanalıyla Başkanlığımız Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına müracaat edeceklerdir.

3. Kursları bitirenlere sağlanacak imkanlar :

- a) İlçe Müftülüğü için açılacak imtihana girebilecektir. (İlgili Yönetmeliğe göre müftülük imtihanına girebilmek için Başkanlıkça açılan ihtisas kursunu bitirme şartı aranmaktadır.)
- b) Yurtdışı görevlerine, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanlığına, Müfettiş Yardımcılığına, İl Müftülükleri için seçimi yapılırken ihtisas kursunu bitirme tercih sebebi olacaktır.

4. Mülakat Tarihi :

- a) Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz Eğitim Merkezinde düzenlenecek kursa katılmak için müracaat edenlerin mülakatı 15.07.2002 tarihinde saat 09.00'da,
- b) Trabzon Akçaabat Darıca Eğitim Merkezinde düzenlenecek kursa katılmak için müracaat edenlerin mülakatı 16.07.2002 tarihinde saat 09.00'da,
- c) Konya Selçuk Eğitim Merkezi'nde düzenlenecek kursa katılmak için müracaat edenlerin mülakatı 17.07.2002 tarihinde saat 09.00'da,
- d) İstanbul Haseki Eğitim Merkezi'nde düzenlenecek kursa katılmak için müracaat edenlerin mülakatı 18.07.2002 tarihinde saat 09.00'da,

Eskişehir yolu 9. Km. adresindeki Başkanlık Merkez binasında yapılacaktır.

5. Kursu başarı ile bitirenler Başkanlıkça verilecek göreve gitmekle yükümlü olacaklardır.

6. Ödenek yetersizliği sebebiyle söz konusu kurslara katılanlara yevmiye ödeme imkanı olmadığı için Mülakat sonunda söz konusu kurslara alınması uygun görülenler, kurs süresince kalmak kaydıyla kursa alınacakları eğitim merkezinin bulunduğu il'e tayin edileceklerdir.

Söz konusu kurslara katılmak isteyen ve yukarıdaki şartları taşıyan görevlilerimize konunun imza karşılığı duyurulmasını ve 10.07.2002 tarihine kadar Başkanlığımızda bulunacak şekilde müracaatlarının teminini rica ederim.

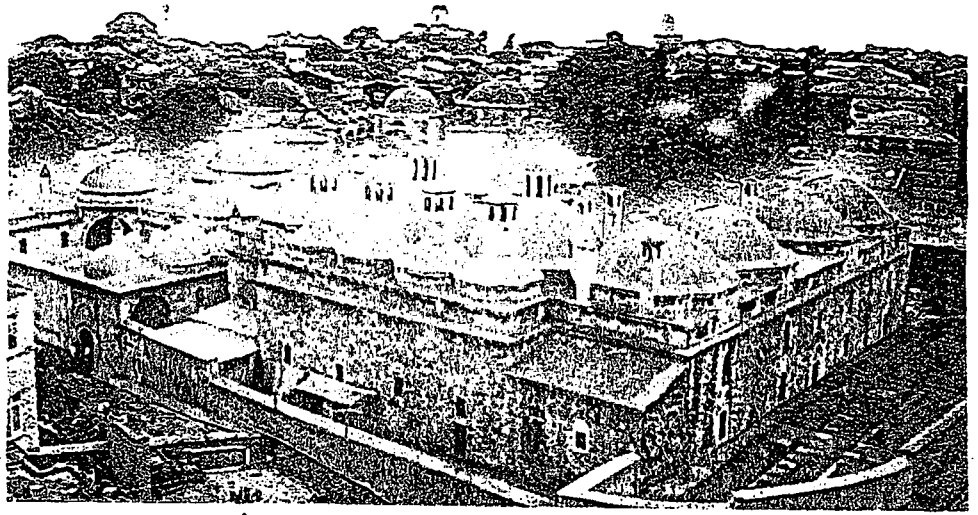
1680
B.02.İ.DİB.0.72.00.02/338/260
Vali

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyadin İşleri Başkanı

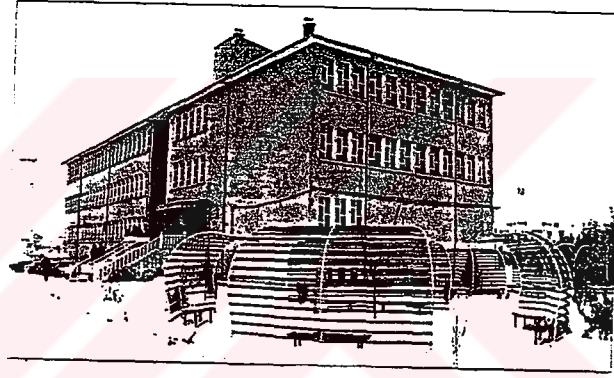
DAĞITIM :

1. Valiliklere (İl Müftülükleri ve Eğt.Mrk.Md.leri)
2. Merkez Teşkilatı Birimlerine

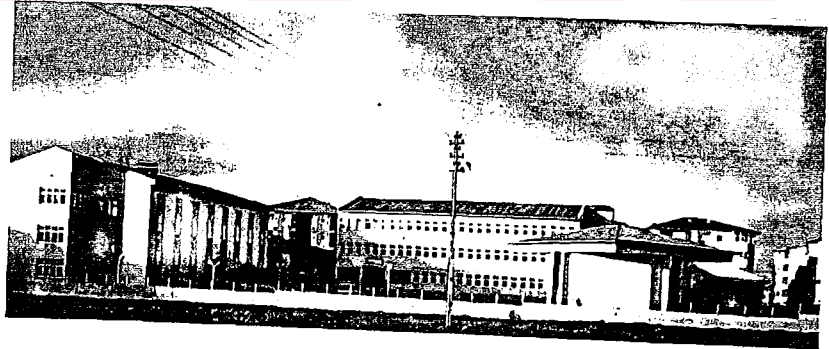
NOT : Bu yazı İlçelere İl Müftülüklerince ulaştırılacaktır. 202

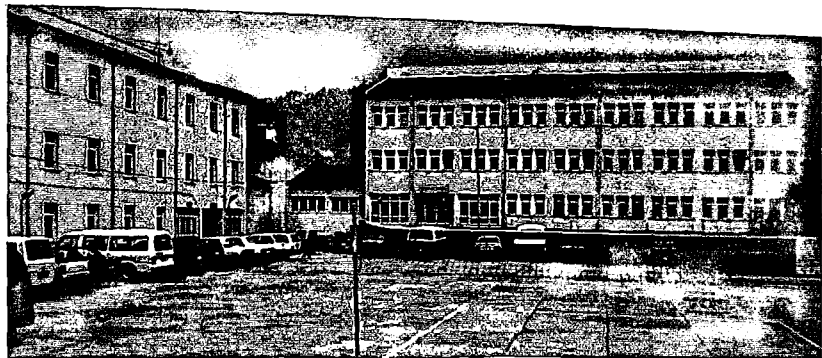
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM MERKEZİ

KONYA SELÇUK EĞİTİM MERKEZİ

ERZURUM MEHMET NURİ YILMAZ EĞİTİM MERKEZİ

TRABZON AKCAABAT DARICA EĞİTİM MERKEZİ

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.03/332/
KONU : Komisyon Teşkili.

523

05/10/1999

BAŞKANLIK MAKAMINA

İstanbul-Haseki ve Konya Selçuk Eğitim Merkezlerindeki Hizmet İçi Eğitim İhtisas kursları'nda okutulan ders müfredatlarının gözden geçirilmesi ve daha verimli hale getirilmesi amacıyla 23.09.1999 Perşembe günü Başkanlık Merkezinde bir toplantı yapıldığı malumdur.

Söz konusu toplantıda alınan karar gereğince;

1. Mezkur eğitim merkezlerindeki hizmet içi eğitim ihtisas kurslarında okutulan ders müfredatların gözden geçirilmesi, daha verimli hale getirilmesi ve gerektiğinde yeni dersler ilave edilmesini, ilave edilen derslerin müfredatlarının da hazırlanması için Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Abdullah AYAN, İstanbul Haseki Eğitim Merkezi Müdürü Dr. Durak PUSMAZ ve aynı eğitim merkezi öğretmenlerinden Mehmet SAVAŞ ile Konya Selçuk Eğitim Merkezi Müdür Vekili Hasan KÜK'den bir komisyon teşkil edilmesini, bu komisyonca ihtiyaç duyulması halinde İstanbul Haseki Eğitim Merkezi öğretmenlerinden de komisyona alınmasını,

2. Söz konusu komisyonun 07-08.10.1999 günleri İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde toplanarak gerekli çalışmayı yapmasını,

3. Abdullah AYAN ile Hasan KÜK'ün 07-08.10.1999 tarihlerinde yol hariç (2) gün süre ile İstanbul'da görevlendirilmelerini ve seyahatin otobüsle yapılmasını,

4. Abdullah AYAN'ın yolluk ve yevmiyesinin Başkanlık Merkezince, Hasan KÜK'ün yolluk ve yevmiyesinin ise Konya Selçuk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne ödenmesini,

tensiplerine arz ederim.

Şube Müdürü : İ. GÜNDÜZ 4.10.1999

Uygun Görüşle Arz ederim
04/10/1999

Mehmet ALTUNKAYA
Başkan Yardımcısı

Şükrü ÖZTÜRK
Din Eğitimi Dairesi Başkanı

O L U R
04/10/1999
Mehmet Nuri YILMAZ
Diyamet İşleri Başkanı

DAĞITIM :
Din İşleri Yük. Kurulu Bşk'na
İdari ve Mali İşl. D. Bşk'na
İstanbul Valiliğine (Haseki Eğt.Mrk.Md.)
Konya Valiliğine (Selçuk Eğt.Mrk.Md.)

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Personel Dairesi Başkanlığı

D U Y U R U

17.01.2002

s.D.Bşk.

2.1.DİB.0.71.00.01/974-/81

Diyanet İşleri Başkanlığından;

Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında görevde yükselme eğitimi ve sınavına tabi olanlardan; açık bulunan İlçe Müftülüğü kadroları için halen Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilatında sayılı Kanuna tabi memur statüsünde çalışan ve aşağıda belirtilen şartları taşıyan isteklilerden Diyanet İşleri Başkanlığı Sınav, Atama, Nakil ve Görevde Yükselme Yönetmeliği'nin değişik 41 ve 42 nci maddeleri ile 43 üncü maddesi uyarınca görevde yükselme eğitimine alınacak personel imi yapılacaktır.

Bu seçime katılmak isteyen personelde aranan şartlar;

a) En az dört yıllık dini yüksek öğrenim yapmış olmak,

b) Diyanet İşleri Başkanlığınca İlahiyat alanında uzman eleman yetiştirmek maksadıyla, yıllık dini yüksek öğrenim mezunları için en az iki yıl süreli olarak açılan hizmetiçi ihtisas kursunu başarı ile bitirmiş olmak,

Ancak, doktora yapmış olanlardan halen Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilatında görevli olanlarda bu şart aranmaz.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanuna tabi olarak memur statüsünde fiilen en az beş yıl görev yapmış olmak ve bu sürenin en az üç yılını Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilatında geçirmiş olmak.

Ayrıca adayların;

1- 1 ila 4 arası kadro dereceleri için 657 sayılı Kanunun değişik 68/B maddesinde belirtilen fiili hizmet süresini tamamlamış,

2- Yükselme suretiyle atanmak istedikleri müftülük unvanının altında bir görevde çalışmaları,

Gerekmektedir.

Adaylar görevde yükselme eğitim ve sınavına katılmak istediklerini belirtir dilekçelerini; bir nüsha, bağlı bulundukları birim, müftülük ve eğitim merkezi müdürlüklerinden alacakları görev ve hizmet belgesi ile ilahiyat alanında lisans ayrıca master veya doktora yapmış olanların da, master ve doktora diplomalarının noterce tasdikli birer suretini ve "Hizmetiçi İhtisas Kursu Başarı Belgesi" ile birlikte ilgili birim, müftülük ve eğitim merkezi müdürlüklerine 01.03.2002 tarihine kadar teslim edecekler, ilgili birim, müftülük ve eğitim merkezi müdürlükleri de bu dilekçeleri ekleriyle en geç 01.03.2002 tarihi mesai bitimine kadar Personel Dairesi Başkanlığına ulaştıracaklardır.

Duyuruda belirtilen esaslara uygun olmayan, postada vaki gecikmeler ve bu tarihten sonra gelen müracaatlar dikkate alınmayacaktır.

Görevde yükselme eğitimine seçilen adayların kursa alınacakları yer ve tarihler ayrıca ilgililere bildirilecektir.

AÇIK KADROLAR				
LUNDUĞU YER	UNVANI	SINIFI	DERECESİ	ADEDİ
Taşra Teşkilatı	İlçe Müftüsü	G.İ.H.	7 ilâ 1 arası	40

0-AUG-2002 14:18

DİN EĞİTİMİ D BASK

0 312 287 68 59 P.01/01

BASBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DİB.0.72.00.02/338/
KONU : İhtisas Kursuna Eleman Seçimi.

1186

20/08/2002

VALİLİĞİNE
(Müftülük)

Başkanlığımız personelinin mesleki bakımdan daha iyi yetişmelerini sağlamak, hizmette verimliliklerini artırmak, daha üst görevlere, özellikle müftülük görevlerine hazırlamak gayesiyle İstanbul Haseki, Erzurum Mehmet Nuri Yılmaz, Konya Selçuk ve Trabzon Akçaabat Danca Eğitim Merkezlerinde düzenlenecek 30 ay süreli Tefsir, Hadis ve Fıkıh konularında "Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursları" için 15-18 Temmuz 2002 tarihlerinde yapılan personel alma mülakatına çok sayıda müracaat olmuştur. Mülakat sonunda isteklilerin büyük bir bölümünü kursa seçme imkanı olamamıştır. Başkanlığımız personelinin isteklerini biraz olsun karşılamak gayesiyle Kayseri İl'inde 30 kursiyerin alınacağı ihtisas kursu açılması uygun görülmüştür. Bu sebeple Kayseri'de düzenlenecek ihtisas kursu için Başkanlıkta Kur'an-ı Kerim, Arapça ve Genel Kültür'den mülakat yolu ile personel seçilecektir.

1. İsteklilerde aranacak şartlar :

- a) Dört yıllık dini yüksek öğrenim görmüş olmak
- b) Memuriyette adaylığı kaldırılmış olmak ve stajyer olmamak
- c) Olumlu sicil almış olmak
- d) Askerlik görevini yapmış, yüksek lisans veya doktor öğrencisi olmak.
- e) Daha önce böyle bir kursa alınmış ve kursu bitirmeden her ne sebeple olursa olsun (Askere alınma hariç) kurstan ayrılmış olmamak
- f) Uzun süreli yurtdışı görevinden dönenlerin yurtdışı görevinden döndükten sonra, üç aydan fazla hizmet içi eğitim kursu'na katılmış olanların kursu bitirdikten sonra bulundukları görev yerinde en az iki yıl çalışmış olmak

2. Müracaat şekli :

- a) Merkez kuruluşundaki görevliler bağlı bulundukları birim aracılığı ile
- b) Taşra teşkilatında görevli bulunanlar bağlı bulundukları Valilik ve Kaymakamlık (Müftülük) kanalı ile Başkanlığımız Din Eğitimi Dairesi Başkanlığına müracaat edeceklerdir.

3. Kursa katılmak için müracaat edenlerin mülakatı 09 Eylül 2002 tarihinde saat : 09.00'da Eskişehir Yolu 9'ncu Km. adresindeki Başkanlık merkez binasında yapılacaktır.

4. Kursu başarı ile bitirenler Başkanlıkça verilecek göreve gitmekle yükümlü olacaklardır.

5. Ödenek yetersizliği sebebiyle söz konusu kursa katılacaklara yoluk ve yevmiye ödeme imkanı olmadığı için mülakat sonunda söz konusu kursa alınması uygun görülenler, kurs süresince kalmak kaydıyla her hangi bir görevle Kayseri İl'ine tayin edileceklerdir.

6. Başkanlığımızca İhtisas kursu düzenlenen İl'lerde görevli olanlar Kayseri'de düzenlenecek İhtisas Kursu için müracaat edemeyeceklerdir.

Söz konusu kursa katılmak isteyen ve yukarıdaki şartları taşıyan görevlilerimize konunun duyurulmasını ve 06 Eylül 2002 tarihine kadar Başkanlığımızda bulunacak şekilde müracaatlarının teminini rica ederim.

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyanet İşleri Başkanı

DAĞITIM :

Merkez Teşkilatı Birimlerine
Valiliklere (Müftülük ve Eğt. Mrk. Md'ne)

İhtisas Kurslarıyla İlgili Hazırlanan Gözlem Formu Örneği:

a) Öğretmenlerle İlgili Yapılan Gözlem Konuları:

- 1-Öğretmenler eğitcilik formasyonuna sahip mi? E / H
- 2-Öğretmenler için branşlaşma söz konusu mu? E / H
- 3-Öğretmenler anlattıkları konulara hakim mi? E / H
- 4-Öğretmenler sınıfta disiplini sağlayabiliyorlar mı? E / H
- 5-Öğretmenler derste anlatım ve soru-cevap yöntemlerinden başka öğretim yöntemi kullanıyorlar mı? E / H
- 6-Öğretmenler dersin sunumunda, eğitim teknolojilerinden yeterince faydalanıyorlar mı? E / H
- 7-Öğretmenler derste öğretim araç-gereçleri kullanıyorlar mı? E / H
- 8-Öğretmenler yoklamalara özen gösteriyorlar mı? E / H
- 9-Öğretmen öğrenci arasındaki diyalog samimi ve seviyeli mi? E / H
- 10-Öğretmenlerle idare arasındaki iletişim iyi mi? E / H
- 11-Öğretmenler dış görünüşlerine dikkat ediyorlar mı? E / H
- 12-Öğretmenler ekonomik açıdan memnun görünüyorlar mı? E / H
- 13-İhtisas kurslarındaki öğretmen sayısı yeterli mi? E / H

b) Kursiyerlerle İlgili Yapılan Gözlem Konuları:

- 1-Kursiyerlerin bilgi düzeyleri eşit mi? E / H
- 2-Kursiyerlerin derse karşı ilgileri canlı mı? E / H
- 3-Kursiyerler verilen ödevleri yapıyorlar mı? E / H
- 4-Kursiyerler derse katılıyorlar mı? E / H
- 5-Kursiyerler derste disiplin kurallarına uyuyorlar mı? E / H
- 6-Kursiyerler derse önceden hazırlanıyorlar mı? E / H

TC YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
EKONOMİK VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
EĞİTİM ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

7-Kursiyerler ders kitaplarını getiriyorlar mı?	E / H
8- Kursiyerlerin sınıf mevcudu fazla mı?	E / H
9-Kursiyerler sağlanan özlük haklarından memnun mu?	E / H
10-Kursiyerler ekonomik durumlarından memnun mu?	E / H
11-Kursiyerler sosyal ve sportif faaliyetlere katılıyorlar mı	E / H
12-Kursiyerler boş vakitlerini iyi değerlendiriyorlar mı?	E / H
13-Kursiyerler derse giriş ve çıkış saatlerine uyuyorlar mı?	E / H
14-Kursiyerler temizlik kurallarına uyuyorlar mı?	E / H
15-Kursiyerler dış görünümlerine özen gösteriyorlar mı?	E / H
16-Kursiyerlerin birbirleri ile ilişkileri iyi mi?	E / H
17- Kursiyerler, öğretmen ve idarecilere saygılı mı?	E / H
18-Kursiyerlerle personel arasındaki ilişki iyi mi?	E / H
19-Kursiyerlerin yaşları genelde birbirine yakın mı?	E / H

c) İhtisas Kurslarındaki Ortam Ve İmkanlar İle İlgili Yapılan

Gözlem Konuları:

1-Eğitim merkezi binalarının planları eğitime uygun mu?	E / H
2-Derslikler hizmet içi eğitime uygun mu?	E / H
3-Eğitim merkezi binalarının planları standart mı?	E / H
4-Dersliklerdeki ısıtma, havalandırma ve aydınlatma iyi mi?	E / H
5-Dersliklerdeki tahta ve sıralar kullanışlı mı?	E / H
6-Sınıf ve koridorlar temiz mi?	E / H
7-Eğitim merkezlerinin barınma imkanları yeterli mi?	E / H
8-Eğitim merkezlerinin sosyal ve sportif alanları var mı?	E / H
9- Eğitim merkezlerinin sosyal ve sportif alanları yeterli mi?	E / H

10-Eğitim merkezlerinde idari bölümler için uygun yerler var mı?E / H

11-Eğitim merkezlerinde kütüphane, bilgisayar ve internet

imkanları yeterli mi? E / H

d) İhtisas Kurslarındaki İdari Personelle İlgili Yapılan

Gözlem Konuları:

1-Eğitim merkezlerindeki idari personel sayısı yeterli mi? E / H

2-Eğitim merkezlerinde personel açısından bir standart var mı? E / H

3- Her eğitim merkezlerinde, aynı yönetim anlayışı var mı? E / H

4-Eğitim merkezlerinde, eğitim uzmanı var mı? E / H

5-Eğitim merkezlerindeki personelin ekonomik durumu iyi mi? E / H

6-Eğitim merkezlerindeki personel ve öğretmenler arasındaki

iletişim iyi mi? E / H

KAYNAKÇA:

3221 Sayılı Hakim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve İlgili Yönetmelikler, T.C. Adalet Bakanlığı Yayınları.

22.06.1965 gün ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun

14.07.1965 gün 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

25.07.1983 gün ve 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı

AKŞİT, Vehbi. İstanbul Haseki ve Konya Selçuk Eğitim Merkezlerindeki Derslerin Program Yönünden Değerlendirilmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi.Sosyal Bilimler Enstitüsü,Konya,1996

Bora, Erol. Hizmet İçi Eğitimin Planlanması ve Uygulanması, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Yayın No:1998-3, Ankara, 1998,

Çobanoğlu, Ali. Maliye Bakanlığına Bağlı Meslek Kurslarının Tarihçesi, Gelişimi, Geleceği, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Yayın No:1998-2, Ankara, 1998.

Diyanet İşleri Başkanlığı, Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği

KALKANDELEN, A.Hayrettin. Hizmet İçi Eğitim El Kitabı, Ajans- Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayii, Ankara, 1979

KÜÇÜAHMET, Leyla. Hizmet İçi Eğitim(Teori ve Uygulamaları),Gazi

Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası, Ankara, 1992

Maliye Bakanlığı, Mesleki Eğitim Kursu Yönetmeliği

ÖZDEMİR, Özkaya. Hizmet İçi Eğitimde Temel İlkeler ve Teknikler,
Başbakanlık Devlet Matbaası, Ankara, 1967

ÖZTÜRK, Şükrü. Diyanet İşleri Başkanlığı Yaygın Din Eğitimi ve Hizmet İçi
Eğitim Faaliyetleri, Türkiye’de Din Eğitimi ve Öğretimi İlmî
Toplantısı (İzmir 4-6 Aralık 1998), Ankara, 1999

T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Kamu Kurum ve Kuruluşları
Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitim İstatistikleri, Devlet İstatistik
Enstitüsü Matbaası, Ankara, 2002,

TANYELİ, Halit. Personel Eğitimi, Şenyuva Matbaası, Ankara, 1970

TAYMAZ, Haydar. Hizmet İçi Eğitim, Takav Matbaası, Ankara, 1997

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığı Broşürü, Ankara,
Uzman Der (Başbakanlık ve Bağlı Kuruluşları Uzman ve Uzman Yardımcıları
Mesleki Dayanışma Derneği Yayın Organı), Yıl 1, Sayı 1, Ocak-Mart
1998

ÖZET:

Poyraz, Şerafettin, Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursları, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Doç. Dr. Recai Doğan, 213 s.

Bu araştırma, Diyanet İşleri Başkanlığının uzun süreli hizmet içi eğitim kursu olan İhtisas Kursları üzerine yapılmıştır. Girişte, araştırmanın problemi, amacı, önemi ve kullanılan yöntemler anlatılmıştır. Birinci bölümde hizmet içi eğitim kavramı üzerinde durulmuş, Türkiye'deki hizmet içi eğitim ile ilgili mevzuat açıklanmıştır. Daha sonra Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Kursları genel olarak anlatılmış ve araştırmanın konusu olan İhtisas Kursları ile ilgili veriler ortaya konmuştur.

Tezde, İhtisas Kurslarının kanuni dayanağı, tarihi gelişim süreci, müfredatı, ortamı, imkanları, literatür taraması ve gözlem yöntemleri kullanılarak araştırılmıştır. Ayrıca bu kurslardaki öğretmen, kursiyer, personel ve mezunlar hakkında da bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ise, araştırma sonucunda elde edilen veriler, hizmet içi eğitim açısından değerlendirilip, yorumlanmıştır.

Sonuç bölümünde, ihtisas kursları ile ilgili ulaşılan sonuçlar değerlendirilmiş ve konuyla ilgili öneriler getirilmiştir.

SUMMARY:

Poyraz, Şerafettin, Service-in Education Specialist Training Courses of the Presidency of Religious Affairs, Master's Thesis, Advisor: Doç. Dr. Recai Doğan, 213p.

This research is prepared to explain the nature of Specialist Training Courses the Presidency of Religious Affairs, which is long term and service-in education. This research's topic, aim, importance and methods are explained in the introduction. In the First Chapter, the concept of "service in education" and the position of Turkey for this subject is explained. Then the Presidency of Religious Affairs service-in courses and expertness courses are examined.

In this thesis legal basis of Specialist Training Courses, its historical development process, curriculum, educational environment, opportunities and literal researches are examined. In addition to this, lecturers personnel and graduated people are studied. In the Second Chapter, the result of the research is interpreted in the lights of service-in education.

In the conclusion, the result about the these courses are evaluated and suggestions are developed.